I. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ (USBK-2022)

I. INTERNATIONAL COGRESS OF SOCIAL SCIENCES (ICSS-2022)

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

8-10 HAZİRAN 2022, BİTLİS

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu
https://sbk.beu.edu.tr/

Editörler

Dr. Öğr. Üyesi Yücel Özden
Dr. Öğr. Üyesi İrem Kaptangil
Öğr. Gör. Melih Çalışır
Öğr. Gör. Kübra İlhan
Öğr. Gör. Gülşah Ayaz
Öğr. Gör. Yakup Enes Çam

nobel bilimsel

I. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ (USBK-2022)

Editörler

Dr. Öğr. Üyesi Yücel Özden - Dr. Öğr. Üyesi İrem Kaptangil
Öğr. Gör. Melih Çalışır - Öğr. Gör. Kübra İlhan
Öğr. Gör. Gülşah Ayaz - Öğr. Gör. Yakup Enes Çam

Yayın No.: 1173
E-ISBN: 978-625-433-697-3
Basım Sayısı: 1. Basım, Eylül 2022

© Copyright 2022, NOBEL BİLİMSEL ESERLER SERTİFİKA NO.: 20779

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Nobel Yayın Grubu, 1984 yılından itibaren ulusal ve 2011 yılından itibaren ise uluslararası düzeyde düzenli olarak faaliyet yürütmekte ve yayınladığı kitaplar, ulusal ve uluslararası düzeydeki yükseköğretim kurumları kataloglarında yer almaktadır.

"NOBEL BİLİMSEL ESERLER" bir Nobel Akademik Yayıncılık markasıdır.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Genel Yayın Koordinatörü: Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-

Alan Editörü: Sadık Küçükakman -sadik@nobelyayin.com-

Sayfa Tasarım: Furkan Mülayim -furkan@nobelyayin.com-
Redaksiyon: Seval Sezer -seval@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım: Sezai Özden -seval@nobelyayin.com-
Görsel Tasarım Uzmanı: Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Baskı Sorumlusu: Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-

Kütüphane Bilgi Kartı

Özden, Yücel., Kaptangil, İrem., Çalışır, Melih., İlhan, Kübra., Ayaz, Gülşah., Çam, Yakup Enes.
I. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi (USBK-2022)
1. Basım, XXX + 318 s., 16,5x24 cm. Kaynakça var, dizin yok.
E-ISBN: 978-625-433-697-3
Anahtar kelimeler?

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.
Adres: Bahçekapı Mh. 2465 Sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat, Şaşmaz/ANKARA
Telefon: +90 312 278 50 77
Faks: 0 312 278 21 65
Sipariş: siparis@nobelyayin.com
E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com
www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, D&R Mağazaları, Dost Dağıtım, Kika, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Odak, Pandora, Prefix, Remzi Kitabevleri

Ön Söz

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu tarafından düzenlenen I. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi (USBK-2022), 8-10 Haziran 2022 tarihleri arasında yüz yüze gerçekleştirilmiş uluslararası akademik bir kongredir. Üniversitemizin ev sahipliğinde, meslek yüksekokulumuz tarafından ilki gerçekleştirilen kongremize başta siyaset bilimi ve kamu yönetimi, işletme, iktisat, uluslararası ilişkiler olmak üzere sosyal bilimler alanındaki farklı disiplinlerden ulusal ve uluslararası düzeyde çok sayıda bilim insanı ile araştırmacı katılım sağlamıştır. Sosyal bilimler alanındaki farklı disiplinlerden çalışmaların ele alındığı kongremizde teorik ve pratik düzlemde bilim dünyasına katkı sunması amaçlanan 107 bildiri sunumu yapılmış ve 104 bildiri ise özet bildiriler kitabına alınmıştır. Sosyal bilimler alanında yapılan çalışmaları desteklemek amacıyla düzenlediğimiz I. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nin (USBK-2022) düzenlenmesinde emeği geçenlere ve bu kitapta özet bildiri metinleri ile yer alan çok kıymetli bilim insanlarına katkıları için üniversitemiz, meslek yüksekokulumuz ve şahsım adına teşekkür eder, kitabın sosyal bilimler alanına yararlı olmasını dilerim.

Dr. Öğr. Üyesi Yücel Özden

Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı

Düzenleme Kurulu/Organization Committee

Kongre Onursal Başkanı/Honorary President of the Congress
Prof. Dr. Necmettin ELMASTAŞ
Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü/Bitlis Eren University Rector

Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı/Chairman of the Congress Organizing Committee
Dr. Öğr. Üyesi Yücel ÖZDEN
Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Müdürü

Doç. Dr. Adnan ALKAN
Dr. Öğr. Üyesi İrem KAPTANGİL
Dr. Öğr. Üyesi Murat PARLAKPINAR
Dr. Öğr. Üyesi Şahin KIZILTAŞ
Öğr. Gör. Dr. Mehmet Akif ERÇELİK
Öğr. Gör. Dr. Sıla SABANCILAR EREN
Öğr. Gör. Ali GEYLANİ
Öğr. Gör. Ali HAMURCU
Öğr. Gör. Cengiz GÜRBÜZ
Öğr. Gör. Deniz YEŞİL
Öğr. Gör. Elanur SİNER
Öğr. Gör. Ethem BABRAK
Öğr. Gör. Feyza BÜYÜKDERE
Öğr. Gör. Gülşah AYAZ
Öğr. Gör. Hande Hacer ERGİN ÇAĞATAY
Öğr. Gör. Kübra İLHAN
Öğr. Gör. Mehmet Törehan SERDAR
Öğr. Gör. Melih ÇALIŞIR
Öğr. Gör. Muhammed Sami BELET
Öğr. Gör. Mümtaz KORKUTAN
Öğr. Gör. Nazan GÜNGÖR KARYAĞDI

Öğr. Gör. Nurten Ebru ÖZDEMİR
Öğr. Gör. Tunç İLÇİN
Öğr. Gör. Yakup Enes ÇAM
MYO Sekreteri Güven ORAK
Kütüphaneci Mehmet Sadık KİŞİ

Bilim Kurulu/Scientific Committee

Prof. Dr. Abdulkadir BAHARÇİÇEK İnönü Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Abdulkadir ŞENKAL Kocaeli Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Adnan ÇEVİK Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ahmet KARADAĞ İnönü Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ahmet YATKIN İnönü Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ali TEKİN Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ayşegül KAPTANOĞLU İstanbul Aydın Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Bahattin ÖZDEMİR Akdeniz Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Bener GÜNGÖR Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Dilnara ZAKİROVA Almatı Turan Üniversitesi/ Kazakistan
Prof. Dr. Fatih HAZAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ferit İZCİ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Gökhan TUNCEL İnönü Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hacı Mustafa PAKSOY Gaziantep Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Haluk ZÜLFİKAR İstanbul Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hasan BURAN Trakya Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Harun ŞEŞEN Cyprus International University/ Cyprus
Prof. Dr. Hüseyin KIRIMOĞLU Muş Alparslan Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Kemal GÖRMEZ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Luisa Maria Soeiro Marinho Antunes Paolinelli Madeira University/ Portugal
Prof. Dr. Márcio Roberto do Prado Maringá State University/ Brazil
Prof. Dr. Mehmet Akif ÖZER Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mehmet BAŞ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mim Kemal ÖKE İstanbul Ticaret Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mustafa ATLI Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Murat DOĞDUBAY Balıkesir Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Nurullah ULUTAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ramazan ERDEM Süleyman Demirel Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ramazan YANIK Atatürk Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Sedat BOSTAN Karadeniz Teknik Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Selahattin BAKAN İnönü Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Selma KARATEPE Üsküdar Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Şeniz ANBARLI BOZATAY Balıkesir Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Tayyar ARI Uludağ Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Yılmaz DEMİRHAN Dicle Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Yusuf SANCAK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Abdulkadir GÜMÜŞ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Abdulkadir KAYA Bursa Teknik Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Abdulvahap ÖZSOY Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Adnan ALKAN Siirt Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Ahmet YILDIZ Batman Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Ayşe Nur BUYRUK AKBABA Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Bora GÖKTAŞ Bayburt Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Buket BORA SEMİZ Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Cemal ÖZTÜRK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Duran CANKÜL Osmangazi Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Doğa Başar SARİİPEK Kocaeli Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Fatih GENCER Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Fikret BİRDİŞLİ İnönü Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Gökhan DÖNMEZ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Gökçe CEREV Kocaeli Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Hakkı Hakan ERKİNER Marmara Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Işıl ARPACI İnönü Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. İnci ERDOĞAN TARAKÇI Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi/Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Janos BESENYO Obuda University/ Hungary
Assist. Prof. Dr. Karin Noemi Rühle Indart Timor Lorosa'e National University/East Timor
Assoc. Prof. Dr. Luiz Fernando Martins de Lima North State Paraná University/ Brazil
Assoc. Prof. Dr. Marisa KERBİZİ Aleksander Moisiu University/Albania
Doç. Dr. Mehmet Ali ÖZTÜRK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Mehmet Bakır ŞENGÜL Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Mehmet Burhanettin COŞKUN Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Metin IŞIK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Mevlüt YILDIZ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/Türkiye

Doç. Dr. Murat KARAKAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Murat SEZİK İnönü Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Musa ÖZTÜRK Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Mustafa KIRCA Düzce Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Nevzat DİNÇER Batman Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Oğuzhan GÖKTOLGA İnönü Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Osman AĞIR İnönü Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Osman Tolga TOGO Harran Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Serhat TEK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Şener Şükrü YİĞİTLER Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Veysel ERAT Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Yahya DEMİRKANOĞLU Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Yaşar ÇORUH Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Yusuf ÇINAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Yeşim BAYRAKDAROĞLU Gümüşhane Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Zeki UÇAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Uğur Yasin ASAL İstanbul Ticaret Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Ulaş BİNGÖL Siirt Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Ünal GÜLHAN Bayburt Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Arif YILDIZ Adıyaman Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Aytün BİLGİN Karaman Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Başak DÜZEL Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Erkan EKİNGEN Batman Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ersin AYCAN İnönü Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Esra KARAKUŞ UMAR Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ferhat İSPİR Giresun Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hale UYAR HAZAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÖNTÜRK AKYÜZ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin YILMAZ Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim KARAASLAN Giresun Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İrem KAPTANGİL Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İskender KARAKAYA Bozok Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İsmail POLATCAN Mardin Artuklu Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İsmail DURSUNOĞLU Bayburt Üniversitesi/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Levent BÖRKLÜOĞLU Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Lokman CERRAH Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Maşallah KIZILTAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Emin KURT Dicle Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Meltem KILIÇ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Meryem MEMİŞ DOĞAN Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Murat PARLAKPINAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mücahit SARIKAYA Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurcan BULUT Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurettin KOCA Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurettin MENTEŞ Dicle Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ümit ÖZKANLI Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Osman GÜLDEMİR Anadolu Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Özgür ÇETİNTAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ASLAN Adıyaman Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ERDOĞAN Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Salih ÖNER Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sebahattin KOÇ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sevgi KILINÇ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Selim GÜNDÜZ Fırat Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Serdar BAYRAKDAROĞLU Gümüşhane Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Şahin KIZILTAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ÖNTÜRK Yalova Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz Ulvi UZUN Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yücel ÖZDEN Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep BAŞERER BERBER Atatürk Üniversitesi/Türkiye

Hakem Kurulu/Referee Committee

Prof. Dr. Ali TEKİN Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Bahattin ÖZDEMİR Akdeniz Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Bener GÜNGÖR Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Dilnara ZAKİROVA Almatı Turan Üniversitesi/ Kazakistan
Prof. Dr. Fatih HAZAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ferit İZCİ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Gökhan BAYRAKTAR Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hacı Mustafa PAKSOY Gaziantep Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Harun ŞEŞEN Cyprus International University/ Cyprus
Prof. Dr. Hüseyin KIRIMOĞLU Muş Alparslan Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mehmet BAŞ Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Murat DOĞDUBAY Balıkesir Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mustafa ATLI Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Nurullah ULUTAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ramazan YANIK Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Selahattin BAKAN İnönü Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Şeniz ANBARLI BOZATAY Balıkesir Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Yusuf SANCAK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Ahmet YILDIZ Batman Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Abdulkadir GÜMÜŞ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Abdulkadir KAYA Bursa Teknik Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Abdulvahab ÖZSOY Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Adnan ALKAN Siirt Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Ayşe Nur Buyruk AKBABA Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Buket Bora SEMİZ Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Bora GÖKTAŞ Bayburt Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Cemal ÖZTÜRK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Duran CANKÜL Osmangazi Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Fatih GENCER Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Gökhan DÖNMEZ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye

Doç. Dr. İnci ERDOĞAN TARAKÇI Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Mehmet Ali ÖZTÜRK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Mehmet Bakır Şengül Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Mehmet Burhanettin COŞKUN Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Metin IŞIK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Mevlüt YILDIZ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Murat KARAKAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Mustafa KIRCA Düzce Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Osman Tolga TOGO Harran Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Serhat TEK Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Şener Şükrü YİĞİTLER Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Ulaş BİNGÖL Siirt Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Ünal GÜLHAN Bayburt Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Veysel ERAT Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Yeşim BAYRAKDAROĞLU Gümüşhane Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Yahya DEMİRKANOĞLU Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Yaşar ÇORUH Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Yusuf ÇINAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Zeki UÇAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Aktolkın ABUBAKİROVA Uluslararası Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi/ Kazakistan
Dr. Öğr. Üyesi Arif YILDIZ Adıyaman Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Aytün BİLGİN Karaman Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Başak DÜZEL Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Esra Karakuş UMAR Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Erhan EKİNGEN Batman Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ersin AYCAN İnönü Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ferhat İSPİR Giresun Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hale UYAR HAZAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin YILMAZ Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim KARAASLAN Giresun Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İrem KAPTANGİL Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İskender KARAKAYA Bozok Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi İsmail POLATCAN Mardin Artuklu Üniversitesi/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi İsmail DURSUNOĞLU Bayburt Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Levent BÖRKLÜOĞLU Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Lokman CERRAH Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Maşallah KIZILTAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Meltem KILIÇ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Meryem MEMİŞ DOĞAN Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Murat PARLAKPINAR Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Mücahit SARIKAYA Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurcan BULUT Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurettin KOCA Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Osman GÜLDEMİR Anadolu Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ARSLAN Adıyaman Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ERDOĞAN Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Salih ÖNER Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Sebahattin KOÇ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Serdar BAYRAKDAROĞLU Gümüşhane Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Şahin KIZILTAŞ Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz Ulvi UZUN Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yücel ÖZDEN Bitlis Eren Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Yavuz ÖNTÜRK Yalova Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep Başerer BERBER Atatürk Üniversitesi/Türkiye

Davetli Konuşmacılar

Prof. Dr. Dilnara ZAKİROVA

Rusya-Ukrayna Arasındaki İlişkilerin Ekonomik Etkileri

Prof. Dr. Haluk ZÜLFİKAR

Büyüme-Tüketim-Mutluluk

Prof. Dr. Abdulkadir BAHARÇİÇEK

Covid-19 Sonrası Dünya Düzeni

Dr. Öğr. Üyesi Osman GÜLDEMİR

Mutfak, Kültür ve Gastronomi Turizmi

İçindekiler

Ön Söz ..... **iii**

Düzenleme Kurulu/Organization Committee ..... **v**

Bilim Kurulu/Scientific Committee ..... **vii**

Hakem Kurulu/Referee Committee ..... **xi**

Davetli Konuşmacılar ..... **xiv**

MUTFAK, KÜLTÜR VE GASTRONOMİ TURİZMİ **1**

Dr. Öğr. Üyesi Osman Güldemir

Anadolu Üniversitesi, Eskişehir Meslek Yüksekokulu, Aşçılık Programı, osmanguldemir@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7476-5482.

KAVRAMSAL SANATIN TEKSTİL MALZEMESİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ **5**

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Gürgüler

T.C. Haliç Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi e-mail: mustafagurguler@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-7733-2159.

NARSİST LİDERLİK **7**

Öğr. Gör. Dr. M. Akif Erçelik,

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO maercelik@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6387-853X .

Barış Gündoğdu

İşletme ABD (Yüksek Lisans Öğr.), Bitlis Eren Üniversitesi - Lisansüstü Eğitim Enstitüsü baris_gundogdu@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0971-948X.

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: TRB2 BÖLGESİ ÖRNEĞİ **11**

Barış Gündoğdu

İşletme ABD (Yüksek Lisans Öğr.), Bitlis Eren Üniversitesi - Lisansüstü Eğitim Enstitüsü baris_gundogdu@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0971-948X.

Öğr. Gör. Dr. M. Akif Erçelik

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO, maercelik@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6387-853X.

SAĞLIK İŞLETMELERİNDE UYGULANAN PAZARLAMA STRATEJİLERİNİN DİĞER İŞLETMELERDEN FARKLILIKLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA **15**

Öğr. Gör. Mümtaz Korkutan

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Sağlık Kurumları İşletmeciliği Pr., mkorkutan@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-7588-6836

Öğr. Gör. Feyza Büyükdere

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Sağlık Kurumları İşletmeciliği Pr., fbuyukdere@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9325-0361

ÖZEL GÜVENLİK PERSONELİNİN SANAL KAYTARMA DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ .. 17

Öğr. Gör. Murat Çiçek

Bitlis Eren Üniversitesi, mcicek@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0579-4850.

FİNANSAL YATIRIM ARAÇ GETİRİLERİNİN ENFLASYON ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ 19

Öğr. Gör. Nazan Güngör Karyağdı

Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Muhasebe ve Vergi Bölümü ngkaryagdi@beu.edu.tr ORCID ID: 0000-0003-3938-4147.

Dr. İbrahim Aytekin

Bitlis Eren Üniversitesi, SHMYO, ibrahimaytekin63@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-3574-1007.

360° PAZARLAMA İLETİŞİMİ VE TRANSMEDYA HİKÂYECİLİĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME .. 21

Öğr. Gör. Hande Çağatay

Bitlis Eren Üniversitesi Türkiye, handecagatay.45@gmail.com https://orcid.org/0000-00002-3774-2572.

ESKİŞEHİR ODUNPAZARI MODERN MÜZESİ GİRİŞ MEKÂNININ GÖSTERGEBİLİMSEL YÖNTEMLE ANALİZİ 25

Arş. Gör. Gamze Yalçın

Bitlis Eren Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, gyalcin@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2228-4270.

Prof. Burak Kaptan

Eskişehir Teknik Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık Bölümü, bkaptan@eskisehir.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-4815-8179.

BAĞIMSIZ DENETİM KALİTESİ MUHASEBE BİLGİ KALİTESİNİ ETKİLER Mİ? YAPILAN ÇALIŞMALAR AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME 29

Nazan Güngör Karyağdı

Öğr. Gör. Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Muhasebe ve Vergi Bölümü, ngkaryagdi@beu.edu.tr, Orcid ID: https://orcid.org/0000-0003-3938-4147.

Dr. Öğr. Üyesi Nurettin Koca

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Afşin Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Bölümü, kocanurettin417@gmail.com, Orcid ID: https://orcid.org/0000-0002-3309-9428.

LİSE VE ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIK BESLENME ALIŞKANLIKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI 31

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Erdoğan

Bitlis Eren Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, ramaznerdogan@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5337-942X

Doç. Dr. Mikail Tel

Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, mikailtel@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0629-7357

Yüksek Lisans Öğrencisi Ahmethan Yıldırak

Bitlis Eren Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi Nazlı Nazlıcan

Bitlis Eren Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Yüksek Lisans Öğrencisi Osman Çelik

Bitlis Eren Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ORTAOKUL VE LİSE DÜZEYİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN FİZİKSEL AKTİVİTE DURUMLARININ İNCELENMESİ 35

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Erdoğan

Bitlis Eren Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, ramaznerdogan@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5337-942X

Doç. Dr. Mikail Tel

Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, mikailtel@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-0629-7357

Yüksek Lisans Öğrencisi Ahmethan Yıldırak

Bitlis Eren Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi Hatip Erekli

Bitlis Eren Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

Yüksek Lisans Öğrencisi Bayram Sarısaç

Bitlis Eren Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

PEKİN 2022 KIŞ OLİMPİYATLARININ RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN BAŞLANGIÇ TARİHİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI 37

Doktora Öğrencisi Ramazan Ünver

Muş Alparaslan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni-Millî Eğitim Bakanlığı, r.unver61@hotmail.com, Orcid: 0000-0003-0013-0908.

NEMRUT KALDERASI VE NEMRUT KRATER GÖLÜ'NÜN (BİTLİS) SPOR TURİZMİ AÇISINDAN POTANSİYELİNİN BAZI FAKTÖRLERE GÖRE KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ 41

Doktora Öğrencisi Ramazan Ünver

Muş Alparaslan Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni-Millî Eğitim Bakanlığı, r.unver61@hotmail.com, Orcid: 0000-0003-0013-0908.

TOPLUM SAĞLIĞINDA KORUYUCU, ÖNLEYİCİ VE TEDAVİ EDİCİ BİR FAKTÖR OLARAK EGZERSİZİN ROLÜ VE ÖNEMİ 45

Öğr. Gör. Elanur Siner

Bitlis Eren Üniversitesi, esiner@beu.edu.tr, ORCID:0000 0002 9988 7603.

Öğr. Gör. Tunç İlçin

Bitlis Eren Üniversitesi, tunc.ilcin@gmail.com, ORCID:0000 0003 2861 7046.

SAĞLIKLI YAŞAM BECERİLERİ İLE FİZİKSEL ÖZELLİKLER ARASINDAKİ İLİŞKİ 49

Arş. Gör. Dr. Tuğba Mutlu Bozkurt

Bitlis Eren Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, tmutlubozkurt@gmail.com. ORCID ID: 0000-0001-8663-2188.

Yüksek Lisans Öğrencisi Helin Olcay

Yüksek Lisans Öğrencisi, Bitlis Eren Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, hlnolcy@gmail.com. ORCID ID: 0000-0001-8643-4616.

Prof. Dr. Mustafa Atlı

Bitlis Eren Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, matli@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9034-0559.

FARKLI BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL OYUN OYNAMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ 51

Arş. Gör. Dr. Tuğba Mutlu Bozkurt

Bitlis Eren Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, tmutlubozkurt@gmail.com. ORCID ID: 0000-0001-8663-2188.

Yüksek Lisans Öğrencisi Helin Olcay

Yüksek Lisans Öğrencisi, Bitlis Eren Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, hlnolcy@gmail.com. ORCID ID: 0000-0001-8643-4616.

BİTLİS'İN SOSYAL YAŞAMININ GELİŞMESİNDE CESİMİ KÜFREVİ ETKİSİ 53

İlhami Nalbantoğlu

Başbakanlık Mevzuat Dairesi E. Başkanı Ahlat Kültür Sanat ve Çevre Vakfı Başkanı, Hattat, Gazeteci, Yazar e-mail. i_nalbantaoglu@yahoo.com

BİTLİS MİLLETVEKİLİ MÜŞTAK OKUMUŞ'UN MECLİS FAALİYETLERİ (1961-1965) 57

Öğr. Gör. Dr. İlhan Çeliker

Bitlis Eren Üniversitesi Tatvan MYO, iceliker@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2662-3399.

HUKUK YALNIZCA YASALAR VE MAHKEMELERDEN Mİ OLUŞUR? HUKUKTA FELSEFENİN ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 59

Doç. Dr. Celal Yeşilçayır

Gümüşhane Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü, e-Mail: celalyesil@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-3132-920X.

ORTAOKUL 7. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA YER ALAN METİNLERDEKİ DİL BİLGİSİ YANLIŞLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME 61

Doç. Dr. Mehmet Nuri Kardaş

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, Van/Türkiye mnkardas@hotmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0001-67327815

Yüksek Lisans Öğrencisi Furkan Can

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van/Türkiye fcan3145@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-3093-554X

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN SEZDİRME YÖNTEMİYLE DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNİN ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER 65

Doç. Dr. Mehmet Nuri Kardaş

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, Van/Türkiye mnkardas@hotmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0001-67327815

Yüksek Lisans Öğrencisi Furkan Can

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van/Türkiye fcan3145@gmail.com, ORCID: orcid.org/0000-0002-3093-554X

KELAMDA İVAZ TARTIŞMASI VE DEVVÂNÎ'NİN İVAZ BAĞLAMINDA MU'TEZİLE ELEŞTİRİSİ 69

Doç. Dr. Mustafa Akman

Hakkari Üniversitesi, makman64@gmail.com, ORCID:0000-0001-6675-1315.

XV. YÜZYIL DÜŞÜNÜRÜ CELÂLEDDİN ED-DEVVÂNÎ'NİN RUH ANLAYIŞI 73

Doç. Dr. Mustafa Akman

Hakkari Üniversitesi, makman64@gmail.com, ORCID:0000-0001-6675-1315.

KENTSEL DÖNÜŞÜM VE TASARIM ÜZERİNE BİR İNCELEME: BİTLİS KENTİ ÖRNEĞİ 77

Doç. Dr. Adnan Alkan

Siirt Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, ad_alkan@siirt.edu.tr, ORCID:0000-0002-5377-4726.

Arş. Gör. Ümit Çelebi

Siirt Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, umit.celebi@siirt.edu.tr, ORCID:0000-0002-3230-4987.

LATİN AMERİKA'DAN FİLİSTİN'E BAKIŞ 79

Dr. Öğretim Üyesi Canan Kışlalıoğlu

Bitlis Eren Üniversitesi, canankislalioglu@yahoo.com, ORCID: 0000-0003-0388-246X.

POSTMODERN DÖNEMDE JOHN CHEEVER'İN THE SWIMMER ESERİNDE İRONİ İZLERİ 83

Dr. Öğr. Üyesi Zeki Edis

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, zekiedis@yyu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2060-5974.

Yüksek lisans öğrencisi Mehmet Çağrı Arsan

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, m.cagriarsan@icloud.com.

ASUR DEVLETİ'NİN BABİL HÂKİMİYET POLİTİKASI 85

Doktora Öğrencisi Cebrail Yeşilçay

Bitlis Eren Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, yesilcaycebrail6@gmail.com, ORCİD ID: 0000-0002-7091-6423.

İSLAM SANAT FELSEFESİNİN İMKÂNI-ANADOLU SELÇUKLU KERVANSARAYLARI MERKEZLİ BİR İNCELEME- 89

Yüksek Lisans Öğrencisi Onur Çelik

Fırat Üniversitesi, onur_1996_553@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-3336-7250

AKICI OKUMA BECERİLERİ VE OKUDUĞUNU ANLAMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN TARTIŞILMASI 93

Dr. Öğrencisi Elif Akan

Atatürk Üniversitesi, elif.akan15@ogr.atauni.edu.tr, https://orcid.org/0000-0001-9472-922X.

Dr. Öğrencisi Kılıç Köçeri

AİÇÜ, leturcfidele@outlook.com.tr, https://orcid.org/0000-0003-1687-3001.

Prof. Dr. Abdulhak Halim Ulaş

Atatürk Üniversitesi, halimulas@atauni.edu.tr, https://orcid.org/0000-0002-9457-1554.

DERS PLANLARINDA TEMEL SORU KULLANIMININ ÖĞRENCİLERİN DİSİPLİNLER ARASI KAVRAMLARI DERİN ANLAMADAKİ ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI 97

Prof. Dr. Abdulhak Halim Ulaş

Atatürk Üniversitesi, halimulas@atauni.edu.tr, https://orcid/0000-0002-9457-1554

Dr. Öğrencisi Kılıç Köçeri

AİÇÜ, leturcfidele@outlook.com.tr, https://orcid.org/0000-0003-1687-3001

Dr. Öğrencisi Elif Akan

Atatürk Üniversitesi, elif.akan15@ogr.atauni.edu.tr, https://orcid.org/0000-0001-9472-922x

TASARIMLA ANLAMA MODELİ İLE OLUŞTURULAN TÜRKÇE DERS PLANLARININ ÖĞRENCİLERİN OKUDUĞUNU ANLAMA BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ 101

Dr. Öğrencisi Kılıç Köçeri

AİÇÜ, leturcfidele@outlook.com.tr, https://orcid.org/0000-0003-1687-3001

Dr. Öğrencisi Elif Akan

Atatürk Üniversitesi, elif.akan15@ogr.atauni.edu.tr, https://orcid.org/0000-0001-9472-922x

Prof. Dr. Abdulhak Halim Ulaş

Atatürk Üniversitesi, halimulas@atauni.edu.tr, https://orcid/0000-0002-9457-1554

MUSTAFA KUTLU HİKÂYELERİNDE KOMŞULUK KAVRAMI 105

Dr. Ahmet Karakuş

Atatürk Üniversitesi-ATATÖMER, ahmet.karakus@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8102-3516.

TOPLUM SÖZLEŞMESİ KURAMI IŞIĞINDA JEAN JACK ROUSSEAU'NUN SİYASAL SİSTEM ANLAYIŞI 107

Avukat Helin Özgökçe

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans, av.helinozgokce@gmail.com, Orcid ID: 0000-0003-3098-3063.

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN SAVUNMA POLİTİKALARI VE RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN ETKİSİ 109

Dr. Öğretim Üyesi Levent Ersin Orallı

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, ersinlevent@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-7610-4514.

ŞİİRDE YANKILANAN BİR TARİHİN KRİSTALİZE ÖRNEĞİ: VATAN ŞARKISI 113

Öğr. Gör. Dr. İlker İşler

Şırnak Üniversitesi, Rektörlük, Türk Dili Bölüm Başkanlığı, ilkondrous_34@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-2438-6070.

KENT MEKÂNLARINDA GÜVENLİK TEHDİDİ OLARAK GÖÇ 117

Doç. Dr. Murat Sezik

İnönü Üniversitesi, İ.İ.B.F. Siyaset Bilimi ve kamu Yönetimi Bölümü, Kentleşme ve Çevre Sorunları Ana Bilim Dalı, murat.sezik@inonu.edu.tr, ORCİD: 0000-0003-4512-2346.

SİYASAL, HUKUKİ VE TOPLUMSAL BOYUTLARIYLA İSTANBUL SÖZLEŞMESİ 119

Öğr. Gör. Dr. Sıla Sabancılar Eren

Bitlis Eren Üniversitesi SBMYO, ssabancilar@beu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-8141-279X.

"GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ" BAĞLAMINDA GÖÇMEN ROTALARININ DEĞİŞİMİ: VAN-İRAN SINIRI ÜZERİNE BİR İNCELEME 121

Doç. Dr. İlhan Oğuz Akdemir

Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Coğrafya Bölümü Beşeri ve İktisadi Coğrafya Ana Bilim Dalı, E-mail: ioakdemir@firat.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3767-3984

Doktorant Ayşegül Arslan

Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Coğrafya Ana Bilim Dalı, Siyasi Coğrafya Bilim Dalı (100/2000 YÖK Öncelikli Alan Doktora Bursiyeri), E-Mail: aysegullarslann@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7985-9587

AFRİKA'DAKİ İNGİLİZ SÖMÜRGECİLİĞİNİN TASFİYE SÜRECİNİN (DEKOLONİZASYON) İDEOLOJİK VE FİKRÎ ARKA PLANI 125

Arş. Gör. Mustafa Ateş

Bitlis Eren Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Bölümü, mates9271@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-4336-0391.

RUSYA-UKRAYNA KRİZİ BAĞLAMINDA AVRUPA BİRLİĞİ VE RUSYA'NIN ÇATIŞMA YÖNETİM STRATEJİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI.....129

Doç. Dr. Yusuf Çınar

Bitlis Eren Üniversitesi İİBF, ycinar@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-8617-0267.

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BİREY VE TOPLUM AÇISINDAN DİNE BAKIŞLARI (ERZURUM ÖRNEĞİ) 131

Dr. Öğretim Üyesi Lokman Cerrah

Atatürk Üniversitesi, Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi, lokmancerrah@atauni.edu.tr, https://orcid.org/0000-0002-7330-4422.

HADİS VE SÜNNET ALGISI VE PANDEMİ SÜRECİ.....133

Dr. Öğr. Üyesi Lokman Cerrah

Atatürk Üniversitesi Oltu Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü, Erzurum, Türkiye, lokmancerrah@atauni.edu.tr, https://orcid.org/0000-0002-7330-4422

Doç. Dr. Abdulvahap Özsoy

Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Erzurum, Türkiye, avozsoy@atauni.edu.tr, https://orcid.org/0000-0001-7408-5519.

17. YÜZYILDA HASKÖY'DE İÇKİ İÇME SUÇU VE CEZASI (ŞERİYE SİCİLLERİNE GÖRE) 137

Dr. Neslihan Fulin

Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Ana Bilim Dalı, neslihanfulin23@gmail.com. Orcid Numarası: 0000-0002-8955-3298

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GÜVENLİK KONSEYİ'NE İLİŞKİN REFORM TALEPLERİNDE TÜRKİYE'NİN ÖNERİSİ.....139

Dr. Öğr. Görevlisi Fuat Bozyel

Bitlis Eren Üniversitesi, Güroymak Meslek Yüksekokulu, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, fuat.bozyel@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1178-8935.

Dr. Yusuf Gocuk

Galatasaray Üniversitesi, Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı, ygocuk@gsu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2502-9323.

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİ'NDE KÜRT MESELESİ.....141

Öğr. Gör. İbrahim Onur Bakırcıoğlu

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Çiçekdağı Meslek Yüksekokulu, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik, o.bakircioglu@ahievran.edu.tr, http://orcid.org/0000-0001-9073-8823.

Yüksek Lisans Öğrencisi Süleyman Sefer

Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, suleymansefer@hotmail.com, http://orcid.org/0000-0003-2365-2469.

İBN HALDUN'UN MUKADDİMESİ'NDE İSLAM İKTİSADININ ŞİFRELERİ.....145

Doktora Öğrencisi Mücahit Kumandaveren

Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Ana Bilim Dalı, kumandaveren.m@gmail.com +905335169071 ORCID No: 0000-0003-0766-2982.

A. J. CRONİN'İN ŞAHİKA (CİTADEL) ROMANINDA SALGIN HASTALIKLAR.....149

Prof. Dr. Nurullah Ulutaş

Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, nurullahulutas@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1447-3736

HENRİK İBSEN'İN "HAYALETLER" (HORTLAKLAR) ADLI OYUNUNDA BİR BABANIN GÜNAHINI TAŞIYAN ÇOCUĞUN TRAJİK SONU.....151

Prof. Dr. Nurullah Ulutaş

Bitlis Eren Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, nurullahulutas@gmail.com, ORCID: 0000-0002-1447-3736

GULÂMÎ'NİN "DÂSİTÂN-I HADÎCETÜ'L-KÜBRÂ" ADLI ESERİNİN YENİ TESPİT EDİLEN NÜSHALARI.....153

Dr. Öğr. Üyesi Maşallah Kızıltaş

Bitlis Eren Üniversitesi, kiziltas.masallah@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0055-5367

GÜNÜMÜZDE ÖNE SÜRÜLEN NEOMERKANTİLİZM YAKLAŞIMIN UYGULANMASI.....156

Öğr. Gör. Sema Özdemir

Bitlis Eren Üniversitesi, Hizan MYO, skarakas@beu.edu.tr, ORCID:0000-0002-3361-2842

KIBRIS TÜRK EĞİTİM TARİHİNDE HASAN BEHÇET KIVILCIM'IN ÖNEMİ.....158

Dr. Hasan Topal

Akdeniz Karpaz Üniversitesi, dr.topal@windowslive.com, ORCID ID: 0000-0001-8997-7747

YAŞLILIK VE YAŞLI BİREYLERDE HOLİSTİK (BÜTÜNCÜL) YAKLAŞIM.....162

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Öntürk Akyüz

Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, onturk65@hotmail.com, ORCİD ID: 0000-0002-6206-2616

SİYASET VE SPOR İLİŞKİSİ 166

Arş. Gör. Yusuf Yağız Saraçoğlu

Doktorant, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Yönetimi ABD, Orcid No: 0000-0002-3098-9468.

Öğr. Gör. Dr. Gülcan Tekin

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Yönetimi ABD, Orcid No: 0000-0003-1630-4562.

Prof. Dr. Ali Tekin

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Yönetimi ABD, Orcid No: 0000-0003-4029-5424.

SPOR VE SAVAŞ İLİŞKİSİ: ANTİK YUNAN DÖNEMİ 170

Arş. Gör. Yusuf Yağız Saraçoğlu

Doktorant, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Yönetimi ABD, Orcid No: 0000-0002-3098-9468.

Öğr. Gör. Dr. Gülcan Tekin

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Yönetimi ABD, Orcid No: 0000-0003-1630-4562.

Prof. Dr. Ali Tekin

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Spor Yönetimi ABD, Orcid No: 0000-0003-4029-5424.

TÜRK SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİNDE GELENEKSEL YAKLAŞIMIN ÇAĞDAŞ YAKLAŞIM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 174

Öğr. Gör. Nurten Ebru Özdemir

Bitlis Eren Üniversitesi SBMYO, neozdemir@beu.edu.tr, ORCID:0000- 0002-3113-2378.

Ceren Barut

crenbarut@gmail.com.

ÇOCUK İŞÇİLİĞİNİN ÇOCUK SAĞLIĞINA ETKİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 178

Öğretim Görevlisi Elif Akyiğit Albayrak

Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, eakyigit@beu.edu.tr, ORCID:0000-0002-9914-0649.

Öğretim Görevlisi Nurten Ebru Özdemir

Bitlis Eren Üniversitesi SBMYO, neozdemir@beu.edu.tr, ORCID:0000- 0002-3113-2378.

SPOR MARKALARININ METAVERSE GİRİŞİ 182

Doktora Öğrencisi Engin Vural

Muş Alparslan Üniversitesi, Millî Eğitim Bakanlığı, enginvural06@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7717-4928.

E-SPORDA HUKUKİ HAKLAR VE SÖZLEŞMELER 186

Doktora Öğrencisi Engin Vural

Muş Alparslan Üniversitesi, Millî Eğitim Bakanlığı, enginvural06@gmail.com, Orcid: 0000-0002-7717-4928.

Dr. Öğretim Üyesi Tuba Fatma Karadağ

Muş Alparslan Üniversitesi, tf.karadag@alparslan.edu.tr, Orcid: 0000-0003-4720-2657.Tuba Fatma KARADAĞ

NÂBÎ'NİN "BU" REDİFLİ NAATINA İBRAHİM SABRİ EFENDİ'NİN NAZİRESİ 188

Yüksek Lisans Öğrencisi Ebru Erat

Bitlis Eren Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans Programı, erat.ebruu@gmail.com, ORCID: 0000-0002-5087-0536.

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Özdil

Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ozdilhatice85@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6372-7272.

ESİRÎ BABA'NIN ŞİİRLERİNE EKOELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM 190

Yüksek Lisans Öğrencisi Nursema Erkar

Bitlis Eren Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans Programı, nursemaerkar@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8141-9898.

Dr. Öğr. Üyesi Hatice Özdil

Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ozdilhatice85@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6372-7272.

AHLAKİ VE TİKEL OLANDAN EVRENSELLİĞE: TÜRKİYE'DE MİLLÎ GÖRÜŞ HAREKETİ'NDE İNSAN HAKLARI SÖYLEMİ.....192

Doktora Öğrencisi Mehdi Pekedis

İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bilim Dalı, mehdi.pekedis@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-3824-2606.

TÜRKİYE'DE PANDEMİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN YEŞİL FİNANSA ETKİSİ 196

Doktora Öğrencisi Kader Aksoy

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, kader_kardogan@hotmail.com Orcid: 0000-0003-08090-7697.

Prof. Dr. Zafer Kanberoğlu

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye, zkanberoglu@yyu.edu.tr Orcid: 0000-0002-4440-4133.

ÜNİVERSİTE KÜLTÜRÜNÜN BİREYSEL KARİYER PLANLAMA VE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİNE ETKİSİ 198

Doçent Metin Işık

Bitlis Eren Üniversitesi, beu.metin@gmail.com, ORCID:0000-0003-4577-0095.

Yüksek Lisans Öğrencisi Kübra Nur Bilen

Bitlis Eren Üniversitesi, bilen.kubranur.13@gmail.com, ORCID:0000-0001-6264-2832.

Yüksek Lisans Öğrencisi Nursaç Uyğun

Bitlis Eren Üniversitesi, nrsccc575@gmail.com, ORCID:0000-0003-2537-3367.

COVİD-19 SALGININ GIDA GÜVENCESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....200

Prof. Dr. Muhammed Şükrü Mollavelioğlu

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisat Bölümü, m_sukru@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0633-4525.

Sinem Soyhan

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisat Bölümü, soyhansinems@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9860-8943.

YÛNUS EMRE'NİN "DAĞLAR İLE TAŞLAR İLE" ADLI ŞİİRİNİN TASAVVUFİ BOYUT VE SEMBOLLER YÖNÜYLE İNCELENMESİ 203

Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşenur Halidi

Bitlis Eren Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Tezli Yüksek Lisans Programı, aysenurhalidi@hotmail.com ORCID:0000-0003-2101-8878.

GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YANGIN GÜVENLİĞİNE YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....205

Yüksek Lisans Öğrencisi Furkan Dağaşan

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, furkandagasan793@gmail.com, ORCID:0000-0001-9300-3216.

Dr. Öğr. Üyesi Pınar Baykan

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, pbaykan@agri.edu.tr, ORCID:0000-0001-5279-3872.

Dr. Öğr. Üyesi Ebru Senemtaşı Ünal

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, esenemtasi@agri.edu.tr,ORCID:0000-0002-8530-9423.

THOMAS AQUİNAS VE ÇİFT ETKİ İLKESİ 209

Arş. Gör. Mehmet Sabır Şaybak

Bitlis Eren Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, mssaybak@beu.edu.tr, Orcid Id: 0000-0002-5585-2935.

İSTİHDAM YÖNTEMLERİNDE YENİ BİR ÇAĞ: UZAKTAN ÇALIŞMA ÇAĞI.....213

Doktora Öğrencisi Berivan Özay

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisat Bölümü, bericanozay70@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2644-4211

Prof. Dr. Necati Aydın

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisat Bölümü, dr.necatiaydin@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9828-6382

TRB2 BÖLGESİNDE GÖÇ OLGUSU.....215

Doktora Öğrencisi Asima İsaoğlu

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İİBF, asimaisaoglu3065@gmail.com, Orcid No: 0000-0002-7458-864X

Prof. Dr. M. Akif Arvas

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İİBF, aarvas@yyu.edu.tr, Orcid No: 0000-0002-0866-8860.

HZ. MUHAMMED'İN İLETİŞİM DİLİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 217

Öğr. Gör. Ethem Babrak

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, E-mail: ebabrak@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8418-9271.

DİN-FELSEFE İLİŞKİSİ: KUR'AN VAHYİNİN METAFİZİKSEL BOYUTU 219

Dr. Öğr, Üyesi Hamdullah Arvas

Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Kelâm Ana Bilim Dalı, harvas13@gmail.com, ORCID:0000-0003-3710-5618.

ÇOCUKLUĞUN TARİHSEL GELİŞİMİ VE ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ 223

Öğr. Gör. Dr. Fuat Bozyel

Bitlis Eren Üniversitesi Güroymak Meslek Yüksekokulu Hukuk Büro Yönetimi ve Sekreterliği Bölümü, fbozyel@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1178-8935.

Arş. Gör. Esra Nur Tunç

Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü, esranurtunc@icloud.com, ORCID: 0000-0001-8459-136X.

ANSELMUS VE ONTOLOJİK DELİL 227

Arş. Gör. Mehmet Sabır Şaybak

Bitlis Eren Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü, mssaybak@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5585-2935.

G-20 ÜLKELERİNİN PETROL FİYATLARI VE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİSİ ... 231

Doktora öğrencisi Tunahan Aslan

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, tunahanasln@gmail.com

DÖVİZ KURU OYNAKLIĞININ TÜRKİYE'NİN ENDÜSTRİYEL ÜRETİMİNE ETKİSİ: DCC-GARCH YÖNTEMİ 233

Prof. Dr. M. Akif Arvas

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, aarvas@yyu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0866-8860.

Doktora Öğrencisi Asima İsaoğlu

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İİBF, İktisat Bölümü, asimaisaoglu3065@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7458-864X.

COVİD- 19 SALGINININ TÜRKİYE'NİN EKONOMİK BÜYÜMESİ ÜZERİNE ETKİSİ..... 235

Öğr. Gör. Sema Özdemir

Bitlis Eren Üniversitesi, Hizan MYO, skarakas@beu.edu.tr, ORCID:0000-0002-3361-2842.

BİR ÜNİVERSİTEDEKİ OFİS ÇALIŞANLARININ ÇALIŞMA DURUŞLARININ ERGONOMİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 237

Yüksek lisans Öğrencisi Yonca Uzkan

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, yonja.uzkan@gmail.com, ORCID:0000-0002-8784-0525.

Prof. Dr. İbrahim Han

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, ihan@agri.edu.tr, ORCID:0000-0003-2766-861X.

RUSYA-UKRAYNA KRİZİ'NİN ULUSLARARASI HUKUKTA KUVVET KULLANIMI VE MEŞRU MÜDAFAA HAKKI BAĞLAMINDA ANALİZİ 240

Öğr. Gör. Azize Arslan Çınar

Bitlis Eren Üniversitesi. aacina@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0653-1748.

EGEMENLİK KAVRAMINA İKİ FARKLI BAKIŞ: İBN HALDUN VE JEAN BODİN 242

Dr. Öğr. Üyesi Yücel Özden

Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, yozden@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2455-9151

Öğr. Gör. Kübra İlhan

Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Büro Hizmetleri ve Sekterliği Bölümü, kilhan@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4665-9794.

TÜRKİYE'DEKİ ARAŞTIRMA VE ADAY ARAŞTIRMA ÜNİVERSİTELERİNİN TANITIM VİDEOLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 246

Prof. Dr. Kahraman Çatı

İnönü Üniversitesi, kahraman.cati@inonu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-7440- 5436.

Öğr. Gör. Gülşah Ayaz

Bitlis Eren Üniversitesi, gayaz@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-0582-6042.

SOSYAL MEDYADA Z KUŞAĞINDAN AYRI BİR KUŞAK MI DOĞUYOR? 248

Öğr. Gör. Dr. Mehmet Ölmez

İnönü Üniversitesi Malatya OSB MYO, Malatya/Türkiye, mehmet.olmez@inonu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1462- 1241.

Hiyal Gezer

İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler Bölümü, Malatya/Türkiye, hiyalgezer98@gmail.com, ORCID: 0000-0001- 7225-0445.

3+1 MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMASININ KURUMSAL BAĞLILIĞA ETKİSİ 252

Öğr. Gör. Dr. Mehmet Ölmez

İnönü Üniversitesi Malatya OSB MYO, Malatya/Türkiye, mehmet.olmez@inonu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-1462- 1241.

SERMET MUHTAR ALUS'UN ONİKİLER ADLI ROMANINDA ARGO SÖZ VARLIĞI 256

Murat Parlakpınar

Bitlis Eren Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, mparlakpinar@beu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6711-0480.

ВЛИЯНИЕ СТОИМОСТИ НЕФТИ НА ИНФЛЯЦИЮ: ПРИМЕР КАЗАХСТАНА.....258

Prof. Dr. Dilnara Zakirova

Dilnara Zakirova, Department of World and National Economy Turan University 050013, 16A Satpayev Str., Almaty, Republic of Kazakhstan, ulasdila@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5161-959X.

Assist. Prof. Dr. Yılmaz Ulvi Uzun

Yılmaz Ulvi Uzun, Bitlis Eren University, Turkey, yuuzun@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6428-4167.

YÜKSEK DÖVİZ KURU ORTAMINDA ENFLASYONLA MÜCADELE 261

Dr. Öğr. Üyesi Sebahattin Koç

Bitlis Eren Üniversitesi İİBF, skoc@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1911-445X.

EV TEMELLİ FİZİKSEL AKTİVİTE/EGZERSİZ STRATEJİLERİ 263

Öğretim Görevlisi Melih Çalışır

Bitlis Eren Üniversitesi, mcalisir@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-2133-2843

Doktorant Emrah Barkın

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, emrahbrkn@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1519-9254

ÖRGÜTSEL YAŞAMIN KAYIP PARÇALARI: SPİRİTÜEL ARAYIŞLAR 267

Dr. Öğr. Üyesi İrem Kaptangil

Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, ORCID ID:0000-0002-2058-0159

REKREATİF SPOR ODALARININ İLKÖĞRETİM OKULLARINDA OKUYAN PROBLEMLİ ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....271

Öğretim Görevlisi Tunç İlçin

Bitlis Eren Üniversitesi, tunc.ilcin@gmail.com, ORCID:0000 0003 2861 7046.

Öğretim Görevlisi Elanur Siner

Bitlis Eren Üniversitesi, esiner@beu.edu.tr, ORCID:0000 0002 9988 7603.

ANTİ-VİKTORYAN BİR YAZAR OLARAK OSCAR WİLDE: DORİAN GRAY'İN PORTRESİ'NDE VİKTORYA ÇAĞI'NA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ.....275

Dr. Öğr. Üyesi Şahin Kızıltaş

Bitlis Eren Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, sahinkiziltas@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7836-1231.

TURİSTLERİN SOSYAL İLETİŞİM AĞLARINI KULLANIM DURUMLARININ İNCELENMESİ.....277

Doç. Dr. Reşat Arıca

Batman Üniversitesi, resat.arica@batman.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1238-7313.

Doç. Dr. Feridun Duman

Batman Üniversitesi,Feridun_duman@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0524-638X.

SAĞLIKLI YAŞAMIN YENİ SORGUSU: ARALIKLI ORUÇ.....279

Öğr. Gör. Yakup Enes Çam

Bitlis Eren Üniversitesi, yecam@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-8787-5560.

DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK VE İŞ TATMİNİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ: MARMARA BÖLGESİ GENÇLİK VE SPOR İL VE İLÇE MÜDÜRLÜKLERİNDE GÖREVLİ ANTRENÖRLERE YÖNELİK BİR UYGULAMA 283

Öğr. Gör. Öznur Ayık

Şişli Meslek Yüksekokulu,Spor Yönetimi Programı,İstanbul, oznurayk@gmail.com, ORCİD:0000-0002-0309-1337

Doç. Dr. Aytekin Alpullu

Marmara Üniversitesi,Spor Yöneticiliği Bölümü,İstanbul, aytekin.alpullu@marmara.edu.tr, ORCID:0000-0002-2385-8179

DERVİŞ ZAİM'İN RÜYA'SI VE İMGELERİ 287

Dr. Öğretim Üyesi Ersin Aycan

İnönü Üniversitesi, ersin.aycan@inonu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-1715-9865

Doç. Dr. Sadık Çalışkan

İnönü Üniversitesi, sadik.caliskan@inonu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6899-0424

TÜRK MUTFAK KÜLTÜRÜNDEKİ İÇECEKLER 289

Doktora Öğrencisi Seher Çelik Yeşil

Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı, celikseher381@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7698-9343.

Öğr. Gör. Deniz Yeşil

Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü, dyesil@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1583-8976.

DİYARBEKİR SÜRYANİLERİNİN OSMANLI DEVLETİ İLE İLİŞKİLERİ (1880-1914).....291

Arş. Gör Muhammed Uğurlu

Bitlis Eren Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları, mugurlu@beu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4614-5657

SAĞLIK PERSONELLERİNDE ORTOREKSİYA NERVOZA (SAĞLIKLI BESLENME TAKINTISI) EĞİLİMİ.....295

Dr. Öğr. Üyesi Seda Oğur

Bitlis Eren Üniversitesi, sdogur@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-2041-0790.

Öğr. Gör. Yakup Enes Çam

Bitlis Eren Üniversitesi, yecam@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-8787-5560.

Diyetisyen Perihan Acar

perihanacr10@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5581-4640.

BİREYSEL SPORCULARDA YURTSEVERLİK TUTUMUNUN SOSYOKÜLTÜREL, DEMOGRAFİK VE SPORA İLİŞKİN DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ.....299

Yüksek Lisans Öğrencisi Erdal Güç

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, erdalgucc@gmail.com, ORCID ID:0000-0002-3060-2817.

Prof. Dr. Ali Tekin

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, alitekin@agri.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4029-5424.

KARATE KUMİTE SPORCULARININ SPORTMENLİK YÖNELİMLERİ 305

Ayşe Meryem Yazar

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, aysemeryemyazar8@gmail.com, Orcid No: 0000-0002-1379-8395

Arş. Gör. Mesut Süleymanoğulları

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi, msuleymanogullari@agri.edu.tr, Orcid No: 0000-0001-5867-2844

Prof. Dr. Gökhan Bayraktar

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi - Spor Bilimleri Fakültesi, gbayraktar@agri.edu.tr, Orcid No: 0000-0002-8408-3143

DUVARLA YAŞAMAK: TÜRKİYE-İRAN SINIR GÜVENLİĞİ.....307

Doç. Dr. İlhan Oğuz Akdemir

Fırat Üniversitesi, İnsani Ve Sosyal Bilimler Fakültesi İnsani Ve Sosyal Bilimler Fakültesi, ORCID ID:0000-0002-3767-3984.

Doktorant Emine Akman

Fırat Üniversitesi, İnsani Ve Sosyal Bilimler Fakültesi , E.akman47qoutlook.com, ORCID ID:0000-0001-8040-5769.

"DETERMİNİST VE İNDETERMİNİST" SÜREÇLER ARASINDA KENTSEL DEĞİŞME: BİTLİS.....311

Doç.Dr. İlhan Oğuz Akdemir

Fırat Üniversitesi, ioakdemir@firat.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-3767-3984

Emrah Türkoğlu

YÖK 100/2000 Doktora Bursiyeri, Harran Üniversitesi, emrahturkogluu@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-4539-3429

МАРКЕТИНГ ПЕН МЕНЕДЖМЕНТТІҢ ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫН ДАМЫТУДЫҢ ЗАМАНАУИ ТАЛАПТАРЫ 313

Prof. Dr. Kudaybergonov Nuradin Ayıpoviç

Kudaybergonov Nuradin Ayıpoviç, Kazak Abılay Han Uluslararası İlişkiler ve Dünya Dilleri Üniversitesi, Uluslararası Hukuk ve Ekonomi Fakültesi Ekonomi ve İşletme Ana Bilim Dalı, Kazakistan Cumhuriyeti.

Doç. Dr. Aşikbaeva Asem Melsovna

Aşikbaeva Asem Melsovna, Kazak Abılay Han Uluslararası İlişkiler ve Dünya Dilleri Üniversitesi, Uluslararası Hukuk ve Ekonomi Fakültesi Ekonomi ve İşletme Ana Bilim Dalı, Kazakistan Cumhuriyeti.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА КӘСІПКЕРЛІК ҚҰРЫЛЫМДАРДЫҢ ИНСТИТУЦИОНАЛДЫ ФОРМАЛАРЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ МЕН ДАМУЫ 315

Abdibekov S.V.

Kazak Abılay Han Uluslararası İlişkiler ve Dünya Dilleri Üniversitesi, Uluslararası Hukuk ve Ekonomi Fakültesi Ekonomi ve İşletme Ana Bilim Dalı, Kazakistan Cumhuriyeti.

БИЗНЕСТІ ТАБЫСТЫ ЖҮРГІЗУ ҮШІН МАРКЕТИНГТІ БАСҚАРУДЫҢ ЗАМАНАУИ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСТЕРІ.....317

Doç. Dr. Aşikbaeva Asem Melsovna

Aşikbaeva Asem Melsovna, Kazak Abılay Han Uluslararası İlişkiler ve Dünya Dilleri Üniversitesi, Uluslararası Hukuk ve Ekonomi Fakültesi Ekonomi ve İşletme Ana Bilim Dalı, Kazakistan Cumhuriyeti.

Doç. Dr. Janibekova Gavhar Kaldnova

Janibekova Gavhar Kaldnova, Kazak Abılay Han Uluslararası İlişkiler ve Dünya Dilleri Üniversitesi, Uluslararası Hukuk ve Ekonomi Fakültesi Ekonomi ve İşletme Ana Bilim Dalı, Kazakistan Cumhuriyeti.

MUTFAK, KÜLTÜR VE GASTRONOMİ TURİZMİ

Osman Güldemir

Özet

Beslenme konusunda, modern ilk insandan günümüze üç yüz bin yıl süresince değişimler söz konusudur. Bu değişimlerde zaman, tüketim alışkanlıkları, coğrafya, hayvancılık, tarım, inanç, ekonomi, iletişim, bilim gibi çeşitli faktörler ve bunları da kapsayan kültür dikkat çekmektedir. Kültürün konuyla ilişkili tanımı; "tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü"dür. Mutfak; Arapça "matbah", Farsça "aşhâne"dir ve yalın olarak, fiziki kapsamda "yemek pişirilen, saklanıp korunduğu yer" olarak tanımlanabilir. Mutfak kültürü ise "beslenmeyi sağlayan yiyecek, içecek türleri ve bunların hazırlanma, saklanma ve tüketilme süreçleri; buna bağlı mekân ve araçlar, yeme-içme ritüelleri ile bu bağlamda gelişen inanış ve uygulamalardan oluşan bir bütünlük ve kendine özgü kültürel yapı"dır. Tarih bağlamında yeme içme değişimine odaklanıldığında yaşam felsefeleri, sosyoekonomik durum, sanat, giyim, mimari, mutfak araçları, pişirme teknikleri, saklama yöntemleri, yemek tarifleri, doğumdan ölüme kadarki süreçte geçiş dönemleri, yemeklerle ilişkili edebî içerikler gibi akla gelen bütün kültürel bileşenler ele alınmaktadır. Geçmişten günümüze yiyecek içecek sektörü yani turizm birçok değişim geçirmiştir. Yüzyıllar öncesinde Batı'da hanlar, Doğu'da kervansaraylar; Orta Çağ'da manastırlar; Selçuklu'dan Osmanlı'ya çeşitli dergâhlar; saray ve konaklar, kişilerin kendi hanelerinden çıktıkları vakit konakladıkları ve temel ihtiyaçlarını gördükleri yerler idi. Kişiler için buralarda uyuyabilecekleri bir yatağa kavuşmak ve beslenmek yeterliydi. Ancak günümüzde yüzen devasa gemilerde ve uçaklarda dahi envaı çeşit talep rahatlıkla karşılanabilmektedir. Yani zamansal ilerlemede bazı olanakların varlığı bir tarihe isabet etmekte ama bu olanak insanın beklentilerinin karşılanma düzeyi, tüketim eğilimleri, tabuları, sosyoekonomik durumu gibi birçok faktörle ilişkili bulunmaktadır. Tarihsel

süreçte bir örnek olarak toplumların önemle kaynaklarında ele aldıkları Nuh Tufanı yoğun bir şekilde yemek ilişkilidir. Canlılığın devamını sağlayabilme adına Hz. Nuh, yaptığı gemiye, bütün gıdalardan almış ve inançlı olanlarla büyük sel felaketinde bindikleri gemi sayesiyle hayatta kalmış, akabinde yaşam sürmüştür. Gemide kalan besinlerle yapılagelen yemek Müslüman Türk toplumunda aşure ismiyle bilinmekte ama Ermeni toplumu yakın bir yemeğe anaşabur demektedirler. Yani mevzubahis gün ile ilintili yakın yemekler değişik milletlerde tüketilegelmektedir. Bu gibi örnekler neticesinde; "yakın yemeklerin değişik toplumlarda niçin farklı yapıldığı" sorusu veya "değişik tarih veya ortamlarda mutfak kültürü niçin değişmektedir" sorusu doğmaktadır. İnanç farklılıkları, yaşanılan coğrafyaların farklılıkları, kişilerin sosyoekonomik seviyeleri, benimsedikleri pişirme teknikleriyle diğer faktörler ekseninde açıklamalar yapılabilmektedir. Bu sebeple gastronomiyi tarihinden tarifine ve kültürüne, ritüelinden bilimsel yeniliklerine çok iyi anlamak gereklidir. Bitlis özelinde SWOT analizi ve/veya gastronomiyle ilişkili bazı kuramlar çerçevesinde öncelikler belirlenerek temalar ve stratejiler oluşturulabilir. Bu süreçte gerek Türkiye'deki gerekse dünyadaki başarılı örneklerden feyz alınabilir. Bütün bunlar bacasız sanayi olarak tasvir edilen turizmde, özellikle gastronomi turizminde akılcı kullanılır ise gerek yerel kalkınmaya gerekse mikro ve makroekonomiye önemli katkıları olmaktadır. Bu bağlamda Bitlis'in ayran aşı, Gebol çorbası, tutmaç aşı, içli köftesi, katıklı dolması, has dolması, helisesi, ciğer taplaması, yumurtalı jağı, çortu taplaması, büryan kebabı ve nice özgün gastronomik mirasından faydalanılabilir. Tabii ki yalın yemeğin ötesi Bitlis folklorik değeri, Ahlat gibi dünyanın önemli listelerinde belirtilen tarihî değerleri ile muazzam coğrafi ve doğal bileşenleri de ihmal edilmemelidir.

Anahtar Kelimeler: *Mutfak, kültür, mutfak kültürü, gastronomi, gastronomi turizmi*

CUISINE, CULTURE AND GASTRONOMY TOURISM

Abstract

There have been changes in nutrition for three hundred thousand years from the first modern man to the present day. In these changes, various factors such as time, consumption habits, geography, animal husbandry, agriculture, belief, economy, communication, science, and culture including these draw attentions. The related definition of culture is “the sum of all the material and spiritual values created in the historical and social development process and the tools used in creating and transmitting them to the next generations, showing the extent of human dominance over their natural and social environment”. Kitchen; it is “matbah” in Arabic, “aşhane” in Persian and can be defined simply as “the place where food is cooked, stored” in the physical context. Culinary culture, on the other hand, is “The types of foods and beverages that provide nutrition and the processes of their preparation, storage and consumption; It is an integrity and unique cultural structure consisting of the places and tools, eating and drinking rituals and beliefs and practices developed in this context”. When focusing on the change in food and drink in the context of history, all cultural components that come to mind such as life philosophies, socio-economic status, art, clothing, architecture, kitchen tools, cooking techniques, storage methods, recipes, transition periods from birth to death, literary content related to food are discussed. From past to present, the food and beverage industry, namely tourism, has undergone many changes. Centuries ago, inns in the west, caravanserais in the east; monasteries in the Middle Ages; various dervish lodges from Seljuk to Ottoman; palaces and mansions were places where people stayed and saw their basic needs when they left their own homes. It was enough for people to have a bed where they could sleep and be fed. However, today, a wide variety of demands can be easily met even in huge floating ships and airplanes. In other words, the existence of some possibilities in temporal progress hits a date, but this possibility is related to many factors such as the level of meeting people’s expectations, consumption trends, taboos, and socio-economic status. As an example, in the historical process, Noah’s Flood, which societies have

discussed in their sources, is intensely related to food. In order to ensure the continuation of life, Hz. Noah took all the food to the ship he had built, and survived the great flood with the faithful, thanks to the ship they boarded, and then lived. The meal, which is made with the food left on the ship, is known as ashura in the Muslim Turkish community, but the Armenian community calls a close meal anaşabur. In other words, the dishes related to the day are consumed in different nations. As a result of such examples thesee question arises; "Why are close dishes made differently in different societies?" or "Why does the culinary culture change in different histories or environments?". Explanations can be made on the axis of differences of belief, geographical differences, socio-economic levels of people, cooking techniques they adopt and other factors. For this reason, it is necessary to understand gastronomy very well from its history to its definition and culture, from its ritual to its scientific innovations. Within the framework of SWOT analysis and/or some theories related to gastronomy in Bitlis, priorities can be determined and themes and strategies can be created. In this process, inspiration can be taken from successful examples both in Turkey and in the world. If all these are used rationally in tourism, which is described as a flueless industry, especially in gastronomy tourism, they make significant contributions to both local development and micro and macro economy. In this context, it can benefit from the unique gastronomic heritage of Bitlis such as ayran aşı, Gebol çorbası, tutmaç aşı, içli köftesi, katıklı dolması, has dolması, helisesi, ciğer taplaması, yumurtalı jağı, çortu taplaması, büryan kebabı. Of course, Bitlis' folkloric value beyond plain food, its historical values such as Ahlat, and its enormous geographical and natural components should not be neglected.

Keywords: *Cuisine, culture, culinary culture, gastronomy, gastronomic tourism*

KAVRAMSAL SANATIN TEKSTİL MALZEMESİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mustafa Gürgüler

Özet

Gelişen teknolojinin günlük yaşamı güvende tutacağı düşüncesinin yerini yaşanan iki dünya savaşının bıraktığı ağır travma, ideal güzel arayışının anlamsızlaşmasına neden olmuştur sanat dünyasında. Empresyonizmin tetiklediği modern sanat anlayışı aslında günümüz çağdaş sanatının habercisi niteliğindeydi. Özellikle kübizmin parçalanmaya yönelik tepkisel yaklaşımı soyutlamanın kaplarını aralarken Pieter Cornelis Piet Mondrian 1912 sonrası Theo Van Doesburg tarafından kurulan De Stijl sanat hareketi ve oluşumunu destekleyerek temsilî olmayan ve neoplastisizm olarak adlandırdığı stili yaratmıştı. Devamında gelen sanat akımları ve sanatçıların çalışmaları tematik anlamdan başlayarak malzeme kullanımına kadar tüm kalıpları yıktı. Redy-made/hazır malzemeleri işlevinin dışına çıkartarak sanat objesine dönüştüren Henri-Robert-Marcel Duchamp öncü olarak ilk adımı atmıştır. Sonuç olarak kavramsal sanat adı altında yeni bir sanat anlayışı doğdu. Ortaya çıkan tepkisel sanatın temel fikri, insanın farkına varmadığı rutin hayatında gündelik yaşam içinde olana dikkat çekmektir. Nesne ve felsefenin estetik ile ilişkisi sonucu ortaya çıkan bir sanat türü olmuştur kavramsal sanat. İmge görünmez olurken kavram-düşünce malzemenin dili ile birleşerek estek algının ve bakışın sanatla olan ilişkisi sorgulanmaktır. Sanatçının düşüncesini aktarımında geleneksel malzemeden uzaklaşarak kendine uygun malzemeyi seçerek harekete geçmesi, klasik sanat anlayışından ayrılan en önemli özelliği olarak karşımıza çıkar. Tekstil malzemesi bu anlamda giyim kuşam, yüzey kaplama ya da sanayide farklı alanlarda kullanılan bir malzeme olmaktan çıkartılarak geleneksel anlamının dışında sanatçının elinde düşüncesini aktarmada önemli bir malzeme olarak yerini alır. Joseph BEUYS keçe malzemesini, Christo ve Jeanne CLAUDE ikilisi enstalasyon çalışmalarıyla tekstil malzemesini sanat objesi olarak değerlendiren sanatçı kişilikler olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: *Sanat, kavramsal sanat, tekstil, tekstil malzemesi, Chiristo*

EVALUATION OF CONCEPTUAL ART THROUGH TEXTILE MATERIAL

Abstract

The heavy trauma left by the two world wars, which replaced the view that the developing technology would keep daily life safe, has caused the search for the ideal beauty to become meaningless in the art world. The understanding of modern art triggered by impressionism had in fact the characteristic of the messenger of the today's contemporary art. In particular, while the reactive approach of cubism towards fragmentation opens the doors of abstraction, Pieter Cornelis Piet Mondrian created a non-representational style he named as Neoplasticism by supporting the De Stijl art movement and its formation, which was founded by Theo Van Doesburg after 1912. The art movements that followed and the works of the artists broke all patterns, starting from the thematic meaning to the use of materials. Henri-Robert-Marcel Duchamp took the first step as a pioneer by taking ready-made materials out of their function and transforming them into art objects. Consequently, a new understanding of art was born under the name of conceptual art. The main idea of the emerged reactive art is to draw attention to what is happening in daily life in the routine life that the person does not realize. Conceptual art has been a type of art that emerged as a result of the relationship between object and philosophy and aesthetics. While the image becomes invisible, the relationship of aesthetic perception and gaze with art is questioned by merging of the concept-thought with the language of the material. The fact that the artist goes into action by choosing the appropriate material for herself/himself through moving away from the traditional material in conveying her/his thoughts, appears as its most important feature that is distinguished from the classical understanding of art. Textile material in this sense is taken out of being a material used in clothing, surface coating or different areas of industry, and takes its place as an important material in conveying the thought of the artist, apart from its traditional meaning. Joseph BEUYS with felt material and Christo and Jeanne CLAUDE duo with their installation pieces appear as artist personalities who consider textile materials as art objects.

Keywords: *Art, conceptual art, textile, textile material, Chiristo*

NARSİST LİDERLİK

Mehmet Akif Erçelik - Barış Gündoğdu

Özet

İnsanlar, yaşamları boyunca çoğu amaçlarına tek başlarına ulaşamadıklarından dolayı birbirlerine yardımcı olmak için grup halinde yaşama ve çalışma isteği duymuşlar, her kafadan bir ses çıkmasın diye de içlerinden birini yönetici olarak tayin etmişlerdir. Bunlardan bazıları olumsuz sonuçlara götürürken bazıları da liderlik yönlerinden dolayı olumlu sonuçlara götürmüştür. Liderlik sosyal oluşumların olduğu her yerde olup insanlık tarihinden beri var olan eski bir kavramdır. Liderlik konusunda yapılmış çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda çalışmaların bir kısmında liderliğin doğuştan gelen bir yetenek olduğu söylenilmekle beraber, bir kısmında liderlik yetisinin sonradan kazanılabileceğinden bahsedilmiştir. Grup çalışmasından ülke yönetimine kadar her alanda davranış ve çalışma biçimlerini bir hedefe göre yönlendiren bir liderin olması gerekmektedir ve liderlik vasfı başarıya ulaştıracak faktör olduğu görüşü giderek yaygın hâle gelmektedir. Yöneticiler, işi bir başkasının yönlendirmesiyle yapan kişiler olmasına karşın liderler, koyulan hedefe nasıl gidileceğini bilen, başkalarını yönlendirip etkileyen, vizyon sahibi rehberlerdir. İş dünyasının günümüz şartlarında hızlıca gelişmesi ve sürekli değişmesinden dolayı, rekabet oluşmakta olup rekabetin türü ve boyutları oldukça kompleks hâle gelmektedir. Böyle bir durumda örgüt veya kurumların fırsatları başarıya çevirerek değerlendirmesi konusunda, lider yöneticilerin direktifleri oldukça önem arz etmektedir.

Liderlik türlerinden biri de narsistik liderliktir. Narsisizm, kişinin kendi bedensel ve ruhsal benliğine ya da kimliğine aşırı bağlılık ve beğeni duyması, kendisine hayran olması, kendini beğenmesi ve empati yapamaması anlamına gelmektedir. Narsistik liderler de bu özellikleri taşımaktadır (Cihangiroğlu ve ark., 2015). Narsistik kişilik özellikleri açısından bakıldığında liderlerin üretken olup olmadığını, sergilemiş oldukları tutumlar belirler. Üretken

olmayan narsistik liderler kendi beklentilerinin peşinde koşarak mantıksız ve yıkıcı sonuçlar oluştururken üretken narsistik liderler kendilerini ve örgütlerini daha iyi konuma getirmek için çabalarlar (Gülmez, 2009).

Bu araştırmada, Türkiye'deki bilimsel dergilerde yayınlanan liderlik ve narsistik liderlik konulu makalelerin, tezlerin, ilgili kitap bölümlerinin içeriğindeki çalışma alanlarının, kullanılan yöntemlerinin ve narsistik liderliğin özelliklerinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın materyalini sosyal ve beşerî bilimler veri tabanında yer alan liderlik konulu 9 makale, 4 yüksek lisans tezi, 1 ders notu ve akademik web sitelerindeki veriler oluşturmaktadır. Çalışmanın materyalinin belirlenmesinde; liderlik kavramı ve narsistik liderlik konularını değerlendiren çalışmalar göz önünde bulundurulmuştur. Araştırmanın sonucunda narsist liderin olumlu yönlerinin yanı sıra olumsuz yönleri de göze çarpmaktadır. Çalışmalarda ilgili liderlik türü anlık çözüm odaklı olduğundan örgüte fazla bir kazanç sağlamayacağına ilişkin görüşler olsa da bunun aksine örgüte olumlu katkılar sunacağına ilişkin görüşler de bulunmaktadır. Liderin organizasyona katkı sağlaması, fikirlere açık olması ve yönetimde tek olma duygusundan kaçınması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yönetim, liderlik, narsist liderlik*

NARCISSISTIC LEADERSHIP

Abstract

People have felt the desire to live and work in groups to help each other, because most of them have not achieved their goals on their own throughout their lives, and they have appointed one of them as a manager so that there is no noise in every head. Some of these have led to negative results, while others have led to positive results due to their leadership aspects. Leadership is an ancient concept that has existed since the history of mankind, wherever there are social formations Considering the studies conducted on leadership, it has been mentioned that leadership is an innate ability in some of the studies, but it has been mentioned that leadership ability can be acquired later in some of the studies. From group work to country management, there needs to be a leader who directs behavior and work styles according to a goal in every field, and the view that leadership is a factor that will lead to success is becoming increasingly common. Although managers are people who do the work under the direction of someone else, leaders are visionary guides who know how to achieve the set goal, guide and influence others. Due to the rapid development and constant change of the business world in today's conditions, competition is forming, and the type and dimensions of competition are becoming quite complex. In such a situation, the directives of the leading managers are very important when it comes to evaluating the opportunities of the organization or institutions by turning them into success. One of the types of leadership is Narcissistic Leadership. Narcissism means that a person feels excessive devotion and appreciation to his or her own physical and spiritual self or identity, admires himself or herself, is self-satisfied and cannot empathize. Narcissistic Leaders also have these characteristics (Cihangiroğlu and others, 2015). From the point of view of narcissistic personality traits, whether leaders are productive or not is determined by the attitudes they exhibit. While non-productive Narcissistic Leaders create irrational and destructive results by pursuing their own expectations, productive Narcissistic Leaders strive to put themselves and their organizations in a better position (Gülmez, 2009).

In this study, it is aimed to investigate the articles on leadership and narcissistic leadership published in scientific journals in Turkey, theses, study areas in the content of related book chapters, methods used and characteristics of Narcissistic Leadership. The material of the research consists of 9 articles on leadership, 4 master's theses, 1 lecture note and data on academic websites contained in the Social and Humanities Database. In determining the material of the study, studies evaluating the concept of leadership and Narcissistic Leadership issues were considered. As a result of the research; In addition to the positive aspects of the Narcissist Leader, the negative aspects are also highlighted. Although there are opinions that it will not bring much profit to the organization because the relevant type of leadership in the studies is focused on instant solutions, there are also opinions that it will make positive contributions to the organization on the contrary. The leader needs to contribute to the organization, be open to ideas and avoid the feeling of being the only one in the management.

Keywords: *Management, leadership, narcissistic leadership*

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA: TRB2 BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Barış Gündoğdu - Mehmet Akif Erçelik

Özet

Kuruluş yeri seçimi, girişimde bulunmak isteyen bir girişimcinin ilk karşı kalacağı ve başarısını etkileyecek önemli bir husustur. Bu yüzden kuruluş yerinin doğru seçilmesi oldukça önemlidir. Kuruluş yeri seçiminde; pazara yakınlık, ham madde, enerji ve su kaynakları, işgücü temini ve en önemlisi çalışmada incelediğimiz konu açısından teşvikler ve altyapı imkânları dikkate alınabilecek önemli faktörlerdir. Tek bir işletme için altyapı kurmak ile birden çok işletmeye birlikte altyapı hazırlamanın maliyeti aynı değildir. Organize sanayi bölgeleri birden çok işletmeye; elektrik, su, haberleşme, internet, kanalizasyon, araştırma merkezi ve en önemlisi bölgedeki işletmelere destek ve teşvik hizmetinin verildiği özel konuma sahip ve özellikle oluşturulmuş bölgelerdir. Türkiye'de ilk organize sanayi bölgesi 1962 yılında Bursa ilinde kurulmuştur. Günümüzde ülkemizde bulunan organize sanayi bölgelerinin sayısı 367 tanedir. Bu bölgelerin büyük bir bölümünün kuruluşu tamamlanmışken yer tahsisi yapılmışsa da küçük bir bölümünün kuruluşu henüz tamamlanmamıştır. Organize sanayi bölgelerinin firmalara; alt ve bazen üst yapısı da hazır arsa ve bina olanağı tanıması, bölge içerisindeki diğer müşterisi olabilecek firmalarla kolay iletişim olanağı tanıyabilmesi, yapı kullanma harcı ve benzeri vergilendirme istisnaları tanıyabilmesi gibi avantajları içermektedir.

Bu araştırmada; TRB2 bölgesi; Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illerinde bulunan organize sanayi bölgelerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Organize sanayi bölgelerine ilişkin veriler hem internette organize sanayi bölgeleri üst kuruluşu tarafından paylaşılan bültenlerden hem de ilgili organize sanayi bölgeleri ile gerek yüz yüze gerekse telefon ile yapılan görüşmeler ile elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler ile bir tablo oluşturulmuş ve bu tablodaki veriler analiz edilerek durum tespiti yapılmaya çalışmıştır. Sonuç

olarak TRB2 bölgesindeki organize sanayi bölgelerinde en fazla yer ve parsel sayısı Van ilinde iken en az yer ve parsel sayısı Muş ilindedir. Oransal olarak en fazla faaliyette bulunan firma sayısı da Van ilindedir. Van ilinde toplam üç OSB var iken diğer illerde birer tane OSB vardır. Hakkâri OSB merkeze değil Yüksekova ilçesine kurulmuştur. İlgili OSB henüz kuruluş aşamasında olduğundan faaliyette bulunan firma bulunmamaktadır. Faaliyeti başlamış OSB'ler içerisinde en az faaliyette bulunan firma sayısı Bitlis ilindedir.

TRB2 bölgesi organize sanayi bölgelerini diğer bazı önemli sanayi bölgesi şehirler ile karşılaştırdığımızda hem sayı olarak hem de oransal olarak daha düşük kaldığı görülmektedir. Faaliyette bulunan firma sayısı en fazla İstanbul ilindedir. İstanbul ilini İzmir ili takip etmektedir. Sayısal yani adetsel olarak en fazla OSB ise İzmir ilinde bulunmaktadır. TRB2 bölgesine komşu durumda bulunan Batman ve Diyarbakır illerinde sırası ile 191 ve 687 parsel bulunurken faaliyette bulunan firma sayısı birinde 110 iken diğerinde 231 adettir.

Anahtar Kelimeler: *Organize sanayi bölgeleri, bölgesel kalkınma, TRB2 bölgesi*

A RESEARCH ON ORGANIZED INDUSTRIAL REGIONS: TRB2 REGION EXAMPLE

Abstract

The choice of the place of establishment is an important issue that an entrepreneur who wants to make an attempt will face first and will affect his success. That is why it is quite important to choose the right place of establishment correctly. In the selection of the establishment location; proximity to the market, raw materials, energy and water resources, labor supply, and most importantly, incentives and infrastructure opportunities are important factors that can be taken into account in terms of the subject we examined in the study. The cost of building infrastructure for a single business and preparing infrastructure for multiple businesses together is not the same

Organized industrial zones are specially located and specially created zones where support and incentive services are provided to multiple enterprises; electricity, water, communication, Internet, sewerage, research center are provided to enterprises in the region. The first organized industrial zone in Turkey was established in Bursa province in 1962. The number of organized industrial zones in our country today is 367. While the establishment of a large part of these regions has been completed, the establishment of a small part of them has not yet been completed, although the allocation of space has been made. The advantages of organized industrial zones include the ability for companies to provide ready-made land and buildings in the lower and sometimes upper structure, the ability to easily communicate with companies that may be other customers within the region, the ability to recognize Occupancy permit fees and similar taxation exceptions. In this research; It is aimed to examine the Organized Industrial Zones located in TRB2 Region; Bitlis, Hakkâri, Muş and Van province. Data on organized industrial zones were obtained both from newsletters shared on the Internet by the organized industrial zones parent organization and through face-to-face and telephone interviews with the relevant organized industrial zones. A table has been created with the data obtained in the research and the data in

this table have been analyzed and due diligence has been attempted. As a result, in the Organized industrial zones in the TRB2 region, the highest number of places and parcels is in Van, while the least number of places and parcels is in Muş. Proportionally, the largest number of companies engaged in activities is also in the province of Van. While there are a total of three OIZs in Van province, there is one OIZ in other provinces. Hakkâri OIZ was established in Yüksekova district, not in the center. Since the relevant OIZ is still at the stage of establishment, there is no company operating. Among the OIZs that have started their activities, the least number of firms that are active is in Bitlis province.

When we compare the organized industrial zones of the TRB2 region with some other important industrial zone provinces, it is seen that they remain lower both in number and proportionally. The largest number of companies operating in the city of Istanbul. Numerically, that is, the largest number of OIZs is located in the city of Izmir. There are 191 and 687 parcels in Batman and Diyarbakir provinces, which are adjacent to the TRB2 region, respectively, while the number of companies operating is 110 in one and 231 in the other.

Keywords: *Organized industrial zones, regional development, TRB2 region*

SAĞLIK İŞLETMELERİNDE UYGULANAN PAZARLAMA STRATEJİLERİNİN DİĞER İŞLETMELERDEN FARKLILIKLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Mümtaz Korkutan - Feyza Büyükdere

Özet

Son yıllarda işletmeler arasında hızla artan rekabet ortamında kurumlar rakiplerine karşı farklılıklarını, yaptıkları pazarlama yöntemleriyle ortaya koymaktadırlar. Temel olarak pazarlama, işletmelerin hangi mal veya hizmetlerin müşterilerin dikkatini/ilgisini çekeceğini belirleme ve uygun yöntemlerle sunma sürecidir. Ayrıca bu süreçte satışların istenilen seviyeye ulaşmasını sağlamaya çalışan işletme yöneticileri için stratejileri belirleme süreci olarak kabul edilir. Bir ürünün fikir aşamasından üretimine, fiyatlandırılmasına, tutundurma çabalarına ve son tüketiciye ulaştırılmasına kadar izlenen stratejiye ise pazarlama stratejisi denir. Sağlık işletmelerinde pazarlama, diğer işletmelere göre daha yakın bir zamanda kullanılan bir kavramdır. Özellikle sağlıkta dönüşüm programı sonrası ülkemizdeki özel sağlık işletmesi sayısındaki ciddi artışlar ve beraberinde getirdiği rekabet ortamı, sağlık kurumlarında gün geçtikçe pazarlama stratejilerinin belirlenmesinin önemini arttırmış ve ayrı bir uzmanlık dalı hâline gelmiştir.

Bu çalışmada temel amaç, sağlık kurumlarında uygulanan pazarlama stratejilerinin diğer işletmelerden farklılıklar gösterip göstermediğini incelemek olmuştur. Bu çerçevede çalışmamızda nitel bir araştırma tekniği kullanılmış olup veriler literatür taranarak toplanmış, incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Sonuç olarak hizmet çıktısının değerlendirilmesinin güç olması ve dolayısıyla fayda düzeyinin ölçülmesinde zorluk yaşanması, tüketimin hizmet sunumuyla eş zamanlı olması, sağlık hizmetlerinin ikamesinin mümkün olmaması, hizmetin boyutunun hizmeti sunan sağlık profesyonelleri tarafından belirlenmesi, mal ve diğer hizmetlerin reklamlarına kıyasla sağlık kuruluşlarının reklamlarının sınırlı olması gibi etmenler sağlık işletmelerinde pazarlamayı diğer işletmelerdeki pazarlamadan ayıran en önemli farklılıklar olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Pazarlama, pazarlama stratejileri, sağlık, sağlık pazarlaması*

A RESEARCH ON THE DIFFERENCES OF MARKETING STRATEGIES IMPLEMENTED IN HEALTH CARE BUSINESSES FROM OTHER BUSINESSES

Abstract

In recent years, in a rapidlly growing competitive environment among businesses, institutions have shown their differences against their competitors through their marketing techniques. Essentially, marketing is the process of determining which goods or services will attract customer's attention and presenting them in appropriate techniques. It is also considered as a strategy of process identification for business managers to reach the desired level of sales. The strategy followed from the idea stage to the production, pricing, promotion, efforts and delivery of a product to the final consumer is called a marketing strategy. Marketing is healthcare is a concept that is used more recently than other organizations. Particularly, after the Transformation Program in Health, substantial increases in the number of private health care businesses in our country and the competitive environment that brings with it have increased the importance of determining marketing strategies in healthcare institutions and become a distinct branch of sepciality.

The primary objective of this study was to examine whether the marketing strategies implemented in healthcare institutions differ from other businesses. In this context, a qualitative research technique was utilized in our study and the data were collected, examined and evaluated through literature view. conequently, factors such as difficulty in evaluating service output and there by having difficult in measuring the level of benefit, the availability of consumption concurrently with the service, determining the size of the service by health professionals providing the service, limited advertising of health care organizations compared to advertising goods and other services have been identified as the most important differences that distunguish marketing in health businesses from marketing in other businesses.

Keywords: *Marketing, marketing strategies, health, health marketing*

ÖZEL GÜVENLİK PERSONELİNİN SANAL KAYTARMA DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ

Murat Çiçek

Özet

Sanal kaytarma, mesai saatlerinde kişisel amaçlı internet kullanımını ifade etmektedir. Siber kaytarma ya da siber aylaklık şeklinde de ele alınan sanal kaytarma, gün geçtikçe daha yaygın hâle gelmektedir. Bu durumun temel sebepleri arasında teknolojik gelişmeler, internet kullanımının yaygınlaşması, akıllı mobil aygıtlar sayesinde internet erişiminin çok geniş bir kitleye ulaşması gibi nedenler sayılabilir. Sanal kaytarmanın birçok önemli soruna sebep olduğu söylenebilir. Bunlar zaman kaybı başta olmak üzere, iş verimsizliği, gizliliğin ihlali, yapılacak işlerin ertelenmesi, kötü amaçlı yazılımların işyerlerine sızması, üretkenliğin azalması şeklindedir. Özel güvenlik birimleri, adında da anlaşılacağı üzere sorumluluk alanının emniyetini sağlamakla görevli departmanlardır. Bu nedenle özel güvenlik personelinin yukarıda açıklanmaya çalışılan sanal kaytarma faaliyetleri içerisinde olması belki de diğer tüm birimlerin ötesinde daha yıkıcı ve kalıcı hasarlara neden olabilmektedir. Bunun temel sebebi, işletmelerin mahremiyetinin çiğnenmesi, kötü niyetli insanların şirketlere sızması, kötü amaçlı yazılımların kurum bilgisayarlarına bulaşması gibi nedenlerdir. Bu sorunsaldan hareketle çalışmada özel güvenlik personelinin sanal kaytarma davranışlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Amaç doğrultusunda nitel bir araştırma yapılmıştır. Nitel araştırmada örnek olay incelenmesi yöntemi benimsenmiştir. Örnek olay yöntemi, gerçek hayatta karşılaşılmış ya da karşılaşılması muhtemel sorun niteliğindeki olayların ya da durumların ele alınıp çözüm yolları aranmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda sanal kaytarmanın güvenlik ihlaline neden olabileceği düşünülen örnek olaylar derlenip belirli bir sistematik dâhilinde sunulmaya çalışılmıştır. Araştırmada, özel güvenlik çalışanlarının sanal kaytarma davranışı sergilemesinin işyerleri açısından geri dönülemez hatalara sebep olabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma, konuyu özel güvenlik çalışanları ve örnek olay yöntemi bağlamında incelemesi hasebiyle özgün bir çalışmadır. Ayrıca araştırma bulgularının ilgili literatürü genişletmesinin yanı sıra uygulamaya dönük önemli öneriler getirmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Sanal kaytarma, siber aylaklık, özel güvenlik personeli*

INVESTIGATION OF CYBER LOAFING BEHAVIORS OF PRIVATE SECURITY STAFF

Abstract

Cyberloafing refers to personal internet use during working hours. Cyberloafing, which is also considered as cyberloafing or cyberloafing, is becoming more common day by day. Among the main reasons for this situation are technological developments, the widespread use of the internet, and internet access reaching a vast audience owing to mobile devices. It can be said that cyberloafing causes many essential problems. These are particularly loss of time, business inefficiency, violation of privacy, postponement of work, infiltration of malicious software into workplaces, and decreased productivity. As the name suggests, private security units are departments responsible for ensuring the safety of workplaces. For this reason, the involvement of private security staff in cyberloafing activities, which is tried to be explained above, may cause permanent damage beyond all other units. The main reason for this is the violation of the privacy of businesses, the infiltration of vicious people into companies, and the infecting of corporate computers by malicious software. Based on this problem, in this study it is aimed to examine the cyberloafing behaviors of private security staff. In direction of the aim of the study, qualitative research was conducted. In the qualitative research, the case study method was adopted. The case study method requires dealing with the problems or situations that are encountered or are likely to be engaged in real life and seeking solutions. In this context, case studies that are considered to cause cyberloafing to cause a security breach have been compiled and tried to be presented within a certain systematic. In the research, it was concluded that the cyberloafing behavior of private security staff might cause irreversible mistakes in terms of workplaces. The study is an original study due to examination of the subject in the context of private security staff and the case study method. In addition, it is expected that the research findings will expand the relevant literature as well as bring out important recommendations for practice.

Keywords: *Cyberloafing, cyberslacking, private security staff*

FİNANSAL YATIRIM ARAÇ GETİRİLERİNİN ENFLASYON ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Nazan Güngör Karyağdı - İbrahim Aytekin

Özet

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'nin 2005:M1–2022:M3 yılları arasındaki dönemde finansal yatırım araçlarından olan BİST100 endeksi, altın ve ABD doları getirilerinin enflasyon üzerindeki etkilerini ampirik olarak incelemektir. Bu nedenle çalışmada yöntem olarak gecikmesi dağıtılmış otoregresif sınır testi kullanılmıştır. Bu doğrultuda yapılan ampirik analizin ilk aşamasında değişkenler için betimleyici istatistikler ile korelasyon matrisi oluşturulmuştur. Ardından değişkenlerin durağanlık yapılarını tespit etmek için değişkenlere arttırılmış Dickey-Fuller ve Philips-Perron birim kök testleri uygulanmış ve değişkenlerin farklı mertebelerde durağan oldukları anlaşılmıştır. Farklı mertebelerde durağan olan bu değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlenmek içinse değişkenlere gecikmesi dağıtılmış otoregresif sınır testi uygulanmıştır. Yapılan uygulama sonucunda BİST100 endeksi, altın ve ABD doları getirileri ile enflasyon arasında uzun dönemli bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Bu tespitin ardından değişkenlerin uzun ve kısa dönem katsayıları tahmin edilmiştir. Yapılan kısa dönemli katsayı tahminlerinde, BİST100 endeksi ile ABD doları getirilerinin enflasyon üzerinde oluşturmuş oldukları etkinin istatistiki açıdan anlamlı, altın getirilerinin ise enflasyon üzerinde oluşturmuş oldukları etkinin istatistiki açıdan anlamsız olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan uzun dönemli katsayı tahminlerinde ise BİST100 endeksi, altın ve ABD doları getirilerinin enflasyon üzerinde oluşturmuş oldukları etkilerin istatistiki açıdan anlamsız olduğu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak yapılan bu çalışmada, Türkiye'de 2005:M1–2022:M3 döneminde BİST100 endeksi ile ABD doları getirilerinin enflasyon üzerindeki etkilerinin kısa vadeli olduğu ve uzun vadede bu etkilerin istatistiki açıdan anlamsız olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca bu zaman diliminde Türkiye'de altın getirilerinin enflasyon üzerindeki etkilerinin kısa ve uzun vadede istatistiki açıdan anlamsız olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Altın, BİST100, ABD doları, enflasyon, finansal yatırım*

INVESTIGATION OF THE EFFECTS OF FINANCIAL INVESTMENT INSTRUMENT PROFITS ON INFLATION: THE CASE OF TURKEY

Abstract

This study aims to empirically investigate the effects of the BIST100 index, gold, and US dollar profits on inflation, which is one of the financial investment instruments in the period between 2005:M1-2022:M3. For this reason, the autoregressive distribution lag bounds test was used as a method. In the first stage of the empirical analysis performed in this direction, a correlation matrix was created for variables with descriptive statistics. Then, to detect the stationary structures of the variables, Dickey-Fuller and Philips-Perron unit root tests were performed and the variables were stationary at different levels. To determine the relationship between these variables, which are stationary at different levels, the autoregressive distribution lag bounds test was applied to the variables. As a result of the application, the BIST100 index, gold and US dollar profits, and inflation have been found to have a long-term relationship. Following this determination, the long and short-term coefficients of the variables were estimated. In the short-term coefficient forecasts, it was observed that the effect of the US dollar profits on inflation with the BIST100 index is statistically significant and the effect of gold profits on inflation was statistically insignificant. In the long-term coefficient forecasts, the BIST100 index, gold, and US dollar profits have been observed to be statistically insignificant. As a result, in this study, it was concluded that the effects of US dollar profits on inflation with the BIST100 index in 2005:M1-2022:M3 in Turkey were short-term and these effects were statistically insignificant in the long term. In addition, it was found that the effects of gold profits on inflation in Turkey during this period were statistically insignificant in the short and long term.

Keywords: *Gold, BIST100, USD, ınflation, financial ınvestment*

360° PAZARLAMA İLETİŞİMİ VE TRANSMEDYA HİKÂYECİLİĞİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Hande Çağatay

Özet

Hızlı bir teknolojik gelişim ve değişimin yaşandığı günümüzde birçok alanda önemli gelişmeler olmuştur. İnternet teknolojisinin gelişimi ve yeni medyanın ortaya çıkmasıyla iletişim de bu değişim ve dönüşümden etkilenen alanlar arasına girmiştir. İnternet temelli teknolojinin etkisi ile dijital iletişim dolayısıyla da sosyal medyanın yaygın kullanılmaya başlanmasıyla tüketici aynı anda birden fazla iletişim kanalını kullanma imkânına kavuşmuştur. Bunun sonucunda da transmedya ve transmedya hikâye anlatımı kavramları ortaya çıkmıştır. Bu gelişmelerle birlikte günümüz rekabet ortamında ayakta kalmak isteyen birçok marka farklı bir yaklaşımla 360° pazarlama iletişimi kapsamında transmedya hikâye anlatıcılığını kullanmaya başlamıştır. Transmedya hikâye anlatıcılığında birden fazla medya unsuru kullanılarak tüketiciye ulaşılması ve kullanılan medya unsurlarındaki hikâyelerin hem kendi içinde bir bütün hem de birbirinin devamı niteliğinde olması ana temayı oluşturur. Bu tür hikâye anlatımında marka, oluşturduğu kurmaca dünyaya hedef kitlesini de dâhil ederek onların gerçek dünyada birtakım deneyimler kazanmasını sağlamaktadır. Gerçekleştirilen bu birleşim transmedya hikâye anlatıcılığını klasik anlamdaki hikâye anlatıcılığından ayıran bir özellik olup markaların tanınıp akılda kalıcılığının sağlanmasında önemli bir etkiye sahiptir.

Bu çalışmanın amacı, günümüzde birçok önemli markanın da kullandığı transmedya hikâye anlatıcılığının tüketicileri ve markaları nasıl etkilediğini 360° pazarlama iletişimi çerçevesinde araştırmaktır. Araştırmada daha önce transmedya hikâyeciliğinde kullanılan üç örnek olay incelemesi olarak ele alınmış ve kullandıkları medya platformları konusunda ortaklıkları ve farklılıkları yönünden kendi aralarında karşılaştırmaları yapılmıştır. Bu örnek çalışmalar,

“Angry Birds” , “Doritos Akademi” ve “Barbie Oyuncak Bebekler”dir. Yapılan incelemede bu markaların transmedya hikâyeciliği kapsamında ele alınan unsurları nasıl kullandıkları, tüketicilere hangi deneyim ortamlarını oluşturdukları, tüketicilerin dikkatlerini çekmek için hangi yöntem ve araçları kullandıkları değerlendirilmiş, 360° pazarlama iletişimi ve transmedya hikâye anlatıcılığının kullanılmasının işletmelere farklı avantajlar sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Transmedya hikâyeciliği, 360° pazarlama iletişimi, dijital pazarlama, yeni medya*

A STUDY ON 360° MARKETING COMMUNICATION AND TRANSMEDIA STORYTELLING

Abstract

In today's world, where rapid technological development and change are experienced, there have been important developments in many areas. With the development of internet technology and the emergence of new media, communication has also become one of the areas affected by this change and transformation. With the effect of internet-based technology and the widespread use of digital communication and therefore social media, the consumer has had the opportunity to use more than one communication channel at the same time. As a result, the concepts of transmedia and transmedia storytelling emerged. With these developments, many brands that want to survive in today's competitive environment have started to use transmedia storytelling within the scope of 360° marketing communication with a different approach. In Transmedia storytelling, the main theme is to reach the consumer by using more than one media element and the stories in the media elements used are both a whole in itself and a continuation of each other. In this type of storytelling, the brand includes its target audience in the fictional world it creates, enabling them to gain some real-world experiences. This combination is a feature that distinguishes transmedia storytelling from classical storytelling and has a significant impact on the recognition and retention of brands.

The aim of this study is to investigate how transmedia storytelling, which is used by many important brands today, affects consumers and brands within the framework of 360° marketing communication. In the research, three case studies used in transmedia storytelling were handled as a case study and they were compared among themselves in terms of common and differences in the media platforms they used. These case studies are “Angry Birds” , “Doritos Academy” and “Barbie Dolls”. In the examination, it was evaluated how these

brands use the elements discussed within the scope of transmedia storytelling, which experience environments they create for consumers, what methods and tools they use to attract consumers' attention, and it has been concluded that the use of 360° marketing communication and transmedia storytelling provides different advantages to businesses.

Keywords: *Transmedia storytelling, 360° marketing communication, digital marketing, new media*

ESKİŞEHİR ODUNPAZARI MODERN MÜZESİ GİRİŞ MEKÂNININ GÖSTERGEBİLİMSEL YÖNTEMLE ANALİZİ

Gamze Yalçin - Burak Kaptan

Özet

Göstergebilim, görsel ögelere yüklenmiş birtakım anlam ve altındaki gizil dilin açığa çıkarılmasını sağlamaktadır. Her görsel oluşum, ilk ifade ettiği anlamın dışında görenin zihninde çeşitli anlamlar yaratma potansiyeline sahiptir. Bu anlamlar, göstergenin bulunduğu yere ve zamana göre değişebileceği gibi kişinin kültürel-çevresel deneyimleri, fiziksel-psikolojik durumu gibi belleğindeki çağrışımları etkileyen niteliklere göre de çeşitlenmektedir. Göstergenin nerede ve nasıl sunulduğu kişinin anlamlandırma sürecini doğrudan etkileyen en önemli ögelerden biridir. Çünkü göstergeler sunulduğu şekli ile içeriğinde çeşitli anlamları barındıran toplumsal ve kültürel değerlerin etkisini taşımaktadır. Bu araştırmada, bir anlamda göstergelerle yapılandırıldığı görülen Eskişehir Odunpazarı Modern Müzesi (OMM) seçilmiştir. İç mekâna yönelik yapılan araştırmada; yapının ön izlemesi niteliğindeki giriş mekânına odaklanılmıştır. Her binada olduğu gibi bu binanın da giriş bölümü kullanıcıya yönelik önemli anlatım değeri olan göstergelerle tasarlanmıştır. OMM girişinin işlevi bağlamında yüklendiği anlam ve kodlanmış değerlerin nasıl bir söylemle temsil edildiğini analiz etmek hedeflenmiştir. Giriş mekânındaki müze gereksinimleri doğrultusunda yapısal ve estetik ögeler; işlev, mekânsal organizasyon, malzeme ve biçim olmak üzere göstergebilimsel açıdan çözümlemeli bir yaklaşımla irdelenmiştir. Çözümleme, çağdaş göstergebilimin temelinde bulunan Ferdinand de Saussure ve Roland Barthes'in kuramsal bakış açısını oluşturan; Umberto Eco'nun da mimari göstergelerin anlatım içerik paralelinde anlamlandırılmasında kullandığı "düzanlanlama ve yananlamlama" ikiliği üzerinden yapılmıştır. Göndergesel bütün, çözümleme yöntemi ile parçalara

ayrılarak işlevle söylem arasındaki değerler yorumlanıp yeniden düşünsel kurgusu yapılmıştır. Bu doğrultuda, müzenin tarihî çevresiyle kurduğu yerel ilişkinin giriş mekânındaki iç mekân tasarımında gösterge bağlamı taşıyıp taşımadığı çözümlenmiştir. Sonuç olarak görülmüştür ki; iç mekânın yapısını oluşturan ögeler işlevsel ve estetik kaygıların dışında kullanıcıya anlamsal düzeyde ileti gönderme amacını da taşımaktadır. Özellikle içerisindeki sanatsal, kültürel ve bilimsel değer kodlarıyla yüklü eserlerin sunulduğu müze kimliği taşıyan yapılarda mekânın kendisi ziyaretçiyle iletişim kurma düzeyindeki bir gösterge niteliğindedir. Bu iletişim de ilk olarak henüz mekân içerisindeki sergilere ulaşmadan yakın çevresiyle doğrudan ilişkili olan giriş mekânında başlamaktadır. Bu çalışma, Eskişehir Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İçmimarlık Anasanat Dalı Sanatta Yeterlik Programı'nda bulunan "İç Mekân Tasarımında Analitik Yaklaşım" adlı dersin kapsamında yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Eskişehir Odunpazarı Modern Müzesi, iç mimarlık, giriş mekânı, göstergebilim*

ESKİŞEHİR ODUNPAZARI MODERN MUSEUM ENTRANCE SPACE ANALYSIS BY SEMIOTIC METHOD

Abstract

Semiotics enables to reveal a set of meanings loaded on visual elements and the hidden language underneath. Every visual formation has the potential to create various meanings in the mind of the seer, apart from the meaning it first expresses. These meanings can vary according to the location and time of the sign, as well as the characteristics that affect the connotations in the memory such as the cultural-environmental experiences of the person, his physical-psychological state. Where and how the indicator is presented is one of the most important elements that directly affect the interpretation process of the person. Because the indicators, as they are presented, carry the influence of social and cultural values that contain various meanings. In this research, Eskişehir Odunpazarı Modern Museum (OMM), which is seen to be structured with indicators in a sense, was chosen. In the research conducted on the interior; The focus is on the entrance area, which is a preview of the building. As in every building, the entrance section of this building is designed with indicators that have an important expressive value for the user. It is aimed to analyze the meaning of the OMM input in the context of its function and how the coded values are represented with a discourse. Structural and aesthetic elements in line with the museum requirements in the entrance area; function, spatial organization, material and form were analyzed in terms of semiotics with an analytical approach. Analysis is the theoretical point of view of Ferdinand de Saussure and Roland Barthes, which is the basis of contemporary semiotics; It is made over the duality of " denotation and connotation", which Umberto Eco also uses to make sense of architectural signs in parallel with expression and content. The referential whole was divided into parts with the analysis method, and the values between function and discourse were interpreted and reconstructed intellectually. In this

direction, it has been analyzed whether the local relationship that the museum establishes with its historical environment has an indicator context in the interior design of the entrance area. As a result, it was seen that; The elements that make up the structure of the interior, apart from functional and aesthetic concerns, also have the purpose of sending messages to the user at a semantic level. Especially in buildings bearing the identity of a museum where works loaded with artistic, cultural and scientific value codes are presented, the space itself is an indicator at the level of communication with the visitor. In this communication, first; It starts at the entrance area, which is directly related to its immediate surroundings, before reaching the exhibitions inside the space. This study was carried out within the scope of the course called Analytical Approach in Interior Design, which is in the Proficiency in Art Program of the Department of Interior Architecture, Department of Graduate Education of Eskişehir Technical University.

Keywords: *Eskişehir Odunpazarı Modern Museum, ınterior architecture, entrance, semiotics*

BAĞIMSIZ DENETİM KALİTESİ MUHASEBE BİLGİ KALİTESİNİ ETKİLER Mİ? YAPILAN ÇALIŞMALAR AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME

Nazan Güngör Karyağdı - Nurettin Koca

Özet

İşletmelerin günümüzde giderek sınırlarını aşması ve büyüme eğilimi içinde olması birçok gelişmeyi de beraberinde getirmiştir. Yaşanan küreselleşmeyle beraber işletmelerin ticari ilişkileri artmış ve işletmelerin çoğu uluslararası ticarete yönelmiştir. Ticaret hacminin artmasıyla finansal olaylar neticesinde oluşturulan finansal tablolara yönelik güvenilir bilgilere duyulan ihtiyaç gün geçtikçe artmaya başlamıştır. Tabloların doğru, güvenilir bir şekilde hazırlanıp sunulması kadar denetiminin de başarılı bir şekilde sağlanması ön plana çıkmıştır. Finansal bilgilerin sağlanması açısından önemli sayılan bağımsız denetim süreci ve muhasebe bilgi kalitesi yöneticiler tarafından önemsenmeye başlanan konular arasında yer almıştır. Birbirinden farklı uygulamaları olan bu iki kavramın işletme başarısında birbirini önemli ölçüde etkilediği gerçeği yöneticiler tarafından kabul görmüş, birçok işletme son zamanlarda bu kavramları entegre ederek çalışmalarına yön vermeye başlamıştır. Bu kapsamda çalışmada bu iki kavramın birbiri ile olan ilişkisinin incelenmesi amaçlanmış, bu çerçevede yapılmış olan literatür çalışmaları incelenerek değerlendirmeler yapılmaya çalışılmıştır. Firmaların piyasadaki risk algılarını, itibarlarını, başarılarını ve gelecekle ilgili planlarını olumlu yönde etkileyen bu kavramların beraber değerlendirilmesinin işletmeye birçok açıdan katkı sağlayacağı görüşünün savunulduğu çoğu çalışmacı tarafından yapılan araştırmalar sonucunda ortaya çıkmıştır. Çalışma sonucunda yapılan değerlendirmeler ışığında çalışmanın amacı doğrultusunda çeşitli sonuçlara yer verilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında kurumsal yönetim, etik standartlar ve denetim komitesinin bağımsız denetim kalitesi ve muhasebe bilgi kalitesi ile yakından alakalı olduğu, işletmelerin hata ve hile tespitinde bu iki kavramın etkisinin olduğu, firmaların itibarını kaybetmemek için başarılı bir denetimin muhasebe bilgi kalitesine bağlı olduğu, muhasebe bilgi kalitesinin boyutlarının bağımsız denetim ile ilişkilendirilmesinin yararlı olacağı yönünde sonuçların yer aldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Bağımsız denetim, bağımsız denetim kalitesi, muhasebe kalitesi*

DOES AUDITING QUALITY AFFECT THE QUALITY OF ACCOUNTING INFORMATION? AN EVALUATION IN TERMS OF THE STUDIES DONE

Abstract

Today, the fact that businesses are gradually exceeding their limits and tending to grow has brought along many developments. With globalization, the commercial relations of the enterprises have increased and most of the enterprises have turned to international trade. With the increase in trade volume, the need for reliable information on financial statements created as a result of financial events has started to increase day by day. It has come to the fore not only to prepare and present the tables accurately and reliably, but also to ensure successful auditing. The independent audit process and accounting information quality, which are considered important in terms of providing financial information, are among the issues that have begun to be considered by the managers. The fact that these two concepts, which have different applications from each other, affect each other significantly in the success of the business has been accepted by the managers; Many businesses have recently started to direct their work by integrating these concepts. In this context, this study aims to examine the relationship between these two concepts; In this context, the literature studies have been examined and evaluations have been made. It has emerged as a result of the research made by most of the researchers that it is argued that the evaluation of these concepts, which positively affect the risk perceptions, reputation, success, and plans of the companies in the market, will contribute to the business in many ways. In the light of the evaluations made at the end of the study, various results were included in line with the purpose of the study. Considering the results obtained from the study, corporate governance, ethical standards, and the audit committee are closely related to the quality of independent auditing and accounting information quality, these two concepts affect the detection of errors and frauds in enterprises, and a successful audit depends on the quality of accounting information in order not to lose the reputation of companies, It is seen that there are results that it would be beneficial to associate the dimensions of accounting information quality with independent auditing.

Keywords: *Independent audit, audit quality, accounting quality*

LİSE VE ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIK BESLENME ALIŞKANLIKLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Ramazan Erdoğan - Mikail Tel - Ahmethan Yıldırak - Nazlı Nazlıcan - Osman Çelik

Özet

Beslenme bilgisinin beslenme alışkanlıklarına entegrasyonuyla çocukların yetişkinliğe taşıyabileceği sağlıklı bir yaşam tarzı geliştirmeleri ve ileriki yaşlarda görülebilecek kronik hastalıkların önlenmesinde yardımcı olacaktır. Bu araştırma da lise ve ortaokul öğrencilerinin sağlıklı beslenmeye yönelik alışkanlıklarının karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır.

Araştırma grubunu Bitlis ilinde lisede (50 kişi) ve ortaokulda (50 kişi) öğrenim gören 100 (54 erkek, kadın 46) gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ile öğrencilerin sağlıklı yaşam becerilerini belirlemeye yönelik "Sağlıklı Beslenmeye İlişkin Tutum Ölçeği (SBİTÖ)" kullanılmıştır.

Araştırma grubunun cinsiyet, yaş ve algılanan gelir değişkeni ile ölçek toplam puan ve ölçek alt boyutları puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Katılımcıların okul türü değişkeni ile ölçek toplam puan ve ölçek alt boyutlarından kötü beslenme puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenirken ($p<0,05$) beslenme hakkında bilgi, beslenmeye yönelik duygu ve olumlu beslenme alt boyutları puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Araştırma grubunun düzenli spor yapma durumu ile ölçek toplam puan ve beslenme hakkında bilgi alt boyutu puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilirken ($p<0,05$) beslenmeye yönelik duygu, olumlu ve kötü

beslenme alt boyutları puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Katılımcıların tercih ettikleri beslenme biçimi ile ölçek toplam puan ve alt boyutlarından beslenmeye yönelik duygu ve kötü beslenme alt boyutu arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilirken ($p<0,05$) beslenme hakkında bilgi ve olumlu beslenme alt boyut puan ortalaması arasında farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Katılımcıların vücut ağırlığı değişkeni ile ölçek alt boyutlarından kötü beslenme puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenirken ($p<0,05$) ölçek toplam puan, beslenme hakkında bilgi, beslenmeye yönelik duygu ve olumlu beslenme alt boyutları arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğunun düzenli olarak egzersiz yapmadıkları görülmüştür.

Araştırma grubunda yer alan öğrencilerin egzersiz yapma durumlarının yetersiz, sağlıklı yaşam becerilerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür. Bu bilgiler doğrultusunda sağlıklı beslenmeyi teşvik edici programların düzenlenmesinin öğrencilerin sağlıklı yaşam biçimi davranışları kazanmasında etkili olacağı kanısındayız.

Anahtar Kelimeler: *Sağlıklı beslenme, öğrenci, egzersiz, adolesan*

COMPARISON OF HEALTH NUTRITION HABITS OF ADOLESCENT HIGH SCHOOL AND MIDDLE SCHOOL STUDENTS

Abstract

It will help them develop a healthy lifestyle that they can carry and prevent chronic diseases that can be seen in later ages. In this study, it was conducted to compare the habits of high school and secondary school students towards healthy eating.

The research group consists of 100 (54 male, 46 female) volunteer students studying at high The research group consists of 100 (54 male, 46 female) volunteer students studying at high school (50 people) and secondary school (50 people) in Bitlis. “Personal Information Form” and “Attitude towards Healthy Eating Scale” (SBIÖ) to determine healthy living skills of students were used as data collection tools in the research.

It was determined that there was no significant difference between the gender, age and perceived income variables of the research group and the mean score of the scale total score and scale sub-dimensions ($p>0.05$).While it was determined that there was a significant difference between the school type variable of the participants and the scale total score and the mean score of the scale sub-dimensions of malnutrition ($p<0.05$), it was determined that there was no significant difference between the mean score of knowledge about nutrition, emotion towards nutrition and positive nutrition sub-dimensions ($p<0.05$). >0.05). While it was determined that there was a significant difference between the regular exercise status of the research group and the total score of the scale and the mean score of the knowledge about nutrition sub-dimension ($p<0.05$), it was determined that there was no significant difference between the mean score of the emotion towards nutrition, positive and malnutrition sub-dimensions. ($p>0.05$). While it was determined that there was a significant difference between the diet preferred by the participants and the total score and sub-dimensions of the scale, feeling

towards nutrition and malnutrition sub-dimensions ($p<0.05$), It was observed that there was no difference between knowledge about nutrition and positive nutrition sub-dimension mean score ($p>0.05$). It was determined that there was a significant difference between the participants' body weight variable and the mean score of malnutrition from the sub-dimensions of the scale ($p<0.05$). It was determined that there was no significant difference between the scale total score, knowledge about nutrition, emotion towards nutrition and positive nutrition sub-dimensions ($p>0.05$). In addition, it was observed that the majority of the participants did not exercise regularly.

It was observed that the exercise status of the students in the research group was insufficient and their healthy life skills were moderate. In line with this information, we believe that organizing programs that encourage healthy eating will be effective in helping students acquire healthy lifestyle behaviors.

Keywords: *Healthy nutrition, student, exercise, adolescent*

ORTAOKUL VE LİSE DÜZEYİNDE ÖĞRENİM GÖREN ÖĞRENCİLERİN FİZİKSEL AKTİVİTE DURUMLARININ İNCELENMESİ

Ramazan Erdoğan - Mikail Tel - Ahmethan Yıldırak - Hatip Erekli - Bayram Sarısaç

Özet

Bu çalışmada, ortaokul ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılım düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma grubunu Bitlis ilinde lisede (125 kişi) ve ortaokulda (125 kişi) öğrenim gören 250 (162 erkek, kadın 88) gönüllü öğrenci oluşturmuştur. Araştırma da veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ile öğrencilerin fiziksel aktiviteye katılımlarını belirlemeye yönelik "Fiziksel Aktiviteye Katılım Motivasyonu Ölçeği (FAKMÖ)" kullanılmıştır.

Araştırma grubunun cinsiyet, boy ve algılanan ekonomik durum ile ölçek toplam puan ve ölçek alt boyutları puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Katılımcıların okul türü değişkeni ile ölçek toplam puan, çevresel nedenler ve nedensizlik alt boyutları puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenirken ($p<0,05$) bireysel nedenler alt boyut puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Araştırma grubunun egzersiz durumu ile ölçek toplam puan ve bireysel nedenler alt boyut puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenirken ($p<0,05$) çevresel nedenler ve nedensizlik alt boyutları puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Katılımcıların vücut ağırlığı değişkeni ile nedensizlik ölçek alt boyut puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlenirken ($p<0,05$) ölçek toplam puan ve bireysel ve çevresel nedenler alt boyutları puan ortalaması arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Araştırma grubunun fiziksel aktiviteye katılım düzeylerinin yüksek olduğu ve erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre fiziksel aktiviteye katılım puan ortalamasının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Fiziksel aktivite, öğrenci, adolesan*

INVESTIGATION OF PHYSICAL ACTIVITY STATUS OF SECONDARY AND HIGH SCHOOL STUDENTS

Abstract

In this study, it was aimed to examine the physical activity participation levels of secondary and high school students.

The research group consisted of 250 (162 male, 88 female) volunteer students studying at high school (125 people) and secondary school (125 people) in Bitlis. In the research, "Personal Information Form" and "Motivation for Participation in Physical Activity Scale" (FAKMÖ) to determine students' participation in physical activity were used as data collection tools.

It was determined that there was no statistically significant difference between the research group's gender, height and perceived economic status, and the mean score of the scale total score and scale sub-dimensions ($p>0.05$). While it was determined that there was a statistically significant difference between the school type variable of the participants and the mean score of the scale total score, environmental reasons, and reasonlessness sub-dimensions ($p<0.05$), there was no significant difference between the individual reasons sub-dimension mean score ($p>0.05$). While it was determined that there was a statistically significant difference between the exercise status of the research group and the scale total score and the individual reasons sub-dimension mean score ($p<0.05$), it was determined that there was no significant difference between the environmental reasons and the causelessness sub-dimension mean score ($p>0.05$). While it was determined that there was a statistically significant difference between the participants' body weight variable and the mean score of the reasonlessness scale sub-dimension ($p<0.05$), it was determined that there was no significant difference between the scale total score and the mean score of the individual and environmental reasons sub-dimensions ($p>0.05$).

It was observed that the level of participation in physical activity of the research group was high and the average score of participation in physical activity of male students was higher than that of female students.

Keywords: *Physical activity, student, adolescent*

PEKİN 2022 KIŞ OLİMPİYATLARININ RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN BAŞLANGIÇ TARİHİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ: İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI

Ramazan Ünver

Özet

Spor unsuru içerisinde olimpiyatlar hem maddi hem de manevi kazançları yönüyle tüm ülkeler için önemli bir yere sahip olabilmektedir. Ülkeler, olimpiyatlarda madalya kazanma yarışının yanı sıra olimpiyatlara ev sahipliği yapma yönünde de bir yarış içerisinde olabilmektedir. Dünya üzerindeki olumlu veya olumsuz gelişmeler birçok unsura yansıyabileceği gibi olimpiyatlara da yansıyabilmektedir. Çin'in Pekin şehrinde 4-20 Şubat 2022 tarihinde yapılan kış olimpiyatlarından kısa bir süre sonra Rusya-Ukrayna arasında 24 Şubat 2022 tarihinde başlayan savaşın birçok etkisi olduğu düşünülmektedir. Çin'in Rusya tarafından başlatılan savaşın Pekin 2022 Kış Olimpiyatlarını gölgede bırakmaması adına bazı talepleri olduğu düşünülmektedir.

Bu kapsamda araştırmanın amacını Pekin 2022 Kış Olimpiyatlarının Rusya-Ukrayna Savaşı'nın başlangıç tarihine etkisinin incelenmesi oluşturmaktadır.

Bu araştırma modelini nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında Türkiye, Amerika, Rusya, Almanya, Ukrayna, Fransa, İngiltere, Çin ve diğer ülkelerin ulusal yayın yapan internet haber sitelerindeki yazılı ve video haber yayınları incelenmiştir. Araştırma grubundaki yayınlar "Rusya-Ukrayna Savaşı Pekin Olimpiyatları" ve "Rusya-Ukrayna Savaşı'na Çin etkisi" anahtar kelimeleri ülkelere özgü dillerde taranmıştır. Araştırma kapsamında farklı ülkelere ait 205 yazılı haber ve 603 dakika video haber incelenmiştir. Araştırma verilerini oluşturan internet

haber sitelerindeki yayınlar nitel veri analiz tekniklerinden biri olan içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz yapılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde frekans, yüzde ve oran belirlemek için Spss 28.0 paket programı kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda Çin'in Rusya-Ukrayna arasında çıkan savaşın başlangıç tarihini Pekin 2022 Kış Olimpiyatları gerekçesiyle ertelenmesi için diplomatik girişimlerinin olduğunu belirten farklı ülkelere ait içerikler tespit edilmiştir. Ayrıca bu olayda uluslararası ilişkiler yönünden spor unsuru bir güç olarak kullanıldığı ve etkisinin olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Rusya-Ukrayna Savaşı, spor diplomasisi, uluslararası ilişkiler ve spor, kış olimpiyatları, Çin- Rusya ilişkileri, içerik analizi*

INVESTIGATION OF THE EFFECT OF THE BEIJING 2022 WINTER OLYMPICS ON THE START HISTORY OF THE RUSSIA-UKRAINE WAR: A CONTENT ANALYSIS STUDY

Abstract

The Olympics can have an important place for all countries in terms of both material and moral gains in the sports element. Countries are thought to be in a race to host the Olympics as well as to win medals in the Olympics. Positive or negative developments in the world can be reflected in many factors, as well as in the Olympics. It is thought that the war between Russia and Ukraine, which started on February 24, 2022, shortly after the Winter Olympics held on February 4-20, 2022 in Beijing, China, had many effects. It is thought that the war started by China and Russia has some demands in order not to overshadow the Beijing 2022 Winter Olympics.

In this context, the aim of the research is to examine the effect of the Beijing 2022 Winter Olympics on the starting date of the Russia-Ukraine war.

This research model consists of document analysis, one of the qualitative research methods. Within the scope of the research, the written and video news broadcasts on the national internet news sites of Turkey, America, Russia, Germany, Ukraine, France, England, China and other countries were examined. The publications in the research group were searched for the keywords "Russia-Ukraine War Beijing Olympics" and "Chinese Effect of Russia-Ukraine War" in country-specific languages. Within the scope of the research, 205 written news and 603 minutes of video news from different countries were examined. The publications on the Internet news sites that constitute the research data were analyzed using the content analysis method, which is one of the qualitative data

analysis techniques. Spss 28.0 package program was used in the analysis of the research data.

As a result of the research, contents belonging to different countries have been identified, stating that they have diplomatic attempts to postpone the start of the war between China, Russia and Ukraine on the grounds of the Beijing 2022 Winter Olympics. In addition, it is thought that the sport element was used as a power and had an effect in terms of international relations in this event.

Keywords: *Russia-Ukraine War, sports diplomacy, ınternational relations and sports, winter olympics, China-Russia relations, content analysis*

NEMRUT KALDERASI VE NEMRUT KRATER GÖLÜ'NÜN (BİTLİS) SPOR TURİZMİ AÇISINDAN POTANSİYELİNİN BAZI FAKTÖRLERE GÖRE KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

Ramazan Ünver

Özet

Dünya üzerindeki kraterler ve krater gölleri insanlar tarafından ilgi duyulan konumlar arasındadır. İnsanlar tarafından gösterilen bu ilgi ve merak ülkeler tarafından turizm gelirine dönüşebilmektedir. Kraterler ve krater gölleri ülkeler için doğa turizmi, kültürel turizm ve jeoturizm gibi çeşitli turizm türlerinin yanı sıra spor turizmi için de önemli bir gelir kaynağı oluşturabilmektedir. Spor turizmi hem maddi hem de manevi kazançları sağlayabilmektedir. Nemrut Kalderası'nın ve Nemrut Krater Gölü'nün ülkemiz için spor turizmi yönüyle önemli bir potansiyel oluşturduğu düşünülmektedir.

Bu kapsamda çalışmanın amacı, Nemrut Kalderası ve Nemrut Krater Gölü'nün (Bitlis) spor turizmi açısından potansiyelinin bazı faktörlere göre karşılaştırmalı olarak incelenmesidir. Araştırma grubunu farklı ülkelerden seçilmiş 19 krater gölü oluşturmaktadır. Araştırma grubundaki krater gölleri; ortalama derinlik, yüzey alanı, yüzey alanı yüksekliği ve ortalama eğim gibi özellikleri yönünden incelenmiştir. Ayrıca araştırma grubundaki krater gölleri; göl ile bağlantılı otel sayısı, göl havzası içerisindeki otel sayısı, en yakın konaklama yerinin uzaklığı, şehirler arası yola uzaklığı, otel oda fiyatları, arama motorlarındaki turistik lokasyon sayısı, tanıtımı yapılmış trekking rotası sayısı ve diğer spor branşları tesis sayılarına ilişkin bilgiler incelenmiştir. Araştırma verilerinin toplanmasında kraterlere ait yükseklik, yüzey alanı ve derinlik ile bilgiler internet üzerinde yayımlanan dökümanların incelenmesi yoluyla elde edilmiştir. Krater göllerine ait ortalama eğim ve krater çevresinin hesaplanmasında ArcGis, Caltopo ve Google Earth

programları kullanılmıştır. Krater göllerine ait otel ve spor tesisleriyle ilgili veriler internet arama motorları ve uluslararası tatil rezervasyon sitelerinden elde edilmiştir. Konaklama merkezlerinin krater göllerine uzaklığı ise navigasyon uygulamaları üzerinden hesaplanmıştır. Araştırmaların analizinde betimsel istatistik yapılarak frekans, yüzde ve oranları belirlemek için Spss 28.0 paket programı kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda spor turizminde Nemrut Kalderası ve Nemrut Krater Gölü'nün diğer krater göllerine göre eğim, ulaşım ve konaklama fiyatları yönünden daha avantajlı olduğu tespit edilmiştir. Ancak Nemrut Kalderası ve Nemrut Krater Gölü'nün sportif imkânlar sunan tesislerin sayısının diğer krater göllerine göre daha az olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Spor turizmi, Nemrut Kalderası, Nemrut Krater Gölü, krater gölleri*

A COMPARATIVE EXAMINATION OF THE POTENTIAL OF THE NEMRUT CALDERAS AND THE NEMRUT CRATER LAKE (BITLIS) IN TERMS OF SPORTS TOURISM ACCORDING TO SOME FACTORS

Abstract

Craters and crater lakes on Earth are places of interest to humans. This interest and curiosity shown by people can turn into tourism income by countries. Craters and crater lakes can be an important source of income for sports tourism as well as various types of tourism for countries such as nature tourism, cultural tourism and geotourism. Sports tourism can provide both material and moral gains. Nemrut Caldera and Nemrut Crater Lake are thought to create an important potential for our country in terms of sports tourism.

In this context, the aim of the study is to comparatively examine the potential of Nemrut Caldera and Nemrut Crater Lake (Bitlis) in terms of sports tourism according to some factors. The research group consists of 19 crater lakes selected from different countries. Crater lakes in the research group; The average depth, surface area, surface area height and average slope were examined in terms of properties. In addition, crater lakes in the research group; Information on the number of hotels connected to the lake, the number of hotels in the lake basin, the distance from the nearest accommodation, the distance to the inter-city road, hotel room prices, the number of touristic locations in search engines, the number of promoted trekking routes and the number of other sports branches were examined. In the collection of research data, the height, surface area and depth of the craters and information were obtained by examining the documents published on the internet. ArcGis, Caltopo and Google Earth programs were used to calculate the mean slope and crater circumference of crater lakes. The data about the hotels and sports facilities of the crater lakes were obtained from internet search engines and

international holiday booking sites. The distance of accommodation centers to crater lakes was calculated through navigation applications. Spss 28.0 package program was used to determine the frequencies, percentages and ratios by making descriptive statistics in the analysis of the studies.

As a result of the research, it has been determined that Nemrut Caldera and Nemrut Crater Lake are advantageous in terms of slope, transportation and accommodation prices compared to other crater lakes in sports tourism. However, it has been concluded that Nemrut Caldera and Nemrut Crater Lake are less in number than other crater lakes in the number of facilities offering sportive opportunities.

Keywords: *Sports tourism, Nemrut Caldera, Nemrut Crater Lake, crater lakes*

TOPLUM SAĞLIĞINDA KORUYUCU, ÖNLEYİCİ VE TEDAVİ EDİCİ BİR FAKTÖR OLARAK EGZERSİZİN ROLÜ VE ÖNEMİ

Elanur Siner - Tunç İlçin[**]

Özet

Sağlık, bireylerin hastalanması, sakatlanması değil vücutlarının ve ruhlarının esenlik hâlinde olmasıdır. Bireylerin kendilerini ruhen, bedenen her yönden iyi hissetmesi, sağlığın çok boyutlu bir kavram olarak ele alınması gerektiğini ve sağlıklı olmanın her insanın sahip olması gereken temel haklarından biri olduğunu göstermektedir. Günümüzdeki sağlık anlayışı, bireylerin ve toplumun sağlığını koruyarak sürdüren, geliştiren, erken tanıya önem veren ve hastalıktan ziyade sağlığı merkeze alarak önleyici bir tıbbi yaklaşımı benimseyen bir tutuma sahiptir. Bu anlayış vasıtasıyla bireylerin iyilik hâlini koruyacak, sürdürecek ve üst seviyelere getirecek uygulamalar, bireylere bu konu hakkında kendi sorumluluğunu benimsemesine ve kendi sağlığıyla alakalı doğru kararlar almasına yardımcı olmak üzerine dayandırılmış bir temele sahiptir. Artan teknolojik gelişmeler ile insan gücüne duyulan ihtiyacın azalması, insanların hareketsiz bir yaşam sürmesine sebep olmuştur. Bu hareketsiz yaşam, obez bir toplum olma yolunda büyük bir risk faktörünü beraberinde getirmektedir. Obezite risk faktörünün ve diğer hastalıkların önüne geçebilmek için egzersizi yaşam biçimi hâline getirerek daha kaliteli bir hayat sürmek ve toplum olarak bunun bilincinde olmak önem arz etmektedir. Sağlık ve egzersiz ilişkisi açısından yapılan araştırmalar, birey ve toplum sağlığı ile bilinçli egzersiz arasında kuvvetli bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Uygun bir şekilde düzenli olarak yapılan egzersizin bireylerin iyi ve sağlıklı olma durumlarına bağlı olarak toplum sağlığına olumlu yansımalarının olduğu görülmüştür. Fiziki olarak hareketsiz bir yaşam, bilinçsiz ve yanlış yapılan egzersiz; önemli sağlık problemlerinin en büyük etkenleri hâline gelmiştir. Bireylerin fiziksel uygunluğuna bağlı olarak düzenli

yaptıkları egzersizlerin çok sayıda hastalık ve sakatlanmalar için önleyici bir faktör olduğu ve aynı zamanda birçok hastalık için de tedavi edici olduğu uzmanlar tarafından vurgulanmaktadır. Çocukların ve gençlerin erişkinlerden daha hareketli bir yaşam geçirdiğini belirten birçok çalışma mevcuttur ancak önemli olan şu an veya ileride yaşayacakları hastalık veya sakatlık durumlarını önleyici olarak yeteri kadar ve düzenli egzersiz yapmalarıdır. Yaşam kalitemizin birey olarak ve toplum olarak artması, egzersizin sağlığımız üzerindeki koruyucu ve önleyici etkilerini topyekûn kavramamız ile mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Sağlık, egzersiz, koruyucu, önleyici, tedavi edici*

THE ROLE AND IMPORTANCE OF EXERCISE AS A PROTECTIVE PREVENTIVE AND TREATMENTAL FACTOR IN COMMUNITY HEALTH

Abstract

Health is the state of well-being of the body and spirit, not the illness or injury of individuals. The fact that individuals feel well in every aspect, both mentally and physically, shows that health should be considered as a multidimensional concept and that being healthy is one of the basic rights that every person should have. Considering today's understanding of health, it has an attitude that maintains and develops the health of individuals and society, attaches importance to early diagnosis, and adopts a preventive medical approach by putting health at the center rather than disease. Through this understanding, practices that will protect, maintain and bring the well-being of individuals to higher levels have a basis on helping individuals to adopt their own responsibility on this issue and make the right decisions about their own health. Increasing technological developments and the decrease in the need for human power have caused people to lead a sedentary life. This sedentary lifestyle brings along a major risk factor for becoming an obese society. In order to prevent obesity risk factor and other diseases, it is important to make exercise a lifestyle, to lead a better quality life and to be aware of this as a society. Studies in terms of the relationship between health and exercise reveal that there is a strong relationship between individual and public health and conscious exercise. It has been observed that regular exercise in an appropriate way has positive reflections on public health depending on the well-being and health of individuals. A physically sedentary life, unconscious and incorrect exercise; has become a major cause of major health problems. It is emphasized by experts that regular exercises, depending on the physical fitness of individuals, are a preventive factor for many diseases and injuries, and at the same time, they are therapeutic for many diseases. There are many studies indicating that children and young people lead a more

active life than adults, but the important thing is that they do enough and regular exercise to prevent current or future diseases or disabilities. Increasing our quality of life as individuals and as a society will only be possible if we fully understand the protective and preventive effects of exercise on our health.

Keywords: *Health, exercise, protective, preventive, therapeutic*

SAĞLIKLI YAŞAM BECERİLERİ İLE FİZİKSEL ÖZELLİKLER ARASINDAKİ İLİŞKİ

Tuğba Mutlu Bozkurt - Helin Olcay - Mustafa Atlı

Özet

Bu çalışmada, ortaokul ve lise öğrencilerinin sağlıklı yaşam becerileri ile fiziksel özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma grubu, Bitlis ilinde bulunan Nurullah Eren Anadolu Lisesi (118 kişi) ve Şehit Mahir Ayabak Ortaokulunda (107 kişi) öğrenim gören 105'i kadın (%46,7), 120'si erkek (%53,3) olmak üzere toplam 225 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve "Sağlıklı Yaşam Becerileri Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada verilerin analizi SPSS 22 istatistik paket programı ile yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular; cinsiyet, okul türü, boy, kilo, algılanan ekonomik durum ve haftalık egzersiz sıklığı değişkenlerine göre analiz edilmiştir. Sonuç olarak sağlıklı yaşam becerileri ile fiziksel özellikleri açıklayan değişkenlerden birisi olan boy ile yapılan analizler sonucunda anlamlı farklılık tespit edilmemişken kilo değişkeni ile arasında yapılan korelasyon analizi sonucunda negatif yönlü düşük düzeyli anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Ayrıca okul türü, ailelerin gelir durumu, haftalık egzersiz sıklığı değişkenleri ile yapılan analizler sonucunda istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunurken cinsiyet değişkeni ile sağlıklı yaşam becerileri ölçeği puan ortalaması arasında anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: *Ortaokul ve lise öğrencileri, sağlıklı yaşam becerileri, fiziksel özellikler*

THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTHY LIVING SKILLS AND PHYSICAL PROPERTIES

Abstract

In this study, it was aimed to examine the relationship between healthy living skills and physical characteristics of secondary and high school students. The research group consisted of 225 students, 105 females (46.7%) and 120 males (53.3%), studying at Nurullah Eren Anatolian High School (118 students) and Şehit Mahir Ayabak Secondary School (107 students) in Bitlis. Relational screening model was used in the research. "Personal Information Form" and "Healthy Living Skills Scale" were used as data collection tools in the study. The analysis of the data in the research was made with the SPSS 22 statistical package program. The findings obtained from the research were analyzed according to the variables of gender, school type, height, weight, perceived economic status and weekly exercise frequency. As a result; While no significant difference was found as a result of the analyzes made with height, which is one of the variables that explain healthy living skills and physical characteristics; As a result of the correlation analysis between the weight variable and a negative low-level significant relationship ($p<0.05$). In addition, statistically significant differences were found as a result of the analyzes made with the school type, income status of the families, weekly exercise frequency variables; No significant difference was found between the gender variable and the healthy living skills scale mean score.

Keywords: *Secondary and high school students, healthy living skills, physical characteristics.*

FARKLI BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL OYUN OYNAMAYA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Tuğba Mutlu Bozkurt - Helin Olcay

Özet

Bu çalışmada farklı branş öğretmenlerinin dijital oyun oynamaya yönelik tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma grubunu Bitlis ilinde MEB'e bağlı devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin 71'i kadın (%47,0), 80'i erkek (%53,0) olmak üzere toplam 151 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada nicel yöntemlerden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve "Dijital Oyun Oynamaya Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada verilerin analizi SPSS 22 istatistik paket programı ile yapılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular; öğretmenlerin cinsiyet, branş, dijital oyun oynama süresi, düzenli spor yapma durumu ve fiziksel aktivite süresi değişkenlerine göre analiz edilmiştir. Sonuç olarak yapılan analizi sonucunda, farklı branşa sahip öğretmenlerin puan ortalamaları ile dijital oyun oynamaya yönelik tutum toplam ortalaması arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yapılan Tukey testi sonucunda; sözel branş derslerine giren öğretmenlerin (türkçe, edebiyat, sosyal bilgiler, felsefe) puan ortalamasının özel yetenek derslerine giren öğretmenlerin (beden eğitimi, resim, müzik, özel eğitim) puan ortalamasından daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca cinsiyet, düzenli spor yapma durumu ve fiziksel aktiviteye katılım süresi değişkenleri ile ölçek toplam puan arasında yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılık tespit edilmezken dijital oyun oynama süresi değişkeni arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Farklı branşlar, öğretmenler, dijital oyun, dijital oyun oynama tutumu*

INVESTIGATION OF DIFFERENT BRANCH TEACHERS' ATTITUDES TO DIGITAL GAME PLAYING

Abstract

In this study, it is aimed to examine the attitudes of different branch teachers towards playing digital games. The research group consists of a total of 151 teachers, 71 (47.0%) female and 80 (53.0%) male teachers working in public schools affiliated to the Ministry of National Education in the province of Bitlis. In the research, the survey model, which is one of the quantitative methods, was used. "Personal Information Form" and "Attitude Scale Towards Digital Gaming" were used as data collection tools in the research. The analysis of the data in the research was made with the SPSS 22 statistical package program. The findings obtained from the research were analyzed according to the variables of teachers' gender, branch, duration of playing digital games, regular sports and duration of physical activity. As a result of the analysis, a significant difference was found between the average scores of teachers from different branches and the total average of their attitudes towards playing digital games. As a result of the Tukey test; It was concluded that the average score of the teachers who took the verbal branch courses (Turkish, Literature, Social Studies, Philosophy) was higher than the average score of the teachers who took the Special talent courses (Physical Education, Painting, Music, Special Education). In addition, while there was no significant difference as a result of the analysis made between the variables of gender, regular sports and participation time in physical activity and the total score of the scale; a significant difference was found between the variable of digital game playing time.

Keywords: *Different branches, teachers, digital game, digital game playing attitude*

BİTLİS'İN SOSYAL YAŞAMININ GELİŞMESİNDE CESİMİ KÜFREVİ ETKİSİ

İlhami Nalbantoğlu

Özet

Cesimi Küfrevi, Şeyh Muhammed Küfrevi'nin dördüncü kuşaktan torunudur. Şeyh Muhammed Küfrevi, 1775 tarihinde Siirt'in **"Küfra Köyü"**nde dünyaya merhaba demiş, aldığı eğitimler sonucunda belirli bir aşamaya geldikten sonra, 1825 tarihinde Bitlis'e yerleşmiştir. Bitlis'te halkın aydınlanması, sorunlarının çözümü, birlik ve beraberliğin pekiştirilmesi, devletin ve milletin refahı gibi çalışmaları, kısa sürede büyük bir üne kavuşmasını sağlamış, ünü Bitlis sınırlarını ve daha sonra da ülke sınırlarını aşmıştır. Bu vasıfları ile devletin yönetim kademeleri ile sıkı bir görüş ve fikir alışverişinde bulunmuş, padişahların güvenine ve saygısına mazhar olmuş, bunun sonucunda II. Sultan Abdülhamit tarafından gönderilen bir İtalyan mimar tarafından adının simgeleştirilmesini sağlamak için **"Küfrevi Türbesi"**nin yapımı gerçekleştirilmiştir. Şeyh Muhammed Küfrevi, 123 yıllık bir ömür yaşamış, 1898 yılında ebedî âleme intikal etmiştir. Vefatının ardından bu kutsal makamı oğlu Abdulbaki Efendi devralmış, bilgi ve donanımı ile yürütmüş, dönemin önemli şahsiyetlerinden Mustafa Kemal ile olan yakın ilişkisi tarihî belgelerde yer almıştır. Abdulbaki Efendi'nin ebedî âleme intikalinin ardından oğlu Nesim Efendi, onun vefatının ardından ise Cesimi Küfevi bu kutsal görevi üstlenmiştir. Cesimi Küfrevi, 1925 yılında Bitlis'te doğdu. Küfrevi Medresesi'nde Arapça, Farsça ve İslam ilahiyatı konusunda eğitim gördü. Ailesinin İstanbul'a zorunlu göçe tabi tutulması üzerine, dedesi Abdulbaki Efendiye eşlik ederek İstanbul'a gelmiş, öğrenimini İstanbul Saint Joseph Fransız Lisesinde tamamlamış, sonra babası Nesim Efendi ile birlikte Bitlis'e dönmüştür. Babası Nesim Efendi'nin 1953 yılında ebedî âleme intikal etmesi üzerine Küfrevi ailesinin sosyal sorumluluk misyonunu üstlenmiş, Bitlis ve çevresinde hiçbir ayırım gözetmeksizin insanlık âleminin her türden sorunlarının çözümü, devletin ve milletin

zararına olacak türlü girişimlerin engellenmesi adına, Cumhuriyet değerlerinin olanaklarını da kullanarak büyük hizmetlerde bulunmuştur. 1992 yılında İstanbul'da yaşama gözlerini yumdu, cenazesi İstanbul Karacaahmet Mezarlığı'na defnedildi. Bir süre sonra vasiyeti ve aile geleneği gereği naaşı, Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunun 05.12.1992 tarihli ve 92/3862 sayılı Kararnamesi ile Bitlis'teki Küfrevi Türbesi'ne nakledildi.

Bu bildiride; Cesimi Küfrevi'nin 40 yılı aşkın bir süre yürüttüğü bu kutsal görev gereği, sosyal yaşamın temel ögelerini oluşturan konuların belgeleri, bilgileri, fotoğrafları, anıları, yaşanmışlıkları, 30 yılı aşkın bir süre bu ailenin içinde yaşamı paylaşan bir araştırmacının gözlemleri olarak sunulacaktır.

Anahtar Kelime: *Cesimi, Bitlis, Küfrevi, sosyal, yaşam*

IN THE DEVELOPMENT OF BITLIS' SOCIAL LIFE CESİMİ KÜFREVİ EFFECT

Abstract

Cesimi Küfrevi is the fourth generation grandson of Sheikh Muhammed Küfrevi Saying hello to the world in the "Küfra Village" of Siirt in 1775, Sheikh Muhammed Küfrevi settled in Bitlis in 1825 after reaching a certain stage as a result of the training he received. His works such as enlightening the people in Bitlis, solving their problems, reinforcing unity and solidarity, ensuring the welfare of the state and the nation brought him a great reputation in a short time, his reputation exceeded the borders of Bitlis and later the borders of the country. With these qualities, he exchanged views and ideas with the Administrative Levels of the State, gained the trust and respect of the sultans, and as a result, II. The Küfrevi Tomb was built by an Italian architect, whom Sultan Abdülhamit sent to symbolize his name. Sheikh Muhammed Küfrevi lived a life of 123 years and passed away to the eternal realm in 1898. After his death, his son Abdülbaki Efendi took over this sacred duty and carried out with his knowledge and equipment, and his close relationship with Mustafa Kemal, one of the important figures of the period, is included in historical documents. After Abdulbaki Efendi's transfer to the eternal realm, his son Nesim Efendi, and after his death Cesimi Küfevi assumed this sacred duty. Cesimi Küfrevi was born in 1925 in Bitlis. He studied Arabic, Persian and Islamic theology at the Küfrevi Madrasa. After his family was forced to migrate to Istanbul, he came to Istanbul with his grandfather Abdulbaki Efendi, completed his education at Istanbul Saint Joseph French High School, and then returned to Bitlis with his father Nesim Efendi. Upon the death of his father, Nesim Efendi, to the eternal world in 1953, he assumed the social responsibility mission of the Küfrevi Family and made great efforts to solve all kinds of problems of the human world. He has prevented any attempt to harm the state and the nation by using the possibilities of the values of the Republic without discrimination around Bitlis He died in Istanbul in 1992, his body was

buried in Istanbul Karacaahmet Cemetery. After a while, according to his will and family tradition, his body was transferred to the Küfrevi Tomb in Bitlis with the decision of the TR Council of Ministers dated 05.12.1992 and numbered 92/3862

In this statement; In line with this sacred duty that Cesimi Küfrevi has been carrying out for more than 40 years, documents, information, photographs, memories, experiences related to the subjects that constitute the basic elements of social life will be presented as the observations of a researcher who shares life in Turkey. This family has been around for over 30 years.

Keywords: *Cesimi, Bitlis, Küfrevi, social, life*

BİTLİS MİLLETVEKİLİ MÜŞTAK OKUMUŞ'UN MECLİS FAALİYETLERİ (1961-1965)

İlhan Çeliker

Özet

Müştak Okumuş, 1925 yılında Bitlis'te doğmuştur. İlk ve orta eğitimini Bitlis'te tamamladıktan sonra İstanbul Ticaret Lisesinden mezun olmuştur. Lise eğitiminden sonra ticarete atılmış ve uzun yıllar ticaret hayatını sürdürmüştür. Daha sonra siyasete atılarak on ikinci dönem Bitlis milletvekili olarak Millet Meclisinde görev yapmıştır.

27 Mayıs 1960 askerî müdahalesi sonrası oluşan bir buçuk yıllık ara rejimin sonunda, kurucu meclisin hazırladığı yeni anayasaya göre, iki meclisli bir yasama organı teşkil edilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisini oluşturan ve 450 milletvekilinden oluşan Millet Meclisi ile 150 üyesi doğrudan seçimle belirlenen Cumhuriyet Senatosu için 15 Ekim 1961 tarihinde seçimler yapılmıştır. Bu seçim sonucunda Müştak Okumuş, Cumhuriyet Halk Partisinden Bitlis Milletvekili olarak seçilmiştir. Yeni bir anayasa ve ihdas edilen yeni kurumlarla Türk siyasi hayatında önemli bir değişim ve dönüşümün yaşandığı ve aynı zamanda askerî vesayetin de devam ettiği on ikinci dönem, Millet Meclisi ve dolayısıyla milletvekilleri açısından zorlu bir dönem olmuştur. Ayrıca 15 Ekim seçimleri sonucu hiçbir partinin tek başına hükûmeti kurma çoğunluğuna ulaşamaması üzerine koalisyon hükûmetlerinin görev yaptığı bir dönemdir. Müştak Okumuş'un da mensubu olduğu ve 15 Ekim seçimlerinde birinci parti olan Cumhuriyet Halk Partisi, bu dönemde kurulan dört hükûmetin üçünde büyük ortak olarak yer almıştır.

Müştak Okumuş, milletvekili olarak görev yaptığı dört toplantı yılında da ihtisas komisyonlarında görev yapmıştır. Milletvekilliği süresince Bitlis ilinin sorunlarını yazılı ve sözlü soru önergeleriyle Meclis gündemine taşımış, yürütmenin icraatlarında tespit ettiği eksiklikleri dile getirmiştir. Yasa teklifi vermiş, özellikle uzmanlık alanı olan ticari konularda farklı vesilelerle konuşmalar yapmış, görüşülen konularda değişiklik önergeleri vermiş ve ilgili bakanlara sorular sormuştur. Bu çalışmada, Müştak Okumuş'un on ikinci dönem Millet Meclisi faaliyetleri ve bu sürece katkısı değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Müştak Okumuş, Bitlis, Millet Meclisi*

PARLIAMENT ACTIVITIES OF BITLIS DEPUTY MÜŞTAK OKUMUŞ (1961-1965)

Abstract

Müştak Okumuş was born in 1925 in Bitlis. After completing his primary and secondary education in Bitlis, he graduated from Istanbul Commerce High School. After high school education, he got into business and continued his business life for many years. Later, he entered politics and served in the National Assembly as a deputy of Bitlis for the twelfth term.

At the end of the interim regime of one and a half years after the military intervention of 27 May 1960, a bicameral legislature was established according to the new Constitution prepared by the Constituent Assembly. Elections were held on 15 October 1961 for the Turkish Grand National Assembly, consisting of 450 deputies, and the Republican Senate, whose 150 members were directly elected. As a result of this election, Müştak Okumuş was elected as a Bitlis Deputy from the Republican People's Party. The twelfth period, in which a significant change and transformation took place in Turkish political life with a new Constitution and new institutions created, and the military tutelage continued at the same time, was a difficult period for the National Assembly and therefore for the deputies. In addition, it is a period in which coalition governments are in office after no party can reach the majority to form a government alone as a result of the October 15 elections. The Republican People's Party, of which Müştak Okumuş is a member and which was the first party in the 15 October elections, took place as a major partner in three of the four governments established in this period.

Müştak Okumuş served in specialized commissions during the four meetings he served as a member of parliament. During his deputyship, he brought the problems of Bitlis province to the agenda of the Assembly with written and oral questions, and expressed the deficiencies that he identified in the executions of the executive. He made a proposal for a law, made speeches on different occasions, especially on commercial issues, which are his field of expertise, made amendments on the discussed issues and asked questions to the relevant ministers. In this study, the activities of Müştak Okumuş in the twelfth term of the National Assembly and his contribution to this process were tried to be evaluated.

Keywords: *Müştak Okumuş, Bitlis, National Assembly*

HUKUK YALNIZCA YASALAR VE MAHKEMELERDEN Mİ OLUŞUR? HUKUKTA FELSEFENİN ÖNEMİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Celal Yeşilçayır

Özet

Bu bildirinin amacı, hukuk süreçlerinde ve hukuk biliminde felsefi bakış açısının önemini ele alıp tartışmaktır. Araştırma çerçevesinde felsefi metin analizi, argüman gösterme ve temellendirme yöntemine başvurulmaktadır. Bildirinin son bölümde ise hukukun arzu edilen seviyeye gelmesi adına hukuk felsefesi bağlamında bazı bulgulara yer verilmeye çalışılacaktır. Hukuk, yalnızca anayasa, mevzuat, mahkeme, suç, müeyyide vb. hususlar çerçevesinde ele alındığında normatif ve sınırlı bir disiplin/bilim olarak var olacaktır. Böyle olunca hukukun kaynağında hangi unsurların yer aldığının anlaşılması pek mümkün olmayacaktır. Sunumu planlanan bildiride öncelikle hukuk ve felsefenin anlamına yer verilecektir. Aynı zamanda hukuk felsefesinin mahiyeti ile bu disiplinin niçin evrensel ve rasyonel bir yöntemi tercih ettiği serimlenmeye çalışılacaktır. İkinci adımda ise hukuk felsefesi bağlamında hukukun temelleri sorunsalı tartışmaya açılacaktır. Bu çerçevede ahlak ve görgü kuralları ile hukuk arasındaki bağın aydınlatılması önem arz etmektedir. Aynı zamanda doğal haklar ile yurttaşlık hakları arasında nasıl bir ilişkinin olduğu ele alınıp irdelenecektir. Bu çerçevede hukukun temel olarak niçin doğal hukuk ve pozitif hukuk olmak üzere ikiye ayrıldığı aydınlatılmaya çalışılacaktır. Her iki hukuk türünün ilişkiselliği tartışmaya açılacaktır. Diğer taraftan hukukun meşruiyetinin sorgulanması ve anlaşılması bağlamında hukuk felsefesinin niçin önemli bir disiplin olduğu ele alınacaktır. Bununla birlikte hukuk felsefesinin, hukukun meşruiyetini sorgularken benimsediği rasyonel bakış açısına değinilecektir. Ayrıca hukuk felsefesinin pozitif hukuk sistemleri ile doğal hakları niçin birlikte mütalaa ettiği tahlil edilecektir. Üçüncü ve son bölümde ise adil ve eşit bir hukuk anlayışının inşa edilmesi bağlamında hukuk felsefesine düşen görevler tartışılacaktır. Aynı zamanda hukuk sistemlerinin iyileştirilmesi bakımından felsefenin hangi rolleri üstlenebileceği analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Ahlak, hukuk, felsefe, meşruiyet, doğal haklar*

IS LAW ONLY LAWS AND COURTS? AN EVALUATION OF THE IMPORTANCE OF PHILOSOPHY IN LAW

Abstract

The aim of this paper is to discuss and discuss the importance of philosophical perspective in legal processes and legal science. Within the framework of the research, philosophical text analysis, argumentation and justification methods are used. In the last part of the paper, some findings will be tried to be included in the context of legal philosophy in order to bring the law to the desired level. Law, only constitution, legislation, court, crime, sanction etc. When considered within the framework of these issues, it will exist as a normative and limited discipline/science. In this case, it will not be possible to understand which elements are included in the source of the law. The paper, which is planned to be presented, will primarily include the meaning of law and philosophy. At the same time, the nature of the philosophy of law and why this discipline prefers a universal and rational method will be tried to be revealed. In the second step, the fundamentals of law in the context of legal philosophy will be discussed. In this context, it is important to clarify the link between morality and etiquette and the law. At the same time, the relationship between natural rights and citizenship rights will be discussed and examined. In this context, it will be tried to clarify why the law is basically divided into two as natural law and positive law. The relationality of both types of law will be open to discussion. On the other hand, it will be discussed why legal philosophy is an important discipline in the context of questioning and understanding the legitimacy of law. In addition, the rational point of view adopted by legal philosophy while questioning the legitimacy of law will be mentioned. In addition, it will be analyzed why the philosophy of law considers positive legal systems and natural rights together. In the third and last part, the duties of the philosophy of law in the context of building a fair and equal understanding of law will be discussed. At the same time, it will be analyzed what roles philosophy can play in terms of improving legal systems.

Keywords: *Morality, law, philosophy, legitimacy, natural rights*

ORTAOKUL 7. SINIF TÜRKÇE DERS KİTABINDA YER ALAN METİNLERDEKİ DİL BİLGİSİ YANLIŞLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Mehmet Nuri Kardaş - Furkan Can

Özet

Gelişen teknoloji ve buna bağlı olarak değişen dünyanın yansımaları hiç şüphesiz eğitim-öğretimde de kendini göstermektedir. Günümüzde eğitim sürecinin yürütülmesinde bu gelişim ve değişimlere paralel olarak yeni ve özgün materyaller ile yöntemler kullanılsa da hiçbiri ders kitaplarının yerini tutamamıştır. Eğitim-öğretim sürecinde öğretmenin en önemli yardımcısı, öğrencinin ise bu süreç içinde yararlandığı en önemli kaynaklardan biri olan ders kitapları, gelişen teknolojiye ve alternatif eğitim materyallerinin ortaya çıkmasına rağmen önemini hiç kaybetmemiştir. Bunda ders kitabının içerdiği unsurların etkisi büyüktür. Başarılı bir ders kitabının öğrenciye ana dilinin bütün inceliklerini öğreten, temel dil becerilerinin gelişmesine katkı sağlayan, zengin bir içeriğe sahip nitelikler barındırması beklenir. Bu bakımdan, bir ders kitabının barındırdığı metinler, görseller, etkinlikler, iç ve dış yapısı vb. gibi unsurlar ders kitaplarının başarısına doğrudan etki etmektedir. Bu unsurlar verilirken bunların doğru ve yerinde verilmesi de ayrı önem taşımaktadır. Ders kitaplarında yer alan metinlerin dil bilgisi kurallarına uygun, yazım ve noktalamaya aykırılık barındırmayan bir yapıda olması hem metnin doğru anlaşılmasına olanak sağlayacak hem de kişinin ana dilini doğru ve yerinde kullanmasına katkı sağlayacaktır. Bu araştırmanın amacı, temel dil ve anlatım, dil bilgisi hataları başta olmak üzere ortaokul 7. sınıf Türkçe ders kitabındaki metinlerde bulunan hata ve yanlışlıkları tespit etmektir. Araştırmanın çalışma materyalini Millî Eğitim Bakanlığının ders kitabı olarak kabul ettiği ve 2021-2022 eğitim-öğretim yılında okutulmakta olan 7. sınıf Türkçe ders kitabı oluşturmaktadır. Bu çalışmada, nitel desenlerden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında Türkçe ders kitabında yer alan metinler tek tek okunup metinlerde tespit

edilen hatalar; dil yanlışları, anlatım bozukluğu, imla ve noktalama işaretleri yanlışları başlıkları altında sınıflandırılıp örneklerle gösterilmiştir. Araştırma sonucunda kimi metinlerde özne-yüklem uyumsuzluğundan kaynaklı anlatım bozukluğu yapıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca ara sözün başında ve sonunda noktalama işareti kullanılmadığı, soru işaretinin kullanılmasının gerektiği yerde kullanılmadığı, kimi yerde noktalama işaretinin yanlış kullanıldığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte kimi metinlerde çeşitli yazım yanlışlarının yapıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *7. sınıf ders kitabı, metin, Türkçe, dil bilgisi yanlışları*

AN EXAMINATION ON GRAMMAR WRONG TEXTS IN THE SECONDARY SCHOOL 7TH GRADE TURKISH TEXTBOOK

Abstract

The reflections of the developing technology and the changing world, undoubtedly, also show themselves in education. Although new and original materials and methods are used in parallel with these developments and changes in the conduct of the education process, none of them can take the place of textbooks. Textbooks, which are the most important assistant of the teacher in the education-teaching process and one of the most important resources that the students benefit from in this process, have never lost their importance despite the developing technology and the emergence of alternative education materials. The elements contained in the textbook have a great impact on this. A successful textbook is expected to contain qualities that teach the student all the subtleties of the mother tongue, contribute to the development of basic language skills, and have a rich content. In this respect, the texts, visuals, activities, internal and external structure etc. contained in a textbook. factors such as directly affect the success of the textbooks. While giving these elements, it is also important that they are given correctly and on time. The fact that the texts in the textbooks are in a structure that does not contradict the grammar rules, spelling and punctuation will both allow the text to be understood correctly and contribute to the correct and appropriate use of the native language. The aim of this research is to determine the errors and mistakes in the texts in the 7th grade Turkish textbook of secondary school, especially the basic language and expression, grammatical errors. The study material of the research consists of the 7th grade Turkish textbook, which is accepted as a textbook by the Ministry of National Education and is used in the 2021-2022 academic year. In this study, document analysis from qualitative patterns was used. Within the scope of the research, the texts in the Turkish textbook were read one by one and the errors detected in the

texts; language mistakes, expression disorder, spelling and punctuation errors are classified under the headings and shown with examples. As a result of the research, it has been determined that some texts have an expression disorder due to subject-verb inconsistency. In addition, it has been determined that punctuation marks are not used at the beginning and end of the digression, the question mark is not used where it should be used, and the punctuation mark is used incorrectly in some places. However, it was observed that various spelling mistakes were made in some texts.

Keywords: *7th grade textbook, text, Turkish, grammatical errors*

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN SEZDİRME YÖNTEMİYLE DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNİN ETKİLİLİĞİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Mehmet Nuri Kardaş - Furkan Can

Özet

İnsanların duygu ve düşüncelerini aktarabilmesi, içinde yaşadığı toplumun mensuplarıyla ya da başka toplumlarla ilişki kurabilmesi, sahip olduğu kültürel değerleri koruyabilmesi ve sonraki nesillere aktarabilmesi konuştuğu dil ve bu dilin kurallarına hâkimiyeti ölçüsünde mümkün olur. Bu bakımdan her millet, sahip olduğu dili, kendi sistemi ve kuralları içinde yaşatarak sonraki nesillere aktarmak ve sürdürmek ister. Bu konuda dil eğitimine büyük görev düşmektedir. Dilin kurallarına uygun, sistemli ve düzenli öğretimi konusunda çeşitli yöntem ve teknikler kullanılmaktadır. Bunlardan biri de özellikle yapılandırıcı yaklaşımın benimsenmesiyle uygulanmaya başlanan sezdirme yöntemidir. Dilin genellikle soyut olan kurallarını ezberletmeye ve dayatmaya değil öğrenciyi işe koşan çeşitli yöntemlerle öğrenciye keşfettirerek öğrenmesini amaçlayan sezdirme yöntemi, her geçen gün daha fazla uygulama alanı bulmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, Türkçe dersini veren öğretmenlerin sezdirme yöntemiyle dil bilgisi öğretiminin etkililiğine ilişkin görüşlerini incelemektir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarıyla yarı yapılandırılmış görüşme yapılarak veriler toplanmıştır. Çalışmanın katılımcılarını 8 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak üzere araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda açık uçlu beş soru yer almıştır.

Yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanan verilerin analizinde nitel analiz tekniklerinden tematik içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın sonunda; Türkçe öğretmenlerinin dil bilgisi öğretiminde en fazla soru-cevap ve

tümdengelim yöntemlerini kullandıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin sezdirme yöntemiyle dil bilgisi öğretiminde en fazla öğrencinin hazırbulunuşluğunda sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Gerekli hazırbulunuşluk olduğunda dil bilgisi öğretiminde sezdirme yönteminin daha fazla kalıcılık sağladığı ve soyut kavramları somutlaştırdığı belirtilmiştir. Ayrıca dil bilgisi öğretiminde sezdirme yönteminin diğer yöntem ve tekniklere göre daha etkili bir yöntem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe öğretmenleri, dil bilgisi öğretimi, sezdirme yöntemi*

OPINIONS OF TURKISH TEACHERS ON THE EFFECTIVENESS OF GRAPHIC TEACHING BY PEAKING METHOD

Abstract

It is possible for people to convey their feelings and thoughts, to establish relations with the members of the society they live in or with other societies, to preserve the cultural values they have and to transfer them to the next generations, to the extent that they master the language they speak and the rules of this language. In this respect, every nation wants to transfer and maintain its language to the next generations by keeping it alive within its own system and rules. In this regard, language education has a great role to play. Various methods and techniques are used for the systematic and regular teaching of the language in accordance with its rules. One of them is the intuition method, which is started to be applied especially with the adoption of the constructivist approach. The intuition method, which aims to make the student discover the rules of the language, which is usually abstract, and not to memorize and impose, is finding more and more application areas with each passing day.

The aim of this study is to examine the opinions of teachers who teach Turkish about the effectiveness of teaching grammar with the implicit method. Qualitative research method was used in the study. Data were collected through semi-structured interviews with the participants of the study. The participants of the study are 8 Turkish teachers. In order to collect the data of the study, a semi-structured interview form prepared by the researcher by taking expert opinion was used. There were five open-ended questions in the interview form.

Thematic content analysis technique, one of the qualitative analysis techniques, was used in the analysis of the data collected by semi-structured interview form. At the end of the study; It has been determined that Turkish

teachers mostly use question-answer and deduction methods in grammar teaching. It was determined that the teachers had the most problems in the readiness of the students in the teaching of grammar with the intuitive method. It has been stated that when there is the necessary readiness, the intuition method in grammar teaching provides more permanence and concretizes abstract concepts. In addition, it has been concluded that intuiting method in grammar teaching is a more effective method than other methods and techniques.

Keywords: *Turkish teachers, grammar teaching, intuition method*

KELAMDA İVAZ TARTIŞMASI VE DEVVÂNÎ'NİN İVAZ BAĞLAMINDA MU'TEZİLE ELEŞTİRİSİ

Mustafa Akman

Özet

İvaz, kelamda "dünyadaki hastalık veya musibetler karşılığında ahirette verilecek mükâfat" anlamında kullanılmıştır. Kavram daha çok Mu'tezile'nin beş temel esasından biri olan adalet ilkesi bağlamında gündeme gelmiştir. Zira Mu'tezile, Allah'ın yarattığı her şeyin kulun yararına olduğu (aslah) düşüncesinden hareketle dünyada iradesi dışında çektiği elemlere karşılık kula ahirette mükâfat verilmesi gerektiği görüşündedir. Mu'tezile'ye göre aksi durumda kulun dünyada çektiği elemi açıklamak imkânsız olur. Buna göre insan, çektiği elemi ya hak etmiştir veya elem ona ibret için verilmiştir. Kişinin kendisinin ibret alması için çektiği eleme karşılık verilmesi gerekli değilse de başkalarına ibret olsun diye çektiği eleme bir bedel ödenmelidir. Dolayısıyla ivazda aslolan insanın iradesi dışında elem çekmesi olmaktadır. Bu tür elemlere karşılık vermek ise adaletin gereğidir. Zira aksi zulümdür. Allah ise kullarına zulmetmekten münezzehtir. Mu'tezile âlimlerine göre ivaz ilkesi, dünyada kötülüğün mevcudiyetine dayanarak Tanrı'nın varlığını inkâr eden maddecilere ait görüşün geçersizliğini de ortaya koymaktadır.

Mu'tezile'nin ivazın Allah Teâlâ'ya vacip olduğu tezine itirazını, bir Eş'arî savunusu hâlinde dile getiren Devvânî'nin beyanına göre Eş'arî'nin yıkmaya çalıştığı düşüncelerden biri de birine, çektiği eleme karşı Allah'ın taviz vermesi gerekeceğinin tasavvur edilmesidir. Çünkü "eleme mukabil ivazı terk etmenin kabih olduğu" düşüncesini Eş'arî çürütmüştür. Ona göre akli kubh imkânsızdır. Allah hakkında şeri kubhun ise bir anlamı yoktur. Çünkü Allah, itaat edene azab; isyan edeni de mağfiret edebilir. Bu, onun adına bir kötülük olarak değerlendirilemez. Zira itaatli olana sevap vermek, kusurundan ötürü azap etmek ona (c) vacip değildir. Konuyu vaad ve vaid bağlamında da değerlendiren Devvânî'ye göre vaad ve vaidle ilgili ayetler bunların Allah'a vacip olduğunu göstermez çünkü zat-ı ilahi üzerine vacip ve kulun da Allah

üzerinde bir hakkı olamaz ve zaten her şey onun mülkü olduğu için dilediği gibi tasarruf edebilmektedir.

Ancak bize göre bazı insanların iradeleri dışında ve herhangi bir hataya karşılık olmaksızın eleme maruz kaldığı bir gerçektir. Muhtelif ayetlerde ilahi musibetlere sabredenlerin cennetle müjdelenmesi ve çok sayıda hadiste hastalıkların, müminlerin günahlarını sileceğinin açıklanması dikkate alındığında ilahi iradeyi sınırlamadan hikmete uygun bir ivaz nazariyesi benimsemenin Allah'ın adalet ve rahmet sıfatlarının bir gereğidir.

Biz de bu bildirimizde Mu‘tezile'nin kendi sistemleri içinde vücup kavramının ve bu bağlamda ivaz için kullandıkları vacip nitelemesinin ne anlama geldiğini ve Devvânî’nin şahsında ehlisünnetin bu düşünceye yönelik eleştirisini ve geliştirdiği alternatif çözümü kendi klasik kaynakları üzerinden değerlendirip nasların öngördüğü bir makuliyet çerçevesinde tahlil etmeyi düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: *Kelam, ivaz, Mu‘tezile, Devvânî*

DISCUSSION OF INVAZ IN KELLAM AND DEVVANI'S CRITICISM OF MU'TEZI IN THE CONTEXT OF INVAZ

Abstract

Ivaz is used in Kalam in the sense of "reward or merit to be given in the hereafter in return for the sufferings in the world". The concept has come to the fore in the context of the principle of justice, which is one of the five basic principles of Mu'tazila. Because the Mu'tazila is of the opinion that everything that Allah has created is for the benefit of the servant (aslah) and is of the opinion that the servant should be rewarded in the hereafter in return for the suffering he has suffered in this world against his will. According to Mu'tazila, otherwise, it would be impossible to explain the suffering of the servant in this world. According to this, man either deserved the pain he suffered or the pain was given to him as a lesson. Although it is not necessary for a person to respond to the suffering he has suffered in order to be a lesson for himself, a price must be paid for the suffering he has suffered as a lesson for others. Therefore, what matters in the first place is that the person suffers without his will. Responding to such sufferings is a requirement of justice. Because it is cruelty. And Allah is above oppressing His servants. According to Mu'tazila scholars, the principle of ivaz also reveals the invalidity of the view of materialists who deny the existence of God on the basis of the existence of evil in the world.

According to the statement of Devwani, who voiced his objection to the Mu'tazila thesis that the duty is obligatory on Allah, as an Ash'ari defense, one of the ideas that Ash'ari tried to destroy was that Allah made concessions to someone, against the suffering he suffered. (تعويض) is the imagination that he will have to give. Because Ash'ari refuted the idea that "it is kabih to leave the ivaz in return for elimination". According to him, rational kubh is impossible. Shari'ah kubh about Allah has no meaning. For God punishes those who obey; He can also forgive those who rebel. This cannot be considered an evil on his behalf. It is not obligatory for him (c) to reward the obedient and to punish

him for his fault. According to Devvani, who also evaluated the issue in the context of promise (وعد) and promise (وعيد), the verses about promise and promise do not show that they are obligatory for Allah, because Allah is obligatory on Himself and the servant is obligatory on Allah. He cannot have the right and since everything is his property, he can save as he wishes.

However, according to us, it is a fact that some people are subjected to stigma against their will and without any fault. Considering that the glad tidings of those who endure divine calamities are given in various verses of Paradise, and that many hadiths explain that diseases will erase believers' sins, it is a requirement of Allah's attributes of justice and mercy to adopt a wise approach without limiting the divine will.

In this paper, we discuss the meaning of the concept of body in Mu'tazila's own systems and the term wajib they use for ivaz in this context, and the critique of Ahl al-Sunnah in the person of Devvani and the alternative solution he developed over the "Imagination of God", based on his own classical sources. We intend to evaluate it and analyze it within the framework of reasonableness envisaged by the texts.

Keywords: *Kalam, ivaz, Mu'tazila, Devvani*

XV. YÜZYIL DÜŞÜNÜRÜ CELÂLEDDİN ED-DEVVÂNÎ'NİN RUH ANLAYIŞI

Mustafa Akman

Özet

Ruhun mahiyeti, düşünce tarihinin önemli tartışma konularından biridir. Süregelen bu tartışmalara katılarak çeşitli görüşler ileri süren kelamcılar arasında insanın ruh ve bedenden mürekkep bir varlık olduğu genel kabul görmüştür. Ruh konusunda fazlaca söz söylenmesine sebep olan husus, ruh hakkındaki ayetlerin açık bilgi vermeyişidir. Bu nedenle de kelamcılar, ruh konusunda pek çok detay görüş belirtmişlerdir. Devvânî de çoğu kelamcılar gibi Nazzâm'a dayandırılan "ruhun latif bir cisimden ibaret olarak cesede sirayet ettiği" görüşünü savunmuştur. İlhamını filozof Epikür'den alan bu görüşe göre ruh, latif bir cisim olup yağın süte karıştığı gibi bedene sinmiştir.

Devvânî, peygamberlerin mucizelerini ve evliyanın kerametini muarızlara akli bir yaklaşımla ispat maksadıyla 5 yıllık yorucu bir mesai sonunda kaleme aldığını belirttiği *Hakîkatu'l-İnsân ve'r-Rûhu'l-Cevvâl fi'l-Avâlim* adlı risalesinde insanın üç unsurdan mürekkep olduğunu söyler: Kesif cisim, latif cisim ve ruh. Kesif cisim, bedendir. Ruh da bellidir. Latif cisim dediği ise kesif cisim ile merbutiyeti ruh tarafından sağlanan cisimdir ki anlaşıldığı kadarıyla o da ruh gibi maddi olmayan bir yapıya sahiptir. Bu yaklaşımı, Devvânî'yi diğer ulemadan ayıran temel unsur olarak gözükmektedir. Devvânî'ye göre fanilik latif cisim ve ruha değil kesif cisme mahsustur. Kesif cismin faniliği ise Allah'ın istisna ettiği peygamberler, şehitler ve velilerin kesif cisimleri haricinde, herkes için umumidir.

Devvânî'nin bu izahlardaki asıl hedefi daha çok mucize ve keramet gibi olağanüstü halleri kabul etmeyenlere, bu gibi harikuladelerin mümkün olduğunu ispatlamak gibi gözükmektedir. Oysa özellikle peygamberin ve mucizenin konuya dâhil edilmesi hiç de isabetli görünmemektedir. Çünkü ona

göre de mucize; peygamberin davasında doğruluğunu (tahaddî) ispat için zuhur eden harikulade hâldir. Dolayısıyla peygamberin onu elde etmek için riyazet vb. yollarla göstereceği şahsi gayret söz konusu değildir. Keza çeşitli vasıtalarla bedenlerine letafet kazandırdıkları için evliyadan kerametlerin zuhur ettiğini söylemesi de aslında metnin akışına uygun düşmemektedir. Çünkü yazdığı metnin bağlamı böyle bir neticeyi gerektirmemektedir. İşte biz de bildirimizde konuya dair klasik ve güncel kaynaklardan istifade ederek Devvânî'nin görüş ve önerilerini değerlendirmeyi düşünüyoruz.

Anahtar Kelimeler: *Kelam, Devvânî, ruh, latif cisim*

XV. THE CENTURY THINKER JALADEDIN ED-DEVVANI'S UNDERSTANDING OF THE SOUL

Abstract

The nature of the soul is one of the important topics of discussion in the history of thought. It is generally accepted among the theologians, who participated in these ongoing discussions and put forward various opinions, that human beings are composed of spirit and body. What causes a lot of talk about the soul is that the verses about the soul do not give clear information. For this reason, theologians expressed many detailed views on the soul. Devvani, like most theologians, defended the view based on Nazzam that "the spirit spreads to the corpse as consisting of a fine body" (see Dalkılıç, M. 2004: 261-262). According to this view, inspired by the Philosopher Epicurus, the soul is a subtle body and permeates the body like oil mixed with milk.

In his treatise, Hakîkatu'l-İnsân ve'r-Rûhu'l-Cevvâl fi'l-Avalim, which he states that he wrote after a tiring 5 years of work in order to prove the miracles of the prophets and the miracles of the saints with a rational approach to the opponents, Devvani states that human consists of three elements. says: the dense body, the subtle body and the soul. The sharp object is the body. The soul is also clear. What he calls the subtle body is the concentrated body and the body whose unity is provided by the spirit, which, as it is understood, has an immaterial structure like the spirit. This approach seems to be the main element that distinguishes Devvani from other scholars. According to Devvani, ephemerality does not belong to the subtle body and spirit, but to the dense body. The transience of the condensed body, on the other hand, is common to everyone, except for the condensed bodies of prophets, martyrs and saints, whom Allah made an exception.

The main goal of Devvani in these explanations seems to be to prove that such marvels are possible to those who do not accept extraordinary states such as miracles and miracles. However, it does not seem appropriate at all

to include the prophet and the miracle in the subject. Because according to him, the miracle; It is a marvelous state that appears to prove the righteousness (tahaddi) of the prophet in his case. Therefore, in order to obtain it, the prophet had to do riyâzet etc. There is no personal effort to be made by any means. Likewise, the fact that he said that miracles occurred from awliya because they imparted laziness to their bodies by various means does not fit the flow of the text. Because the context of the text he wrote does not require such a result. Here, in our paper, we intend to evaluate Devvani's views and suggestions by making use of classical and current sources on the subject.

Keywords: *Kalam, Devwani, spirit, latif object*

KENTSEL DÖNÜŞÜM VE TASARIM ÜZERİNE BİR İNCELEME: BİTLİS KENTİ ÖRNEĞİ

Adnan Alkan - Ümit Çelebi

Özet

Kentsel dönüşüm kendiliğinden gerçekleşen bir süreç olmamakla beraber toplumu etkileyen ekonomik, kültürel ve hatta siyasal gayelerle kentsel alanların kullanım şekline dışarıdan bir müdahale sonucunda meydana gelen bir olay olarak vuku bulur. Kentsel dönüşüm ve tasarım da birbirleriyle yakından ilişkili ve kentleşme olgusunda önemli rol oynayan etmenler olmuşlardır ve kentsel tasarım da tıpkı kentsel dönüşüm gibi toplumdan ekonomik, kültürel ve siyasal hareketlerden etkilenmiştir. Ülkemizde öncelikle büyük kentlerde görülmeye başlanan kentsel dönüşüm olayının 1990'lı yıllardan sonra ülke geneline yayıldığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmada öncelikle kentsel dönüşüm ve tasarım kavramlarının ne olduğu ele alınmış, akabinde Bitlis kentinin kentsel dönüşüm ve tasarım süreci incelenmiştir. Bitlis kenti, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan kadim göç yollarına ev sahipliği yapmış ve ulaşım yollarının düğümlendiği bir konumda yer almıştır. Bu açıdan bakıldığında kentin tarih boyunca dinamik bir yapıda olduğu ve kentsel alanının değiştiği bilinmektedir. Bu durum kentsel dönüşüm ve tasarlama sürecinde kentte önemli değişikliklere sebep olmuştur. Bitlis kentinde konut odaklı kentsel dönüşüm ve tasarım sürecine ilişkin yapılan saha incelemeleri ve resmî kurum ve kuruluşlardan elde edilen bulgulara bakıldığında Bitlis kentinde önemli oranda kaçak ve ruhsatsız yapı stokunun bulunduğu, modern kentleşmeye uygun olmayan çok sayıda yapının var olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle 1950'li yıllarda ortaya çıkan yapılaşma örnekleri tamamen tarihî kent dokusunu bozan ve sağlıklı kentleşme olgusuna uymayan bir görüntü sergilemiştir. Zamanla bu durum içerisinden çıkılamayacak sorunlara yol açmış ve yakın zamanda bu sorunları çözmek için modern kentsel dönüşüm ve tasarıma yönelik adımlar atılmaya başlanmıştır. Çalışmada, Bitlis'in kentsel dönüşümü ve tasarımı ile ilgili çeşitli analiz ve değerlendirmeler yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Bitlis kentinde önemli mekânsal sorunların olduğu ve bu sorunları çözmek için modern kentsel dönüşüm süreçlerinin acilen hayata geçirilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kentleşme, kentsel dönüşüm, kentsel tasarım, Bitlis kenti*

AN EXAMINATION ON URBAN TRANSFORMATION AND DESIGN: EXAMPLE OF THE CITY OF BİTLİS

Abstract

Although urban transformation is not a spontaneous process, it is an event that occurs as a result of an external intervention in the use of urban areas with economic, cultural and even political purposes that affect the society. Urban transformation and design have also been factors that are closely related to each other and play an important role in the phenomenon of urbanization, and urban design has also been affected by economic, cultural and political movements from the society, just like urban transformation. It has been observed that the urban transformation phenomenon, which started to be seen primarily in big cities in our country, spread throughout the country after the 1990s. In this study, first of all, the concepts of urban transformation and design were discussed, and then the urban transformation and design process of the city of Bitlis was examined. The city of Bitlis hosted the ancient migration routes in the Eastern Anatolia Region and is located at a location where transportation roads are knotted. From this point of view, it is known that the city has a dynamic structure throughout history and its urban area has changed. This situation has caused significant changes in the city in the process of urban transformation and design. Field studies on the housing-oriented urban transformation and design process in the city of Bitlis and the findings obtained from official institutions and organizations were examined. It is understood that there is a significant amount of illegal and unlicensed building stock in the city of Bitlis, and that there are many buildings that are not suitable for modern urbanization. In particular, the construction examples that emerged in the 1950s showed an image that completely spoiled the historical urban texture and did not fit the healthy urbanization phenomenon. Over time, this situation has led to problems that cannot be solved, and recently, steps have been taken towards modern urban transformation and design to solve these problems. In the study, various analyses and evaluations were made about the urban transformation and design of Bitlis. According to the results obtained, it has been understood that there are important spatial problems in the city of Bitlis and that modern urban transformation processes should be implemented urgently in order to solve these problems.

Keywords: *Urbanization, urban transformation, urban design, Bitlis city*

LATİN AMERİKA'DAN FİLİSTİN'E BAKIŞ

Canan Kışlalıoğlu

Özet

Filistin meselesi, Latin Amerika'da özellikle 2000'li yıllarda iktidara gelen sol kuşak liderlerin İsrail'e olan tepkilerinde, Filistin'e verdikleri destekle öne çıkmış ve hatta bu ülkeler İsrail konusunda uluslararası alanda en sert politikaları izlemişlerdir. Ancak Filistin meselesinin sol popülist bir söylem için kullanıldığını düşünmek bölgenin ve toplumların tarihini eksik yorumlamak olacaktır. Kıta içesinde Filistin meselesine bakışı etkileyen etmenler, ideolojik bir sempatinin çok daha fazlasını içermektedir. Öncelikli olarak Latin Amerika'ya Osmanlı Dönemi'nden başlayarak çok fazla Arap nüfus göç etmiştir. Filistin'den de bu dönemde Latin Amerika'ya önemli oranda göç yaşanmıştır. Filistinlilerin göç etme koşulları, yerleştikleri ülkelerde elde ettikleri toplumsal, ekonomik ve politik konumları onları sürgün nedeniyle göç etmiş diğer topluluklardan özellikle de Lübnan ve Ürdün başta olmak üzere çeşitli ülkelere göç etmiş Filistinli nüfustan ayrı tutmaktadır.

Latin Amerika'da Arap nüfus yoğun olmasına karşın, her ülkede yoğun bir Filistinli nüfustan bahsetmek mümkün değildir. Ancak Filistin'de yürütülen mücadele ve intifada süreçleri, Latin Amerika'daki başta gençler olmak üzere Filistinlilerin büyük kısmının politize olmasına neden olmuş ve bölge içerisinde siyasette ve toplumda etkili olmaları, dâhil oldukları ülke yönetimlerinin Filistin konusunda karar alma süreçlerini etkileyebilmiştir. Ayrıca Filistin konusu kimi zaman Batı emperyalizmine karşı mücadelenin simgesi olarak görülmüştür. Sol hareketlerin kıta içerisindeki mücadeleleri döneminde Filistin'in direnişi hem düşünsel hem de mücadele yöntemi olarak örnek alınmış, Filistin konusu emperyalizme karşıtlıkta simge hâline gelebilmiştir.

Filistin konusunda Latin Amerika iktidarlarını ve toplumlarını etkileyen diğer bir etmen, Latin Amerika'da sağ ve baskıcı yönetimlerin İsrail ile olan ilişkilerdir. Latin Amerika ülkelerinde iktidara gelen sağ yönetimlerin İsrail ile özellikle askerî konularda yaptıkları ticaret ve iş birliğinin bu ülkelerdeki muhalif kesimi hedeflemesi nedeniyle Filistin'in desteklenmesi, İsrail'e karşı bir dayanak noktası olarak görülmüştür. ABD ve İsrail'in sıkı ilişkileri İsrail'e karşı tepkinin bölgede etkili olan ABD'ye karşı tepki ile bir değerlendirilmesini de sağlamıştır. Emperyalist olarak nitelenen ABD'nin Latin Amerika ülkelerine yönelik politikaları, İsrail'in Filistin'e yönelik politikası açısından benzer görülmüştür. Bu nedenle Filistin'e yönelik her müdahale Latin Amerika ülkelerinde özellikle sol iktidarlarda şiddetli bir karşılık görmüştür.

Çalışma sürecinde bu konuya dair nitel çalışmalar değerlendirilmiş ve haberler, söylemler de çalışmanın içerisinde dâhil edilmiştir. Filistin çalışmanın ana konusunu oluştururken Latin Amerika ülkelerinin İsrail ile ilişkilerinin de bu konuda önemli etkisinin olması nedeniyle İsrail ile ilişkiler de çalışma içerisinde değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Filistin, Latin Amerika, İsrail, emperyalizm, göç*

A VIEW FROM LATIN AMERICA TO PALESTINE

Abstract

The Palestinian issue came to the fore in Latin America, especially in the reaction of the left leaders to Israel and with their support to Palestine who came to power in the 2000s and even these countries have followed the harshest policies about Israel in recent years in the international arena. However, to think that the Palestinian issue is used for a left-wing populist discourse would be to misinterpret the history of the region and societies. The factors affecting the view of the Palestinian issue within the continent include much more than an ideological sympathy. First of all, a lot of Arab population migrated to Latin America starting from the Ottoman period. In this period, there was a significant migration from Palestine to Latin America. The immigration conditions of the Palestinians and the social, economic and political positions they have achieved in the countries where they have settled set them apart from other communities who have migrated due to exile, especially from the Palestinian population who have immigrated to various countries, especially Lebanon and Jordan.

Although the Arab population is dense in Latin America, it is not possible to talk about a dense Palestinian population in every country. However, the struggle and intifada processes in Palestine caused the politicization of most of the Palestinians, especially the youth, in Latin America, and their influence in politics and society in the region could affect the decision-making processes of the governments of the countries they were involved in on Palestine. In addition, the Palestine issue was sometimes seen as a symbol of the struggle against western imperialism. During the struggles of the leftist movements in the continent, Palestine's resistance was taken as an example both as an intellectual and as a method of struggle, and the Palestinian issue became a symbol in opposition to imperialism.

Another factor affecting Latin American governments and societies on Palestine is the relations of right-wing and oppressive governments with

Israel in Latin America. Supporting Palestine was seen as a mainstay against Israel, since the trade and cooperation of right-wing governments that came to power in Latin American countries with Israel, especially in military matters, targeted the opposition in these countries. The close relations between the USA and Israel have also provided an evaluation of the reaction against Israel with the reaction against the USA, which is effective in the region. The policies of the USA, which is described as imperialist, towards Latin American countries are seen as similar in terms of Israel's policy towards Palestine. For this reason, every intervention against Palestine has seen a rigid response in Latin American countries, especially in leftist governments.

During the study process, qualitative studies on this subject were evaluated and news and discourses were also included in the study. While Palestine is the main subject of the study, relations with Israel are also evaluated in the study, since the relations of Latin American countries with Israel have a significant impact on this issue.

Keywords: *Palestine, Latin America, Israel, ımperialism, migration*

POSTMODERN DÖNEMDE JOHN CHEEVER'İN *THE SWIMMER* ESERİNDE İRONİ İZLERİ

Zeki Edis - Mehmet Çağrı Arsan

Özet

Bir dildeki kelimeleri sözlük anlamlarıyla ifade ettiğimizde bize gerçek nesneleri, olayları veya gözlemleri anlatır. Ancak Postmodern Çağ'da en çok kullanılan edebî tekniklerden biri olan ironiyi kullanarak karşıt anlamlar yaratabiliriz. Bu duyuru, John Cheever'ın *Yüzücü* adlı öyküsünde ironiyi nasıl kullandığını ve bu edebî sanat aracılığıyla toplumu ve bireyleri nasıl eleştirdiğini incelemeyi amaçlamaktadır. İroni, günlük hayatta kullanılanın tam tersini anlatan sözlü ironi, tiyatroda seyirciyi oyunda tutmak için yapılan dramatik ironi ve yaşanmış deneyimler ile yaşananlar arasındaki farkların anlaşılmasıyla oluşan durum ironisi olmak üzere üç şekilde karşımıza çıkar gerçekler. Her üç ironinin de ortak özelliği, mevcut bir durumun göründüğünden veya olması gerekenden farklı bir şekilde ilerlemesi veya sonuçlanmasıdır. *Yüzücü* hikâyesi, insanların sosyal hayatını ve ilişkilerini araştırdığı düşünüldüğünde her insanın, kabul etme şansı olmasa bile, topluma girerken çarpıcı gerçeklerle veya zorluklarla karşı karşıya kaldığı söylenebilir. Adını değerlendirmekte olduğumuz hikâyenin kahramanı Neddy'nin kocasından alan Lucinda River, acı gerçekleri görmezden gelen bir bireyin macerasını simgeliyor. Orta üst sınıfın getirdiği bireycilik ve kapitalist sistem, bu dönemde gerçeklere aykırı ifadeler kullanılarak Amerikan ahlak algısı sert bir şekilde eleştirilmiştir. Cheever, zengin bir beyaz Amerikan banliyösünün gösterişli yaşamının arkasındaki gerçeği ortaya koyuyor. Çöken aile kurumunu, bireylerin iletişimsizliği ve yalnızlığını sosyolojik unsurlarıyla eleştirir. John Cheever, Lucinda River'ın yaşam tarzı üzerinden hayatından bir kesit sunarak yaşadığı çağa ayak uydurmanın bir yolunu buluyor. Bunu farklı türde ironiler uygulayarak başarır. Bu çalışmada, postmodern dönemde yapılan ironiler ve bu ironilerin toplumsal sınıflar arası ilişkilere getirdiği boyutlar hakkında detaylı bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Toplum, ironi, sosyal sınıflar, Postmodern Çağ*

TRACES OF IRONY IN *THE SWIMMER* BY JOHN CHEEVER AND IN POSTMODERN ERA

Abstract

When we express with the dictionary meanings of the words in a language, it describes us real objects, events, or observations. However, we can create the opposite meanings by using the irony that is one of the most used literary techniques in the postmodern era. This onouncement aims to examine how John Cheever uses irony in his story, *The Swimmer*, and how he criticizes society and individuals through this literary art. Irony appears in three ways as verbal irony which tells the exact opposite of what is used in daily life, dramatic irony which occurs in the theater to keep the audience in the play, and situation irony which is formed by understanding the differences between lived experiences and realities. The common feature of all three ironies is that an existing situation progresses or results in a different way than it appears or should be. When *The Swimmer* story is considered to explore the social life and relations of people, it can be referred to that every person faces striking realities or difficulties as they get to engage in society even if he or she wouldn't stand a chance to accept the concrete situation of reality. In the story; Lucinda River, named after her husband by the protagonist of the story that we are evaluating, Neddy, symbolizes the adventure of an individual who ignores the harsh realities. The individualism and the capitalist system are brought about by the middle-upper class American moral perception were harshly criticized by using expressions contrary to facts during this period. Cheever reveals the truth behind the flamboyant life of a wealthy white American suburban. He criticizes the collapsing family institution, miscommunication, and loneliness of the individuals with its sociological elements. John Cheever finds a way to keep up with the era he lived in, by presenting a slice of his life through Lucinda River's lifestyle. He achieves this by applying different types of ironies. In this study, detailed information will be given about the ironies made in the Postmodern era and the dimensions these ironies bring to the relations between social classes.

Keywords: *Society, irony, social classes, Postmodern Era*

ASUR DEVLETİ'NİN BABİL HÂKİMİYET POLİTİKASI

Cebrail Yeşilçay

Özet

Bu çalışmada, çivi yazılı kaynaklar ve arkeolojik bulgular incelenerek Asur Devleti'nin Babil hâkimiyet politikasını ortaya koymaya çalıştık. Mezopotamya Bölgesi'nin güneyinde yer alan Babil, tarih boyunca önemli bir kent olmuştur. Babil, Güney Mezopotamya'dan başlayıp Zagros Dağları, Fırat Nehri'nden Suriye içlerine ve Akdeniz kıyılarına ulaşan ticaret yollarının kesişme noktasında yer almıştır. Babil tarihteki asıl önemini MÖ 1. bin yılda kazanmış ve sahip olduğu jeopolitik konumdan dolayı Mezopotamya Bölgesi'nde kurulan devletler tarafından hâkimiyet altına alınmak istenmiştir. Babil kentine hâkim olmak isteyen devletler içerisinde Asur Devleti de yer almıştır. Asur Devleti'nin Babil'e egemen olma isteğinin temel nedenleri arasında Basra Körfezi ticaretine hâkim olmak, Güney Mezopotamya'dan yayılan ticaret yollarını elinde bulundurmak ve Anadolu ile Doğu Akdeniz bölgelerine gerçekleştirdiği seferler esnasında güney sınırlarını güvence altında tutmak istemelerini sayabiliriz. Bu nedenlerden dolayı, Asur Devleti sürekli olarak Babil'i kontrol altında tutmak istemiştir. Asur kralları Babil'deki egemenliklerini savaşlar, anlaşmalar ve kral aileleri arasında yapılan evlilikler ile sürdürmek istemişlerdir. Asur Devleti'nin uyguladığı bu hâkimiyet politikası bazı dönemlerde başarılı olurken bazı dönemlerde ise başarısız olmuştur. Asur Devleti'nde yeni bir kralın başa geçmesi sonucunda Babil hâkimiyeti için uygulanan politikalarda farklılıklar ortaya çıkmıştır. Asur Devleti'nin imparatorluğa dönüşmesi, farklı politikaların uygulanmasında etkili olmuştur. Asur Devleti, her ne kadar imparatorluk hâlini almışsa da Babil egemenlikleri süreklilik kazanmamış ve Babil'i Asur topraklarına dâhil edip doğrudan kontrol etmekten çekinmişlerdir. Çünkü Babil'in sahip olduğu kültürel zenginlik içerisinde asimile olup kendi kültürlerini kaybetmekten korkmuşlardır. Bu yüzden Asur kralları Babil'i kontrol altında tutabilmek için farklı yöntemler uygulamışlardır. Bu yöntemleri şu şekilde sıralamak

mümkündür; Babil'i yerel bir yönetici aracılığıyla yönetmek, Asur'dan yönetici atamak, veliaht prens ile yönetmek ve Asur kralının farklı bir isim ile kendisini Babil kralı ilan ederek yönetmesi. Ancak Babil kentinin sahip olduğu kadim kültürel kimlik ve Asur Devleti'ne karşı Babil'i destekleyen Elam gücü, Asur krallarının emellerini gerçekleştirmelerine engel olmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Mezopotamya, Asur, Babil, egemenlik*

BABYLONIA DOMINATION POLICY OF THE ASSYRIAN STATE

Abstract

In this study, we tried to reveal the Babylonia domination policy of the Assyrian State by examining the cuneiform sources and archaeological findings. Babylon, located in the south of the Mesopotamian region, has been an important city throughout history. Babylon was located at the intersection of trade routes that started from Southern Mesopotamia and reached the Zagros Mountains, the Euphrates River, into Syria and the Mediterranean coast. Babylon gained its real importance in history in the 1st millennium BC and due to its geopolitical position, it was desired to be dominated by the states established in the Mesopotamian region. The Assyrian State was among the states that wanted to dominate the city of Babylon. Among the main reasons for the Assyrian State's desire to dominate Babylon, we can count that They want to dominate the Persian Gulf trade, to hold the trade routes spreading from Southern Mesopotamia. And to secure their southern borders during the campaigns they made to Anatolia and the Eastern Mediterranean regions. For these reasons, the Assyrian State wanted to keep Babylon under control. Assyrian kings wanted to maintain their dominance in Babylon through wars, agreements and marriages between royal families. While this domination policy implemented by the Assyrian State was successful in some periods, it was unsuccessful in other periods. As a result of a new king coming to power in the Assyrian State, differences emerged from the policies applied for the Babylonia domination. The transformation of the Assyrian State into an empire was effective in the implementation of different policies. Although the Assyrian State became an empire, Babylonian sovereignty did not gain continuity and they refrained from directly controlling Babylon by including it in Assyrian lands. Because they were afraid of losing their own culture by assimilating in the cultural richness of Babylon. Therefore, the Assyrian kings applied different methods to keep

Babylon under control. It is possible to list these methods as follows; To govern Babylon through a local administrator, to appoint a ruler from Assyria, to manage with the Crown Prince, and the Assyrian king to rule by declaring himself king of Babylon with a different name. However, the ancient cultural identity of the city of Babylon and the power of Elam, which supported Babylon against the Assyrian State, prevented the Assyrian kings from realizing their ambitions.

Keywords: *Mesopotamia, Assyria, Babylonia, domination*

İSLAM SANAT FELSEFESİNİN İMKÂNI -ANADOLU SELÇUKLU KERVANSARAYLARI MERKEZLİ BİR İNCELEME-

Onur Çelik

Özet

Hz. Peygamber'in Medine'de yaptığı ilk icraatın bir mescit inşa etmesinden hareketle İslam'ın daha ilk zamanlarından itibaren mimari, şehirleşme ve toplumsal hayata müdahale ettiği anlaşılmaktadır. Böyle bir dinin insanın ruhuna, estetik anlayışına, dünyayı güzel kılma çabasına kayıtsız kalmayacağı muhakkaktır. Asırlar içerisinde, özellikle dinî mimaride sanat tarihinin en güzel örneklerini meydana getiren Müslümanlar, inşa ettikleri eserlerin arka planında İslam'ın dünya görüşünü ortaya çıkarmaya gayret etmiştir. Onlar, bir medeniyetin en ileri noktasına Endülüs'te Kurtuba, Anadolu'da Divriği ulu camileriyle ulaşırken bunu İslam'ın temel doktrinlerinden hareketle başarıyorlardı.

El Hamra'dan Tac Mahal'e uzanan bir coğrafyada her türlü kültürel zenginliğe, bütün insanlığı kendisine hayran bırakacak sanat eserlerine sahip bulunan İslam medeniyeti; Batı'nın Rönesans, Reform, Aydınlanma hareketleri gibi tecrübelerinden sonra sahip olduğu geniş birikime çok önceden ulaşmıştır. Böyle bir potansiyele sahip olunmasına rağmen İslam sanatının ayrı bir başlık altında incelenmeyip daha çok fıkhi hükümlere, helal-haram meselesine hapsedilmesi, İslam'ın bütün insanlığa sesleneceği yollardan birisini kapatmıştır. Dolayısıyla İslam düşüncesi kelam, felsefe, tasavvuf gibi alanlarda ciddi başarılar gösterirken İslam sanatı hakkında ilmî etütler yapılmamış, İslam sanatının nasıl bir yapı arz ettiği, ne gibi temellere dayandığı tartışma konusu edilmemiştir.

İslam sanatının en seçkin örneklerinden biri kabul edebileceğimiz Anadolu Selçuklu kervansarayları; ortaya çıktığı koşullar, üstlendiği fonksiyonlar ve mimari yapısı bakımından dikkat çekmektedir. İslam dininin emniyet ve ticaret noktasında gösterdiği hassasiyet göz önünde tutularak söz

konusu kervansarayların, Anadolu'daki kervan yollarında huzur ve güveni tesis etmesi, tüccarların haklarını güvence altına alması ve Orta Çağ'ın ticaret dünyasında benzerine az rastlanır bir ahlaki anlayışa sahip olması gibi çeşitli olgular, Anadolu Selçuklu kervansaraylarının nasıl bir zihniyetin ürünü olduğunu anlamamız noktasında bize yardımcı olabilir. Bununla birlikte bu kervansarayların sanat açısından da zengin unsurlar içermesi, Anadolu Selçuklu kervansaraylarının cazibesini artırmaktadır.

Olası Katkı: Bu bildiride uzun yıllar ihmal edildiğini düşündüğümüz İslam sanatının detaylı bir şekilde incelenmesi, 13. yüzyılda Anadolu'nun dinî, siyasi, sosyal, ticari arka planı dikkate alınarak Anadolu Selçuklu kervansaraylarının sanat felsefesi açısından değerlendirilmesi, Anadolu Selçuklu kervansaraylarından hareketle bir "İslam sanat felsefesinin imkânı"ndan bahsedilip bahsedilemeyeceği hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *İslam, Kervansaray, sanat, Selçuklu*

THE POSSIBILITY OF ISLAMIC PHILOSOPHY OF ART -AN EXAMINATION CENTERED ON ANATOLIAN SELJUK CARAVANSERAIS-

Abstract

Since the first proceeding of the Prophet Muhammad in Medina was the construction of a masjid, it is understood that Islam intervened in architecture, urbanization, and social life from the very early days. It is certain that such a religion will not remain indifferent to the human soul, aesthetic understanding, and effort to make the world beautiful. Muslims, who have created the most beautiful examples of art history over the centuries, especially in religious architecture, have tried to reveal the worldview of Islam in the background of the works they have built. While they reached the most advanced point of a civilization with the great mosques of Cordoba in Andalusia and Divrigi in Anatolia, they achieved this based on the basic doctrines of Islam.

Islamic civilization, which has all kinds of cultural riches and works of art that will amaze all humanity in a geography extending from the Alhambra to the Taj Mahal; it has already reached its vast accumulation after the experiences of the West such as the Renaissance, Reformation and Enlightenment movements. Despite having such a potential, the fact that Islamic Art is not examined under a separate title and is confined to fqih rulings, and the issue of halal-haram has closed one of the ways in which Islam will appeal to all humanity. Therefore, while Islamic thought has shown serious successes in fields such as word, philosophy and mysticism, scientific studies have not been carried out on Islamic Art, and the structure of Islamic Art and the foundations on which it is based have not been discussed.

Anatolian Seljuk Caravanserais, which we can consider one of the most outstanding examples of Islamic Art; it attracts attention in terms of the conditions in which it emerges, the functions it undertakes and its

architectural structure. Considering the sensitivity shown by Islam in terms of safety and trade, various phenomena such as the establishment of peace and security in the caravan routes in Anatolia, the guarantee of the rights of merchants and the fact that they had a moral understanding that is rarely seen in the trade world of the Middle Ages can help us to understand what kind of mentality have helped to build Anatolian Seljuk Caravanserais. In addition, the fact that these caravanserais contain elements rich in art increases the attractiveness of the Anatolian Seljuk Caravanserais.

Possible Contribution: This paper includes a detailed examination of Islamic Art, which we think has been neglected for many years, considering the religious, political, social, and commercial background of Anatolia in the 13th century, the evaluation of the Anatolian Seljuk Caravanserais in terms of art philosophy; based on the Anatolian Seljuk Caravanserais, it is aimed whether an "Opportunity of Islamic Art Philosophy" can be mentioned.

Keywords: *Islam, Caravanserai, art, Seljuk*

AKICI OKUMA BECERİLERİ VE OKUDUĞUNU ANLAMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN TARTIŞILMASI

Elif Akan - Kılıç Köçeri - Abdulhak Halim Ulaş

Özet

Okuma, bireyin ilkokul birinci sınıftan itibaren hayatı boyunca ihtiyaç duyduğu temel dil becerilerinden biridir. Okuma öğretiminde temel amaç, bireylerin akıcı ve anlayarak okumasını sağlamaktır. Akıcı okuma becerisi içerisinde okuma hızı, doğru okuma ve prozodik okuma olmak üzere üç temel bileşeni barındırmaktadır. Bireyin prozodik okuma becerisinin gelişebilmesi için doğru okuma ve okuma hızı becerilerinin yeterli düzeyde olması önem arz etmektedir. Yani akıcı okumanın gerçekleşebilmesi için bireyin uygun okuma hızında, doğru ve prozodiye uygun bir şekilde okuma gerçekleştirmesi gerekmektedir. Bunun yanı sıra okuma becerisinin tam olarak kazanılabilmesi hususunda okuduğunu anlamanın bir ön koşul olduğu ifade edilebilir. Bu noktadan hareketle araştırmanın amacı, okuma hızı, doğru okuma, prozodik okuma ve okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişkiyi tartışmaktır. Doküman incelemesi yöntemiyle yürütülen araştırmanın çalışma grubunu Web of Science, Tr-dizin, Google Scholar ve YÖK Tez Merkezi 2011-2021 yılları arasında akıcı okuma ve okuduğunu anlama becerileri arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmalar oluşturmaktadır. Alan yazındaki çalışmalar, araştırmacının oluşturduğu "araştırmaya dâhil etme kriterleri"ne göre ön incelemeden geçirilmiş ve ölçüt örnekleme yöntemine göre on beş çalışma analiz edilmek üzere araştırmaya dâhil edilmiştir. Çalışma grubunu oluşturan araştırmalar, elde edilen kodlar çerçevesinde değerlendirildiğinde prozodik okumanın doğru okuma, okuma hızı ve okuduğunu anlama; okuma hızının okuduğunu anlama ve doğru okuma; doğru okumanın okuduğunu anlama becerisiyle arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Dolayısıyla okuma yazma sürecinde kazandırılması gereken bu beceriler arasında doğrusal bir ilişkinin olduğu ve bunların birbirini tamamlayan beceriler olduğu söylenebilir. Bu becerilerin küçük yaşlarda en iyi şekilde kazandırılmasının

bireyin akademik başarısı açısından da oldukça önemli olduğu ifade edilebilir. Ancak araştırma grubuna dâhil edilen çalışmalara bakıldığında doğru okumanın prozodik okuma ve okuma hızı becerisiyle birlikte ele alan çalışmaların çok az olduğu ve bu becerileri ele alan yeni çalışmalara ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Akıcı okuma, okuma hızı, doğru okuma, prozodik okuma, okuduğunu anlama*

DISCUSSION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FLUENT READING SKILLS AND READING COMPREHENSION

Abstract

Reading is one of the basic language skills that an individual needs throughout his life, starting from the first grade of primary school. The main purpose of teaching reading is to enable individuals to read fluently and with understanding. Fluent reading includes three basic components: reading speed, correct reading, and prosodic reading. For the individual to develop prosodic reading skills, the correct reading and reading speed skills must be at a sufficient level. In other words, an individual must read at the appropriate reading speed, accurately, and with prosody for the occurrence of reading fluency. In addition, it can be stated that reading comprehension is a prerequisite for the full acquisition of reading skills. From this point of view, the study aims to discuss the relationship between reading speed, accurate reading, prosodic reading, and reading comprehension skills. The research study group carried out with the document review method consists of studies on the relationship between fluent reading and reading comprehension skills in Web of Science, Tr-index, Google Scholar, and YÖK Thesis Center between 2011 and 2021. Studies in the literature were pre-examined according to the "Inclusion Criteria for Research" created by the researcher, and fifteen studies were included in the study to be analyzed according to the criterion sampling method. The evaluation based on the codes from the studies constituted of the study group resulted in significant relationships between prosodic reading and reading accuracy, speed, and comprehension; between reading speed and reading comprehension and accuracy; and between reading accuracy and reading comprehension. Therefore, it can be said that there is a linear relationship between these skills that should be acquired in the literacy process and that these are skills that complement each other. It can be stated that it is very important for the individual's academic success to

acquire these skills in the best way at a young age. However, when we look at the studies included in the research group, it can be said that there are very few studies that deal with correct reading together with prosodic reading and reading speed skills, and new studies that deal with these skills are needed.

Keywords: *Fluent reading, reading speed, accurate reading, prosodic reading, reading comprehension*

DERS PLANLARINDA TEMEL SORU KULLANIMININ ÖĞRENCİLERİN DİSİPLİNLER ARASI KAVRAMLARI DERİN ANLAMADAKİ ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Abdulhak Halim Ulaş - Kılıç Köçeri - Elif Akan

Özet

Öğretmenler sınıflarında sıklıkla sorular sorarlar fakat bu soruların nitelikleri amaç ve kullanım şekillerine göre çeşitlilik göstermektedir. Aslında öğrenme, öğrencilerin düşünmeye sevk edildiği anda başlamaktadır. Bu nedenle temel niteliklere sahip bir ders, iki ölçütü bünyesinde barındırmalıdır. Bunlardan ilk öğrencileri düşünmeye ve düşündüklerini derinleştirmeye yönelten üzerinde durulması gereken fikirler olarak kabul edilirken ikincisi olgular ve kavramlar olarak ifade edilebilir. Dersler genel itibarıyla kavram örüntülerinin etrafında şekillenmektedir. Bu kavram örüntülerini düşünsel olarak daha derinleştirebilmek içinse öğrencilere sorular sormak daha derin ve kalıcı öğrenmelerin kapısını aralamaktadır. Öğrencileri düşünmeye iten en iyi yol, onlara cevapları kolayca bulunamayan, zihinsel bir süreç gerektiren ve tek doğru cevabı olmayan sorular yöneltmektir. Bu tür sorular "temel sorular" olarak adlandırılmaktadır. Temel sorular geçmişten günümüze kadar neredeyse her disiplinin ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır. Bu soruların evet ya da hayır gibi kısa cevapları bulunmamakla beraber yöneltildiği anda öğrenciyi düşünsel bir süreç içerisine taşımaktadır. Temel sorular, arzulanan ve sınıfta ihtiyaç duyulan anlamlı ve derin öğrenimi ortaya çıkarmak için bilgilere, olgulara ve kavramlara odaklanmaktadır. Bu sorular mantıksal gerekçeler içeren sonuçların keşfedilmesi yoluyla cevaplandırılmalıdır. Bu nedenle sorulara verilen cevaplar öğrenciden öğrenciye farklılaşmakta ve okullarda öğretilen bilgiler gerçek hayatta karşılaşılan problemleri çözme hususunda öğrenciye yol göstermektedir. İyi derecede yapılandırılmış bir temel soru, öğrencilerin ön bilgi ve yetenek seviyelerine bakmaksızın ele alınan kavramların tartışılmasına ortak bir zemin oluşturmaktadır. Bu soruların amacı, düşünmeyi kışkırtmak, sorgulamaya teşvik etmek ve daha derinlemesine sorgulama yaptırmaktır. Süreç bu şekilde işlediğinde öğrenciye

yöneltilen bir soru yeni soruları doğurabilmekte ve müfredattaki kavramlar üzerinden farklı disiplinlere bilgi aktarımını sağlayabilmektedir. Ayrıca bu soruların farklı disiplinlere ilişkin bilgi aktarımını sağlayarak anlamlı ve derin öğrenmelerin gerçekleşmesine katkı sağladığı alan yazın taraması sonucunda tespit edilmiştir. Bu nedenle süreç içerisinde temel soruların kullanılması, öğrencilerde kalıcı anlamayı sağladığı ifade edilebilir. Bu açıdan düşünüldüğünde araştırmanın amacı, müfredat içeriğine bağlı kalarak mevcut kavramları temel sorular aracılığıyla farklı disiplinlere yöneltmek, anlamlı ve derin bir öğrenmenin sağlanıp sağlanamadığını saptamaktır. Araştırmada veri toplama aracı olarak nitel araştırma tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Derslerinde temel soruları kullanarak anlama ve derin öğrenmeleri sağlamaya çalışan beş kişilik öğretmen grubunun temel soruların etkililiğine ilişkin görüşleri alınacak ve kayıtlar analiz edilmek üzere transkript edilecektir. Yapılan alan yazın taraması sonucundan Türkiye'de eğitim alanında temel sorulara yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle derin bir sistematiğe sahip temel sorular hakkında araştırma yapılmasının eğitim alanına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Temel sorular, kavram, anlama, derin öğrenim*

RESEARCHING THE EFFECTS OF ESSENTIAL QUESTIONS USED IN INSTRUCTION PLANS ON STUDENTS' UNDERSTANDING OF INTERDISCIPLINARY

Abstract

Teachers often ask questions in their classrooms, but the attributes of these questions vary according to their purpose and use. Learning begins as soon as students are prompted to think. For this reason, basic instruction should include two criteria. While the first students are considered to be ideas that should be considered to be focused on thinking and deepening what they think, the second can be expressed as facts and concepts. The instructions are generally shaped around the concept patterns. To be able to deepen these concepts more intellectually, asking questions to students opens the door to deeper and more enduring learning. The best way to get students to think is to ask questions that require a mental process, which is not easily found in answers, and have no one correct answer. Such questions are called "Essential Questions". Essential Questions have played an important role in the emergence of almost every discipline from past to present. Although there are no short answers like yes or no, they are provoking the student into a cognitive process as soon as they are addressed. Essential Questions focus on information, facts, and concepts to reveal the meaningful and deep learning that is desired and needed in the classroom. These questions should be answered through the discovery of the results with logical reasons. The answers to the questions are therefore different from the student to the student and guide the student to solve the problems encountered in real life of the information taught in the schools. So the Essential Questions provide an interdisciplinary transfer of information. A well-structured Essential Question is a common ground in the discussion of concepts, regardless of the students' pre-knowledge and skill levels. The purpose of these questions is to provoke thinking, advance interrogation, and have more questioning. When the process works in this way, a question addressed to the student raises new

questions and can transfer information to different disciplines through concepts in the curriculum. This indicates that meaningful and deep learning has begun. In this respect, the research aims to apply the curriculum content to direct the exciting concepts to different disciplines through the Essential Questions, to determine whether meaningful and deep learning has occurred. The research will use a semi-structured interview from form qualitative research techniques as a data collection tool. In their lessons, the five-person group of teachers who are trying to understand using the Essential Questions and provide deep learning will be given feedback on the impact of the Essential Questions and transcript to be analyzed. From the screening of the subject matter, it was determined that meaningful and deep learning has been revealed by providing information on different disciplines of Essential Questions. The Essential Questions that increase academic success are not investigated by our country's educational environment. It is therefore believed that the research on the Essential Questions with a deep system will contribute to the training area.

Keywords: *Understanding by design, reading comprehension, deep understanding, instructional plan*

TASARIMLA ANLAMA MODELİ İLE OLUŞTURULAN TÜRKÇE DERS PLANLARININ ÖĞRENCİLERİN OKUDUĞUNU ANLAMA BAŞARISI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

Kılıç Köçeri - Elif Akan - Abdulhak Halim Ulaş

Özet

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte insanlık, sadece toplumsal birtakım değişikliklere değil aynı zamanda hızlı değişime ayak uydurabilecek, öğrencileri yenilikçi dünyaya hazırlayabilecek müfredat tasarımlarının ortaya çıkmasını gerekli kılmıştır. 21. yüzyıl, insanlığı toplumsal, ekonomik ve kişisel seviyelerde ciddi zorluklarla karşı karşıya bırakmasının yanı sıra bu zorluk kendini spesifik bir alan olan eğitim öğretim alanında da göstermiştir. Bilgi çağında olduğumuz günümüz dünyasında hem günlük yaşamda hem de okulda öğrencilerin zihinleri sayısız bilgi istilasına maruz kalmaktadır. Okullarda uygulanan müfredatın barındırdığı bilgi yükü hem zaman hem de uygulama açısından müfredatın yeniden yapılandırılmasını ve tasarlanmasını gerekli kılmaktadır. Okullardaki eğitim, bireyin ve toplumun ihtiyaçlarını karşılaması; devletin ideolojik ve felsefi duruşunu yansıtması açısından belirli bir sistem dâhilinde gerçekleştirilebilir. Müfredat ve ders planı, bir derste öğrenciye kazandırılması gereken istendik davranışları bilgi, anlama ve yetenek boyutunda neden ve nasıl kazandırılacağını gösteren bir rehber diğer bir deyişle eğitim alanında bir proje safhası olarak tanımlanabilir. Bu özelliğiyle ders planları, genelden özele bir yol izleyen ve okullardaki eğitim ve öğretimin gerçekleşmesinde başarı ölçütlerini belirleyen bir görev üstlenmektedir. Ders planlarının eğitim alanında önemi ortayken sınıflarda daha etkin bir şekilde kullanılabilecek derin bir anlamaya katkı sunarak öğrenmeyi gerçekleştirecek ve her öğrenciyi eğitimin odak noktasına yerleştirecek bir ders planına gereksinim duyulmaktadır. Bu açıdan geleneksel müfredat ve ders tasarımlarından farklı olarak tasarımla anlama modeli ile oluşturulan ders planlarının öğrencilerin okuduğunu anlama yeteneği üzerindeki etkilerinin

incelenmesi, araştırmanın amacını oluşturacaktır. Araştırma, nitel ve nicel yöntemlerin birlikte ele alınacağı karma araştırma yöntemiyle yürütülecektir. Araştırmanın örneklem grubunu üç orta öğretim okulu oluştururken evrenini ise bu ortaöğretim okullarında eğitim ve öğretimlerine devam eden 6 ve 7. sınıf öğrencilerinden random seçilen yaklaşık dört yüz öğrenci oluşturacaktır. Öncelikli olarak detaylı alan yazını taraması yapılmıştır. Ortaöğretim okullarında öğrencilere araştırmacı tarafından geliştirilen "Okuduğunu Anlama Başarı Testi" ve "Türkçe Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" uygulanacaktır. Alan yazın taramasından elde edilen veriler incelendiğinde farklı disiplinlerde ders planı ve müfredat tasarlamada kullanılan tasarımla anlama modelinin öğrencilerde anlama ve derin bir öğrenime katkı sunabileceği ifade edilebilir. Bu nedenle tasarımla anlama modeli ile oluşturulacak okuduğunu anlama ders planlarının da öğrencilerin okuduklarını derin bir anlamayla kavrayacakları varsayılabilir. Türkiye'de bu modelle ilgili az sayıda araştırmanın bulunduğu, tasarımla anlama modelinin daha iyi anlaşılması için farklı alanlarda ders planlarının tasarımında kullanılması gerekmektedir. Bu tür derin anlamalara olanak sağlayacak ders tasarlama modellerinin eğitim ortamlarında birçok açıdan olumlu yönde bir etki yaratacağının düşünüldüğü ifade edilebilir. Öğrenci dostu olan bu modelin çok sayıda bilginin olduğu müfredatın zamanında bitirilmesi, anlamlı ve derin bir öğrenim sağlanması bakımından etkili olduğu ve bu modelle farklı araştırmaların tasarlanarak uygulanmasının önem arz ettiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Tasarımla anlama, okuduğunu anlama, derin anlama, ders planı*

REVIEW OF THE IMPACT OF TURKISH INSTRUCTIONAL PLANS CREATED BY UNDERSTANDING BY DESIGN MODEL ON STUDENTS' ABILITY TO READING COMPREHENSION

Abstract

With the advancement of technology, humanity has required the creation of curriculum designs that can adapt to several social changes and prepare students for this innovative world. In addition to facing serious challenges at the social, economic, and personal levels, the 21st century has also manifested itself in the field of education, which is a specific field. In today's world where we are in the age of information, student's minds, both at school and outside school, are subject to numerous incomes of information, while the burden of information that the curriculum holds requires the restructuring and design of the curriculum in terms of both time and practice. Education in schools can be carried out in a specific system to meet the needs of the individual and society and reflect the ideological and philosophical stance of the state. The curriculum and instructional plan is a guide that shows why and how to gain knowledge, understanding, and talent in the desired behaviors that must be gained to the student in a course, in other words, a project phase in the field of education. With this feature, instructional plans take on a task that follows a specific path and sets the criteria for success in the achievement of education and training in schools. While the importance of the instructional plans in the field of education is clear, an instructional plan is needed to be used more effectively in the classroom, provide a deep understanding and perform the learning, and place each student at the focus of the training. In this respect, unlike traditional curricula and instructional designs, the study aims to examine the impact of the design-built instructional plans on the ability of students to read comprehension. The research will be conducted through a mixed research method, where the qualitative and quantitative methods will

be dealt with together. The sample group of the research will consist of the three secondary schools, while the population will consist of approximately 400 randomly selected students from 6th and 7th grades who go on their education and training in these secondary schools. First of all, a detailed field search has been performed. In secondary schools, students will be given the "Reading Comprehension Achievement Test and "Attitude Scale for Turkish Lesson" developed by the researcher. When the data obtained from literature scans were examined, it was determined that the Understanding by Design Model used to design instructional plans and curriculums in different disciplines contributed to deep understanding and learning in students. It is therefore assumed that the instructional plans for reading comprehension that will be created by the Understanding by Design Model will also reading comprehension with a deep understanding. To better understand, the Understanding by Design Model, there are a few studies related to this model in Turkey, it is necessary to design instruction plans in different areas. It can be said that the lesson design models that will allow such deep understanding will positively impact educational environments in many ways. This student-friendly model is thought to be effective in the timely completion of a curriculum with a large number of information, providing meaningful and deep learning, and is important to design and implement different research with this model.

Keywords: *Understanding by design, reading comprehension, deep understanding, instructional plan*

MUSTAFA KUTLU HİKÂYELERİNDE KOMŞULUK KAVRAMI

Ahmet Karakuş

Özet

Komşuluk, kadim bir Türk kültürü olarak değerlendirilebilir. Bu kültür insanlar arasındaki birlik ve beraberliğin, dayanışmanın, yardımlaşmanın, iyi ve kötü günde, düğünde cenazede, bayramda felakette yan yana olmanın devam etmesinde önemli bir etmendir. Ayrıca komşuluk hakkı gereği paylaşma duygusu da komşular arasındaki birlikteliği perçinlemektedir. Bu hususların çeşitli yazarlar tarafından ele alınması kişisel bir tercih olduğu gibi ayrıca toplumsal bir vazife olarak da okunmalıdır. Bu kültürel yaşantı Mustafa Kutlu'nun hemen hemen bütün hikâye kitaplarında işlenmektedir. Buradaki işleniş, bu çalışmada yirmi beş hikâye kitabından alınan örneklerle otuz bir başlık altında ele alınmaktadır. Bu başlıklar; komşularla muhabbet etme, komşuluğun çeşitliliği, yabancı komşular, sorgulanan komşular, komşular arasında yardımlaşma, okuma oranı ve komşuluk, hayırlı işlere vesile olma, evden kaçma ve komşular, ev mahremiyeti, mizaç ve komşuluk, komşuyu tanıtma, komşu hakkı, yalnız kalma isteği, birlik beraberlik duygusuyla hareket etme, komşuluk ve din, mahalle arkadaşlığı, komşuluk ve statü, ikileme kullanımıyla komşuluğun verilmesi, toplumun değişmesi, eğitim ve komşuluk, komşuya eleştiri, esnaf komşuluğu, temizlik ve komşu onayı, komşuların asker ziyareti, gecekondularda komşuluk, meslek ve komşuluk, kadının fedakârlığı, gelenekler ve komşuluk, yakın komşuluk, eski günlere özlem ve de içinde bulunulan durumdan komşuların etkilenmesi şeklinde sıralanmakta ve hikâyelerden yapılan alıntılarla tasnif edilmektedir. Bu çalışmada, komşuluk kavramının Mustafa Kutlu tarafından nasıl ele alındığı gösterilmektedir. Yazarın birçok hikâye kitabında bu mefhumu kullanması, onun bu hususa ne derece önem verdiğinin göstergesidir. Ayrıca aynı hikâye kitabının çeşitli hikâyelerinde de bu insani yaşantının yer yer verilmesi de yazarın komşuluk unsuruna kıymet verdiğinin bir başka işaretidir. Bu tebliğ metninde Kutlu'nun eserlerinden alıntılarla okuyucunun bu kavrama yoğunlaşması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Mustafa Kutlu, komşuluk, kültür, hikâye, örnek*

NEIGHBORHOOD CONCEPT IN MUSTAFA KUTLU STORIES

Abstract

Neighborhood can be considered as an ancient Turkish culture. This culture is an important factor in the continuation of the unity and solidarity among people, cooperation, help and being line in good and bad times, in weddings, funerals, holidays and disasters. In addition, the feeling of sharing, as a requirement of the right of neighborhood, reinforces the unity between neighbors. The handling of these issues by various authors should be evaluated as a social duty as well as a personal choice. This cultural life is covered in almost all of Mustafa Kutlu's story books. The process here is discussed under thirty-one titles with examples taken from twenty-five story books in this study. These titles are listed as the following; conversation with neighbors, diversity of neighborhood, foreign neighbors, neighbors questioned, helping between neighbors, reading rate and neighborhood, conducive to good work, running away from home and neighbors, home privacy, temperament and neighborhood, introducing neighbor, right to neighbors, desire to be alone, acting with the sense of unity and solidarity, neighborhood and religion, neighborhood friendship, neighborhood and status, giving neighborhood using doubling, change of society, education and neighborhood, criticism of neighbors, neighborhood of tradesmen, cleaning and neighborhood approval, military visit of neighbors, neighborhood in slums, job and neighborhood, women's sacrifice, traditions and neighborhood, close neighborhood, longing for the old days and affecting neighbors from the current situation and are classified with quotations from the stories. In this study, it is shown how the concept of neighborhood is handled by Mustafa Kutlu. The author's use of this concept in many of his story books is an indication of the importance that he attaches to this issue. In addition, the fact that this human life is included in various stories of the same storybook is another sign that the author values the element of neighborhood. In this paper, it is tried to make the reader concentrate on this concept with quotations from Kutlu's works.

Keywords: *Mustafa Kutlu, neighborhood, culture, story, example*

TOPLUM SÖZLEŞMESİ KURAMI IŞIĞINDA JEAN JACK ROUSSEAU'NUN SİYASAL SİSTEM ANLAYIŞI

Helin Özgökçe

Özet

Sözleşme terimi esas itibarıyla hukuki bir terim olup en basit anlatımla iki veyahut daha çok kişinin birbirlerine borç ve yükümlülükler yüklediği hukuksal bir ilişkiyi ifade eder. Toplum sözleşmesi ise bir toplumun sözleşme ile kurulduğu, toplumun siyasal ve hukuksal düzeninin sözleşme vasıtası ile düzenlendiği ve bu bağlamda devletin meydana getirildiği bir kuram olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplum sözleşmesi kuramcılarından ve rasyonalist olarak tanımlanabilecek olan Jean Jack Rousseau ise toplum sözleşmesi anlayışı ile günümüz siyasal sistemine de etki etmiş, her anlamda eşit olan bireylerin doğrudan doğruya kendilerini idare edebileceğinin mümkün olduğunu savunmuştur. Jean Jack Rousseau'nun tasavvur ettiği siyasal sistem anlayışı, devlet hâkimiyetinin kaynağının halk olduğu ve halkın iradesinin hiçbir suretle devredilemeyeceği hususlarını ihtiva etmektedir. Mezkûr çalışma ile elde edilen bulgular ve yapılan analizler neticesinde Jean Jack Rousseau'nun benimsemiş olduğu halkın kendi kendisini yönetebildiği, hâkimiyetin yalnızca halkta olduğu siyasal sistemin anayasa hukuku anlamında doğrudan demokrasi kavramına karşılık geldiği tespit edilmiştir. Bu çalışmada öncelikle Jean Jack Rousseau'nun bakış açısı ile toplum sözleşmesinin ne şekilde devleti meydana getirdiği, Rousseau'nun egemenlik ve hâkimiyet kavramlarına nasıl yaklaştığı ve bunun siyasal sisteme yansımaları irdelenmiştir. İşbu akademik çalışma ile Jean Jack Rousseau'nun savunmuş olduğu demokratik siyasal sistemin devlet yönetimine ne derece uyumlanabildiğinin olumlu ve olumsuz yönleri ile incelenmesi ve Jean Jack Rousseau'nun görüşleri uyarınca yasama, yürütme ve yargının faaliyet alanlarının sınırlarının ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Jean Jack Rousseau, toplum sözleşmesi, siyasal sistem, demokrasi*

IN THE LIGHT OF SOCIAL CONTRACT THEORY JEAN JACK ROUSSEAU'S UNDERSTANDING OF THE POLITICAL SYSTEM

Abstract

The term contract is essentially a legal term, and in the simplest terms, it refers to a legal relationship in which two or more people impose debts and obligations on each other. The social contract, on the other hand, appears as a theory in which a society is established by contract, the political and legal order of the society is regulated by means of contract, and in this context, the state is created. Jean Jack Rousseau, one of the social contract theorists and who can be defined as a rationalist, has also influenced today's political system with his understanding of social contract, and argued that it is possible for individuals who are equal in every sense to govern themselves directly. The understanding of political system envisioned by Jean Jack Rousseau includes the points that the source of state dominance is the people and the will of the people cannot be transferred under any circumstances. As a result of the findings and analyzes obtained from the aforementioned study, it has been determined that the political system adopted by Jean Jack Rousseau, where the people can govern themselves, and the dominance is only by the people, corresponds to the concept of direct democracy in the sense of constitutional law. In this study, first of all, from Jean Jack Rousseau's point of view, how the social contract creates the state, how Rousseau approaches the concepts of sovereignty and domination and its reflections on the political system are examined. With this academic study, it is aimed to examine the positive and negative aspects of the democratic political system advocated by Jean Jack Rousseau, with its positive and negative aspects, and to reveal the limits of the activity areas of the legislature, executive and judiciary in accordance with Jean Jack Rousseau's views.

Keywords: *Jean Jack Rousseau, social contract, political system, democracy*

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN SAVUNMA POLİTİKALARI VE RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN ETKİSİ

Levent Ersin Orallı

Özet

Soğuk Savaş sonrası Avrupa'nın siyasi coğrafyasında meydana gelen değişim ve bölgesel güvenlik arayışları, Avrupa Birliği (AB) tarafından şekillendirilen dönüşüm süreci, teorik bazlı ve iktisadi menşeli olarak güçlü bir siyasi yapılanma pozisyonuna evrilmiştir ancak güvenlik politikaları ve askerî alanda aynı uyumun mevcut olduğunu belirtmek mümkün değildir.

Ortak dış politika ve güvenlik politikası ile siyasi iş birliği mekanizmasına öne çıkaran AB üyeleri, Avrupa Ordusu ve acil müdahale gücü gibi yapılanmaları, yaşadıkları Bosna Hersek ve Kosova krizinde başarısız deneyimlerini tanımlayarak oluşturmuş durumdadır. Bu coğrafyada beliren çatışma alanlarının Avrupa'nın iç sorunu olarak adlandırılması, bunlardan çıkarılan derslerin geleceğe yönelik adımlar atılmasını zorunlu kılması paralelinde 1999 yılında yürürlüğe giren Amsterdam Anlaşması ile birlikte iki önemli karar olan "ortak strateji" ve "ortak eylem" planları çerçevesinde Birleşik Avrupa rüyası için kâğıt üzerinde önemli adımlar atılmıştır.

AB'nin bir ekonomik kalkınma modelinin ötesine geçemeyeceğine dair tartışmalar, özellikle ortak anayasa sürecinin askıya alınmasıyla birlikte daha belirgin hâle gelmiş ve yoğun şekilde dillendirilmeye başlamıştır. Avrupa'da bir dizi politikacı, Avrupa'ya özgü bir mobil ordu kurmayı teklif etmişse de ve beklenen ilgi ortaya çıkmamıştır. Rusya'nın Kafkasya'daki askerî faaliyeti ve Gürcistan'ın toprak bütünlüğünü bozan fiilî müdahalesi, Avrupa'nın gözünde bir askerî tehdit algısı dahi yaratmamıştır. Ancak Rusya'nın Kırım'ı işgal etmesi ve ilhak süreciyle birlikte Avrupa Birliği'ne aday olmaya hazırlanan bir ülkenin toprak bütünlüğü ortadan kalkmıştır. Rusya'nın Ukrayna'yı kendi ülkesinin doğal bir parçası olarak

değerlendirmesi ve işgal süreciyle birlikte Avrupa Birliği'nin ortak güvenlik politikası önemli bir test sürecine girmiştir.

Çalışmada, Avrupa entegrasyonunun savunma politikalarına ilişkin tarihsel süreci değerlendirilmekte ve Rusya-Ukrayna Savaşı'nın ve Rusya'nın yayılmacı politikalarının Avrupa güvenlik politikalarına olası etkileri işlevselci bir bakış açısıyla tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Avrupa Birliği, Rusya-Ukrayna Savaşı, ortak savunma politikası, ortak dış politika*

EUROPEAN UNION DEFENCE POLICIES AND THE EFFECTS OF THE RUSSIA-UKRAINE WAR

Abstract

The change which occurred within the Post Cold War European political geography and the transformation period which is shaped by the European Union (EU) within the regional security organization can be theoretically defined as a strong political organization however it does not seem to be possible to mention that the same harmony is available in the military area.

The EU members, who give emphasis to the political collaboration mechanism with the Common Foreign Policy and Security Policy, have established the structuring such as the European Army and the Emergency Intervention Power by defining their unsuccessful experiences in the Bosnia Herzegovina and Kosovo crisis, which they call as the interior problem of the Europe, as the lessons that are derived from these related to the steps for the future and in this parallel together with the Amsterdam agreement which came into force in 1999 by taking the two important decision which are “common strategy” and “common action” they have taken great steps on paper for the dream of United Europe.

The fact that the EU unity cannot go beyond an economic development model has started to be discussed more, especially with the suspension of the common constitution process. A number of politicians in Europe have proposed to establish a mobile army specific to Europe did not receive the attention he expected. Russia's military activity in the Caucasus and its actual intervention in Georgia, which destroyed its territorial integrity, did not create a perception of military threat in the eyes of Europe.

With Russia's occupation and annexation of Crimea, the territorial integrity of a country that was preparing to become a candidate for the European Union was dissolved. With Russia's evaluation of Ukraine as a

natural part of its own country and the occupation process, the territorial integrity of a state that is a candidate for the European Union has been endangered and the common security policy of the European Union has begun to be subjected to an important test process.

In the study, the historical process regarding the defense policies of European integration is evaluated, and the possible effects of the Russia-Ukraine war and Russia's expansionist policies on European security policies are discussed from a functionalist perspective.

Keywords: *European Union, Russia-Ukraine War, Common security policy, common foreign policy*

ŞİİRDE YANKILANAN BİR TARİHİN KRİSTALİZE ÖRNEĞİ: VATAN ŞARKISI

İlker İşler

Özet

Milletlerin yetiştirdikleri büyük sanatçılar, yetiştikleri milletin tarihî yolculuklarını duygusal ve düşünsel bakımdan güçlüce hissederler. Namık Kemal bu anlamda, edebİyatımız için akla gelen ilk isimlerdendir. Osmanlı tarihine yoğunlaşmasının yanı sıra genel anlamda Türk-İslam tarihine ilgi duymuş sanatçımız; şiir, roman, tiyatro ve eleştiri eserleriyle bu ilgisini ölümsüzleştirmiştir.

Millî tarihimizi en kısa ve kolay yoldan özetleyebilecek kavramlardan olan "hürriyet, vatan, milliyet"i sözde bırakmayan, bu kavramları yaşayan ve bu uğurda pek çok bedel ödeyen sanatçı, milletinin çağdaş dünyadan geri kalmaması adına da sorumluluk bilincini hissederek millet için düşünmeyi ve eylemi uyumlu bir çerçeveye oturtmuştur. Duygu, düşünce ve eylem birliği içerisinde, yaşadığı dönemin karmaşıklığı ve baskılarından yılmadan halkının ve devletinin silkinerek ayağa kalkmasını isteyen vatan şairimizin, ecdadımızın büyüklüğünü topluma tekrar hatırlatmaya yönelik şiirleri ve dizeleri, farklı bir dikkati ve çözümlemeyi gerektirir. Klasik çözümlemenin yanında estetik çözümleme, bu bakımdan önemlidir. Vatan şairimizin şiirlerinin çözümlemelerinde, millî değerlerin millet hafızasında yankılanmalarının güçlü karşılıkları vardır. Vatan için hisseden, düşünen, konuşan, haykıran ve yazan şair; vatan sevgisini topluma, özellikle genç kuşaklara tazeleyerek en kötü şartlarda dahi onun için en büyük fedakârlıkları yapmak azmini güçlendirmiştir. *Vatan Şarkısı* şiiri, bu anlamda önemli bir eserdir. *Vatan Şarkısı*, "Türk"ün, "Osmanlı"nın dünya tarihinin sayfalarına geçen heybetinin söz olmaktan şiir olmaya yükselen estetiğinde, duygu ve bilinç yoğunluğunun doğru ve rahat aktarılmasında sarsıcı ve uyandırıcı bir etkiye sahiptir. Dr. Rıza Nur'un ifadesiyle "Türk'ü

Türk'e öğreten", Mustafa Kemal Atatürk'ün ifadesiyle "Türk milletinin beklediği ses" olan şair, milletimizce "Vatan Şairi, Hürriyet Şairi" olarak adlandırılıp içselleştirilmiş, millî kalpte, duyuşta ve hafızada silinmeyecek bir yer edinmiştir.

Eserleri, düşünsel-eleştirel dünyası ve korkusuzluğunun heybetiyle sadece edebiyat tarihimize değil yaklaşık son iki yüzyıllık millî tarihimize damgasını vuran Namık Kemal; kendi dönemindeki ve sonraki kuşaklardaki pek çok sanatçıyı, düşünürü, bilim insanını, devlet adamını doğrudan etkilerken tarih ve edebiyat ilişkisine yön verici sözü ve eylemiyle de özgünlüğünü oluşturmuştur. Çalışmamızın amacı, şairimizin bu ünlü eserinde yer alan değerlerimizin özgün ve estetik yönlerini farklı açılardan sunabilmektir.

Anahtar Kelimeler: *Namık Kemal, millî tarih ve edebiyat, vatan, Vatan Şarkısı*

CRYSTALIZED EXAMPLE OF A HISTORY RESPONSIBLE IN POETRY: HOMELAND SONG

Abstract

Great artists raised by nations strongly feel the historical journeys of the nation they grew up with emotionally and intellectually. In this sense, Namık Kemal is one of the first names that come to mind for our literature. In addition to concentrating on Ottoman history, our artist was interested in Turkish-Islamic history in general; He immortalized this interest with his poetry, novel, theater and criticism works.

One of the concepts that can summarize our national history in the shortest and easiest way, "freedom, homeland, nationality"; The artist who lives these concepts and pays a great price for this cause; It has placed thinking and action for the nation in a harmonious framework by feeling the sense of responsibility so that its nation does not fall behind the modern world. In the unity of emotion, thought and action; The poems and verses of our homeland poet, who wants his people and state to stand up by shaking off the complexity and pressures of the period in which he lived, require a different attention and analysis. In addition to classical analysis, aesthetic analysis is important in this respect. In the analysis of the poems of our homeland poet, the resonance of national values in the nation's memory has strong counterparts. The poet who feels, thinks, speaks, shouts and writes for his country; By renewing his love of homeland to the society, especially to the young generations, it has strengthened his determination to make the greatest sacrifices for him even under the worst conditions. The Homeland Song poem is an important work in this sense.Homeland Song; It has a shocking and arousing effect on the aesthetics of the "Turkish" and the "Ottoman" that has passed into the pages of world history, rising from being a word to being a poem, and conveying the intensity of emotion and consciousness accurately and comfortably. Dr. In the words of Rıza Nur; The poet, who "teached the Turk to the Turk" and, in the words of Mustafa Kemal Ataturk, "the voice that

the Turkish nation expects", has been internalized by our nation as the "poet of the homeland, the poet of freedom", and has acquired an indelible place in the national heart, perception and memory.

Namık Kemal, who left his mark not only on our literary history, but also on our national history for the last two centuries, with his works, intellectual-critical world and majesty of his fearlessness; While he directly influenced many artists, thinkers, scientists and statesmen in his own time and in the next generations, he also created his originality with his words and actions that direct the relationship between history and literature. The aim of our study is to present the original and aesthetic aspects of our values in this famous work of our poet from different perspectives.

Keywords: *Namık Kemal, national history and literature, homeland, Homeland Song*

KENT MEKÂNLARINDA GÜVENLİK TEHDİDİ OLARAK GÖÇ

Murat Sezik

Özet

Modern dönemde kent, sanayileşme süreci ile ortaya çıkan, ticaret ve zanaat ile geçimlerini sağlayan ailelerin yaşadığı yerleşme birimidir ve insanlara sağlıklı, güvenlikli ve modern bir yaşam ortamı sunmaktadır.

Kentlerin insanlara sunduğu modern yaşam ortamları, güvenlik olmadan eksik kalacaktır. Yani bir yerleşim yerinde insanların yaşayabilmesinin en önemli şartlarından birisi güvenlikli olmasıdır. Bir birey için güvenlik, kendisinin, sevdiklerinin canlarının güvende olması, sahip olduğu mallarının güvende olmasıdır. Son dönemlerde yaşanan göçler kent mekânlarının güvenliği açısından tartışılan başlıklardan birisi hâline gelmiştir. Kent mekânları, savaş, siyasal baskı, terör, doğal afet ve benzeri "itici" nedenlerle ülkelerini terk etmek durumunda kalanlara manyetik bir alan oluşturmakta ve "çekici" gelmektedir. Mülteciler çoğunlukla işkence gördüğü yerden, etnik temizliğe maruz kaldığı topraklardan, tecavüze uğradığı coğrafyadan ya da doğrudan fiziksel saldırı ve askerî tehditlerden kaçarak bir başka ülkenin kentlerine gitmek zorunda kalan insanlardır.

Kentsel mekânlara gelen göçmenlerin yokluk, yoksunluk ve yoksullukla karşılaşma ihtimalleri bir yandan kendileri açısından güvensizlik kaynağı olurken öte yandan göçmenlerin varlığı yerleşik olanlar açısından güvenlik riski oluşturmaktadır. Yerleşik olanlar, göç ederek gelenleri, kültürlerini yozlaştıracakları, dinî değerlerini olumsuz yönde etkileyecekleri, ekonomi için yük oluşturarak refah kaybı yaşamalarına yol açacakları ve benzeri nedenlerle tehdit olarak görmektedir. Bu tehdit algısı yerel halkın göçmenlere karşı çeşitli yollarla tepkiselliğini ortaya çıkarmaktadır.

Bu araştırmada, kent mekânlarında yaşayanların göçle gelenleri hangi parametrelerden hareketle güvenlik tehdidi olarak gördüğü ele alınmış ve bu algının giderilmesinde merkezî idare ile yerel yönetimlerin daha aktif roller üstlenmesi gerekliliği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kent mekânları, göç, göçmen, güvenlik*

MIGRATION AS A SECURITY THREAT IN URBAN AREAS

Abstract

In the modern era, the city is a settlement unit where families that emerged with the industrialization process and made their living with trade and crafts, and offers people a healthy, safe and modern living environment.

The modern living environments that cities offer to people will be incomplete without security. In other words, one of the most important conditions for people to live in a settlement is to be safe. For an individual, security is the safety of himself, his loved ones, and the safety of his possessions. Recent migrations have become one of the topics discussed in terms of the security of urban spaces. Urban spaces create a magnetic field and are "attractive" to those who have to leave their country due to war, political oppression, terrorism, natural disaster and similar "repulsive" reasons. Refugees are mostly people who have to flee to the cities of another country by fleeing from torture, ethnic cleansing, rape, or direct physical attacks and military threats.

While the possibility of encountering deprivation, deprivation and poverty of immigrants coming to urban areas is a source of insecurity for them, on the other hand, the presence of immigrants poses a security risk for residents. The settled people see the immigrants as a threat because they will corrupt their culture, negatively affect their religious values, create a burden for the economy and cause loss of welfare, and so on. This perception of threat reveals the reactivity of local people against immigrants in various ways.

In this research, it has been discussed by which parameters the people living in urban areas see the immigrants as a security threat and it has been tried to reveal the necessity of the central administration and local administrations to take more active roles in eliminating this perception

Keywords: *Urban spaces, migration, immigrants, security*

SİYASAL, HUKUKİ VE TOPLUMSAL BOYUTLARIYLA İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

Sıla Sabancılar Eren

Özet

İstanbul Sözleşmesi, Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan, 2011 yılında İstanbul'da imzalanan ve 2014 yılında Türkiye'de yürürlüğe giren şiddetle mücadelede önemli sözleşmelerden biridir. Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi biçiminde hukuki olarak isimlendirilse de İstanbul'da imzalandığı için İstanbul Sözleşmesi olarak daha yaygın biçimde bilinmektedir. İstanbul Sözleşmesi, özü itibarıyla şiddetin her biçiminin önlenmesi, şiddet mağdurlarının korunması, suçluların hukuki sonuçlara katlanmaları yönünde bütüncül politikaları savunan bir sözleşmedir. 2012 yılında yürürlüğe giren Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair 6284 Sayılı Kanun yürürlükte olsa da cinsiyet eşitliği konusunda İstanbul Sözleşmesi'ne oranla daha dar kapsamlıdır. İstanbul Sözleşmesi, toplumsal cinsiyet eşitsizliği devam ettikçe şiddetin de devam edeceğini ifade etmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğiyle etkin mücadele konusunda ülkelere sorumluluk yükleyen İstanbul Sözleşmesi, tüm cinsel yönelimleri de içerdiği için toplumsal bir bozulma yaratacağı iddiası ile kimi kesimlerce eleştirilmiştir. Türkiye'nin 2021'de İstanbul Sözleşmesi'nden tek taraflı çekilme kararı kamuoyunda ciddi tepkilere sebep oluştur ve hâlâ olmaktadır. Bu nedenle İstanbul Sözleşmesi'nin siyasal, hukuki ve toplumsal yönleri ayrıca değerlendirme yapılmasını gerektirmektedir.

Bu çalışmada, İstanbul Sözleşmesi'nin maddeleri hukuki olarak tartışılarak Türkiye'ye ilişkin istatistiki verilerle desteklenecektir. Kadına karşı şiddetin göstergeleri ve oranları, diğer yasal düzenlemeler çerçevesinde de ele alınacaktır. Türkiye'nin tek taraflı sözleşmeden çekilme kararının hukuki niteliğine de çalışmada yer verilecektir. Toplumsal ve siyasal boyutlarıyla Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitsizliği tartışması, uluslararası cinsiyet endekslerindeki ülke sırlamaları bağlamında ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *İstanbul Sözleşmesi, şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliği*

ISTANBUL CONVENTION WITH ITS POLITICAL, LEGAL AND SOCIAL DIMENSIONS

Abstract

The Istanbul Convention is one of the important conventions in the fight against violence, which was prepared by the Council of Europe, signed in Istanbul in 2011 and entered into force in Turkey in 2014. Although it is legally named as the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence Against Women and Domestic Violence, it is more commonly known as the Istanbul Convention because it was signed in Istanbul. In essence, the Istanbul Convention is a contract that advocates holistic policies to prevent all forms of violence, to protect victims of violence, and to ensure that criminals suffer legal consequences. Although the Law No. 6284 on the Protection of the Family and the Prevention of Violence Against Women, which entered into force in 2012, is in force, it is more narrow in scope than the Istanbul Convention on gender equality. The Istanbul Convention states that violence will continue as long as gender inequality persists. The Istanbul Convention, which imposes responsibilities on countries in the effective fight against gender inequality, has been criticized by some on the grounds that it will create a social disruption because it includes all sexual orientations. Turkey's unilateral decision to withdraw from the Istanbul Convention in 2021 caused serious public reactions and still does. For this reason, the political, legal and social aspects of the Istanbul Convention require a separate evaluation.

In this study, the articles of the Istanbul Convention will be discussed legally and supported by statistical data on Turkey. The indicators and rates of violence against women will also be discussed within the framework of other legal regulations. The legal nature of Turkey's decision to withdraw from the unilateral contract will also be included in the study. The debate on gender inequality in Turkey with its social and political dimensions will be discussed in the context of country rankings in international gender indices.

Keywords: *Istanbul Convention, violence, gender ınequality*

"GÖÇÜN GÜVENLİKLEŞTİRİLMESİ" BAĞLAMINDA GÖÇMEN ROTALARININ DEĞİŞİMİ: VAN-İRAN SINIRI ÜZERİNE BİR İNCELEME

İlhan Oğuz Akdemir - Ayşegül Arslan

Özet

Ortam özelliklerinin çeşitli nedenlerle nüfusun yerinden olma ve yerinden edilme süreçlerini tetiklemesi karşısında göç olgusu, bir "kaçış unsuru"dur. Dolayısıyla bireysel ya da kitlesel kaçış süreçleri içinde bir ortamdan diğer ortama doğru nüfusun coğrafi hareketliliği, bir bütün olarak göçü etkileyen ya da tetikleyen ortamın mekânsal ve toplumsal özelliklerinden bağımsız değildir. Göçün aktığı kaynaktan bölgeden göçün yöneldiği hedef bölgeye doğru süregiden nüfusun coğrafi hareketliliğinin günümüzde etkisini giderek arttırması sonucunda göç olgusu uluslararası ve ulusal ölçekte yönetilmesi gereken bir süreç hâline dönüşmektedir. Özellikle uluslararası göçün sınırları aşmak üzerine kurgulanan yapısında uluslararası göçün yönetilmesi için hem hedef hem de transit ülkeler için *sınır yönetimi yaklaşımı* gelişmektedir. Bu bağlamda bu çalışma, ulusla sınır ötesi göç akışlarının sınır güvenliği politikalarını nasıl etkilediğini inceleyerek uluslararası göç akışları ile ulusal ve uluslararası güvenlik yaklaşımları arasındaki ilişkiye dair bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır.

Bu amaçla çalışmanın cevap aradığı temel soru şudur: "Göçün güvenlikleştirilme süreçlerinden etkilenen sınır güvenliği ile göçmenlerin göç rotalarının dönüşmesi arasında nasıl bir ilişki vardır?" Bu soruya aranan cevaplar için ilk aşamada göçün ve insan hareketliliğinin sınır güvenliği üzerindeki etkisi "göçün güvenlikleştirme" süreçleri üzerinden değerlendirilmiştir. Göçün güvenlikleştirme süreçleri hem bir devletin göç politikalarını ulusal ve uluslararası güvenlik algılarına dayanarak şekillenmekte hem de düzensiz göçün coğrafi hareketliliğini sağlayan göç rotalarını etkilemektedir. Çalışmanın ikinci aşamasında ise Afganistan'dan

Türkiye'ye yönelen son göç akışının temelde ulusal ve uluslararası aktörler tarafından nasıl güvenlikleştirildiği incelenmiştir. Bu bağlamda *göçün güvenlikleştirilmesi* ile düzensiz göç akışının sınır güvenliğine olan etkileri sonucunda göçmen rotalarının nasıl dönüştüğü *sınır yönetimi yaklaşımı* bağlamında Van-İran sınırına dayanan ampirik araştırmalardan elde edilen ikincil verilere dayanan bulguların nitel olarak analiz edilmesiyle değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Düzensiz göç, göç rotaları, sınır güvenliği, güvenlikleştirme, Van-İran sınırı*

CHANGING OF MIGRANT ROUTES IN THE CONTEXT OF "SECURIZING MIGRATION": A REVIEW ON THE VAN-IRAN BORDER

Abstract

Migration is an "fact of leave" as environmental characteristics trigger the displacement and displacement processes of the population for various reasons. Therefore, the geographical mobility of the population from one environment to another during the individual or mass flight processes is not independent of the spatial and social characteristics of the environment that affects or triggers the migration as a whole. As a result of the increasing effect of the geographical mobility of the population, which continues from the region where the migration flows from the region to the target region, where the migration is headed, the phenomenon of migration turns into a process that must be managed on an international and national scale. In order to manage international migration, especially in the structure of international migration, which is built on crossing borders, a border management approach is developing for both destination and transit countries. In this context, this study aims to provide a framework for the relationship between international migration flows and national and international security approaches by examining how cross-border migration flows affect border security policies.

For this purpose, the main question that the study seeks to answer is: "What is the relationship between border security, which is affected by the securitization processes of migration, and the transformation of immigrants' migration routes? For the answers to this question, in the first stage, the impact of migration and human mobility on border security was evaluated through the "securitization of migration" processes. The securitization processes of migration both shape a state's migration policies based on national and international security perceptions, and also affect the migration routes that provide the geographical mobility of irregular migration. In the

second stage of the study, it was examined how the last migration flow from Afghanistan to Turkey was basically securitized by national and international actors. In this context, how the migrant routes are transformed as a result of the securitization of migration and the effects of irregular migration flow on border security has been evaluated by qualitative analysis of the findings based on secondary data obtained from empirical studies based on the Van-Iran border in the context of the border management approach.

Keywords: *Irregular migration, migration routes, border security, securitization, Van-Iran border*

AFRİKA'DAKİ İNGİLİZ SÖMÜRGECİLİĞİNİN TASFİYE SÜRECİNİN (DEKOLONİZASYON) İDEOLOJİK VE FİKRÎ ARKA PLANI

Mustafa Ateş

Özet

"Üzerinde güneş batmayan imparatorluk" unvanına sahip, dünya sömürgecilik tarihinin başat aktörlerinden birisi olan İngiltere, Afrika'nın üçte birlik kısmını etkisi altına almış ve kıtayı sömürge imparatorluğunun önemli parçalarından birisi hâline getirmiştir. 1600'lü yıllarda başlayarak 1980'li yıllara kadar süren İngiliz sömürgeciliği, dekolonizasyon süreci ile nihayete ermiştir. Dekolonizasyon, sömürge devletlerin bağımsızlıklarını elde ettiği ve/veya sömürgeci devletlerin sömürge devletlere bağımsızlıklarını verdiği bir süreç olarak tanımlanabilir. Afrika'nın yaklaşık üçte birlik kısmını sömürgesi hâline getiren İngiltere'nin dekolonizasyon süreci ile sömürge devletlerinden ayrılması şüphesiz kolay olmamıştır. Ancak bu süreci sadece İngiltere üzerinden değerlendirmek ve Afrika'yı pasif konuma getirmek, dekolonizasyon sürecinin tam olarak anlaşılamamasına neden olacaktır. Bu sürecin ardında yatan ideolojilerin, düşüncelerin neler olduğunun analiz edilmesi elzemdir. Zira görülmektedir ki her bağımsızlık hareketi aslında belli bir ideolojik arka plana ve düşüncel unsurlara sahiptir.

Bu çalışmanın temel amacı, Afrika'daki İngiliz sömürgelerindeki dekolonizasyon sürecinin ardında yatan ideolojik ve fikrî unsurları incelemek ve bu unsurların bağımsızlık sürecine olan etkisini ortaya koymaktır. Afrika'daki İngiliz sömürgelerindeki dekolonizasyon sürecinde çeşitli fikir akımlarının ve toplumsal hareketlerin etkili olduğu varsayımından hareketle çalışma, "Afrika'da etkili olan çeşitli ideolojiler, İngiliz sömürgelerinin bağımsızlık sürecinin gelişiminde ve başarısında etkili olmuştur." argümanı üzerine kurulmuştur. Çalışmada, literatür taraması yapılarak ikincil kaynaklar

aracılığıyla veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Çalışmada metodolojik olarak tarihsel araştırma modeli kullanılmıştır.

Nihayetinde, İngiliz sömürgelerindeki dekolonizasyon sürecinde ideolojik olarak Afrika milliyetçiliği ve sosyalizmin etkili olduğu, Hindistan bağımsızlık sürecinin, Birleşmiş Milletlerin kuruluş felsefesinin ve Afrika bütünselliği anlayışının süreci yönetenler üzerinde fikrî etkiye sahip olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca bağımsızlık sürecine etki eden ideolojik ve fikrî unsurların genel olarak İngiliz Afrikası'nın bağımsızlığı üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: *Afrika, İngiltere, dekolonizasyon, Afrika milliyetçiliği, sosyalizm*

IDEOLOGICAL AND INTELLECTUAL BACKGROUND OF THE BRITISH DECOLONIZATION PROCESS IN THE AFRICA

Abstract

Britain, one of the leading actors in the history of world colonialism with the title of “the empire on which the sun never sets” took over one-third of Africa and made the continent one of the important parts of the colonial empire. The British colonialism which started in the 1600s and lasted until the 1980s ended with the decolonization process. Decolonization can be defined as a process in which colonial states gain their independence and/or imperialist states give their independence to colonial states. Undoubtedly it was not easy for Britain which colonized about one-third of Africa to leave the colonial states in the decolonization process. However evaluating this process only through Britain and making Africa passive will cause the decolonization process to not be fully understood. It is essential to analyze the ideologies and thoughts behind this process. Because it is seen that every independence movement actually has a certain ideological background and thoughtful elements.

The main purpose of this study is to examine the ideological and intellectual factors behind the decolonization process in the British colonies in Africa and to reveal the effects of these factors on the independence process. Originating from the assumption that various currents of thought and social movements were influential in the decolonization process in the British colonies in Africa, the study is based on the argument that "various ideologies effective in Africa were effective in the development and success of the independence process of the British colonies". In the study data collection was carried out through secondary sources by searching the literature. Historical research model was used in the study.

In the end, it was concluded that African nationalism and socialism were ideologically influential in the decolonization process in the British colonies and that the Indian independence process, the founding philosophy of the United Nations and the mentality of African integrity had an intellectual impact on those who governed the process. In addition, it is possible to say that the ideological and intellectual factors affecting the independence process have a positive effect on the independence of British Africa.

Keywords: *Africa, Britain, decolonization, African nationalism, socialism*

RUSYA-UKRAYNA KRİZİ BAĞLAMINDA AVRUPA BİRLİĞİ VE RUSYA'NIN ÇATIŞMA YÖNETİM STRATEJİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Yusuf Çınar

Özet

Rusya'nın 2014 yılında Kırım'ı ilhakı ve Ukrayna'daki çatışmaya dâhil olması, uluslararası politikayı derinden etkilemiştir. Rusya, Sovyetler Birliği'nden sonra Batı'nın güvenlik gündeminde tekrar merkezî bir yer işgal etmeye başlamıştır. Rusya-Ukrayna çatışması, Rusya'nın çatışma yönetimi anlayışına ilgiyi artırmıştır. Avrupa'nın güvenliği kavramı Soğuk Savaş sonrasında NATO'nun belirlediği güvenlik konsepti bağlamında değerlendirilmiştir. Kırım'ın ilhak edilmesinden sonra dahi Avrupa, Rusya'yı bir tehdit olarak görmemeye devam etmiştir. Nitekim Rusya, Avrupa Birliği (AB) ülkeleri ile enerji başta olmak üzere ekonomik birçok konuda iş birliği yapılmıştır. Hatta AB'nin önde gelen liderleri arasında NATO'nun beyin ölümünün gerçekleştiğine dair tartışmalar gerçekleşmiştir. Bu bildiride Avrupa'nın Rusya-Ukrayna Krizi'ne kadar Rusya'nın yayılmacı politikasını yatıştırma stratejisi ile engellemeye çalıştığı iddia edilmektedir. Bu bildiri, Rusya'nın Avrupa'nın güvenlik algısı ile ekonomik etkileşiminin arka planını analiz etmektedir. Bu bildirinin amacı, 1991 sonrası Rusya'nın çatışma yönetim stratejilerini Avrupa Birliği çatışma yönetim stratejileri ile Rusya-Ukrayna Krizi bağlamında karşılaştırmaktır.

Anahtar Kelimeler: *Avrupa Birliği, Rusya-Ukrayna Krizi, çatışma yönetimi, yatıştırma politikası*

COMPARISON OF THE EUROPEAN UNION AND RUSSIA'S CONFLICT MANAGEMENT STRATEGIES IN THE CONTEXT OF THE RUSSIA-UKRAINE CRISIS

Abstract

Russia's annexation of Crimea in 2014 and its involvement in the conflict in Ukraine deeply affected international politics. After the Soviet Union, Russia started to occupy a central place in the security agenda of the West again. The Russia-Ukraine Conflict has increased the interest in Russia's understanding of conflict management. The concept of Europe's security has been evaluated in the context of the security concept determined by NATO after the Cold War. Even after the annexation of Crimea, Europe continued not to see Russia as a threat. As a matter of fact, Russia has cooperated with European Union (EU) countries on many economic issues, especially energy. There have even been discussions among leading EU leaders that NATO is brain dead. In this statement, it is claimed that Europe is trying to prevent Russia's expansionist policy with a strategy of appeasement until the Russia-Ukraine crisis. This paper analyzes the background of Russia's economic interaction with Europe's perception of security. The aim of this paper is to compare the conflict management strategies of Russia after 1991 with the conflict management strategies of the European Union in the context of the Russia-Ukraine Crisis.

Keywords: *European Union, Russia-Ukraine Crisis, conflict management, appeasement policy*

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BİREY VE TOPLUM AÇISINDAN DİNE BAKIŞLARI (ERZURUM ÖRNEĞİ)

Lokman Cerrah

Özet

İnsanlık tarihi ile birlikte var olan din kurumu, birey ve toplum hayatını önemli ölçüde etkileyecek işlevlere sahiptir. Din bu işlevlerini etkin kıldığında ise gerek birey gerekse toplum hayatını derinden ve köklü bir şekilde değiştirme gücüne sahip olmaktadır. Her ne kadar modernleşme ve sekülerleşme süreçlerinin dinin bu gücünü azalttığı dile getirilse de ve geleneksel toplumlarda dinin yeri ve önemi ile modern toplumlarda dinin yeri ve önemi aynı olmamakla beraber yaşadığımız dünyada bu durumun çok gerçekçi olmadığını da görmemiz mümkündür.

Erzurum ili merkez ilçelerinde yer alan farklı okul türlerinde toplam altı okul ile yapılan bu çalışmanın temel amacı, lise öğrencilerinin dinin birey ve toplum açısından önemine bakışlarını ortaya koymaktır. Araştırmanın temel soruları "Lise öğrencilerinin dinin birey hayatındaki yerine bakışları nasıldır?" ve "Lise öğrencilerinin dinin toplum hayatındaki yerine bakışları nasıldır?" Bu temel soruların yanı sıra ayrıca "Cinsiyet değişkeni, dinin birey ve toplum hayatındaki yerine bakışlarında bir farklılığa yol açmakta mıdır?", "Okul türü değişkeni, dinin birey ve toplum hayatındaki yerine bakışlarında bir farklılığa yol açmakta mıdır?" ve "Sınıf seviyesi değişkeni dinin birey ve toplum hayatındaki yerine bakışlarında bir farklılığa yol açmakta mıdır?" gibi sorulara da cevap aranmıştır. Araştırmamızda öğrencilere yönelik olarak demografik bilgiler (cinsiyet, okul türü ve sınıf seviyesi) dışında dinin birey ve toplum hayatındaki yerine dair düşüncelerini ortaya koymayı amaçlayan altı soru sorulmuştur.

Verilerin değerlendirilmesi neticesinde ise lise öğrencilerinin yaklaşık olarak %60'ının dini gerek bireysel gerekse toplumsal hayat açısından önemli bir unsur olarak gördükleri ortaya çıkmıştır. Yine verilerin bir bütün olarak değerlendirilmesi ile cinsiyet, okul türü ve sınıf seviyesi değişkenlerinin genel itibarıyla lise öğrencilerinin araştırma sorusu için verdikleri cevaplarda anlamlı farklılığa yol açtıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Din sosyolojisi, din, toplum, birey, lise öğrencileri*

HIGH SCHOOL STUDENTS' PERSPECTIVES ON RELIGION IN TERMS OF INDIVIDUAL AND SOCIETY (EXAMPLE OF ERZURUM)

Abstract

The religious institution, which has existed with the history of humanity, has functions that will significantly affect the life of the individual and society. When religion makes these functions effective, it has the power to change both individual and social life deeply and radically. Although it is stated that modernization and secularization processes reduce this power of religion, and the place and importance of religion in traditional societies and the place and importance of religion in modern societies are not the same, it is possible to see that this situation is not very realistic in the world we live in.

The main purpose of this study, which was conducted with a total of six schools in different school types in the central districts of Erzurum province, is to reveal the high school students' views on the importance of religion in terms of individuals and society. The main questions of the research are "How do high school students view the place of religion in individual life" and "How do high school students view the place of religion in social life"? In addition to these basic questions, "Does the gender variable cause a difference in the view of the place of religion in individual and social life? and “Does the class level variable cause a difference in the view of religion's place in individual and social life? In our research, six questions were asked to the students, aiming to reveal their thoughts on the place of religion in individual and social life, apart from demographic information (gender, school type and class level).

As a result of the evaluation of the data, it has been revealed that approximately 60% of high school students see religion as an important element in terms of both individual and social life. Again, by evaluating the data as a whole, it was determined that the variables of gender, school type and grade level generally caused a significant difference in the answers given by high school students to the research question.

Keywords: *Sociology of religion, religion, society, individual, high school students*

HADİS VE SÜNNET ALGISI VE PANDEMİ SÜRECİ

Lokman Cerrah - Abdulvahap Özsoy

Özet

Bilindiği gibi Covid-19 pandemisi Çin'de ortaya çıktığı tarihten bugüne kadar geçen zaman içerisinde birey ve toplum hayatında önemli değişikliklere sebep olmuştur. Yeni normal denilen ve özellikle sosyal hayatta çeşitli kısıtlamalar içeren bu yeni normal, bugün değişmeye başlamış olsa dahi birçok kişide hâlâ etkisini devam ettirmektedir. Mesela pek çok noktada maske zorunluluğu kaldırılmasına rağmen açık havada dahi maske kullanımına devam eden çok sayıda bireyle karşılaşmak mümkündür. Fakat pandemi sürecinin her insanı için aynı şiddette ve yönde etkilediğini söylemek mümkün değildir. Bunun en önemli sebebi olarak bu sürecin her birey tarafından farklı şekillerde algılanmış olması gösterilebilir. Çünkü algı, insanın tutum ve davranışlarını belirleyen önemli bir kriterdir. Dolayısıyla pandemiyi algılama biçimimiz ve ona yüklediğimiz anlam, bizim bu süreçteki tutum ve davranışlarımız için de önemli bir etken olmuştur.

İnsanların algılarını da belirleyen birçok etken bulunmaktadır. Bunlar içerisinde en önemlilerinden birisi, bireyin inanç durumudur. İslam inancına sahip olmak, bu noktada inananlar için farklı tutum ve davranışlara sebebiyet verir. Daha özele indiğimizde ise İslam'ın temel kaynakları olan Kur'an ve sünnete bakışın insan algısını etkileyeceği ve bu algının da pandemi sürecine bakışı etkileyeceği düşünülebilir.

Hazırladığımız bu çalışma, işte bu bakış açısından hareketle bireylerin hadis ve sünnet algılarının pandemi sürecini değerlendirmedeki rolünü ele almayı amaçlamıştır. Bu bağlamda araştırmanın temel varsayımı, "Bireylerin hadis ve sünnet algıları onların pandemi sürecini bakışlarını ve bu süreçteki tutum ve davranışlarını etkilemiştir." olmuştur. Çalışmamız bir nicel araştırma olup hedef kitlesi üniversite ve lisansüstü eğitimi almış veya hâlâ almakta olan bireylerdir. Bu evren içerisinden rastgele belirlenen 800 kişiye anket formu

uygulanmış ve geri dönüşü sağlanan 750 form değerlendirmeye alınmıştır. Bu 750 form ise ikinci bir değerlendirmeye alınarak eksik ve hatalı bilgi içerenler elenerek 700 form üzerinden araştırma yürütülmüştür. Söz konusu hedef kitleye yönelik hazırlanan anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm demografik bilgi formu, ikinci bölüm "Hadis ve Sinnet Algısı Ölçeği" ve üçüncü bölümde "Pandemi Süreci Değerlendirme Formu"dur. Araştırma sürecinde elde edilen veriler, SPSS20.0 programı ile frekans ve Ki-Kare analizlerine tabi tutulmuş ve ulaşılan sonuçlar raporlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Pandemi, hadis, sünnet, algı*

PERCEPTION OF HADITH AND SUNNAH AND THE PANDEMIC PROCESS

Abstract

As it is known, the covid-19 pandemic has caused significant changes in the life of individuals and society in the time since it emerged in China. This new normal, which is called the new normal and includes various restrictions especially in social life, still continues to affect many people, even though it has started to change today. For example, it is possible to encounter many individuals who continue to use masks even in the open air, despite the removal of mask requirement at many points. However, it is not possible to say that the pandemic process affects every person in the same severity and direction. The most important reason for this is that this process is perceived in different ways by each individual. Because perception is an important criterion that determines people's attitudes and behaviors. Therefore, the way we perceive the pandemic and the meaning we attribute to it has also been an important factor for our attitudes and behaviors in this process.

There are many factors that determine people's perceptions. One of the most important among these is the individual's belief status. Having a belief in Islam causes different attitudes and behaviors for believers at this point. When we go more specifically, it can be thought that the view of the Qur'an and Sunnah, which are the main sources of Islam, will affect human perception and this perception will affect the view on the pandemic process.

From this point of view, this study we have prepared aims to address the role of individuals' perceptions of Hadith and Sunnah in evaluating the pandemic process. In this context, the basic assumption of the research was "Perceptions of hadith and sunnah of individuals affected their view of the pandemic process and their attitudes and behaviors in this process". Our study is a quantitative research and its target audience is individuals who

have received or are still receiving university and postgraduate education. A questionnaire form was applied to 800 randomly selected people from this universe, and 750 forms that were returned were evaluated. These 750 forms were evaluated for a second time, and the ones containing incomplete and incorrect information were eliminated and the research was carried out on 700 forms. The questionnaire form prepared for the target audience consists of three parts. The first part is the demographic information form, the second part is the "Hadith and Sunnah Perception Scale" and the third part is the "Pandemic Process Evaluation Form". The data obtained during the research process were subjected to frequency and Chi-Square analyzes with the SPSS20.0 program and the results were reported.

Keywords: *Pandemic, hadith, sunnah, perception*

17. YÜZYILDA HASKÖY'DE İÇKİ İÇME SUÇU VE CEZASI (ŞERİYE SİCİLLERİNE GÖRE)

Neslihan Fulin

Özet

Osmanlı hukukunun temelini oluşturan İslam hukukunda içki içme, suç olarak görülmüş, bu suçu işleyen kişilere gerekli cezalar verilmiştir. Osmanlı hukukunun uygulama alanları ile ilgili bilgileri ihtiva eden şeriye sicilleri Müslümanların içki imal etmesine, ticaretini yapmasına, taşımasına ve içmesine yönelik yasaklara dair kayıtları içermesi açısından önemlidir. Buna göre çalışmada, 17. yüzyıl Osmanlı toplumunun içki içme suçu, Hasköy şeriye sicilleri bağlamında ele alınmış, suç ve ceza kapsamında yer alan içki içme eylemi İslam hukukuna ve Osmanlı hukukuna göre değerlendirilmiştir.

Şeriye sicillerinden elde edinilen bilgilere göre, Osmanlı'da içki kültürünün yaygınlaşmasına sebep olan meyhanelerin Hasköy'de de yoğun bir şekilde bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bakımdan bir yerde meyhanenin çok olması orada içki içme suçunun yaygın olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla Hasköy de içki içme suçunun işlendiği yerlerden biridir. Ancak incelenen şeriye sicillerinde içki içme suçuna verilecek cezanın had mi tazir mi olacağına dair bir bilgi bulunmamaktadır. Bu durum, 17. yüzyılda Hasköy'de içki içme suçuna yönelik ceza verilmediği anlamına gelmemektedir. Bu bakımdan içki içme suçunun yaygın olduğu bir bölge olan Hasköy'de bu suça yönelik gerekli cezalar uygulanmıştır.

Bu çalışmada, 17. yüzyılda Hasköy'de içki içme suçu ve cezası konusuna değinmeden önce Hasköy'ün tarihçesinden bahsetmek, İslam ceza hukukunun ve Osmanlı hukukunun içki içme suçuna karşılık uyguladığı cezalar hakkında bilgi vermek yerinde olacaktır. Bu bakımdan çalışmada, ilk olarak Hasköy'ün tarihi ile ilgili bilgi verilecek daha sonra içki içme suçu konusu İslam hukuku açısından incelenerek Osmanlı hukuku üzerinde durulacaktır. Bunun sonucunda 17. yüzyılda Hasköy'de içki içme suçu cezası şeriye sicilleri doğrultusunda aydınlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Osmanlı hukuku, İslam hukuku, içki içme suçu, şeriye sicilleri, Hasköy*

THE OFFENSE OF DRINKING AND ITS PUNISHMENT IN HASKÖY IN THE 17TH CENTURY (ACCORDING TO SHARI'YYA REGISTERS)

Abstract

In Islamic Law, which is the basis of Ottoman Law, drinking alcohol was seen as a crime and punishments were given to those who committed this crime. Shri'yya registers, which contain information about the application areas of Ottoman Law, are significant, since they contain the records of prohibitions for Muslims to manufacture, trade, transport and drink alcohol. Accordingly, in this study, the offense of drinking in the Ottoman society of the 17th century was discussed in the context of Hasköy Shari'yya Registers and the act of drinking, which is included within the scope of crime and punishment, was evaluated according to Islamic Law and Ottoman Law.

It was concluded from the information obtained from Shari'yya registers that the taverns having caused the spread of the drinking culture in the Ottoman Empire were also located intensively in Hasköy. In this respect, the fact that there are many taverns in a place shows that the offense of drinking is common there. Therefore, Hasköy was one of the places where the crime of drinking was committed. However, there was no information on whether the punishment for the offense of drinking was had or tazir in Shari'yya registers that were examined. This does not mean that there was no punishment for drinking in Hasköy in the 17th century. In this respect, in Hasköy, which was a region where the offense of drinking was common, punishments were applied for this crime.

In this study, before the discussion of the offense of drinking and its punishment in Hasköy in the 17th century, it would be appropriate to discuss the history of Hasköy and the penalties applied by Islamic Criminal Law and Ottoman Law for the crime of drinking. In this respect, in this study, firstly, information on the history of Hasköy will be given. After this discussion, the offense of drinking will be examined in terms of Islamic Law and Ottoman Law will be analyzed. As a result, the offense of drinking in Hasköy in the 17th century will be clarified in line with Shari'yya registers.

Keywords: *Ottoman law, Islamic law, the offense of drinking, shari'yya registers, Hasköy*

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GÜVENLİK KONSEYİ'NE İLİŞKİN REFORM TALEPLERİNDE TÜRKİYE'NİN ÖNERİSİ

Fuat Bozyel - Yusuf Gocuk

Özet

Bu çalışma, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Birleşmiş Milletlerin yeniden yapılandırılması önerisi üzerinedir. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın reform önerisinin ilkeleri ve temel parametreleri uluslararası güç dengesi perspektifi üzerinden karşılaştırmalı tartışılmaktadır. Uluslararası yapı, 18. ve 19. yüzyılın klasik güç dengesinde çok kutuplu iken 20. yüzyılda yaşanan büyük dünya savaşlarının ardından iki kutuplu hâle gelerek Soğuk Savaş Dönemi yaşanmıştır. Soğuk Savaş sonrasında sistem, ABD'nin hegemonyasında sürmüştür. 11 Eylül olaylarından günümüze güç sisteminin çok kutuplu bir yapıya evrildiğinin işaretleri alınmaktadır. BM 76. yılında, kuruluşunun politik, ekonomik ve askerî koşullarından uzaklaşmıştır. Dönemin şartlarında veto imtiyazıyla donatılmış beş daimî üyeli BM Güvenlik Konseyi, son 25 yıldır eleştirilerin merkezinde olmuştur. Cumhurbaşkanı Erdoğan, neredeyse son on yıldır her fırsatta ve her zeminde BM'ye ilişkin eleştirilerini aktarmaktadır. Günümüz koşullarını 1939 yılındakine benzetmekte, uluslararası toplumun dikkatini bir savaş olasılığına çekmektedir. Eleştirel baktığı diğer ülkelerin önerilerine karşılık, devrim niteliğinde, soyut, ilkesel, kapsamlı, stratejik, somut sonuçlar ortaya koyan ve uygulanabilir iddiasında olan bir teklif sunmaktadır. Başlangıç için koşulu, daimî üyelerin veto imtiyazının kaldırılmasına odaklanılmasıdır. Devamında yasama yetkisi ile güçlendirilen Genel Kurul içinden, rekabetçi bir mekanizma ile yürütme gücüne sahip, imtiyazsız bir Güvenlik Konseyi'nin seçilmesidir. "Konsensüs İçin Birlik" grubu aracılığı ile yeni bir güç dengesi arayışında olan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın teklifi reform niteliğindedir. Uluslararası düzenin yükselen diğer güçlerinin ulusal çıkar amaçlı önerilerinden bu yönüyle ayrışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Güç dengesi, Birleşmiş Milletler, Güvenlik Konseyi, reform, küresel yönetişim*

TURKEY'S SUGGESTION IN REFORM REQUESTS REGARDING THE UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL

Abstract

This study is about the proposal of President Recep Tayyip Erdoğan to restructure the United Nations. The principles and basic parameters of President Erdogan's reform proposal are discussed comparatively from the perspective of the international balance of power. While the international structure was multipolar in the classical balance of power of the 18th and 19th centuries, it became bipolar after the great world wars in the 20th century and the Cold War period was experienced. After the Cold War, the system continued under the hegemony of the USA. From the events of September 11, there are signs that the power system has evolved into a multipolar structure. In its 76th year, the UN has moved away from the political, economic, and military conditions of its establishment. The five permanent members of the UN Security Council equipped with veto privileges under the conditions of the period have been at the center of criticism for the last 25 years. For almost the last ten years, President Erdoğan has been conveying his criticisms of the UN at every opportunity and on every ground. He compares today's conditions to those in 1939 and draws the attention of the international community to the possibility of war. He presents a revolutionary, abstract, principled, comprehensive, strategic, tangible, and feasible proposal in response to the proposals of other countries that he looks critically at. His initial condition is to focus on removing the veto privilege of permanent members. It is the election of an unprivileged Security Council with executive power through a competitive mechanism from the General Assembly which is subsequently strengthened by legislative power. Seeking a new balance of power through the "Uniting for Consensus" group, President Erdogan's proposal is of a reform nature. In this respect, he differs from the proposals of other rising powers of the international order for national interest.

Keywords: *Balance of power, United Nations, security council, reform, global governance*

DEMOKRAT PARTİ DÖNEMİ'NDE KÜRT MESELESİ

İbrahim Onur Bakırcıoğlu - Süleyman Sefer

Özet

Cumhuriyet, kuruluş aşamasında elde ettiği pek çok kurum ve değeri Osmanlı Devleti'nden devralmıştır. Kürt Meselesi de bu miraslardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Erken Cumhuriyet Dönemi'nde etkisini ziyadesiyle gösteren ve günümüze kadar önemini sürdüren Kürt Meselesi, Demokrat Partili yıllarda da başat konulardan biri olma özelliğini taşımıştır. Demokrat Parti gerek muhalefetteyken gerek iktidardayken bu konu üzerinde fazlasıyla durmuş, sürekli biçimde Meclis gündeminde tutmuştur.

Demokrat Partinin siyaset sahnesine girmesiyle beraber, Türkiye'deki siyaset anlayışı kökten bir değişime uğramış; halk nazarında "ulaşılamaz" duran siyaset adamı profili, yerini çarığını giyip tarlaya inen, halka karışan "bizden biri" anlayışına bırakmıştır. Hem dönemin iktidar partisi hem de halkın ta kendisi tarafından alışılagelmedik duran bu yaklaşım, çok partili yılların en önemli getirilerinden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kazanım, tüm ülkede olduğu gibi Kürt halkının yaşadığı bölgelerde de hissedilmiş ve belli sonuçlar doğurmuştur.

Cumhuriyet Dönemi'nin birçok açıdan en önemli yılları arasında kabul gören Demokrat Parti Dönemi, Kürt meselesi açısından da kendine has özellikler içermektedir. Görülmektedir ki DP öncesi yaşanan tek partili yıllarda uygulanan Kürt politikasına duyulan tepki, yeni partiye iktidar yolunu açmıştır ve yine görülmektedir ki DP iktidarını sonlandıran 27 Mayıs İhtilali'nin gerçekleşme nedenleri arasında ordunun DP iktidarının uyguladığı Kürt politikasından duyduğu hoşnutsuzluk da yatmaktadır.

Bu çalışmayla amaçlanan DP'nin ortaya çıkışından, 1960 Darbesi ile indirilişine uzanan süreçte Kürt Meselesi'nin gelişim aşamasını incelemektir. Dersim İsyanı'ndan sonra başlayan ve DP kurulana dek süren "Sessizlik Yılları", bu yılları sonlandıran "Muğlalı Olayı", yeni iktidarın ilk yıllarında

yeşeren özgürlük ortamıyla hareketlenen ve gitgide radikalleşen Kürtçü anlayış ve ihtilalden hemen önce yaşanan “49’lar Olayı” ile ihtilal sonrasında yaşanan “55’ler Olayı” çalışmada ele alınan yıllarda yaşanan en önemli gelişmeler olarak göze çarpmaktadır. Bu anlamda bir literatür taraması gerçekleştirilmiş ve pek çok bilimsel kaynaktan yararlanılarak ortaya derleme bir çalışma çıkarılmıştır. DP’nin Kürt Meselesi özelinde tek parti döneminden ne devraldığı ve 1960’lı yıllara nasıl bir miras bıraktığı çalışmanın çıkış noktasıdır ve tarihî sürecin özetlenmesiyle bu sorunun cevabı aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Demokrat Parti, Kürtler, Kürt Meselesi*

THE KURDISH ISSUE IN THE PERIOD OF THE DEMOKRAT PARTY

Abstract

The Republic inherited many institutions and values from the Ottoman Empire, which it acquired during its establishment. The Kurdish Issue is one of these legacies. The Kurdish Issue, which showed its influence in the Early Republican Period and continues its importance until today, has also been one of the dominant issues in the years of the Demokrat Party. The Demokrat Party, both in opposition and in power, has focused on this issue and kept it on the agenda of the Parliament.

With the entry of the Demokrat Party into the political scene, the understanding of politics in Turkey has undergone a radical change; the profile of the politician, who was "inaccessible" in the eyes of the public, left its place to the understanding of "one of us" who put on his sandals and went down to the field and mingled with the people. This approach, which seems unusual both by the ruling party of the period and by the people themselves, is one of the most important benefits of the multi-party years. This gain was felt in the regions where the Kurdish people live, as in the whole country, and had certain consequences.

The Demokrat Party Period, which was accepted as one of the most important years of the Republican Period in many respects, also includes its own characteristics in terms of the Kurdish Issue. It is seen that the reaction to the Kurdish policy implemented in the one-party years before the DP paved the way for the new party to power, and it is also seen that the army's dissatisfaction with the Kurdish policy implemented by the DP government is among the reasons for the 27 May Revolution, which ended the DP government.

The aim of this study is to examine the developmental stage of the Kurdish issue in the process from the emergence of the DP to its overthrow with the 1960 coup. The “Years of Silence” that started after the Dersim Revolt and lasted until the DP was founded, the “Muğlalı Incident” that ended these years, the Kurdish understanding that became more and more radical with the atmosphere of freedom that flourished in the first years of the new power, and the revolution with the “49s Incident” that took place just before the revolution. The "55's Incident", which took place in the aftermath, stands out as the most important developments in the years covered in the study. In this sense, a literature review was carried out and a compilation study was made by using many scientific sources. The starting point of the study is what the DP inherited from the single-party period in the Kurdish Issue and what kind of legacy it left to the 1960s, and the answer to this question was sought by summarizing the historical process.

Keywords: *Demokrat Party, Kurds, Kurdish Issue*

İBN HALDUN'UN *MUKADDİME*Sİ'NDE İSLAM İKTİSADININ ŞİFRELERİ

Mücahit Kumandaveren

Özet

İlk olarak İkinci Dünya Savaşı sonrasında dillendirilmeye başlanan İslam iktisadı, 1960'lardan itibaren daha çok "İslami finans", "faizsiz bankacılık" ve "katılım bankacılığı" gibi mikro iktisadın kapsamına giren alanlara yönelmiş ve gelişme imkânı bulmuştur. Bununla birlikte iktisat, Müslümanlar için yeni bir bilgi alanı değildi. İktisadi konuların, geçmişten beri İslami kaynaklarda yoğun bir şekilde ele alınıp işlendiği bilinen bir gerçektir. Kur'an ve hadis gibi kurucu metinlerin yanında, fıkıh, fıkıh usulü, kelam ve tasavvuf alanında yazılmış eserlerde iktisadi konular geniş bir şekilde ele alınıp işlenmiştir. Nitekim son zamanlarda İslam iktisadı üzerine yapılan araştırmalar, İslam düşünürlerinin iktisat bilimine yaptığı katkıları gözler önüne sererken Schumpeter'in "Büyük Boşluk" tezini de tarihin çöplüğüne fırlatmıştır. Şüphesiz gerek ihtiva ettiği iktisadi analizler gerekse kullandığı metot bakımından bu alanda yazılmış en çarpıcı, sıra dışı ve popüler kaynak İbn Haldun'un *Mukaddime*si'dir. Son yıllarda bu alanda yapılan araştırmalar İbn Haldun'un iktisatçı yönünü ve eşsiz dehasını gözler önüne sermiştir. Oldukça zengin ve yoğun bir içeriğe sahip olan *Mukaddime*'de iktisadi, ticari ve mali konular önemli bir yer teşkil etmektedir. Toplulukların zirai, ticari, sınai ve iktisadi faaliyetleri hakkında son derece önemli bilgiler aktaran *Mukaddime*, bir taraftan meslekler ve sanatlar hakkında detaylı bilgiler verilirken diğer taraftan iktisadın din, devlet, siyaset ve ahlakla ilişkisi üzerinde durmaktadır. İbn Haldun, iktisadi hayatla ilgili verdiği önemli bilgiler nedeniyle birçok iktisat tarihçisi tarafından iktisadın kurucusu olarak kabul edilmiştir. İleri sürdüğü birbirinden farklı iktisadi görüşler nedeniyle kimi zaman liberal iktisatçı olarak lanse edilirken kimi zaman da sosyalist iktisadın öncüsü olarak takdim edilmiştir. Bir iktisat klasiğine dönüşen *Mukaddime* adlı eserinde modern iktisadın bugün hâlâ tartıştığı bazı konuları, o günün şartlarında

ustaca ele alan İbn Haldun, üretim, üretkenlik ve iş bölümü kavramlarını modern iktisatçılara parmak ısırtacak bir derinlikle ele alıp incelemiştir. Gerek üretim, tedarik ve maliyet gibi klasik iktisadın temel kavramlarını gerekse tüketim, talep ve fayda gibi modern mikro iktisadın esaslı konularını asırlar öncesinden ele alıp inceleme başarısı göstermiştir. Birçok iktisadi kavramı A. Smith, D. Ricardo, Malthus, Marx ve hatta Keynes'ten çok daha önce kullanmış, sayısız iktisadi fikri onlardan önce dile getirip olgunlaştırmıştır. Hatta Porter ve Romer gibi günümüz iktisatçılarının tabiri yerindeyse *Mukaddime*'nin bazı cümlelerini İngilizce olarak yeniden tekrar ettiklerini söylemek hiç de abartılı olmayacaktır.

Anahtar Kelimeler: *İslam iktisadı, Mukaddime, İbn Haldun*

CODES OF ISLAMIC ECONOMICS IN IBN KHALDUN'S MUQADDIMAH

Abstract

Islamic Economics, which started to be spoken for the first time after the World War II, has tended to areas within the scope of microeconomics such as "Islamic Finance", "Interest Free Banking" and "Participation Banking" since the 1960s and found the opportunity to develop. However, economics was not a new field of knowledge for Muslims. It is a well-known fact that economic issues have been dealt with extensively in Islamic sources since the past. In addition to the founding texts such as the Qur'an and Hadith, economic issues have been dealt with extensively in works written in the field of fiqh, fiqh method, kalam and mysticism. As a matter of fact, recent studies on Islamic economics, while revealing the contributions of Islamic thinkers to the science of economics, have thrown Schumpeter's "Great Gap" thesis into the dustbin of history. Undoubtedly, the most striking, extraordinary and popular source written in this field, in terms of both the economic analysis it contains and the method it uses, is the Muqaddimah of Ibn Khaldun. Especially the researches made in recent years have revealed the economist side and unique genius of Ibn Khaldun. Economic, commercial and financial issues have an important place in the Mukaddimah, which has a very rich and intense content. The Mukaddimah, which conveys extremely important information about the agricultural, commercial, industrial and economic activities of the communities, gives detailed information about professions and arts, on the one hand, and emphasizes the relationship of economy with religion, state, politics and morality on the other hand. Because of the important information he gave about economic life, Ibn Khaldun has been accepted as the founder of economics by many economic historians. Due to the different economic views he put forward, he is sometimes presented as a liberal economist, and sometimes he is presented as the pioneer of socialist economics. In his Mukaddimah, which has become an economics classic, Ibn Khaldun skillfully

dealt with some of the issues that modern economics still debates today, under the conditions of that day, and examined the concepts of production, productivity and division of labor with a depth that would be astonishing to modern economists. Basic concepts of classical economics such as production, supply and cost; It has succeeded in examining fundamental issues of modern microeconomics, such as consumption, demand and utility, centuries ago. He used many economic concepts long before A. Smith, D. Ricardo, Malthus, Marx and even Keynes, and he expressed and matured countless economic ideas before them. In fact, it would not be an exaggeration to say that today's economists such as Porter and Romer repeat some sentences of the Muqaddimah in English, so to speak.

Keywords: *Islamic economics, The Muqaddimah, Ibn Khaldun*

A. J. CRONİN'İN *ŞAHİKA (CİTADEL)* ROMANINDA SALGIN HASTALIKLAR

Nurullah Ulutaş

Özet

Archibald Joseph Cronin, İskoç edebiyatının en önemli yazarlarından biridir. Psikolojiyle de ilgilenmesi, romanlarında ruhsal tasvirler yapmasına olanak sağlar. Ünlü romanı *Şahika*'da idealist bir doktor olan Andrew Manson'un 1924 yılında Güney Galler'e bağlı Drineffy kasabasında işe başlaması ve karşılaştığı zorlukları anlatır. Andrew, kızamık, tifo, suçiçeği, tüberküloz… gibi salgın hastalıkların kol gezdiği bu küçük kasabada batıl inançlar ve hurafelerle mücadele eder. *Şahika* romanı, özellikle küçük ve hijyenin olmadığı yerleşim yerlerinde salgın hastalık sürecinin nasıl ilerlediğini, doktorların yaşadıkları imkânsızlıkları ele alan bir romandır. Romanda, idealist bir doktorun özverili çalışması, halkla samimi ilişkiler kurması, hastalara yaklaşımı, dönemin tedavi araçları ve doktorlar arası rekabet de konu edilir. Doktor Manson, rekabet hırsı ve kendisi hakkında yapılan dedikodular yüzünden zaman zaman sıkıntılar yaşasa da bilgi ve azmi sonucunda mesleğinin zirvesine erişir. İdealizminin zayıflamasının da etkisiyle Londra'nın en lüks semtinde bir ofis açmayı başarır. Drineffy kasabasında idealist bir asistan doktor olarak çalıştığı dönemde bütün zor şartlara rağmen Christine'la mutlu bir evliliği olan Andrew Manson, Londra'nın en işlek caddesinde açtığı ofiste çok fazla para kazanmasına rağmen hem karısına yeterince zaman ayırmadığı hem de ideallerinden uzaklaştığı için mutlu değildir. Bu yüzden Manson, geçirdiği soruşturma sonrası karısıyla daha sakin bir yerde ve daha mütevazı bir hayat sürdürmeye karar verir. Hayatlarının en mutlu günlerini yaşamaya karar verdikleri bir zamanda karısı Christine, bir trafik kazası sonucu ölünce Doktor Manson için yaşam tüm anlamını yitirir. Bu bakımdan roman aynı zamanda büyük bir aşkın romanıdır.

Bu çalışmada, salgın hastalıklar bağlamında Archibald Joseph Cronin'in *Şahika* romanı analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Archibald Joseph Cronin, Şahika (Citadel), salgın hastalıklar, İskoç edebiyatı, Covid – 19*

IN THE NOVEL OF A. J. CRONIN'S CITADEL (SHAHIKA) IN THE EPIDEMIC DISEASES

Abstract

Archibald Joseph Cronin is one of the most important writers of Scottish literature. His interest in psychology also allows him to make spiritual depictions in his novels. In his famous novel *Citadel (Shahika),* he tells the story of Andrew Manson, an idealist doctor, who started working in the town of Drineffy in South Wales in 1924 and the difficulties he faced. Andrew struggles with superstitions and superstitions in this small town where epidemics such as measles, typhoid, chickenpox, tuberculosis … are rife. *Citadel (Shahika),* is a novel that deals with the progress of the epidemic disease process, especially in small and unhygienic settlements, and the impossibilities experienced by doctors. In the novel, the devoted work of an idealist doctor, his sincere relations with the public, his approach to patients, the treatment tools of the period and the competition between doctors are also discussed. Although Doctor Manson has troubles from time to time due to his competitive ambition and gossip about himself, he reaches the top of his profession as a result of his knowledge and determination. With the weakening of his idealism, he manages to open an office in the most luxurious district of London. Andrew Manson, who was happily married to Christine despite all the difficult conditions while working as an idealistic assistant doctor in the town of Drineffy, is not happy because he does not spend enough time with his wife and distances himself from his ideals, despite earning a lot of money in the office he opened in the busiest street of London. Therefore, after the investigation, Manson decides to lead a quieter and more modest life with his wife. Life loses all meaning for Doctor Manson when his wife, Christine, dies in a car accident at a time when they have decided to live the happiest days of their lives. In this respect, the novel is also a novel of great love.

In this study, Archibald Joseph Cronin's *Citadel (Shahika),* novel will be analyzed in the context of epidemics.

Keywords: *Archibald Joseph Cronin, Citadel (Shahika), epidemics, Scottish literature, Covid– 19*

HENRİK İBSEN'İN *HAYALETLER (HORTLAKLAR)* ADLI OYUNUNDA BİR BABANIN GÜNAHINI TAŞIYAN ÇOCUĞUN TRAJİK SONU

Nurullah Ulutaş

Özet

Özdemir Nutku'nun "*modern tragedyanın babası*" olarak tanımladığı Henrik İbsen, *Hayaletler* adlı oyununda insanın aydınlanmasının ve özgür bir birey olarak gelişmesinin önündeki en büyük engel olarak dinsel ahlakı, feodal yapıya dayalı düşünce ve davranış kalıplarını ve ahlakçı idealizmi gösterir. Yazarın 1881 yılında yazdığı *Hayaletler (Hortlaklar)* adlı oyunu, bir babanın işlediği günahın cezasını çocuğunun nasıl trajik bir sonla çektiğini anlatan son derece çarpıcı bir yapıttır. Oyun, Manders'in temsil ettiği dinsel ahlakla Osvald ve annesinin temsil ettiği modernlik çatışması üzerine kurgulanır. Geleneksellik ile modernliğin çatışması İbsen'in modernizminin merkezindeki en temel çatışma olarak yer alır. İbsen'in oyunlarını "geçmiş" motifi ekseninde kurgulaması retrospektif tekniğini başarıyla kullandığına işarettir. Onun bu yönüne projektör tutan bazı eleştirmenler, sonraki yüzyılda gelişen psikosoybilimin ilk temsilcilerinden biri olarak Henrik İbsen'i gösterirler. Henrik İbsen, en trajik durumları bile hiç çekinmeden okurun/izleyicinin yüzüne çarpmaktan çekinmez. Ona göre gerçeği kabullenmek, düşler dünyasında yaşamaktan daha doğrudur. O, hayaller peşinde koşmaktansa gerçeğin verdiği acılara dayanma gücünü elde etmenin gerekliliğine inanır. Yazar bu oyunda da iki gencin yaşadığı acıları çarpıcı bir üslupla okura gösterir. Yazar, duygusallıktan ziyade aklı öne çıkarır. Kurguladığı karakterlerde de bu ayrıma dikkat eden yazar, oyunda duygusal olan Osvald'ın karşısına mantığıyla hareket eden Regina'yı koyar. Henrik İbsen, Regina başta olmak üzere oyunlarında yarattığı bu kadın karakterler sayesinde 19. yüzyıl tiyatrosuna feminist anlayışın yerleşmesini sağlar ve kadına sakat bakış yargısını kırmaya çalışır.

Bu çalışmada, Henrik İbsen'in *Hayaletler (Hortlaklar)* adlı oyununda frengi hastalığı ve etkileri analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Henrik İbsen, Hayaletler (Hortlaklar), salgın hastalıklar, frengi, Norveç edebiyatı*

HENRIK IBSEN IN THE PLAY *GHOSTS* THE TRAGIC END OF A CHILD BEARING THE SIN OF A FATHER

Abstract

Henrik Ibsen, who Özdemir Nutku defines as the "father of modern tragedy", shows religious morality, thought and behavior patterns based on feudal structure, and moral idealism as the biggest obstacle to enlightenment and development of a free individual in his play Ghosts. The author's play Ghosts (Ghosts), written in 1881, is an extremely striking work that tells how a father's sin is punished by his child with a tragic end. The play is based on the conflict between religious morality represented by Manders and modernity represented by Osvald and his mother. The conflict of tradition and modernity is the most fundamental conflict at the center of Ibsen's modernism. The fact that Ibsen edited his plays on the axis of the "past" motif indicates that he used the retrospective technique successfully. Some critics who put the spotlight on this aspect of it, point to Henrik Ibsen as one of the first representatives of psychogenealogy that developed in the next century. Henrik Ibsen does not hesitate to smash into the face of the reader/viewer, even the most tragic situations. According to him, accepting the truth is more correct than living in the world of dreams. He believes in the necessity of gaining the strength to endure the pain of reality rather than chasing dreams. In this play, the author shows the pain of the two young people in a striking style. The author emphasizes reason rather than sentimentality. Paying attention to this distinction in the characters he constructs, the author puts Regina, who acts with logic, in front of the emotional Osvald in the play. Henrik İbsen, thanks to the female characters he created in his plays, especially Regina, ensures the establishment of a feminist understanding in the 19th century theater and tries to break the crippled view of women.

In this study, syphilis and its effects will be analyzed in Henrik Ibsen's play Ghosts (Ghosts).

Keywords: *Henrik Ibsen, Ghosts (Ghosts), pandemics, syphilis, Norwegian Literature*

GULÂMÎ'NİN "DÂSİTÂN-I HADÎCETÜ'L-KÜBRÂ" ADLI ESERİNİN YENİ TESPİT EDİLEN NÜSHALARI[1]

Maşallah Kızıltaş

Özet

Hz. Hatice, kaynaklara göre takriben 556 yılında doğmuştur. Doğum tarihi ile ilgili net bir bilgi mevcut değildir. Gerek İslam Peygamberi Hz. Muhammed'in eşi olması gerekse İslamiyet'in doğuşu esnasında İslam'a yaptığı hizmetler, Türk edebiyatında onunla ilgili birçok eserin kaleme alınmasını sağlamıştır. Bu eserlerden biri de Gulâmî isimli bir şair tarafından yazılan *Dâsitân-ı Hadîcetü'l Kübrâ* adlı eserdir. Aruz vezninin "fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün" kalıbı ve mesnevi nazım şekliyle yazılan, mevlit türüyle benzerlikler gösteren eserde, Hz. Muhammed'in çocukluk yılları, yetim ve öksüz kalması, Hz. Hatice ile olan evlilik süreci ve Hz. Muhammed'e peygamberlik görevinin tevdi edildiği esnada ve sonrasında meydana gelen olaylar anlatılmıştır. Eserin müellifi Gulâmî mahlaslı bir şairdir. 20. yüzyılda yaşamış şairler haricinde kaynaklarda Gulâmî mahlaslı üç şaire rastlanmıştır: Mevlana Gulâmî, Gulâmî (Âşık) ve Sivaslı Gulâmî. Eserin hangi şaire ait olduğu meselesinde bir sonuca varılamamıştır. Eser, mezkûr üç şairin dışında başka bir şaire de ait olabilir. *Dâsitân-ı Hadîcetü'l Kübrâ* ile ilgili şimdiye kadar birçok çalışma yapılmıştır. Bazı araştırmacılar, muhtelif kütüphanelerde bulunan ve müellifi belirsiz diye kaydedilen eserin nüshaları üzerine, eserin Gulâmî'nin eseri olduğunu bilmeden ayrı ayrı çalışma yapmıştır. Dolayısıyla aynı eserin nüshaları üzerine yapılan çeşitli çalışmalar ortaya çıkmıştır. Bu durumla ilgili ayrıntılı malumat önceki çalışmamızda verilmiş olduğundan burada bir daha zikretme gereği duyulmamıştır.

[1] Bu çalışma, 2020 yılında tarafımdan yapılan "Gulâmî'nin *Dâsitân-ı Hadîcetü'l Kübrâ* Adlı Eserinin Bilinmeyen İki Nüshası ve Diğer Nüshalarına Dair" adlı çalışmanın devamıdır.

Bu çalışmada, 9 nüshası daha önce tespit edilen mezkûr eserin yeni tespit edilen 2 nüshası tanıtılacak ve akabinde eserin şu ana kadar belirlenen nüshalarının tam listesi sunulacaktır. Ayrıca nüshalarla ilgili yapılan çalışmalar ile ilgili malumatlar da verilecektir. Çalışmayla eserin yeni tespit edilen nüshalarının tanıtımıyla beraber, muhtelif kütüphanelerde "müellifi belirsiz" olarak kaydedilmiş, dağınık bir görüntü arz eden eserin nüshaları ile ilgili bilgilerin toplu bir şekilde bir araya getirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Hz. Hatice, Gulâmî, Dâsitân-ı Hadîcetü'l Kübrâ, Hz. Muhammed*

NEW IDENTIFIED MANUSCRIPTS OF GULAMI'S DÂSITÂN-I HADÎCETÜ'L-KÜBRÂ[2]

Abstract

According to sources, Hadija was born in approximately 556 CE. Both being the wife of the prophet of Islam, Muhammad, and her services to Islam during the birth of Islam led to the writing of many works about him in Turkish literature. One of these works is the work called Dâsitân-ı Hadîcetü'l Kübrâ, written by a poet named Gulâmî. In the work, which is written in the form of "fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün" of aruz prosody and in masnavi verse, which shows similarities with the type of mawlid, Muhammad's childhood years, being orphaned, his marriage process with Hadija and the events that took place during and after the entrustment of prophethood to Muhammad are explained. The author of the work is a poet with the pseudonym Gulami. Except for the poets who lived in the 20th century, three poets with the pseudonym Gulami were found in the sources: Mevlana Gulami, Gulami (Aşık) and Gulami from Sivas. It is not possible to reach a conclusion on the issue of which poet the work belongs to. The work may belong to another poet other than the three mentioned poets. Many studies have been done on Dâsitân-ı Hadîcetü'l Kübra so far. Some researchers have studied separately the copies of the work, which are in various libraries and whose author is not known, without knowing that the work is the work of Gulami. Therefore, various studies on the copies of the same work have emerged. Since detailed information about this situation was given in our previous study, it was not necessary to mention it here again.

In this study, two newly identified copies of the aforementioned work, of which 9 copies have been identified before, will be introduced, and then the full list of the copies of the work that has been determined so far will be presented. In addition, information about the studies on the copies will also be given. With the introduction of the newly identified copies of the work, it is aimed to collect the information about the copies of the work, which was recorded as "unidentified author" in various libraries, and which has a scattered appearance.

Keywords: *Hadija, Gulami, Dâsitân-ı Hadîcetü'l Kübra, Muhammad (Pbuh)*

[2] This study is the continuation of the study titled "On the Unknown Two Copies and Other Copies of Gulami's Dâsitân-ı Hadîcetü'l Kübra", which was made by me in 2020.

GÜNÜMÜZDE ÖNE SÜRÜLEN NEOMERKANTİLİZM YAKLAŞIMIN UYGULANMASI

Sema Özdemir

Özet

Merkantilizm, 16. ve 18. yüzyılları arasında altın ve gümüş gibi değerli madenlere sahip olmanın ülkeyi zenginleştireceği görüşünü savunan özellikle Avrupa ülkelerinde hüküm sürmüş, iktisadi bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımın temel özellikleri arasında değerli madenlerin ülke içerisinde kalması, ithalatın azaltılması, ihracatın ise ülkeye değerli maden girişi sağladığı için artırılmasıdır. Merkantilizm birkaç yüzyıl etkili olduktan sonra yerini serbest ekonomiye bırakmış, 20. yüzyıldan sonra farklı dönüşümler ile tekrardan tartışılmaya başlanmıştır. Yakın dönemde özellikle bazı ülkelerde yaşanan ticaret savaşları nedeniyle korumacılık kavramı yeniden gündeme gelmiştir. Kriz dönemlerinde ekonomik dengelerdeki bozulmalar serbestleşme dönemlerinden korumacılık dönemlere geçişe neden olmuştur. Günümüzde 2008 küresel ekonomik krizin etkileri yeni korumacı politikalar uygulanmasına sevk etmiştir. Neomerkantilizm olarak adlandırılan bu kavram, son yıllarda ciddi anlamda uygulanmaya başlanmıştır. Bu bağlamda çalışmamızda merkantilist yaklaşım göz önünde bulundurularak günümüzde uygulanan neomerkantilizm yaklaşım incelenmiştir.

Özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünya ticaretinde yaşanan serbestleşme süreci sonucunda yaşanan gelişmeler ile korumacı politikalar yeniden benimsenmeye başlamıştır. Çoğu zaman neomerkantilist olarak nitelenen bu politikalar, merkantilist düşüncenin tamamıyla ortadan kalkmadığını, özellikle kriz sonrası süreçlerde tercih edilen korumacı politikalar bu düşüncenin daha çok uygulama alanı olduğunu göstermektedir. 2008 krizi sonrası dönemden itibaren yoğun korumacı politikaların uygulanmaya başladığı görülmektedir. Özellikle son yıllarda çeşitli nedenlerle dünya ülkeleri arasında yaşanan gelişmeler, ülkelerde siyasi ve ekonomik alanda bu politikaların uygulandığını göstermektedir. Ülkelerin uygulamış olduğu korumacı politikaların ekonomik ve ticari etkiler oluşturmasının yanı sıra bu ticari savaşların zamanla soğuk savaşlardan sıcak savaşlara dönüşme ihtimalini de güçlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Merkantilizm, neomerkantilizm, korumacılık, ticaret savaşları*

NEOMERCANTILISM PROMOTED TODAY APPLICATION OF THE APPROACH

Abstract

Mercantilism is an economic approach that prevailed especially in European countries between the 16th and 18th centuries, which advocates the view that owning precious metals such as gold and silver will enrich the country. The main features of this approach are that precious metals remain in the country, imports are reduced, and exports are increased as they provide valuable metals to the country. After a few centuries of influence, mercantilism left its place to free economy, and after the 20th century, it started to be discussed again with different transformations. Recently, the concept of protectionism has come to the fore again, especially due to the trade wars in some countries. The deterioration in the economic balances during the crisis periods caused a transition from liberalization periods to protectionist periods. Today, the effects of the 2008 global economic crisis have led to the implementation of new protectionist policies. This concept, which is called neomercantilism, has started to be applied seriously in recent years. In this context, in our study, the neomerkantilism approach, which is applied today, has been examined by taking into account the mercantilist approach.

Especially after the Second World War, with the developments experienced as a result of the liberalization process in world trade, protectionist policies started to be adopted again. These policies, which are often described as neomercantilist, show that the mercantilist idea has not completely disappeared, and the protectionist policies preferred especially in the post-crisis processes show that this idea has more application areas. It is seen that intense protectionist policies have started to be implemented since the period after the 2008 crisis. Especially in recent years, the developments among the countries of the world for various reasons show that these policies are implemented in the political and economic fields in the countries. In addition to the economic and commercial effects of the protectionist policies implemented by the countries, these trade wars also strengthen the possibility of turning from cold wars to hot wars over time.

Keywords: *Mercantilism, neomerkantilism, protectionism, trade wars*

KIBRIS TÜRK EĞİTİM TARİHİNDE HASAN BEHÇET KIVILCIM'IN ÖNEMİ

Hasan Topal

Özet

Kıbrıs Türkü'nün ulusal varlığının korunması ve geliştirilmesi için mücadele etmiş, 1910-1991 yılları arasında yaşamış Hasan Behçet Kıvılcım aynı zamanda kültür adamı, yazar, araştırmacı ve öğretmen kimliğine de sahiptir. Araştırmanın ilk bölümünde; aile yakınları ve onu tanıyanlar ile yapılan söyleşiler, hakkında yazılı basında çıkan yazılardan faydalanılarak görev yaptığı kurumlar ve Kıbrıs Türkü için yapmış olduğu önemli işler araştırılmıştır. İkinci bölümde ise Hasan Behçet Kıvılcım tarafından yazılan ve 1969 yılında yayımlanan geniş kapsamlı ilk eser olan *Kıbrıs Türk Maarif Tarihi* kitabı incelenmiştir. Hasan Behçet'in kitabında 1571-1968 yılları arasında Kıbrıslı Türklerinin eğitim alanında geçirmiş olduğu evreler ve Kıbrıs Türk toplumunda yarattığı ulusal bilince değinilmiş olup ana vatan Türkiye'nin Kıbrıs Türkleri ile olan yakın ilgisi, eğitim için yaptığı teknik ve mali yardımlar, Türkiye'de meydana gelen reformların Kıbrıslı Türkler tarafından benimsenmesi anlatılmıştır. İngiliz sömürge yönetimi ile olan eğitim mücadelesi, sonrasında Rumlar ile meydana gelen silahlı çatışmaların yarattığı zorluklar içerisinde tüm imkânsızlara rağmen Kıbrıs Türkü'nün eğitim faaliyetlerini sürdürme azmine değinilmiştir.

Kıbrıslı Türklerin 1929 yılında Latin harfleri ile eğitime başladığı bilinmektedir. Hasan Behçet, eski Türkçe ile eğitim almış, öğretmenliğe başladığı yıl Malya rüştiyesinde eski Arap harfleri ile eğitim vermiş, akabinde yeni alfabe ile öğretime başlamıştır. Bu demek oluyor ki hem kendisi yeni alfabeyi öğrenmiş hem de öğrendiklerini öğrencilere öğretmiş. Gerçek anlamda çok çalışmak durumunda kalmış. Öğretmenlerin ayrıca sosyal ve kültürel anlamda toplumun önderi olduğu bir dönemde, insanüstü bir gayret ve fedakârlık örneği sergilemiştir.

Bir başka sorun, bazı köylerde Türkçe bilmeyen çocukların oluşudur. Köydeki hatırasında 48 kişilik okula 20 öğrenci fazla almış. Gelecek seneye okula gidecek olan çocuklara bir yıl öncesinden Türkçe öğretmek için böyle bir uygulama yapmış. Dönemin İngiliz maarif müdürünün bu uygulamaya itiraz etmesine rağmen uygulamadan yılmamıştır.

Kıbrıslı Türklerin yaşadığı mahrumiyet bölgelerinde öğretmenlik, İngiliz maarif müdürü ile kavgaları, yaşı ilerlemiş Kıbrıslı Türklere okuma yazma öğretme çabası, maaşını kitap için bağışlaması, Türkçe bilmeyen çocuklara Türkçe öğretme çabaları, yaşadığı köye su getirmek için yaptığı çalışmalar, Hasan Behçet'in saygı ve minnetle anılmasını gerektirir.

Anahtar Kelimeler: *Hasan Behçet Kıvılcım, Kıbrıs Türk maarif tarihi, Türklük*

THE IMPORTANCE OF HASAN BEHÇET KIVILCIM IN TURKISH CYPRIOT EDUCATIONAL HISTORY

Abstract

Hasan Behçet Kıvılcım is a writer, researcher and teacher who lived between 1910-1991 and fought for the protection and development of the national existence of the Turkish Cypriots community. The first chapter of the research includes the Interviews with his family and those who knew him and the details about his institutions he worked for and the important works he had done for the Turkish Cypriots. In the second part; The first comprehensive written study which is "The History of Cyprus Turkish Education" written by Hasan Behçet Kivilcim and published in 1969 has been examined. Hasan Behçet's book explains the stages that the Turkish Cypriots went through in the field of education between the years 1571-1968 and the national consciousness created in the Turkish Cypriot society were mentioned. Besides this, the relationship between Motherland Turkey and Turkish Cypriots, the technical and financial assistance it provided for education by Turkey and the adoption of the reforms by the Turkish Cypriots in this period is also explained. The struggle for education with the British colonial administration, and the difficulties created by the armed conflicts with the Greeks afterwards, the determination of the Turkish Cypriots to continue their educational activities despite all the impossibilities has been mentioned.

It is known that Turkish Cypriots started education with Latin letters in 1929. Hasan Behçet got his education in old Turkish and he started to teach at Malya High School in the following year with old Arabic letters, and then started teaching with the new alphabet later years. This means that he both learned the new-old alphabet and taught what he learned to the students which means that he really had to work hard. In past, teachers had missions such as leader of the society or role model for the future generation and Hasan Behcet was one of them who made an effort and sacrifice in that time.

The other issue was about students who do not speak Turkish language in that region. According to his memories, he had to take 20 (twenty) students more in his 48 students capacity class to teach Turkish for them to start their formal education the next year. He got warning from the British Principal of the school but he did not give up on this. Hasan Behçet is remembered with respect and gratitude as a teacher in the deprived areas where Turkish Cypriots live, his fights with the British education director, his efforts to teach the elderly Turkish Cypriots to read and write, his donation of his salary for books, his efforts to teach Turkish to children who do not speak Turkish and finally his efforts to bring water to the village where he lives.

Keywords: *Hasan Behçet Kıvılcım, Turkish Cypriot education history, Turkishness*

YAŞLILIK VE YAŞLI BİREYLERDE HOLİSTİK (BÜTÜNCÜL) YAKLAŞIM

Hatice Öntürk Akyüz

Özet

Yaşlılık, hepimizin deneyimleyeceği, kaçınılmaz, doğal bir yaşam sürecidir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), yaşlılığı, "canlıların çevresel koşullara uyum sağlama becerisindeki azalmadır" şeklinde tanımlamaktadır (WHÖ, 2013). Bir başka tanıma göre yaşlılık, önüne geçilmesi mümkün olmayan, durdurulamayan, tıpkı hayatın çocukluk ve gençlik süreçleri gibi kronolojik yaşın ilerlemesine bağlı olarak gelişen, biyolojik, psikolojik, ekonomik ve sosyal değişikliklerin hâkim olduğu doğal bir süreçtir (Soygüden ve Cerit 2015; Venkatapuram ve ark. 2017). Çalışma, yaşlı bireylerde sık karşılaşılan kronik hastalıklarda holistik (bütüncül) yaklaşıma dikkat çekmek amacıyla yapıldı.

Kronik hastalık süreç yönetimini, yaşlı bireyin fizyolojik ve patolojik değişiklikler, ilaç kullanımı, sosyal destek mekanizmalarının varlığı, sosyal, kültürel ve ekonomik imkânlar, sağlık imkânlarına erişim olanakları, sağlık çalışanlarının etkili iletişim ve yaklaşım şekli ile bilgi düzeyi ve tutumları önemli ölçüde etkilemektedir (Karadakovan 2010; Venkatapuram ve ark., 2017; Kurt ve ark., 2010).

Dünya nüfusunun gittikçe yaşlanıyor olması, toplumların ve sağlık sektörlerinin dikkatini bir kez daha yaşlı bakımında multidisipliner hemşirelik bakımı, bütüncül yaklaşım, kronik hastalıklar ve kronik hastalık süreci yönetimi konularına çekmektedir. Yapılan çalışmalar, dünya nüfusu içinde 65 yaş ve üstü bireylerin 2010'da %8 olduğunu, bu oranın 2050 yılına gelindiğinde %16'ya yükseleceğini bildirmektedir. Ülkemize baktığımızda ise Türkiye İstatistik Kurumu 2009 yılı verilerine göre, 65 yaş ve üstü nüfus oranı %7 iken, bu oranın 2023 yılına gelindiğinde %10'a yükseleceği tahmin edilmektedir (Soygüder ve Cerit, 2015; Samancı Çetin ve Kara, 2018; Kubat Bakır ve Akın, 2019).

Bu bağlamda, kronik hastalık bakımında en etkili yaklaşım şekli holistik yaklaşımdır. Yaşlı bireylerin kapsamlı olarak değerlendirilmesi, temel ihtiyaçlarının karşılanması, sağlıklı beslenmenin sürdürülmesi, uyku ve dinlenmenin sağlanması, sosyal meşguliyet terapileri ile desteklenmesi, evde bakım hizmetlerinin güçlendirilmesi, hastalık ve ilaç süreçlerinin takibi, komplikasyonların önlenmesi, anksiyetenin giderilmesi ve baş etme yöntemlerinin öğretilmesi, basit teknolojik uygulamaların öğretilmesi ve kullanımının sağlanması bütüncül yaklaşım kapsamı içerisindedir (Gök Metin, 2020) .

Kronik hastalıkların önlenmesi ve yönetimi multidisipliner bir yaklaşım gerektirmektedir. Bu da geliştirilen bütüncül sağlık politikaları ve stratejiler çerçevesinde hasta ve ailesine holistik bakım sağlanarak hastanın öz bakım ve tedaviye katılımının sağlanması, alanında uzman sağlık profesyonellerinin etkili ve sistemli yaşlı bakım hizmeti sunması ile sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: *Yaşlılık, holistik bakım, kronik hastalık*

SENILITY AND HOLISTIC APPROACH TO ELDERLY INDIVIDUALS

Abstract

Senility is an inevitably natural life process that everybody will experience. World Health Organisation (WHO) describes senility as "the decrease in the ability of the living things to adapt to the environmental conditions." (WHO, 2013). According to another description, senility is a natural process that is inevitable, unstoppable, that develops due progression of chronological age just like childhood and juvenile ages, and is dominated by biological, psychological, economic, and social changes (Soygüden ve Cerit 2015; Venkatapuram et al. 2017). Our study was conducted to draw attention to the holistic approach in chronic diseases that are frequently encountered in elderly individuals.

Physiological and pathological changes in elderly individuals, drug use, the existence of social support mechanisms, social, cultural, and economic opportunities, access to health opportunities, knowledge level and attitudes of health professionals about the way of effective communication and approach could have a great deal of effect on the management of chronic disease processes (Karadakovan 2010; Venkatapuram et al. 2017; Kurt et al.2010).

Aging of the world draws the attention of the societies and health sectors to the issues of multidisciplinary nursing care, holistic approach, and management of chronic disease and disorder process in elderly care. In studies, individuals aged ≥ 65 were reported to constitute 8% of the world population in 2010 and this rate is will rise to 16% by 2050. When we consider our country, the rate of the population aged ≥65 was 7% according to 2009 data from the Turkish Statistics Institute, and this rate is expected to rise up to 10% by 2023 (Soygüder ve Cerit, 2015; Samancı Çetin ve Kara, 2018; Kubat Bakır ve Akın, 2019).

In this context, the most effective approach in chronic disease care is a holistic approach. A comprehensive evaluation of elderly individuals, meeting their basic needs, maintaining a healthy diet, providing sleep and rest, supporting with social occupation therapies, strengthening home care services, following disease processes and drug use, preventing complications, relieving anxiety, and teaching coping methods, and simple technologic applications and ensuring its use is within the scope of holistic approach (Gök Metin, 2020).

A multidisciplinary approach is needed for the prevention and management of chronic diseases. This could be achieved by providing holistic care to the patient and his family, ensuring the participation of the patient in his self-care and treatment, and providing effective and systematic elderly care services by expert health care professionals within the framework of holistic health politics and strategies.

Keywords: *Senility, holistic care, chronic disease*

SİYASET VE SPOR İLİŞKİSİ

Yusuf Yağız Saraçoğlu - Gülcan Tekin - Ali Tekin

Özet

Bu çalışmanın amacı, spor ve siyaset arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Çalışmada nitel yöntemlerden geleneksel derleme deseni kullanılmıştır.

Sporun küresel bağlamda kendine özgü işlevlerini açıklamaya çalışan farklı düşünceler bulunmaktadır. Bir düşünceye göre spor, uluslararası rekabet veya iş birliğinin oyun alanıdır. Birleşik Devletler'in ve Sovyet Rusya'nın "Soğuk Savaş" döneminde jeopolitik rekabetlerine ilaveten spor yoluyla da şiddetli bir rekabete girişmeleri veya Çin Halk Cumhuriyeti'nin yükselen güç ve statüsünü göstermek için olimpiyatlarda madalyaları toplaması tesadüf değildir (Arnaud, 1998). Diğer bir görüşe göre spor, yalnızca ulusal hükûmet siyasetlerinin bir uzantısı olmakla kalmaz aynı zamanda dünyanın birbirine bağlılığını yansıtan tamamen ayrı bir oyun alanında faaliyet gösterir. Bazı uluslararası örgütler, devletlere etki edebilir ve siyasette değişiklik yapılmasını zorunlu kılabilir. Farklı bir yaklaşım sporun sadece bir oyun olmadığını, bizzat kendine özgü bir dünya görüşünü ortaya koyduğunu ve pekiştirdiğini ileri sürer. Spor, ülke sınırlarını aşarak dünyanın dört bir yanındaki farklı ülke vatandaşları arasında iş birliği veya çatışma ortamı yaratabilen bir sosyal etkileşim biçimine dönüşebilir. Spor performansı başlı başına bir gurur kaynağı olduğu için sporun bir ulusun kendisine bakış açısına etki düzeyi küçümsenemez. Küba veya Doğu Almanya gibi küçük ülkelerin ulusal kaynaklarının önemli bir kısmını neden spora adadığını veya ülkelerin olimpiyatlar gibi büyük spor etkinliklerine ev sahipliği yapmak için neden büyük bir ekonomik risk üstlendiğini şöhret, vatanseverlik ve saygınlığın dünya siyasetindeki önemini anlamadan açıklamak mümkün değildir. Sporun dünya siyaseti hakkındaki geleneksel düşünce tarzlarına uymadığını ileri süren ve mevcut açıklamaların yetersizliğine inanan dördüncü bir yaklaşım da mevcuttur. Buna göre spor, uluslararası sistemi anlamamıza yardımcı olur çünkü bir erişim noktası sağlar, o sistemin önemli

bir parçasıdır ve onu etkilerken aynı anda onun tarafından şekillendirilir (Budd ve Levermore, 2004). Hangi nedenle olduğu fark etmeksizin siyasilerin ve liderlerin kitleleri etkilemek amacıyla sporu her zaman kontrol etme eğiliminde olmaları, spor ve siyasetin iç içe birer unsur hâline gelmesine neden olmuştur.

Portekiz Cumhuriyeti'nin "de facto" diktatörü Salazar, futbolun popülerliğini ve etkisini kullanarak ülkesini yaklaşık olarak 37 yıl (1932-68) boyunca yönetebilmiştir. Hitler, 1936 Berlin Olimpiyatlarıyla ülkesini ve Aryan ırkının mükemmelliğini dünyaya tanıtma çabalarını ortaya koymuştur. 1968 Meksiko Olimpiyatlarına damga vuran "siyah eldivenler" protestosu, Muhammed Ali ve Billie Jean King gibi uluslararası düzeyde başarılı sporcuların aktivist eylemlerde bulunması, spor temalı siyasi davranışlara bazı örneklerdir. Arjantin Hükûmeti'nin 1978 FIFA Dünya Kupası'yla iç savaşı unutturma çabası, 1980 Moskova ve 1984 Los Angeles Olimpiyatlarını etkileyen Soğuk Savaş siyaseti, 2008 Pekin Olimpiyatlarında Çin Hükûmeti'nin dünyanın dikkatini Tibet sorunlarından spora çekme ve uluslararası bir güç hâline geldiğini gösterme çabaları ve 2014 FIFA Dünya Kupası sırasında yönetimden rahatsız olan Brezilya halkının protestolarını uluslararası boyutta duyurabilmeleri spor ve siyasetin ortakyaşar bir ilişki içerisinde olduğunu gösteren sayısız örneklerden bazılarıdır. Bu ilişkinin olumlu ve olumsuz yönleri vurgulanmış ve bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Tarih, siyaset, yönetim, spor*

RELATIONSHIP BETWEEN POLICY AND SPORTS

Abstract

The aim of this study is to examine the relationship between sports and politics. In the study, the traditional review design, which is one of the qualitative methods, was used.

There are different opinions trying to explain the unique functions of sport in the global context. In one view, sport is the playground of international competition or cooperation. It is no coincidence that the United States and Soviet Russia, in addition to their geopolitical rivalries during the "Cold War" period, engaged in fierce competition through sports, or that the People's Republic of China collected medals at the Olympics to show its rising power and status (Arnaud, 1998). According to another view, sport is not only an extension of national government policies, but also operates on a completely separate playground that reflects the interconnectedness of the world. Some international organizations may influence states and require changes in policy. A different approach argues that sport is not just a game, it reveals and reinforces a unique worldview. Sport can turn into a form of social interaction that can create an environment of cooperation or conflict between citizens of different countries all over the world by crossing the borders of the country. Since sports performance is a source of pride in itself, the level of influence of sports on a nation's view of itself cannot be underestimated. It is impossible to explain why small countries like Cuba or East Germany dedicate a significant part of their national resources to sports or why countries take a huge economic risk to host major sporting events such as the Olympics without understanding the importance of fame, patriotism and prestige in world politics. There is also a fourth approach, which argues that sport does not conform to traditional ways of thinking about world politics and believes in the inadequacy of existing explanations. Accordingly, sport helps us understand the international system because it provides an access point, is an important part of that system, and is shaped by it while simultaneously influencing it (Budd & Levermore, 2004). Regardless of the reason, the fact

that politicians and leaders always tend to control sports in order to influence the masses has caused sports and politics to become intertwined.

The 'de facto' dictator of the Portuguese Republic, Salazar, was able to rule his country for about 37 years, using the popularity and influence of football. Hitler demonstrated his efforts to promote his country and the excellence of the Aryan race to the world with the Berlin 1936 Olympics. The "black gloves" protest that marked the 1968 Olympics in Mexico City, and the activist actions of internationally successful athletes such as Muhammed Ali and Billie Jean King are some examples of sports-themed political behaviours. The effort of the Argentine government to forget the civil war with the 1978 FIFA World Cup, the cold war politics that affected the 1980 Moscow and 1984 Los Angeles Olympics, the efforts of the Chinese government to draw the world's attention from Tibetan problems to sports at the 2008 Beijing Olympics and to show that they have become an international power, and During the 2014 FIFA World Cup, the Brazilian people's publicizing their dissatisfaction with the administration on an international scale are some of the numerous examples that show that sports and politics are in a symbiotic relationship. The positive and negative aspects of this relationship were emphasized and some suggestions were made.

Keywords: *History, politics, management, sports*

SPOR VE SAVAŞ İLİŞKİSİ: ANTİK YUNAN DÖNEMİ

Yusuf Yağız Saraçoğlu - Gülcan Tekin - Ali Tekin

Özet

Bu çalışmada, Antik Yunan Dönemi'nde spor ve savaş eğitimi arasındaki ilişkinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmada, nitel yöntemlerden geleneksel derleme deseni kullanılmıştır. Verilere ağırlıklı olarak Greko-romen Dönemi'nden günümüze kalan tüm kaynakların orijinallerine ve bazı dillerde yapılan çevirilerine ulaşma olanağı sağlayan, dijital metinlerin ve açık kaynaklı yazılımların yer aldığı The Perseus Digital Library (http://www.perseus.tufts.edu) üzerinden ulaşılmıştır.

Savaş ve spor arasındaki ilişkiyi açıklamada kullanılan en önemli kuram; sporun savaşı tamamlayıcı olması, savaşçı tutum ve davranışları teşvik etmesi ve insanları savaş için eğitmede önemli bir işlevi olmasıdır. Ayrıca spor, savaşa bir seçenektir çünkü her ikisi de aynı saldırgan ve rekabetçi eğilimleri içerir. Bu nedenle şiddetli sporların savaşçı toplumlarda daha çok görülmesi tesadüf değildir (Sipes, 1973).

Antik Yunan toplumunda askerî zafer ve onura büyük önem atfedilmiş, savaşa hazır olmanın önemi daima vurgulanmıştır (Hom. Il. 22.507-508). Toplumun spora ve sporcuya karşı da benzer bir tutum sergilemesi sonucu spor yarışmaları zafer, şan, statü elde etme vesilesi; militarizm, erotizm, dikkat çekici tüketim ve gösteriş aracı olmuştur (Christesen, 2007a). Zafer kazanan sporcuların tanrısal bir ayrıcalık kazandığına inanılmış, bazı önemli sporcuların büyülü güçlere sahip olduğu düşünülmüş, yaşamını yitirmiş bazı sporcular ise kahraman kültleriyle saygı görmüştür (Kyle, 2013).

Antik Yunan Dönemi'ne ait birçok eserde, sporda fiziki mükemmeliyetin büyüklük, kuvvet ve ayak çabukluğundan oluştuğu, hızlı olmanın güçlü olmayı sağlayacağı, bacaklarını belli bir düzende ve uzun adımlarla hızlı hareket ettirenlerin iyi bir koşucu, sarılıp boğuşabilenlerin iyi bir güreşçi, yumruk atabilenlerin iyi bir boksör, boksta ve güreşte üstün olanların iyi pankration

sporcusu ve tüm bunlarda başarılı olanların iyi bir pentatlon sporcusu olacağı ifade edilmiştir (Aristot. Rh. 1.5.15). Savaşa hazır olmak için tüm bedenin antrenmanlara tabi tutulmasının her şeyden önemli olduğu (Plat. Laws 8.832e, 8.833a), savaş becerileri açısından özellikle güreşin öğrenilmesi gerektiği belirtilmiştir (Plat. Laws 7.814d).

Plutarch (Moralia, 639a-640a), Lucian (Anacharsis, 24-34) ve Philostratus (On Gymnastics, 9.11.43), sporun "karakter oluşturma" ve erkek çocukları savaşa hazırlamada önemli bir eğitici işlevi olduğunu ileri sürmüşlerdir. Antik yazarların spor ve savaş ilişkisi üzerine yorumları fazla retorik ve ideolojik olması nedeniyle dönemin bazı eserlerinde eleştirilmiş, spor becerilerini çeliğin karşısında kullanmaya kalkmanın aptallıktan öte olmadığı ifade edilmiştir (Euripides Autolykos fr. 282 Nauck, aktaran Poliakoff, 1987).

Antik Yunan'da savaş ve spor arasındaki ilişki bazı benzerliklerle açıklanabilir. Her ikisi de fiziksel güç ve beceri, cesaret, rekabet, mücadele, grup dayanışması ve kimliği (takım sporları), "onlara karşı biz" düşüncesi, sadakat, dayanıklılık ve disiplin gibi hayranlık duyulan nitelikler gerektirir. Spor bağlamında sporcular ile seyirciler veya taraftarlar arasında, savaşta ise askerler (savaşçılar) ve sivil halk arasında güçlü duygu bağları kurulur. Sporda veya savaşta kazananlar kahramanlar olarak onur ve prestij kazanırlar. Savaş ve spor; erkeklik bağı, erkekliğin toplumsal inşası ve erkek egemenliğinin pekiştirilmesi ve sürdürülmesi için önemli bir toplumsal işleve sahiptir.

Anahtar Kelimeler: *Savaş, spor, Antik Yunan*

THE RELATIONSHIP BETWEEN SPORT AND WAR: ANCIENT GREEK PERIOD

Abstract

In this study, it is aimed to reveal the relationship between sports and war training in the Ancient Greek Period. In the study, the traditional review design, which is one of the qualitative research methods, was used. The data were mainly accessed via The Perseus Digital Library (http://www.perseus.tufts.edu), which includes digital texts and open source software, which provides access to the originals and translations of all sources from the Greco-Roman Period to the present day.

The most important theory used to explain the relationship between war and sport; the fact is that sport completes war, encourages warrior attitudes and behaviors, and has an important function in educating people for war. Also, sport is an option to war because both involve the same offensive and competitive tendencies. For this reason, it is not a coincidence that violent sports are more common in warrior societies (Sipes, 1973).

Military victory and honor were given great importance in ancient Greek society, and the importance of being ready for war was always emphasized (Hom. Il. 22.507-508). As a result of the society's display of a similar attitude towards sports and athletes, sports competitions have become a means of militarism, eroticism, conspicuous consumption and showing off, as well as being a means of gaining victory, glory, and status (Christesen, 2007a). It was believed that victorious athletes gained a divine privilege, some important athletes were thought to have magical powers, and some athletes who lost their lives were respected with hero cults (Kyle, 2013). In many works belonging to the Ancient Greek Period these were stated that, physical perfection in sports consists of size, strength and quickness of feet; being fast will ensure strength, those who move their legs in a certain order and with long steps will be a good runner, those who can hug and struggle will be a

good wrestler, those who can punch will be a good boxer, those who excel in boxing and wrestling will be good pankration athletes, and those who are successful in all these will be good pentathlon athletes (Aristotle. Rh. 1.5.15). It was stated that it is most important to subject the whole body to training in order to be ready for war (Plat. Laws 8.832e, 8.833a), and that especially wrestling should be learned in terms of war skills (Plat. Laws 7.814d).

Plutarch (Moralia 639a-640a), Lucian (Anacharsis 24-34), and Philostratus (On Gymnastics 9.11.43) have argued that sport has an important educational function in character building and preparing boys for war. The comments of ancient writers on the relationship between sports and war were criticized in some works of the period because they were too rhetorical and ideological, and it was stated that it was nothing but stupid to try to use sports skills in war against weapons made of steel (Euripides Autolykos fr. 282 Nauck, cited in Poliakoff 1987,99).

The relationship between war and sport in Ancient Greece can be explained with some similarities. Both require admirable qualities such as physical strength and skill, courage, competitiveness, struggle, group solidarity and identity (team sports), 'us versus them' thinking, loyalty, stamina and discipline. In the context of sports, strong emotional bonds are established between athletes and spectators or fans, and in war, between soldiers (combatants) and the civilian population. Winners in sports or war gain honor and prestige as heroes. Both have important social function for the social construction of masculinity and the consolidation and maintenance of male dominance.

Keywords: *War, sports, Ancient Greece*

TÜRK SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİNDE GELENEKSEL YAKLAŞIMIN ÇAĞDAŞ YAKLAŞIM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Nurten Ebru Özdemir - Ceren Barut

Özet

Sosyal güvenlik sistemi; toplumu oluşturan bireylerin hayatları boyunca maruz kalabilecekleri risklere karşı dünü, bugünü ve geleceği koruyup güvence altına alan ve ayrıca nesiller boyu devamlılığını sağlayarak hayatımızın bir parçası olan sosyal politika aracıdır. Bu nedenle sosyal güvenlik olgusu, vatandaşların sosyal güvenlik ile ilgili sorunlarına yönelik, dönemin risklerine karşı çözüm üreten ve revize edilebilen tedbirlerin tümünü ifade etmektedir. Bu yüzden sosyal güvenlik hem akademisyenler hem ekonomistler hem de devlet tarafından ilgi görmekte ve geçmişe oranla daha geniş bir bakış açısıyla ele alınmaktadır.

Türk sosyal güvenlik sistemi; Osmanlı Dönemi'nden günümüze kadar gelen ve günümüzde de varlığını sürdüren primli ve primsiz rejimlerin tümünü ifade etmektedir. Sosyal güvenlik sistemini oluşturan geleneksel yapı, insanlığın var olduğu dönemden modernleşmeye kadar toplumların sosyal güvencelerini ifade ederken çağdaş yapı ise Sanayi Devrimi ile ortaya çıkan ve günümüzde toplumların sosyal güvencelerini karşılamak amacıyla sosyal sigortacılık ilkelerine bağlı olarak oluşturulan sosyal güvenlik sistemidir. Geleneksel sosyal güvenlik sisteminde bireylerin karşı karşıya kaldığı riskleri ve sorunları çözmek amacıyla kullanılan en temel sosyal güvenlik kurumu, ailedir. Sanayileşme ve modernleşme süreciyle bireyselleşmenin ve çekirdek aile yapısının yaygınlaşması söz konusudur. Ailedeki bu dönüşüm, bireylerin karşı karşıya kaldıkları risklerin kaynağında ve sorunların çözümünde de değişiklik yaratmıştır. Yaşanan bu dönüşüm, geleneksel sosyal güvenlik sisteminden bir vazgeçiş gibi görünse de aslında dönemin şartlarına bağlı olarak ortaya çıkan riskler sonucunda, çağdaş sosyal güvenlik sisteminin

oluşmasını sağlayan bir revizyondur. Ancak Türkiye'de geleneksel sosyal güvenlik sisteminin etkileri son bulmuş değildir. Bu durum çağdaş sosyal güvenlik sisteminin gelişimini ve ilerlemesini olumsuz yönde etkilemektedir. Örneğin, çağdaş sosyal güvenlik sistemlerinin temellerini oluşturan sosyal sigorta kollarında yer alan, kısa ve uzun vadeli sigorta kollarına erişim aşamasında belirlenen kıstaslar vatandaşları çoğu zaman standart dışı eylemlere teşvik etmektedir. Ayrıca Türkiye'de geleneksel sosyal güvenlik kapsamında sunulan sosyal yardımlardan faydalanmada belirlenen kriterler de çağdaş sosyal güvenlik sistemimizi olumsuz etkilemektedir.

Türk sosyal güvenlik sistemimizde yapılan reformlara rağmen geleneksel yapının toplumumuzda hâkim olması ve vatandaşların yapılan sosyal güvenlik alanındaki reformlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması ister istemez çağdaş yaklaşımın gelişmesine engel olmaktadır. Bu nedenle bu çalışmanın amacı, Türk sosyal güvenlik sisteminde, geleneksel yaklaşımın çağdaş yaklaşım sisteminde bıraktığı etkiler üzerine yaşanan ve yaşanabilecek sorunları irdeleyerek var olan sorunlara yönelik çözüm önerileri sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal güvenlik, geleneksel sosyal güvenlik, çağdaş sosyal güvenlik, sosyal yardım, sosyal sigorta kolları*

THE EFFECTS OF TRADITIONAL APPROACH ON CONTEMPORARY APPROACH IN TURKISH SOCIAL SECURITY SYSTEM

Abstract

The social security system is a social policy tool that protects and secures the past, present and future against the risks that individuals who make up the society may be exposed to during their lives, and is also a part of our lives by ensuring its continuity for generations. For this reason, the phenomenon of social security refers to all measures aimed at citizens' problems related to social security that produce solutions to the risks of the period and that can be revised. That is why social security is of interest to both academics, economists and the state, and is considered from a broader point of view than in the past. The Turkish social security system refers to all the premium and no-premium regimes that have existed from the Ottoman era to the present day and continue to exist today. While the traditional structure that constitutes the social security system expresses the social security of societies from the period of humanity to modernization; the contemporary structure is the social security system that emerged with the Industrial Revolution and was created depending on the social insurance principles in order to meet the social security of societies today. The family is the most basic social security institution used in the traditional social security system to solve the risks and problems faced by individuals. With the process of industrialization and modernization, there is a widespread spread of individualization and elementary family. This transformation in the family has also created changes in the source of the risks faced by individuals and in the solution of problems. Although this transformation seems to be a rejection of the traditional social security system, it is actually a revision that allows the formation of a modern social security system as a result of the risks that arise depending on the conditions of the period. However, the effects of the traditional social security system in Turkey have not ended. This situation negatively affects the

development and progress of the modern social security system. For example, the criteria set at the stage of access to short-term and long-term insurance branches, which are included in the social insurance branches that form the basis of modern social security systems, often encourage citizens to take non-standard actions. In addition, the criteria determined for the use of social benefits offered within the scope of traditional social security in Turkey also negatively affect our modern social security system.

Despite the reforms carried out in our Turkish social security system, the fact that the traditional structure prevails in our society and citizens do not have enough information about the reforms in the field of social security, whether they want it or not, prevents the development of a modern approach. Therefore, the purpose of this study is to examine the problems that have been experienced and may be experienced in the Turkish social security system and the effects of the traditional approach on the modern approach system and to provide solution suggestions for existing problems.

Keywords: *Social security, traditional social security, modern social security, social assistance, social insurance branches*

ÇOCUK İŞÇİLİĞİNİN ÇOCUK SAĞLIĞINA ETKİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Elif Akyiğit Albayrak - Nurten Ebru Özdemir

Özet

Yaşam döngüsünün doğal ve değişmez bir parçasını oluşturan çocukluk dönemi, 0-18 yaş dönemini kapsamakta ve bu süreç aynı zamanda yaşamın diğer evrelerini etkilemektedir. Fiziksel, psikoseksüel, bilişsel, ruhsal ve sosyal gelişim aşamalardan oluşan bu süreç kültürel, sosyal, ailesel, spiritüel ve hatta beslenmeden de etkilenmektedir. Çocuk işçiliğinin yaygınlaşması ile birlikte gelişim süreçlerinde takılmalar, zorlanmalar ve aksaklıklar çocuğun büyüme ve gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir.

Uluslararası Çalışma Örgütü, çocuk işçiliğini "çoğu kez çocukları çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksilten, fiziksel ve zihinsel gelişimleri açısından zararlı işler" olarak tanımlamaktadır. Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 32. maddesi de aynı şekilde "ekonomik sömürüye ve her türlü tehlikeli işte ya da eğitimine zarar verecek ya da sağlığı veya bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlaksal ya da toplumsal gelişmesi için zararlı olabilecek nitelikte çalıştırılmasına karşı korunma hakkı"nı vurgulamaktadır. Diğer bir ifadeyle Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi, çocuğa karşı şiddetin, silahlı çatışmaların ve çocuk işçiliğinin önlenmesi amacını da benimsemektedir.

Sanayi Devrimi ile birlikte iş gücü kaynağı olarak görülen çocuk işçiliği, tarih boyunca çocuk emeğinin ucuz ve uysal olmasından dolayı tercih edilmektedir. Çocukluğunu yaşayacağı ve eğitim göreceği yaşlarda sanayi, inşaat, büro hizmetleri, enformel işler ya da tarım işçisi olarak çalışmak zorunda kalan çocuğun fiziksel, mental ve sosyal gelişimi olumsuz etkilenmektedir. Oyun oynama, arkadaşlık ilişkileri geliştirme, eğitim hakkından faydalanma gibi entellektüel gelişime katkısı olan faaliyetlerin yapılamadığı durumda büyüme ve gelişmenin olumsuz etkilenmesinin

yanında erişkinlik döneminde de aksaklıklar yaşanmaktadır. Sağlıklı bireyler ve sağlıklı toplumların gelişmesine engel bir duruma neden olan çocuk işçiliği aynı zamanda ülkelerin ve toplumların gelişmişlik düzeyini de göstermektedir. Gelişmekte olan ülkelerin bir sorunu olan çocuk işçiliği, ülkemizde de kırsal alandan kentsel alana olan göçün artması ile birlikte artmaya ve önem kazanmaya başlamıştır. 2021'de yayınlanan TNSA verilerine göre, ülkemiz çocuk nüfusu %27,2, 15-17 yaş grubu olan çocuklarda iş gücüne katılma oranı ise %16,2 olarak belirtilmiştir.

Çalışmada; Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi'nde belirtilen ilgili maddeler ve 1990'dan bu yana sözleşmeye taraf devletlerin çocuk işçiliğine yönelik önlem politikalarının incelenmesi, bunların uygulanabilirliği ve çocuk sağlığına etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Çocuk işçiliği, çocuk sağlığı, büyüme ve gelişme*

AN ASSESSMENT OF THE EFFECTS OF CHILD LABOR ON CHILD HEALTH

Abstract

Childhood, which is a natural and unchangeable part of the life cycle, covers the period of 0-18 years and this process also affects other stages of life. This process, consisting of physical, psychosexual, cognitive, spiritual and social stages of development, is also influenced by cultural, social, familial, spiritual and even nutrition. Along with the spread of child labor; difficulties and disruptions in development processes negatively affect the growth and development of the child. The International Labour Organization defines child labour as “work that often prevents children from living their childhood, reduces their potential and dignity, and is harmful to their physical and mental development”. Article 32 of the Universal Declaration of the Rights of the Child emphasizes the "right to be protected against economic exploitation and employment in all kinds of dangerous jobs or education that may harm or be harmful to health or physical, mental, spiritual, moral or social development” In other words, the Universal Declaration of the Rights of the Child also adopts the aim of preventing violence against the child, armed conflicts and child labour. Child labor, which was seen as a source of labor along with the Industrial Revolution, has been preferred throughout history due to the fact that child labor is cheap and docile. The physical, mental and social development of a child who is forced to work in industry, construction, office services, informal jobs or as an agricultural worker at the age when he will live and study as a child is negatively affected. In the event that activities that contribute to intellectual development, such as playing games, developing friendship relationships, and benefiting from the right to education, cannot be done, growth and development are negatively affected, as well as disruptions occur during adulthood. Child labor, which causes a situation that prevents the development of healthy individuals and healthy societies, also shows the level of development of countries and societies.

Child labor, which is a problem of developing countries, has started to increase and become important in our country with the increase in migration from rural to urban areas. According to the TNSA data published in 2021, the child population of our country is 27.2% and the labor force participation rate in children aged 15-17 is 16.2%.

The aim of the study is to examine the relevant articles specified in the Universal Declaration of the Rights of the Child and the preventive policies of the states parties to the convention for child labor since 1990, to evaluate their applicability and impact on child health.

Keywords: *Child labor, child health, growth and development*

SPOR MARKALARININ METAVERSE GİRİŞİ

Engin Vural

Özet

Son yıllarda oldukça kendinden söz ettiren Metaverse evreninde spor markalarının da yer almaya başlaması dikkat çekmektedir. ‘‘Metaverse’’ kelime anlamı olarak evren ötesi anlamına gelmektedir. Bu kapsamda çalışmanın amacı, spor markalarının modern dünyanın getirdiği yeniliklerden olan Metaverse evrenine girişlerinin incelenmesidir. Yani kullanıcıların hem markaya yönelik dikkatlerinin çekilmesi hedeflenmekte hem de Metaverse evreninde yeni platformlarla kullanıcılar için yeni bir pazar yeri oluşturma konusunda markalar tarafından yapılan girişimler irdelenmektedir.

Çalışmada araştırmacının etrafındaki fotoğrafları, kayıtları ve dokümanları harmanlayarak yorumlaması ile öne çıkan nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Verilerin ayrıntılı olarak toplanması ve analiz edilmesi için doküman analizi tekniği kullanılmıştır.

Nike ve Adidas gibi evrenselleşmiş spor markalarının Metaverse evreninde yeni platformlar oluşturma, Nft alım ve satımı gibi çeşitli konularda hem geçmiş yıllarda hem de günümüzde kendilerine yer bulabilmek adına patent başvuruları yaptıkları ve aynı zamanda bu konuda çeşitli şirketlerle ortaklıklar kurdukları saptanmıştır. Spor markalarından dünyaya damgasını vurmuş olan Nike, kendi adını taşıyan Nikeland isimli bir Metaverse sanal platformu kurmuştur. Bu platforma giren kişilere bulundukları sanal ortamlarda avatarlarını oluşturarak çeşitli spor branşlarında oyun oynamalarına imkân sağladığı görülmektedir. Ayrıca bu konuda girişimlerde bulunan Nike, marka olarak kendi adını taşıyan Nft’leri kullanıcılara satarak avatarlarını giydirmelerine de olanak sağladığı saptanmıştır. Aynı zamanda bu platformda kullanıcıların çevrim dışı yaptıkları hareketleri çevrim içi olarak platforma entegre etmelerine de olanak sağlandığı görülmektedir. Kullanıcıları Nikeland platformunu daha çok kullanmaları için teşvik etmek

amacıyla gerçekleştirdikleri bazı görevler sonucunda ödüllendirmeler yapılmıştır. Bu ödüllendirmeler sonucunda kullanıcıların platformdaki kendi bölgelerini geliştirmelerine imkân tanındığı görülmektedir. Spor markaları arasında kendini kanıtlamış bir başka marka olan Adidas ise Metaverse evreninde faal olabilmek için ortaklıklar kurarak Adidas Originals adıyla Nft'lerini satışa çıkarmıştır. Adidas'ın satışa çıkardığı bu Nft'leri satın alan kullanıcıların hem Sandbox Metaverse evreninde kendi oluşturdukları avatarlarını giydirebilme imkânına erişebildikleri hem de gerçek dünyada satışa sunulan Adidas ürünlerinde indirimlere sahip oldukları saptanmıştır.

Sonuç olarak Nike ve Adidas gibi globalleşmiş spor markalarının modern dünyanın getirdiği Metaverse için adımlar atıkları görülmektedir. Amaçlarının ise kullanıcılara ulaşmak, kullanıcıları spora teşvik etmek ve markaların kendi isimlerini taşıyan Nft'leri kullanıcılara satarak hem kendilerinin hem de kullanıcıların kazandıkları bir sistem oluşturmak olduğu görülmüştür. Bu girişimlerde bulunan spor markalarının aralarındaki rekabeti modern dünyanın getirdiği yeniliklerden olan Metaverse evrenine de taşıdıkları görülmektedir. Bu sayede kullanıcılara hem keyifli zaman geçirmeleri sağlanmış hem de markaların maddi kazançlar sağladıkları saptanmıştır. Nike ve Adidas gibi büyük markaların bu faaliyetlerinin diğer markalara da örnek oluşturabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Metaverse, Nft, spor markaları*

METAVERSE ENTRY OF SPORTS BRANDS

Abstract

It is noteworthy that sports brands have started to take place in the Metaverse universe, which has made quite a name for itself in recent years. "Metaverse" literally means beyond the universe. In this context, the aim of the study is to examine the entry of sports brands into the Metaverse universe, which is one of the innovations brought by the modern world. In other words, it is aimed to attract the attention of users to the brand, and the attempts made by brands to create a new market place for users with new platforms in the Metaverse universe are examined.

In the study, the qualitative research model, which stands out with its interpretation by blending the photographs, records and documents around the researcher, was used. Document analysis technique was used to collect and analyze the data in detail.

It has been determined that universalized sports brands such as Nike and Adidas have applied for patents in various subjects such as creating new platforms in the Metaverse universe, buying and selling Nft, both in the past years and in order to find a place for themselves, and at the same time, they have established partnerships with various companies in this regard. Nike, which has left its mark on the world from sports brands, has established a Metaverse virtual platform named Nikeland, which bears its name. It is seen that this platform allows people to play games in various sports branches by creating their avatars in the virtual environments they are in. In addition, it has been determined that Nike, which has taken initiatives in this regard, also allows users to dress their avatars by selling Nfts bearing their own brand as a brand. At the same time, it is seen that this platform allows users to integrate their offline activities into the platform online. In order to encourage users to use the Nikeland platform more, rewards were made as a result of some of the tasks they performed. As a result of these awards, it is seen that users are allowed to develop their own regions on the platform.

Adidas, another brand that has proven itself among sports brands, has established partnerships in order to be active in the Metaverse universe and has put its Nfts for sale under the name of Adidas Originals. It has been determined that users who purchase these Nfts, which Adidas has put up for sale, have access to both the opportunity to dress their own avatars in the Sandbox Metaverse universe and to have discounts on Adidas products offered for sale in the real world.

As a result, it is seen that globalized sports brands such as Nike and Adidas are taking steps for Metaverse brought by the modern world. It has been seen that their aim is to reach users, to encourage users to participate in sports, and to create a system in which brands and users earn by selling Nfts bearing their own names to users. It is seen that the sports brands involved in these initiatives have carried the competition among themselves to the Metaverse universe, which is one of the innovations brought by the modern world. In this way, users are provided to have a pleasant time and it has been determined that brands provide financial gains. It is thought that these activities of big brands such as Nike and Adidas can set an example for other brands.

Keywords: *Metaverse, Nft, sports brands*

E-SPORDA HUKUKİ HAKLAR VE SÖZLEŞMELER

Engin Vural - Tuba Fatma Karadağ

Özet

E-spor internet aracılığı ile dünyanın her yerinden insanları bir araya getirerek bilgisayar oyunlarını takım veya bireysel olarak oynanması ile icra edilen son yıllarda oldukça genç nesil tarafından popüler bir spor branşı olmuştur. Profesyonel olarak yapılan bu spor dalında takımlar ve sporcular arasında hukuki anlamda verilen sözlerin tutulması adına sözleşmeler yapılmaktadır.

E-spor dalındaki oluşan bu profesyonellik sonucunda sporcular ve takımlar arasındaki imzalanan sözleşmeler ve bu konuda hak mahrumiyeti yaşanmaması adına spor hukuku kapsamında e-spor hukuku dalı ortaya çıkmıştır. E-spor branşını icra eden sporcular ile takımlar arasında yapılan bu sözleşmelerin hukuksal boyutu ve sporcuların ve takımların hak ve yükümlülükleri ile ilgili Türkiye'de herhangi bir özel kanun veya temeli oturtulmuş bir sözleşme modelinin olmaması temel problemdir. E-spor branşı ile ilgili Hindistan'ın e-spor dalındaki sporcular ile takımlar arasında imzalanan sözleşmelerin unsurlarından ve Fransa'nın e-spor branşı ile ilgili sözleşme ve hukuki anlamda verilen özel hükümlerinden örnekler verilmiştir.

Yapılan bu çalışmada e-spor branşının, e-spor hukukunun tanımı ve e-spor sözleşmelerinde olması gereken temel unsurlarından bahsedilerek sporcuların imzaladıkları sözleşmelerde mağduriyet yaşamamaları adına sözleşmelerde bulunması gereken cezai işlemler, çalışma saatleri, sponsorluk durumları, fesih işlemleri gibi unsurlardan bahsedilerek önemli önerilerde bulunulmuş ve e-spor hukuku literatürüne katkılar sağlanmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *E-Spor Sözleşmesi, e-spor hukuku, e-spor*

LEGAL RIGHTS AND CONTRACTS IN E-SPORTS

Abstract

E-sports has become a popular sports branch in recent years, by bringing people from all over the world together through the internet and playing computer games as a team or individually. In this professional sport branch, contracts are made between teams and athletes in order to keep the promises made in the legal sense.

As a result of this professionalism in the field of e-sports, the branch of e-sports law has emerged within the scope of Sports law in order to prevent the agreements signed between the athletes and the teams and the deprivation of rights in this regard. The main problem is that there is no special law or a grounded contract model in Turkey regarding the legal dimension of these agreements made between the athletes and the teams performing the e-sports branch, and the rights and obligations of the athletes and teams. Examples are given from the elements of the contracts signed between the teams and athletes in the e-sports branch of India regarding the e-sports branch, and the special provisions of the contract and legally given in the French e-sports branch.

In this study, the definition of e-sports, the definition of e-sports law and the basic elements that should be in e-sports contracts were mentioned, and important suggestions were made by mentioning the elements such as penal actions, working hours, sponsorship situations, termination procedures that should be included in the contracts so that the athletes do not experience victimization in the contracts they signed. It is aimed to contribute to the e-sports law literature.

Keywords: *E-Sports Agreement, e-sports law, e-sports*

NÂBÎ'NİN "BU" REDİFLİ NAATINA İBRAHİM SABRİ EFENDİ'NİN NAZİRESİ

Ebru Erat - Hatice Özdil

Özet

Nazire, bir şairin bir şiiri esas alarak aynı vezin, aynı kafiye veya redifte ve aynı konuda yeni bir şiir ortaya koyması olarak tanımlanmaktadır. Hemen her şair kendinden önce yaşamış veya çağdaşı şairleri taklit ederek, beğendikleri şiirlerin benzerini veya daha güzelini yazmaya çabalayarak nazire yazma girişimlerinde bulunmuş ve çoğu zaman bunun sonucunda başarılı veya başarısız sayılmışlardır.

XVII. yüzyılın önemli simalarından ve üstat şairlerden biri sayılan Nâbî, kendine has hikemî üslubuyla kendisinden sonra gelen birçok şairi etkilemiş, bu şairler tarafından takip ve takdir edilmiştir. Nâbî'nin dilden dile dolaşan ve neredeyse ezbere bilinen "bu" redifli naatına, edebiyatımızda yazılan nazire sayısının çok olması, bu şiirin ne kadar beğenildiğinin bir işaretidir. Bahsi geçen naata nazire yazan son şairlerden birisi de son şeyhülislamlardan Mustafa Sabri Efendi'nin oğlu olan XX. yüzyıl şairlerinden İbrahim Sabri Efendi'dir. Babasıyla birlikte 150'likler listesine eklenmesi ile başlayan sürgün hayatı Beyrut, Köstence, İskenderiye, Kahire, Bingazi gibi değişik yerlerde geçmiş ve neredeyse Türk şairleri arasında unutulmuş olan İbrahim Sabri Efendi, "Mısır Dâneleri" adlı eseriyle bir döneme ışık tutmuştur. Eserinde, Osmanlı kültür, tarih ve dil bilincini işlemiş, millî ve manevi değerleri ön planda tutmuştur. Çok rahat bir söyleyişle eserler vücuda getirdiği bilinen şair, eserlerinde Arapça, Farsça ve Türkçenin zengin kelime hazinesinden faydalanmıştır. Fransızca ve Romence de bildiği diğer diller arasındadır.

Çalışmamızda öncelikle nazire ve nazirecilik geleneği konusu ana hatları ile ele alınmış, ardından Nâbî'nin "bu" redifli naatına İbrahim Sabri Efendi tarafından yazılan nazire tanıtılmıştır. Nazirenin zemin şiir ile benzer ve farklı yönleri ortaya konulmaya çalışılmış, yazılan nazire, zemin şiir ile mukayese edilerek şerh edilmiş ve edebî değerlendirmelerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Nazire, Nâbî, İbrahim Sabri Efendi, naat*

TO NÂBÎ'S NAAT WITH "BU" REDİF NAZİRE WRITTEN BY İBRAHİM SABRİ

Abstract

Nazire, it is defined as a poet's putting forward a new poem in the same meter, same rhyme or repeated voice and on the same subject, based on a poem. Almost every poet tried to write nazires by imitating poets who lived before him or his contemporaries, trying to write similar or better poems, and they were often considered successful or unsuccessful as a result.

Considered one of the important figures of the 17th century and one of the master poets, influenced many poets who came after him in his unique style and was followed and appreciated by these poets. The high number of nazîre written in our literature for Nâbî's naat with "bu" redif, which is widely known and known almost by heart, is a sign of how much this poem is admired. One of the last poets who wrote nazire for this poem is İbrahim Sabri, one of the 20th century poets, who is the son of the last sheikh al-Islam Mustafa Sabri. İbrahim Sabri's exile life, which started with the addition of his father to the list of 150; It passed in different places such as Beirut, Constana, Alexandria, Câiro, Benghazi and was almost forgotten among Turkish poets. Ottoman culture, historical and linguistic awareness, national and spiritual values are at the forefront in his works. The poet, who is known for bringing his works into being with a very comfortable expression, in his works; he benefited from the rich vocabulary of Arabic, Persian and Turkish. French and Romanian are among the other languages they know.

In our study, first of all, the subject of nazire and the tradition of nazire was discussed with its main lines, then the nazire written by İbrahim Sabri Efendi was introduced to Nâbî's naat with "bu" redif. Similar and different aspects of nazire with ground poetry have been tried to be revealed; the nazire written was compared with the ground poem and annotated and literary evaluations were made.

Keywords: *Nazire, Nâbî, İbrahim Sabri, naat.*

ESİRÎ BABA'NIN ŞİİRLERİNE EKOELEŞTİREL BİR YAKLAŞIM

Nursema Erkar - Hatice Özdil

Özet

Doğayı bütün unsurlarıyla içine alan çevremiz; toprak, hava ve suyun sağladığı ekolojik yapı içindeki bütünü kapsamaktadır. Ekoloji, insan da dâhil olmak üzere evrende bulunan tüm canlıları ve canlıların birbirleri arasındaki ilişkiyi ele alıp inceleyen bilim dalıdır. Ekoeleştiri ise en basit tabir ile edebiyat ve fiziksel çevre arasındaki ilişkinin çalışılmasıdır. O hâlde, çevreci eleştiri "bir ayağı edebiyatta bir ayağı da doğada" olmak kaydıyla yürütülen çevre çalışmalarıdır. Çevreci eleştirmen esere "Bu şiirde doğa nasıl temsil edilmiştir?", "Bu şiirdeki değerler ekolojik erdemle uyumlu mudur?", "Toprağa, suya, havaya ilişkin metaforlar, doğaya olan tavrı nasıl şekillendirir?" gibi sorular yöneltebilir. Bu ve benzeri sorulara cevap bulunarak bir edebî eser, ekoeleştirel olarak çözümlenebilir.

Edebiyat geleneğimizin şiir, öykü, roman gibi türlerinde, doğanın korunması ve çeşitli doğa tahripleri karşısında bu gidişata bir son verilmesi gerektiği fikri yeni değildir. Hatta birçok araştırmacıya göre, doğa farkındalığı Türk edebiyatında Batı'ya göre daha eskidir.

Çalışmamızda XIX. yüzyıl şairlerinden Esirî Baba'nın şiirleri, ekoeleştirel bir bakış açısı ile yorumlanmaya çalışılacaktır. Esirî Baba, dedesi Âşık Baboğ gibi iyi saz çalmakta, kendine has üslubu ile şiirler, türküler, deyişler söylemekte ve yakın çevresi tarafından Âşık Mehmet olarak anılmaktadır. Esirî Baba'nın şiirlerinde aşk, gurbet, din ve tasavvuf, nasihat, yakınma ve yergi, ölüm gibi ana temalar işlenmiştir. Bununla beraber şiirleri arasında semailer, nefesler, koşmalar, destanlar, duvazlar, gazeller ve türküler de yer almaktadır. Çalışmamızda Esirî Baba'nın tüm şiirleri incelenerek bu şiirler ile doğadaki unsurlar arasındaki bağlantı ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Esirî Baba, çevre, ekoloji, ekoeleştiri, doğa*

AN ECOCRITICAL APPROACH TO ESİRÎ BABA'S POETRY

Abstract

Our environment, which includes nature with all its elements; It includes the whole within the ecological structure provided by soil, air and water. Ecology is a branch of science that deals with and examines all living things in the universe, including humans, and the relationships between living things. Ecocriticism, in its most basic definition, is the study of the relationship between literature and the physical environment. Environmental criticism, in this case, is the study of the environment "one foot in literature and one foot in nature". The environmental critic asked, "How is nature represented in this poem? Are the values in this poem compatible with ecological virtue? How do metaphors about soil, water and air shape the attitude towards nature? may ask such questions. A literary work can be analyzed ecocritically by answering these and similar questions.

The idea that nature should be protected and that this trend should be stopped in the face of various natural destructions in genres of our literary tradition such as poetry, short story and novel is not new. In fact, according to many researchers, nature consciousness is older in Turkish literature than in the West.

In our study, the poems of Esirî Baba, one of the 20th century poets, will be tried to be interpreted with an ecocritical point of view. Esirî Baba, like his grandfather Âşık Baboğ, plays the instrument well, sings poems, ballads and songs with his unique style and is known as Âşık Mehmet in his close circle. In Esirî Baba's poems, main themes such as love, exile, religion and mysticism, advice, lamentation and satire, and death were handled. In our study, all poems of Esirî Baba will be examined and the connection between these poems and the elements in nature will be revealed.

Keywords: *Esirî Baba, environment, ecology, ecocritical, natüre*

AHLAKİ VE TİKEL OLANDAN EVRENSELLİĞE: TÜRKİYE'DE MİLLÎ GÖRÜŞ HAREKETİ'NDE İNSAN HAKLARI SÖYLEMİ

Mehdi Pekedis

Özet

Bu çalışmada, Türkiye'de İslamcı ideoloji temelinde ortaya çıkan Millî Görüş Hareketi'nin insan haklarına yönelik söylemleri analiz edilecektir. Millî Görüş Hareketi, Necmettin Erbakan'ın düşünceleri ve önderliğinde kurulan siyasi partilerin genel adıdır. Bu bağlamda bu çalışmanın ana odak noktasını millî görüş çizgisinde siyasal hayata tezahür eden Millî Nizam Partisi, Millî Selamet Partisi, Refah Partisi, Fazilet Partisi ve Saadet Partisi oluşturmaktadır.

İlk olarak kurulan Millî Nizam Partisinde insan hakları ahlak ve maneviyat temelinde ifade edilirken Millî Selamet Partisinde de benzer söylemlere rastlanılmaktadır. Buna karşın 1980'den sonra kurulan Refah Partisinin parti programı, seçim beyannameleri ve kongrelerinde insan haklarına yönelik ifadeler ahlak ve maneviyatın yanı sıra evrensel insan haklarına da sıklıkla vurgu yapılmıştır. Fazilet Partisinde de benzer şekilde insan haklarına yönelik ifadeler daha çoğulcu ve evrensel insan haklarına yönelik söylemelere yer verilmiştir. Saadet Partisi ise evrensel insan haklarına ve değerlerine sıklıkla yer verilmekle birlikte ahlaki ve manevi değerlerinde bu çerçevede önemine sıklıkla vurgu yapılmıştır. 1980'ler sonra ortaya çıkan Refah Partisi, Fazilet Partisi ve Saadet Partisinde ortak olan evrensel insan haklarına yapılan referans oluşturmaktadır. Bu bağlamda Millî Görüş Hareketi partilerinin parti programlarında insan hakları söylemi tarihsel olarak değişik şekil(ler)de ifade edilmiştir. Millî Görüş Hareketi ekseninde kurulan partilerin parti programında söylem değişiminin temelinde ise Türkiye'nin siyasal tarihinin gelişim süreciyle ilişkilidir. Türkiye'nin 1970'lerden günümüze kadar

geçirdiği politik-ekonomik ve toplumsal değişim ile uluslararası alandaki gelişmeler Millî Görüş Hareketi'ne bağlı söz konusu partilerin konjonktürel davranmasına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmanın sınırları tarihsel olarak 1970'ten günümüze kadar süregelen Millî Görüş Hareketi'ne bağlı siyasi partilerin parti programları, seçim beyannameleri ve kongre belgeleri oluşturmaktadır. Dolayısıyla çalışmada nitel araştırma tekniğinde yararlanılarak durum analizi yapılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Millî Görüş Hareketi, insan hakları, çoğulculuk, ahlaki ve manevi, evrensel insan hakları*

FROM THE MORAL AND PARTICULAR TO THE UNIVERSALITY: HUMAN RIGTHS DISCOURSE IN THE NATIONAL OPINION MOVEMENT IN TURKEY

Abstract

In this study, the discourses of the National Opinion Movement, which emerged on the basis of the Islamist ideology in Turkey, on human rights will be analyzed. The National Opinion Movement is the general name of the political parties established under the thoughts and leadership of Necmettin Erbakan. In this context, the main focus of this study is the National Order Party, the National Salvation Party, the Welfare Party, the Virtue Party and the Felicity Party, which manifested in the political life in line with the National Vision.

While human rights were expressed on the basis of morality and spirituality in the National Order Party, which was first established, similar discourses are encountered in the National Salvation Party. On the other hand, expressions of human rights in the party program, election manifestos and congresses of the Welfare Party, which was founded after 1980, have often emphasized universal human rights as well as morality and spirituality. Similarly, in the Virtue Party, expressions about human rights are more pluralistic and universal. The Felicity Party, on the other hand, often includes universal human rights and values, and its moral and spiritual values are often emphasized in this context. It constitutes a reference to the universal human rights common to the Welfare Party, Virtue Party and Felicity Party, which emerged after the 1980s. In this context, the discourse of human rights has historically been expressed in different figure in the party programs of the parties of the National Opinion Movement. The basis of the discourse change in the party program of the parties founded on the axis of the National Opinion Movement is related to the development process of Turkey's political history. It has been concluded that the political-economic and social change that

Turkey has undergone since the 1970s and the developments in the international arena have caused the parties affiliated with the National Opinion Movement to behave cyclically.

The boundaries of this study are the party programs, election manifestos and congress documents of the political parties affiliated with the National Opinion Movement, which has historically existed from 1970 to the present. Therefore, in the study, it is aimed to make a situation analysis by using the qualitative research technique.

Keywords: *National Opinion Movement, human rights, pluralism, moral and spiritual, universal human rights*

TÜRKİYE'DE PANDEMİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN YEŞİL FİNANSA ETKİSİ

Kader Aksoy - Zafer Kanberoğlu

Özet

Yeşil finans düşük karbonlu, sürdürülebilir ve kapsayıcı yöntemlerle geleneksel ekonomiyi dönüştürmeyi teşvik eden bir sistemdir. Yeşil finans, son on yılda iklim değişikliği, çevresel tehditlerle mücadelede önemli bir rol oynamakta ve sürdürülebilir kalkınma için bir ön koşul hâline gelmektedir. Sürdürülebilir kalkınmanın temel amaçlarından biri de sağlıklı bir yaşamın etkin kılınmasıdır. Sağlıklı yaşamı tehdit eden unsurlar arasında salgınlar yer almaktadır. Özellikle Coronavirüs salgını ile yaşadığımız ve dünya tarihinde pek çok örneği olan, çok geniş bir alanda etkili olan salgın hastalıklar pandemi olarak tanımlanmaktadır. Dünyada 2020 sürecinde etkili olmaya başlayan ve henüz etkisi devam eden pandemi, sağlıklı yaşam alanları oluşturarak daha sağlıklı ortamlarda yaşamı sürdürebilmek için yeşil finansa dikkat çekmektedir. Söz konusu süreç bir taraftan yeşil finansa dikkat çekerken diğer taraftan insanın yaşamını tehdit eden iklim krizine de çözüm önerileri sunmaktadır. İklim krizinin temel sebepleri arasında sera gazı salınım artışının oluşturmuş olduğu hava kirliliği, sağlıklı yaşamı ciddi anlamda tehdit etmektedir. Bu sorunun giderilmesi için ulusal ve uluslararası düzeyde Paris İklim Anlaşması gibi önlemler alınmaktadır. Bu bağlamda pandemi ve iklim değişikliği kalkınmanın kırılganlığını ve sürdürülebilir kalkınma alanında yeşil finansa ihtiyacı artırmaktadır. Türkiye yeşil finans uygulamalarına yeteri kadar olmasa da uyum sağlamaya çalışmaktadır. Özellikle 2012 yılında Türkiye'deki bankalar sürdürülebilir finansman yarışına dâhil adımlar atmaya başlamıştır. Ayrıca Türkiye'deki güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, hidroelektrik enerji santrallerin artırılması için ciddi finansman kaynağı ihtiyacı yeşil finansa dikkat çekmektedir. Bu çalışma, Türkiye'de pandemi ve iklim değişikliğinin yeşil finansa etkisini incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: *Yeşil finans, pandemi, Türkiye, iklim değişikliği*

THE EFFECT OF PANDEMIC AND CLIMATE CHANGE ON GREEN FINANCE IN TURKEY

Abstract

Green finance is a system that encourages transforming the traditional economy through low-carbon, sustainable and inclusive methods. Green finance has played an important role in tackling climate change and environmental threats in the last decade and has become a prerequisite for sustainable development. One of the main goals of sustainable development is to make a healthy life effective. Epidemics are among the factors that threaten healthy life. Pandemics are defined as epidemic diseases that are effective in a wide area, especially with the coronavirus epidemic and which have many examples in world history. The Pandemic, which started to be effective in the 2020 process in the world and is still in effect, draws attention to green finance in order to create healthy living spaces and to sustain life in healthier environments. While this process draws attention to green finance, it also offers solutions to the climate crisis that threatens human life. Air pollution caused by the increase in greenhouse gas emissions, among the main causes of the climate crisis, seriously threatens healthy life. In order to solve this problem, measures such as the Paris climate agreement are taken at the national and international level. In this context, the pandemic and climate change increase the fragility of development and the need for green finance in the field of sustainable development. Turkey is trying to adapt to green finance practices, although not enough. Especially in 2012, banks in Turkey started to take steps to participate in the sustainable finance race. In addition, the need for serious financing resources to increase solar energy, wind energy and hydroelectric power plants in Turkey draws attention to green finance. This study examines the impact of pandemic and climate change on green finance in Turkey.

Keywords: *Green finance, pandemic, Turkey, climate*

ÜNİVERSİTE KÜLTÜRÜNÜN BİREYSEL KARİYER PLANLAMA VE GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİNE ETKİSİ

Metin Işık - Kübra Nur Bilen - Nursaç Uyğun

Özet

Birçok program düzeyinde faaliyet gösteren üniversiteler, öğrencilerin hem teorik hem de pratik bilgi kazanmalarına olanak sağlayan kapsamlı ve çok yönlü yükseköğretim kurumlarıdır. Diğer taraftan üniversiteler, eğitim ve öğretim kurumları olmanın yanı sıra sosyal bir yaşam ve öğreti alanı özelliğine de sahiptir. Bu nedenle öğrencilerin öğrenme ve gelişimleri üzerinde çok önemli bir etkiye sahip olan üniversitelerin nasıl bir kültüre sahip oldukları da önem arz etmektedir. Üniversite yerleşkesinin sosyal donatılarından, öğretim elemanlarının niteliğine, üniversite yönetiminin sergilediği destekleyici davranışlardan, idari personelin öğrencilerle olan iletişimine kadar birçok faktör üniversite kültürü kapsamındadır. Bu kültürel faktörlerden her birisinin farklı açılardan öğrencilerin bireysel kariyer planlamalarını etkileyebileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda bahsedilen bu faktörlerin öğrencilerin girişimcilik eğilimleri üzerinde de etkili olduğu varsayılmaktadır. Bu bağlamda araştırma kapsamında üniversite kültürünün bireysel kariyer planlaması ve girişimcilik eğilimleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Bu doğrultuda nedensel tarama deseninde nicel veri analizine dayalı bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ana kütlesini Bitlis Eren Üniversitesi Rahva yerleşkesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise basit tesadüfî örnekleme yöntemi ile araştırmaya katılım sağlayan öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma verileri anket tekniğinden yararlanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler ilk olarak yapısal eşitlik modellemesi ile uyum ve güvenilirlik yönünden analiz edilmiştir. Hipotez testi için ise SPSS programı ile regresyon analizi yapılmıştır. Analizler sonucunda; üniversite kültürünün hem girişimcilik eğilimini hem de bireysel kariyer planlamasını anlamlı şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Araştırma bulgularına göre üniversite yöneticileri başta olmak üzere akademik ve idari personele yönelik birtakım öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Üniversite kültürü, bireysel kariyer planlaması, girişimcilik eğilimi, Bitlis Eren Üniversitesi*

THE EFFECT OF UNIVERSITY CULTURE ON INDIVIDUAL CAREER PLANNING AND ENTREPRENEURSHIP TENDENCY

Abstract

Universities operating at many program levels are comprehensive and versatile higher education institutions that allow students to gain both theoretical and practical knowledge. On the other hand, universities, in addition to being educational and training institutions, also have the feature of a social life and teaching area. For this reason, it is also important what kind of culture the universities have, which have a very important effect on the learning and development of students. Many factors are within the scope of university culture, from the social facilities of the university campus to the quality of the teaching staff, from the supportive behavior of the university administration to the communication of the administrative staff with the students. It is thought that each of these cultural factors may affect students' individual career planning in different ways. At the same time, it is assumed that these factors are also effective on students' entrepreneurial tendencies. In this context, the effect of university culture on individual career planning and entrepreneurial tendencies was examined within the scope of the research. In this direction, a research based on quantitative data analysis was carried out in a causal scanning design. The main body of the research is composed of students studying at Bitlis Eren University Rahva Campus. The sample consists of students who participated in the research with simple random sampling method. Research data were collected using the questionnaire technique. The obtained data were first analyzed with structural equation modeling in terms of compatibility and reliability. Regression analysis was performed with SPSS program for hypothesis testing. As a result of the analysis; It has been determined that university culture significantly affects both entrepreneurial tendency and individual career planning. According to the research findings, a number of suggestions were made for academic and administrative staff, especially university administrators.

Keywords: *University culture, ındividual career planning, entrepreneurship tendency, Bitlis Eren University*

COVİD-19 SALGININ GIDA GÜVENCESİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Muhammed Şükrü Mollavelioğlu - Sinem Soyhan

Özet

Gıda, bütün canlıların yaşamsal faaliyetlerini sürdürebilmeleri adına en temel gereksinim olarak karşımıza çıkmaktadır. Gıda güvencesi ise insanların sağlıklı ve aktif bir hayat yaşayabilmeleri için yeterli, güvenli ayrıca besleyici olan gıdaya hem fiziksel hem de ekonomik açıdan sürekli ulaşabilme durumudur. Gıda güvencesi, satınalınabilirlik, erişilebilirlik, bulunabilirlik, kalite ve güvenlik ile doğal kaynak ve dayanıklılık boyutlarından oluşmaktadır.

Covid-19 salgınına ilişkin hükûmetlerin uyguladığı çeşitli önlemler, birtakım ekonomik problemlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Salgının yaratmış olduğu ekonomik problemlerin başında da gıda güvencesinde yaşanabilecek aksamalar gelmektedir. Bu bağlamda salgına ilişkin alınan önlemlerle bireylerin hareket kısıtlılığının yanında ülkelerin almış oldukları tedbirler çerçevesinde de gıda mobilitesinde kısıtlamalar meydana gelmiştir. Bu çift yönlü kısıtlamalar, bir yandan çiftçi hasadında azalmalara neden olurken bir yandan da kullanılamayan gıdalarda israfa yol açmıştır. Diğer bir açıdan oluşan ekonomik durgunluk, iş kayıplarına neden olurken bireylerin gelirlerindeki azalmalar da beslenme sorunlarını beraberinde getirmiştir. Ayrıca gıda tedarik zincirlerinde yaşanan sorunlar, gıda güvencesinin ülkeler açısından önemini bir kez daha ortaya çıkarmıştır. Dünyanın birçok yerinde var olan yetersiz beslenme, açlık gibi sorunlar Covid-19 salgınıyla birlikte daha fazla artma eğilimi göstermiştir. Salgınla mücadelede önem arz eden sağlıklı beslenebilme olgusu özellikle yoksulların gıdaya erişmemesinde ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda salgının 2030 yılına kadar hedeflenen dünyada sıfır açlık olgusunun gerçekleşmesini sekteye uğratabilme ihtimali göz önünde bulundurularak gıda güvencesi üzerindeki etkilerinin tespit edilmesi

önemlidir. Ayrıca salgının yaratmış olduğu gıda güvencesizliğinin derinleşme olgusu ülkeleri bu konudan ders çıkararak gelecekte ortaya çıkabilecek olumsuzlukları azaltmaya yönelik adımlar atmaya yönlendirmiştir. Bu çalışma, Covid-19 salgının gıda güvencesi boyutları üzerinde meydana getirdiği etkileri inceleyerek alınabilecek ekonomik ve politika kararlarına ilişkin çıkarımlarda bulunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Gıda güvencesi, Covid-19, ekonomi*

EFFECTS OF THE COVID 19 EPIDEMIC ON FOOD SECURITY

Abstract

Food is the most basic requirement for all living things to sustain their vital activities. Food security, on the other hand, is the state of continuous access to sufficient, safe and nutritious food, both physically and economically, so that people can live a healthy and active life. Food security consists of affordability, accessibility, availability, quality and safety, and natural resource and durability dimensions.

Various measures taken by governments regarding the Covid-19 outbreak have caused some economic problems. One of the economic problems caused by the epidemic is the disruptions that can be experienced in food security. In this context, in addition to the restriction of movement of individuals with the measures taken regarding the epidemic, restrictions have occurred in food mobility within the framework of the measures taken by countries. These two-way restrictions have resulted in reductions in farmer harvests on the one hand, and wastage in unused food on the other. On the other hand, while the economic recession caused job losses, the decrease in the incomes of individuals brought along nutritional problems. In addition, the problems experienced in food supply chains have once again revealed the importance of food security for countries. Problems such as malnutrition and hunger, which exist in many parts of the world, have tended to increase more with the Covid-19 epidemic. The phenomenon of being able to eat healthy, which is important in the fight against the epidemic, has emerged especially when the poor do not have access to food. In this context, it is important to determine the effects of the epidemic on food security, taking into account the possibility of disrupting the realization of zero hunger in the world, which is targeted until 2030. In addition, the deepening phenomenon of food insecurity caused by the epidemic has led countries to take steps to reduce the problems that may arise in the future by learning lessons from this issue. This study aims to make inferences about the economic and policy decisions that can be taken by examining the effects of the Covid-19 epidemic on the dimensions of food security.

Keywords: *Food security, Covid 19, economy*

YÛNUS EMRE'NİN "DAĞLAR İLE TAŞLAR İLE" ADLI ŞİİRİNİN TASAVVUFİ BOYUT VE SEMBOLLER YÖNÜYLE İNCELENMESİ

Ayşenur Halidi

Özet

Yunus Emre, Anadolu'da XIII. yüzyılın ikinci yarısı ve XIV. yüzyılın ilk çeyreğinde yaşamış şair, eren ve ilk mutasavvıflardandır. Şiirlerindeki canlı ve samimi üslubuyla çağlar sonrasına taşınmış en önemli isimlerdendir. Zamanın birçok ilmine vâkıf olan şair, yalnızca bunlarla yetinmenin onu tatmin etmediği kanısına vararak dervişlik yolunu seçmiştir. Dervişliği seçen şair, iyi bir mutasavvıf olmuş, yazdığı şiirleriyle çağdaşlarına ve günümüze sesini ve şiirlerinin yankısını ulaştırmayı başarmıştır. Yazdığı şiirler ile tasavvuf ilminin dilini ve kültürünü duru bir şekilde tanımamızı sağlamıştır.

Çalışmamızda büyük Türk düşünürü, şair ve mutasavvıfı Yunus Emre'nin hayatı, manevi yönü ve şiiri; tasavvuf düşüncesi, sembolizm etrafında yorumlanarak açıklanmıştır. Bu çerçevede, Yunus Emre'nin şiirlerinden biri olan "Dağlar İle Taşlar İle" adlı şiiri seçilerek çalışmamızda incelenmiştir. Bu şiirin seçilmesindeki temel sebep, şiirde kullanılan neredeyse tüm kavramların tasavvufi semboller taşımasıdır. Şiirde kullanılan tüm kelimeler şair tarafından özenle seçilmiş, her birinin sembolik değerinin olduğu, tasavvuf lügatindeki karşılıklarının tespitiyle de sağlanmıştır. Şiir boyunca kullanmış olduğu kelime ve kelime grupları ile şiirinin aynı temada devamlılığını sağlamış olmanın yanında, şiirinde bir zikir çemberinin daimî döngüsünü de hissettirmektedir. Yunus Emre, âdeta okuyucuyu zikrine davet ederek evrensel bir zikir çemberi oluşturmaktadır.

Yunus Emre'nin edebî dilin imkânlarını kullanarak tasavvufun derinliklerine ve inceliklerine temas eden bu şiirinde, bazı sözcüklerle birden fazla anlamın kastedildiği tespit edilmiştir. Bunların bazılarının Kur'an-ı Kerim'deki bazı ayetlerle açıklanabileceği, bazılarının ise yalnızca tasavvuf lügatindeki temel karşılığı olan anlamlarıyla ifade edilebileceği görülmüştür. Çalışmamıza konu olan şiir, yedi beyit olup her beyit şerh edilerek tasavvuf terminolojisi ile açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Yunus Emre, Dağlar İle Taşlar İle Tasavvuf*

AN EXAMINATION OF YUNUS EMRE'S POETRY "DAĞLAR İLE TAŞLAR İLE" IN TERMS OF SUFI DIMENSIONS AND SYMBOLS

Abstract

Yunus Emre, XIII. second half of the century and XIV. The poet, who lived in the first quarter of the century, is one of our first mystics. With his lively and sincere style in his poems, he is one of the most important names who have been moved beyond the ages. The poet, who was well-versed in many sciences of the time, chose the path of being a dervish, believing that he was not satisfied with only these. The poet, who chose to be a dervish, became a good mystic and managed to convey his voice and the echo of his poems to his contemporaries and today with his poems. With the poems he wrote, he enabled us to know the language and culture of Sufism in a clear way.

In our study, the life, spiritual aspect and poetry of the great Turkish thinker, poet and mystic Yunus Emre; Sufi thought has been explained by interpreting it around symbolism. In this framework, one of Yunus Emre's poems, which we think is appropriate, named "Dağlar İle Taşlar İle" was selected and examined in our study. The main reason for choosing this poem is that almost all the concepts used in the poem have Sufi symbols. All the words used in the poem were carefully chosen by the poet, and the symbolic value of each of them was provided by the determination of their equivalents in the Sufi lexicon. In addition to ensuring the continuity of his poem on the same theme with the words and phrases he used throughout the poem, he also makes one feel the permanent cycle of a circle of dhikr in his poem. Yunus Emre almost invites the reader to his dhikr and creates a universal dhikr circle.

In this poem of Yunus Emre, which touches on the depths and subtleties of Sufism by using the possibilities of the literary language, it has been determined that some words have more than one meaning. It has been seen that some of these can be explained with some verses in the Qur'an, while others can only be expressed with their basic meanings in the Sufi dictionary. The poem, which is the subject of our study, has seven couplets, and each couplet is annotated and explained with mysticism terminology.

Keywords: *Yunus Emre, Dağlar İle Taşlar İle, Sufism*

GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YANGIN GÜVENLİĞİNE YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Furkan Dağaşan - Pınar Baykan - Ebru Senemtaşı Ünal

Özet

Mutfaklar, insanın temel ihtiyaçlarından olan yeme ve içme gereksinimlerinin karşılandığı çeşitli ekipmanlar ve çalışma bölümlerinin olduğu alanlardır. Mutfaklarda çalışan sağlığını olumsuz yönde etkileyecek birçok tehlike bulunmaktadır. Bu tehlikelerin en önemlilerinden birisi yangındır. Çalışanların yangın güvenliğine ilişkin yeterli bilgiye sahip olmaması, yangının çıkış sebepleri arasında yer almaktadır. Bu amaçla çalışmamızda mutfaklarda aktif rol alacak olan gastronomi ve mutfak sanatları bölümü öğrencilerinin hizmet öncesi yangın güvenliğine yönelik bilgi düzeyleri değerlendirilmiştir. Çalışma nicel araştırma yöntemi dayanak alınarak yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan anket, demografik bilgileri içeren 8 soru ve mutfaklarda yangın güvenliğine ilişkin 20 çoktan seçmeli soru olmak üzere toplam 28 sorudan oluşmaktadır. Çalışmaya gastronomi ve mutfak sanatları bölümü öğrencilerinden 58 öğrenci katılmıştır. Anket, sınıf ortamında gözetimli olarak uygulanmıştır. Elde edilen veriler "istatistik paket programı 26" programında analiz edilmiştir. Test sorularına cevap veren 58 öğrencinin 27'si erkek, 31'i kadındır. Öğrencilerin test sorularına %51.2'si doğru, %48.8'inin yanlış cevap verdiği görülmüştür. 25 öğrencinin iş sağlığı ve güvenliği eğitimi aldığı 33 öğrencinin eğitim almadığı belirlenmiştir ve 15 öğrencinin yangın eğitimi aldığı 43 öğrencinin eğitim almadığı görülmüştür. 1, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 16, 18. sorularının doğru cevaplanma yüzdesinin fazla olduğu, 2, 3, 5, 9, 11, 14, 17. sorularının yanlış cevaplanma yüzdesinin daha fazla olduğu 19 ve 20. sorulara eşit sayıda doğru ve yanlış cevap verdikleri görülmüştür. Öğrencilerin bir kısmının iş sağlığı ve güvenliği eğitimi almış olmalarının

doğru cevaplanma yüzdesini artırdığı düşünülmektedir. Gastronomi ve mutfak sanatları bölümü öğrencilerinin yarıya yakınının yanlış cevap vermiş olması ise yangın güvenliğine ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Gastronomi ve mutfak sanatları bölümü öğrencilerine mutfaklarda yangın ve yangın güvenliği konusunda olası tehlike ve risklere ilişkin farkındalık kazandırmak için eğitimlerin ve tatbikatların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Gastronomi, mutfak, yangın, yangın güvenliği*

EVALUATION OF KNOWLEDGE LEVELS OF GASTRONOMY AND CULINARY ARTS DEPARTMENT STUDENTS ON FIRE SAFETY

Abstract

Kitchens are areas where various equipment and work areas are met, which are the basic needs of people, eating and drinking. There are many dangers that will negatively affect the health of workers in kitchens. One of the most important of these dangers is fire. The fact that the employees do not have sufficient knowledge about fire safety is among the reasons for the fire. For this purpose, in our study, the knowledge levels of the students of the gastronomy and culinary arts department, who will take an active role in the kitchens, about fire safety before the service were evaluated. The study was conducted based on the quantitative research method. The questionnaire prepared by the researchers as a data collection tool consists of a total of 28 questions, 8 questions containing demographic information and 20 multiple-choice questions about fire safety in kitchens. 58 students from the Department of Gastronomy and Culinary Arts participated in the study. The questionnaire was administered under supervision in the classroom environment. The data obtained were analyzed in the "statistics package program 26" program. Of the 58 students who answered the test questions, 27 were male and 31 were female.

It was seen that 51.2% of the students gave correct answers to the test questions and 48.8% incorrectly. It was determined that 25 students received occupational health and safety training, 33 students did not receive training, and 43 students, 15 students received fire training, did not receive training. It was observed that the correct answer percentage of the questions 1,4,6,7,8,10,12,13,15,16,18. was high, and the percentage of wrong answers to the questions 2,3,5,9,11,14,17 was higher and they gave an equal number of correct and incorrect answers to the 19th and 20th questions. It is thought that the fact that some of the students received occupational health and safety

training increases the percentage of correct answers. The fact that nearly half of the Gastronomy and Culinary Arts Department students gave wrong answers revealed that their knowledge level on fire safety was insufficient. It is recommended that the students of the gastronomy and culinary arts department should conduct training and exercises in order to raise awareness of the possible dangers and risks of fire and fire safety in the kitchens.

Keywords: *Gastronomy, kitchen, fire, fire security*

THOMAS AQUİNAS VE ÇİFT ETKİ İLKESİ

Mehmet Sabır Şaybak

Özet

Çift etki ilkesi, Thomas Aquinas'ın (1225-1274), *Summa Theologiae*'da (II-II Qu. 64. Art.7) ortaya koyduğu ve Katololik Kilisesi tarafından yıllarca kullanılan ve modern dönemde de tartışılan ahlaki bir ilkedir. Aquinas'a göre eylemlerimiz; biri sadece kastedilen, diğeri de kast edilenin (niyetin) dışında öngörülebilen iki etkiye sahiptir. Onun verdiği nefsi müdafaa örneğine baktığımızda eylemin iki etkiye sahip olduğunu görürüz. Bu etkilerin ilki, kişinin kasıtlı olarak kendi canını kurtarması, ikincisi ise kasıtlı olmasa bile öngörülebilen ve saldırganın ölümüyle sonuçlanan etkidir.

Ahlak felsefesinde çift etki ilkesi, bir insanın öldürülmesi gibi insanın yaşama hakkının elinden alınmasına neden olan bir eylemin, iyi bir amacı teşvik etmenin bir yan etkisi olarak meşru olabilirliğini açıklamak için kullanılır. Çift etki ilkesine göre bazı durumlarda, aynı iyi etkiyi elde etmenin bir yolu olarak böyle bir zarara neden olmaya izin verilemese de iyi bir sonuç getirmenin bir yan etkisi (veya "çift etkisi") olarak bir zarara neden olmaya izin verilebilir. Buna göre Aquinas, saldırganı öldürmenin -onu öldürme niyetinde olmadığı sürece- haklılığını savunur. Ancak burada bir eylemin ahlaki olarak meşru olabilmesi için niyetin dışında, eylemin iyi olması, eylemin bir araç değil bir amaç uğruna ortaya konması ve en önemlisi de eylemin orantılı olması şartlarını taşıması gerekmektedir.

Çift etki ilkesi, çatışan sezgilerimizin bir açıklamasını sunar. Yani eylemimizin yan etkilerinin hem olumlu hem de olumsuz olduğu bir durumda eylemde bulunup bulunamayacağımızı belirleyen bir yöntemdir. Bu ilke birkaç farklı şekilde formüle edilir. Bunlar: (1) durum yeterince ciddiyse, (2) niyetiniz iyi etki yaratmaksa, (3) kötü etki, iyi etkinin üretilme şekli değilse ve (4) eylem doğası gereği yanlış değilse hem iyi hem de kötü etki yaratacak bir eylemde bulunabiliriz.

Çift etki ilkesini savunan filozoflar genellikle muhaliflerinin bir failin niyetlerinin, güdülerinin ve tutumlarının bir eylemin izin verilebilirliğini belirlemede önemli bir faktör olduğunu inkâr ettiğini varsayarlar. Bir fiilin izin verilebilir oluşu sadece fiilin sonuçlarına veya sadece fiilin öngörülen veya öngörülebilir sonuçlarına bağlı ise o zaman çift etki ilkesini temel alan ayrım, iddia edilen ahlaki öneme sahip olmayacaktır. Çift etki ilkesinin bazı muhalifleri, niyet edilen ve yalnızca öngörülen sonuçlar arasındaki ayrımın herhangi bir ahlaki önemi olduğunu gerçekten de reddederler.

Anahtar Kelimeler: *Thomas Aquinas, çift etki ilkesi, eylem, niyet, ahlak felsefesi*

THOMAS AQUINAS AND THE DOCTRINE OF DOUBLE EFFECT

Abstract

The doctrine of double effect is a moral principle that Thomas Aquinas (1225-1274) put forward in *Summa Theologiae* (II-II Qu. 64. Art.7) and used by the Catholic Church for years and discussed in the modern era. According to Aquinas, our actions have two effects, one of which is only meant, and the other that can be foreseen outside of what is meant or our intention. When we look at the example of self-defense given by him, we see that the action has two effects. The first of these effects is the deliberate/conscious saving of one's own life, and the second is the predictable effect, even if unintentional, resulting in the death of the assailant.

In moral philosophy the doctrine (or principle) of double effect is often invoked to explain the permissibility of an action that causes a serious harm, such as the death of a human being, as a side effect of promoting some good end. According to the principle of double effect, sometimes it is permissible to cause a harm as a side effect (or "double effect") of bringing about a good result even though it would not be permissible to cause such a harm as a means to bringing about the same good end. Accordingly, Aquinas defends the justification of killing the assailant unless he intends to kill him. But here, for an action to be morally justified, apart from the intention, the action should be good, the action should be put forward for a purpose, not as a means, and most importantly, the action should be proportional.

The doctrine of double effect offers an explanation of our conflicting intuitions. That is, the doctrine of double effect is a method for determining whether we can act in a situation where the side effects of our action are both positive and negative. This doctrine is formulated in several different ways. These are: (1) the situation is serious enough, (2) your intention is to create a good effect, (3) the bad effect is not the way the good effect is produced, and

(4) the action is not inherently wrong, we can take an action that has both good and bad effects.

Philosophers who advocate the double effect principle often assume that their opponents deny that an agent's intentions, motives, and attitudes are an important factor in determining the permissibility of an action. If the permissibility of an act depends only on the consequences of the act, or only on the predictable or foreseeable consequences of the act, then the distinction based on the principle of double action will not have the alleged moral significance. Indeed, some opponents of the double effect principle deny that the distinction between intended and merely anticipated outcomes has any moral significance.

Keywords: *Thomas Aquinas, the doctrine of double effect, action, ıntention, moral philosophy*

İSTİHDAM YÖNTEMLERİNDE YENİ BİR ÇAĞ: UZAKTAN ÇALIŞMA ÇAĞI

Berivan Özay - Necati Aydın

Özet

Covid-19 küresel salgını insan yaşamını başta sağlık olmak üzere ekonomik, sosyal, psikolojik, kültürel birçok anlamda derinden etkiledi ve değiştirdi. Hayatın birçok alanında değişimlere sebep olan salgın, çalışma hayatında da birtakım değişimlere yol açtı. Salgının bulaşıcı seyrini yavaşlatmak için ülkelerce alınan genel tecritler ve tedbirlerden bir tanesi de faaliyette bulunulan iş koluna çalışma şartları el verdiği ölçüde uzaktan veya evden devam edilmesi oldu. 2020 yılı Haziran ayında yapılan dünya üzerinde birçok farklı sektörün katılımıyla 1,6 milyon çalışanı olan şirketlerin katıldığı "Covid-19 İşveren Aksiyon ve Hazırlık Planları" araştırmasına göre dünyada salgın öncesi %14 olan uzaktan veya evden çalışma oranı Covid-19 küresel salgınından sonra % 68 gibi bir rakama ulaşmıştır (Willis Towers Watson, 2020). Bu sayede uzun süredir konuşulan ancak aksiyon alınmayan uzaktan çalışma modeline pandemi süreciyle beraber hızlıca bir geçiş yapılmış ve yeni çalışma düzeni test etme fırsatı elde edilmiştir. Salgın sebebiyle hayatımızda daha fazla yer edinen, geçici olarak ve kısa vadeli düşünülen uzaktan çalışma uygulamaları planlanmış olanın aksine uzunca bir süre devam etmiş, 2020 yılı tarihteki en geniş toplu uzaktan çalışma deneyiminin yaşandığı yıl olmuştur. Bu çalışma, yaşanan herhangi bir kriz sürecinde ekonomik daralmanın etkisini hafiflettiği ve ekonomik üretimin devamlılığını sağlamak açısından alternatif olarak yol gösterici olması ve bilişim çağı, teknolojik ilerlemeler, dijital dönüşüm ile iş doğasının da değişmesi gibi sebepler ile gelecekte çok daha fazla hayatımızda yer alacağı düşünülen uzaktan çalışma modelini ulusal ve uluslararası veriler ile inceleme amacı taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Uzaktan çalışma, istihdam, bilişim çağı, Covid-19*

A NEW AGE IN EMPLOYMENT METHODS: REMOTE WORKING ERA

Abstract

The global epidemic of Covid-19 has deeply affected and changed human life in many economic, social, psychological and cultural senses, especially health. The epidemic, which caused changes in many areas of life, also led to some changes in working life. One of the general lockdowns and measures taken by countries to slow down the contagious course of the epidemic was to continue the business in which the activity is carried out remotely or from home, as long as working conditions allow. According to the "Covid-19 Employer Action and Preparation Plans" research, which was conducted in June 2020, in which companies with 1.6 millîon employees participated in the participation of many different sectors around the world, the rate of working remotely or from home, which was 14% before the epidemic, was 68% after the Covid-19 global epidemic. reached such a figure (Willis Towers Watson, 2020). In this way, a quick transition was made to the remote working model, which has been talked about for a long time but no action was taken, with the pandemic process, and the opportunity to test the new working order was obtained. Remote work practices, which took more place in our lives due to the epidemic and were considered temporary and short-term, continued for a long time contrary to what was planned, and 2020 has been the year of the largest collective remote work experience in history. This study focuses on remote working, which is thought to take place in our lives more in the future due to reasons such as the information age, technological advances, digital transformation and the change in the nature of work, as it alleviates the impact of economic contraction in any crisis process and provides an alternative to ensure the continuity of economic production. It aims to examine the model with national and international data**.**

Keywords: *Remote working, employment, ınformation age, Covid-19*

TRB2 BÖLGESİNDE GÖÇ OLGUSU

Asima İsaoğlu - M. Akif Arvas

Özet

Göç olgusu, kadim zamanlardan beri insalık için önemli bir konu olmuştur. İnsan farklı zamanlarda, birçok farklı nedenden dolayı bir bölgeden başka bir bölgeye göç etmiştir. Arkaik zamanlarda göç, daha çok beslenme ve barınma amaçlı yapılırken modern zamanlarda ise bu faktörlere ilaveten, siyasi, ekonomik ve dinî nedenler eklenmiştir. Hatta günümüzde ekonomik ve politik faktörlerin göçe dinamizm kazandıran başat faktörler olduğu ön plana çıkmıştır. Göç hareketi ile göç veren yerin demografik ve ekonomik yapısı değişirken bu olgunun göç edilen yerde/bölgede de ortaya çıkması beklenilir. Göç bu etkilerinin yanı sıra sosyal ilişkileri, toplumsal asayişi ve sosyal statülerde değişikliklere yol açmaktadır. Örneğin, metropollerde sınıfsal katmanların oluşmasında göç önemli bir neden olmuştur. Türkiye'de TRB2 (Van, Hakkâri, Muş ve Bitlis) olarak adlandırılan coğrafi bölge, diğer bölgelere nazaran daha az gelişmiş olup kırsal kalkınma açısından yeterli düzeye ulaşamamıştır. Sanayi ve hizmet faaliyetlerinin yetersizliği, tarım ve hayvancılığın gelir ve istihdam oluşturma potansiyelinden uzak olması, eğitim düzeyinin Türkiye ortalamasının altında olması, nüfusun genç nüfustan oluşması ve bunun beslediği yüksek işsizlik gibi faktörler göçü tetikleyen temel unsurlar olmuştur. Dolayısıyla son yıllarda, TRB2'den İstanbul, Ankara, Yalova, Bursa, Adana ve diğer şehirlere doğru önemli bir göç hareketliliğinin mevcut olduğu istatistiki verilerden anlaşılmaktadır. Bu çalışmanın amacı gerek TRB2 bölgesine gerekse de TRB2'den diğer bölgelere olan göç hareketliliğinin sebep ve sonuç ilişkilerini bölgenin avantaj ve dezavantajlarından yola çıkarak incelemektir. Bu amaçla il ticaret odalarının hazırladığı raporlar ve TÜİK istatistiklerinden faydalanarak sağlıklı bir analiz yapılması çalışmanın odağını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Göç, ekonomi, TRB bölgesi*

MIGRATION PHENOMENON IN TRB2 REGION

Abstract

The phenomenon of migration has been an important issue for humanity since ancient times. Mankind has migrated from one region to another for many different reasons at different times. In the archaic times, migration was mostly for seeking for food and shelter, while in modern times, political, economic and religious reasons were added in addition to these factors. Even today, it has come to the fore that economic and political factors are the dominant factors that bring dynamism to migration. While the demographic and economic structure of the place of migration changes with the migration movement, it is expected that this phenomenon will also occur in the migrated place/region. In addition to these effects, migration causes changes in social relations, social security and social status. For example, migration has been an important reason for the formation of class layers in metropol cities. The geographical region called TRB2 (Van, Hakkâri, Muş and Bitlis) in Turkey is less developed than other regions and has not reached a sufficient level in terms of rural development. Factors such as the inadequacy of industry and service activities, the fact that agriculture and animal husbandry are far from the potential to generate income and employment, the education level is below the Turkey average, the population is composed of young population, and the high unemployment caused by this have been the main factors triggering migration. Therefore, it is understood from the statistical data that there has been a significant migration mobility from TRB2 to cities such as Istanbul, Ankara, Yalova, Bursa, Adana and other cities in recent years. The aim of this study is to examine the cause and effect of migration mobility both to the TRB2 region and from TRB2 to other regions, based on the advantages and disadvantages of the region. For this purpose, making a healthy analysis by making use of the reports prepared by the provincial chambers of commerce and TUIK statistics is the focus of the study.

Keywords: *Migration, economy, TRB2 region*

HZ. MUHAMMED'İN İLETİŞİM DİLİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Ethem Babrak

Özet

Semavi dinlerin son temsilcisi ve insanlığın son peygamberi Hz. Muhammed'dir. Kendisine 40 yaşındayken peygamberlik vazifesi verildikten sonra çok kısa sayılabilecek bir zaman zarfı içerisinde insanlar üzerinde çok etkili olmuş ve kendi döneminde on binlerce insanın İslam dinine girmesine vesile olmuştur.

Şüphesiz tüm peygamberlerin olduğu gibi Hz. Muhammed (s.a.v)'in de dini insanlara iletmek, açıklamak ya da izah etmek gibi bir misyonu vardır. Kuran'da, "Ant olsun, Allah'ın Resulü'nde sizin için Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır." denilerek onun "güzel bir model" olduğuna vurgu yapılmıştır. Hz. Muhammed (s.a.v)'in tebliğ ve açıklama vazifesini yerine getirdiği süreçte, insanlarla iletişim kurmadaki becerisi şüphesiz iletişim bilimi alanında çalışmış veya çalışacaklar için önem arz etmektedir. On beş asır öncesinin koşulları göz önüne alındığında büyük bir cesaretle tek başına yola çıktığı bir meselede çok kısa bir zaman zarfı içinde on binleri etkilemeyi ve hatta kendisine hayran bırakmayı başarmasında iletişim yöntemlerini etkili bir şekilde kullanmış olmasının büyük bir payı olduğu bir gerçektir.

Bu çalışmada, son asırda iletişimin oldukça önemli olduğu gerçeğinin bilinmesinden hareketle bir tebliğci sıfatıyla Hz. Muhammed (s.a.v)'in iletişim sürecini nasıl gerçekleştirdiği, iletişimde nasıl başarıya ulaştığı, iletişim modelleri bağlamında onun iletişim sürecini gerçekleştirme biçimi üzerinde durulacaktır. Hz. Muhammed (s.a.v)'in insanlarla olan iletişimi kişiler arası iletişim ile kitle iletişimi bağlamında örnekler eşliğinde değerlendirilecek ve kullandığı dil ve iletişim yöntemi, çağdaş iletişim kuram ve modelleri bağlamında izah edilmeye çalışılacaktır. Bu çalışmanın genelde iletişim alanında özelde Hz. Muhammed (s.a.v)'in insanlarla iletişimi konularında çalışmalar yapan akademisyen ve araştırmacılar için yardımcı kaynak olma özelliği taşıyacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Hz. Muhammed, iletişim, iletişim dili, etkili iletişim, çağdaş iletişim kuramları*

A STUDY ON THE COMMUNICATION LANGUAGE OF PROPHET MUHAMMAD

Abstract

Muhammad (sav) is the last representative of the heavenly religions and the last prophet of mankind. After he was given the task of prophethood at the age of 40, he had a great impact on people in a very short period of time and he was led in the entry of tens of thousands of people into the Islamic religion during his period. Indeed, as all the prophets, Muhammad (s.a.v) also has a mission to convey, explain or explain religion to people. In the Qur'an, "By Allah, there is a good example for you in the Messenger of Allah for those who hope to meet Allah and the last day and remember Allah a lot." It has been emphasized that he is a "beautiful model". In the process of fulfilling the duty of notification and explanation, Muhammad's (s.a.v) ability to communicate with people is undoubtedly important for those who have worked or will work in the field of communication science. Considering the conditions of fifteen centuries ago, it is a fact that the effective use of communication methods played a major role in his success in influencing and even impressing tens of thousands of people in a very short time on an issue he set out on his own with great courage. Based on the fact that it is known that communication is very important in the last century, this study will focus on how he performs the communication process, how he achieves success in communication and how he performs the communication process in the context of communication models. Muhammad's (s.a.v) communication with people will be evaluated with examples in the context of interpersonal communication and mass communication and the language and communication method he used will be explained in the context of contemporary communication theories and models. This study will be an suplementary resource for academicians and researchers working on the issues of human communication in general and particularly in the field of communication of Hz. Muhammad (s.a.v) with people.

Keywords: *Muhammad (sav), communication, communication language, effective communication, contemporary communication theories*

DİN-FELSEFE İLİŞKİSİ: KUR'AN VAHYİNİN METAFİZİKSEL BOYUTU

Hamdullah Arvas

Özet

Tarihsel süreçte vahiy ile felsefe arasında bir karşıtlık olduğu tezi politik açıdan kullanışlı bir argüman olmuştur. Bazı Müslüman düşünürlerin özellikle kelamcıların bu karşıtlığa itibar etmediği görülse de politik veya ideolojik eğilimlere sahip kimselerin kitleleri bu karşıtlık üzerinden koşullandırdığı, zamanla bu durumun sağduyuya aykırı anlama geleneklerinin oluşmasına zemin hazırladığı tartışmadan varestedir. Gerçekte her iki hakikat yöntemi arasında bir karşıtlık bulunmamaktadır. Bu iddiayı gerekçelendirmek için bütün bir düşünce tarihine bakmak gerekse de meseleyi bu şekilde ele almak bu tebliğin kapsamını aşmaktadır. Bunun yerine, çalışmamızda vahiy-felsefe arasındaki karşıtlık tezine, mevcut durumlara dikkat çekilerek cevap verilmektedir. Söz konusu mevcut durumlardan ilki ilahi hitabın yine Tanrı tarafından yaratılan aklı muhatap aldığı gerçeğidir. Bu bağlamda meseleye bakıldığında bütün dinlerin özellikle İslam'ın aklı temel bilgi kaynağı kabul etmesi, tabii ya da toplumsal örneklerle (ayet) akla (logos) hitap etmesi bu alandaki çatışmanın yapay olduğuna kanıttır. İkincisi vahyi kabul eden insanların felsefe ile ilgilenmelerinde dinden kaynaklanan sınırlayıcı bir durumla karşılaşmamaları, hatta teşvik edilmeleri de karşıtlık iddiasının aleyhine bir durum arz etmektedir. Mevcut durumların her ikisinin referans kaynağı olarak üçüncü mevcut durum Kur'an vahyinin yapısıdır. Bu anlamda iki milyara yakın Müslümanın kutsal kabul ettiği bir kitabın içeriğinin saf dinî bir doğaya sahip olup olmadığı tartışması mevcut durumların en dikkat çekici boyutlarından biridir. Tebliğde vahiy-felsefe Kur'an'ın varlık, bilgi, değer ve estetik bakımdan felsefi-metafiziksel bir sisteme sahip olduğu tezi üzerinden somutlaştırmaya gidilmektedir. Aristo'nun metafiziksel kabul edilen eserleri ile Kur'an ayetleri arasında yapılan karşılaştırmalardan hareketler Kur'an'ın varlık, bilgi, fiilî yasama ve ibadet şeklinde dikey bir açınıma sahip olduğu,

Kur'an'ın konularının varlık kısmının fizik (şahid) ve metafizik (gaib) şeklinde ayrıldığı, nedene dair asıl ilke olarak maddenin bilkuvve doğası yerine Allah'ın iradesinin ikame edildiği ancak bunun felsefe ile değil tercihle ilgili bir belirleme olduğu, bilgi meselesinin kabul ve red tercihlerine açık tutulduğu, felsefi metinlerde başvurulan beş sanatın yöntem olarak kullanıldığı şeklinde bir dizi kanıtlayıcı argümana başvurulmuştur. Sonuç olarak vahyin varlık boyutu bakımından metafiziksel bir arka plana ve hitap, kanıtlama ve sunuluş gibi bilgi konuları bakımından felsefi (hikmet) bir yönteme dayandığı hususu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Kelam, vahiy, felsefe, metafizik, hak*

RELATION OF REVELATION AND PHILOSOPHY: THE METAPHYSICAL DIMENSION OF QUR'ANIC REVELATION

Abstract

The thesis that there is an opposition between revelation and philosophy in the historical process has been a politically useful argument. Although it is seen that some Muslim thinkers, especially theologians (mutakallim), do not respect this opposition. It is clear from the discussion that people with political or ideological tendencies conditioned the masses on this opposition, and this situation, over time, paved the way for the formation of understanding traditions contrary to common sense. In reality, there is no opposition between the two methods of truth. Although it is necessary to look at a whole history of thought to justify this claim. It is beyond the scope of this paper to deal with the issue in this way. Instead, in our study, the thesis of opposition between revelation and philosophy is answered by drawing attention to current situations. The first of these current situations is the fact that the God addresses the mind created by God. Considering the issue in this context, the fact that all religions, especially Islam, accepts reason as the main source of knowledge and appeals to reason (logos) with natural or social examples (verses) proves that the conflict in this area is falsification. Secondly, the fact that people who accept the revelation do not encounter a restrictive situation arising from religion in their dealings with philosophy, and even encourage them, is against the claim of opposition. The third current situation as the reference source for both of the current situations is the structure of Qur'anic revelation. In this sense, the debate about whether the content of a book that nearly two billion Muslims consider sacred has a purely religious nature is one of the most striking aspects of the current situation. In the paper, the revelation-philosophy is embodied through the thesis that the Qur'an has a philosophical-metaphysical system in terms of existence, knowledge, value and aesthetics. The comparisons made between the works of Aristotle, which

are accepted as metaphysical, and the verses of the Qur'an show that the Qur'an has a vertical expansion in the form of existence, knowledge, actual legislation and worship. God's will be substituted for the potential nature of matter as the main principle regarding the cause, but this is a determination not related to philosophy, but to preference; The issue of knowledge is kept open to the choices of acceptance and rejection, and the five arts referenced in philosophical texts are used as a method. As a result; It has been determined that Qu'ân is based on a metaphysical background in terms of the existence dimension of being and a philosophical (wisdom) method in terms of knowledge issues such as address, proof and presentation.

Keywords: *Kalam, revelation, philosophy, metaphysics, truth*

ÇOCUKLUĞUN TARİHSEL GELİŞİMİ VE ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

Fuat Bozyel - Esra Nur Tunç

Özet

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre 0-18 yaş arasında olan her birey, çocuk olarak nitelendirilmektedir. Çocuk, insanlık tarihinin en başından beri var olan bir kavramken, çocukluk kavramının kendine özgü bir dönem olarak yer alması daha geç olmuştur. Eski toplumlarda çocukluk, bir yaşam dönemi olarak ele alınmamıştır. Bu dönemde çocuklara ekonomik kazanç sağlayan varlıklar olarak bakılırdı. Antik Yunan'da ise çocuklara yetişkinlerden farklı bakılmıştır ancak çocukluk kavramı ve tanımlaması yapılmamıştır. Bu dönemde erkek çocuklar haklardan yararlanırken kız çocuklar yararlanamamışlardır. Eski Roma'da da benzer bir şekilde çocuk haklarında cinsiyet ayrımına gidilmiştir. Ek olarak bu dönemde çocuklarını satmak, öldürmek veya çalıştırmak babanın elinde olan bir durumdu. İslamiyet öncesinde de babalar çocukları üzerinde sınırsız hâkimiyete sahiplerdi. İslamiyet Dönemi'nde düşünürler, çocuklarda bireysel farklılıklara ve çocukta oyunun önemine ilk defa değinmişlerdir. İslamiyet'ten sonra dört yaşından itibaren çocukların okula gönderilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Çin'de ailelerin çocukların kendilerine itaat etmesi istenmekteydi. Hindistan'da aileler, erkek çocuklara daha fazla değer verip kız çocukları doğar doğmaz öldürmekteydi. Eski Mezopotamya'da da doğan her erkek çocuk için dualar edilip kurbanlar kesilirdi. Eski Mısır'da ise çocuğun eğitilmesinde annenin rolünün ve katkısının büyük olduğu düşünülerek kadınlara verilen değer artmıştır. Eski İran'da erkek çocuklara daha fazla değer verilmesine rağmen çocukların eğitimini konusunda cinsiyet ayrımı yapılmayarak tüm çocukların eğitimden eşit şekilde yararlanması sağlanmıştır. Orta Çağ Dönemi'nde çocuklara değer verilmeyip çocukları çok küçük yaştan itibaren bir yetişkin olarak görüp her türlü işte çalıştırmışlardır. 17. yüzyılda çocukluk, kendisine özgü bir dönem olarak görülmüştür ve çocuklara özel giysiler,

oyuncaklar, resimler ve öyküler oluşmaya başlanmıştır. 18. yüzyılda düşünürler, çocukların yetişkinlerden farklı psikolojik yapıda olduğunu, "küçük yetişkin" olmadığı vurgulanmıştır. 19. yüzylda ise çocukların çalıştırılma fikrinden uzaklaşılarak okullaşma çalışmaları ilerlemiştir. 20. yüzyılda ise çocuğun iyi hâli göz önünde bulundurularak psikolojik olarak iyi olması için toplumsal değişimler yapılmıştır. Çocukluğun hangi sorununu ele alırsak alalım karşımıza sürekli olarak çocuk hakları eksikliği önümüze çıkmaktadır. Çocuk haklarının toplumda zedelenmesi veya etkinleştirilememesi çocukların geleceği adına oldukça kaygı vericidir. Bu çalışma da nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi ile çocukluğun tarihsel sürecinden bahsederek Çocuk Hakları Sözleşmesi ile değişen çocukluk tanımlamalarını anlatmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocukluk, çocukluğun tarihsel gelişimi, çocuk*

THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF CHILDHOOD AND THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD

Abstract

According to the United Nations Convention on the Rights of Child, every individual between the ages of 0-18 is considered as child. While, the child is a concrete concept that has existed since the beginning of human history, the concept of childhood as a unique period took place at a later time. During this period, children were regarded as a source of economic gain. However, in Ancient Greece children were seen differently from adults, but they did not define the concept of childhood. During this period, while boys enjoyed specific rights, girls could not. There was similar gender discrimination in Ancient Rome. In addition, during this period, it was at the father's discretion to sell, kill or employ their children. Before Islam, fathers had unlimited rights over their children. Philosophers in Islamic period mentioned for the first time the individual differences and the importance of play in children. After Islam, it was emphasized that children should be sent to school from the age of four. In China, parents wanted their children to obey them. Moreover, in India, families valued boys more, and they killed girls as soon as they were born. People prayed and sacrifices were made for every male child in Ancient Mesopotamia. In Ancient Egypt, considering the mother's value and contribution to the education of the child, the value that is given to women increased. Even though boys were more valued in Ancient Iran, there was no gender discrimination in the education of children, and all children benefit from the education equally. In the Middle Ages, children were not valued, they were seen as an adult from a very young age, and they were employed in all kinds of jobs. In the 17th century, childhood was seen as a unique period, children's special clothes, toys, pictures and stories has started to be produced. Thinkers in the 19th century emphasized that children have a different psychological structures than adults. Therefore, they are not "little

adults". In the 19th century, the idea of employing children was abandoned, and schooling studies progressed. In the 20th century, social changes were made for the psychological well-being of the child. No matter which problem of children we deal with, we constantly encounter the lack of children's rights. It is very worrying for the future of children that children's rights are damaged and not activated in society. This study mentions the historical process of childhood with document analysis, which is one of the qualitative research methods, and explains the changing definitions with the Convention on the Rights of the Child.

Keywords: *Convention on the Rights of the Child, childhood, historical development of childhood, child*

ANSELMUS VE ONTOLOJİK DELİL

Mehmet Sabır Şaybak

Özet

Cantorberyli Anselmus (ö. 1109), din konusunda kayıtsız, şartsız kilisenin egemenliğine bağlı, onun otoritesinin bir taraftarı ve kelimenin dar anlamıyla ilk gerçek skolastik düşünür olarak kabul edilmektedir. Orta Çağ'ın önemli teologlarından biridir. Onun eserlerinde Aziz Augustinus'un (ö. 430) etkileri görülür. Anselmus, Tanrı'nın varlığını *Proslogion* adını verdiği eserinde kendisiyle özdeşleşen "Ontolojik Delil" ile kanıtlamaya çalışır.

Orta Çağ felsefesinde iman, dış âlemden alınan tecrübelere göre sistemleştirilmiş ahlaki ve ruhani bir hayat ilkesidir. İman, bilgiden önce gelir ve onun olmazsa olmaz şartıdır. İman ile bilgi birbiriyle çelişmez. Anselmus bu ilişkiyi ifade etmek için "Anlamak için inanırım çünkü inanmazsam anlayamam." demiştir. Ona göre Tanrı, imana anlama gücü katan ve inandığımız gibi olan varlıktır. Onun bu görüşü birkaç asır boyunca Orta Çağ düşüncesinin sloganı hatta manifestosu olarak kullanılmıştır. Ona göre akıl ve iman, insanın sahip olduğu tek bilgi kaynağıdır. O, aklı savunanlara karşı önce sağlam bir inanca sahip olmak gerektiğini belirtmekte bu yüzden inanmayı insan için bir başlangıç noktası olarak kabul etmektedir. Ayrıca Anselmus, kutsal metinlerin diyalektiğe tabii tutulmasına karşı çıkar. Onun akılcılığı aklı tamamen reddetmek değildir. Anselmus, sağlam bir inançtan sonra aklın kullanmasında bir sakınca görmez. Anselmus'un koyu bir Hıristiyan teologu olduğunu, teslis ve tecessümün gerekliliğini ispatlamaya çalışırken de görürüz. Teslisi biraz daha yumuşatıp sunmaya çalışan Anselmus'a göre mantıklı nedenlerle Tanrı vardır. Anselmus'a göre o, üç ilkeyi kendinde toplayan tek Tanrı'dır aynı zamanda insanları kurtarmak için sözün tecessüm ettiğine de inanır. Onun kendi kendine yeteceği ve geriye kalan her şeyin kaçınılmaz bir biçimde ondan sonuç olarak çıkacağı tek bir kanıta ihtiyaç vardır. Bu da ancak imanın bizlere sunduğu Tanrı fikrinden yola çıkmakla kavranılır.

Ontolojik delil, ilk ikisi olgu ve üçüncüsü de kanıt olmak üzere üç ilkeye dayanır, bunlar; a) inancın bize sunduğu Tanrı kavramı; b) düşüncede var olmanın hakikatte var olma anlamına gelmesi; c) Tanrı kavramının düşüncede var olmasının mantıksal olarak onun gerçekte de var olmasını gerektirmesidir.

Daha açık bir ifadeyle ontolojik delil; 1. İnsanlarda *apriori* olarak yani doğuştan getirdikleri özelliklerle mümkün en yüce varlık fikri vardır. 2. Mümkün olan en yüce varlığın, insan zihninde bir düşünce olarak var olduğunu varsayalım. 3. Hakikatte var olmayı insan zihninde var olmayla kıyasladığımızda hakikatte var olmanın daha yüce olduğunu görürürüz. 4. Bu yüzden insanlar, mümkün en yüce varlıktan daha üstün bir varlığı yani hakikakte de var olan bir varlığı zihinlerinde canlandırabilirler. 5. Ancak mümkün en yüce varlıktan daha yüce bir varlık olamayacağına göre 6. Öyleyse mümkün en yüce varlık yani Tanrı hakikatte de vardır.

Anahtar Kelimeler: *Ontolojik delil, Anselmus, Tanrı*

ANSELMUS AND ONTOLOGICAL ARGUMENT

Abstract

Anselmus of Canterbury (d. 1109) is regarded as the first true scholastic thinker in the Christian world, unconditionally dependent on the dominance of the church and a supporter of its authority. He is one of the prominent theologians of the Middle Ages as well. St. Augustine's (d. 430) influences are seen in his works. Anselmus endeavors to prove the existence of God with the "Ontological Evidence" identified with him in his work called Proslogion.

In medieval philosophy, faith is a moral and spiritual life principle systematized according to experiences from the outer world. Faith comes before knowledge and is its indispensable condition. Faith and knowledge do not contradict each other. Anselmus expresses this relationship. As Anselmus says, if I don't believe, I can't understand. According to him, God is the being who gives the power of understanding to faith and He/She is a being as we believe. This view of his has been used as the slogan and even the manifesto of medieval thought for several centuries. According to him, reason and faith are the only sources of knowledge that man has. He states that it is necessary to have a trustworthy belief against those who defend reason, so he accepts belief as a starting point for people. In addition, Anselm opposes the dialectic of the scriptures. His rationality is not a complete rejection of reason. Anselmus thinks no harm in using reason after a true belief. We also see that Anselm was a staunch Christian theologian who tried to prove the necessity of the trinity and incarnation. According to Anselmus, who tries to soften the Trinity a little more, there is God for logical reasons. According to Anselm, he is the only God who has a manifestation in himself three principles; He also believes that the word Incarnates to save people. Only one proof is needed that it will be self-sufficient and everything else will inevitably follow from it. This can only be grasped by starting from the idea of God that faith offers us.

Ontological proof is based on three principles, the first two being fact and the third is proof. These are: a) The concept of God that faith presents to us; b) to exist in thought means to exist in reality; c) The existence of the concept of God in thought logically necessitates its existence in reality.

To set it more clearly, Ontological proof: 1. Humans have the idea of the highest possible being, a priori, that is, with their innate characteristics. 2. Suppose the highest possible being exists as a thought in the human mind. 3. When we compare being in the truth with existing in the human mind; we see that being in truth is higher. 4. Therefore, people can envisage a being that is higher than the highest possible being, that is, a being that also exists in reality. 5. However, since there can be no higher being than the Supreme Possible Being; 6. Therefore, the Supreme Possible Being, that is, God, also exists in reality.

Keywords: *Ontological argument, Anselmus, The God*

G-20 ÜLKELERİNİN PETROL FİYATLARI VE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİSİ

Tunahan Aslan

Özet

Doğal kaynaklar her ülkede dengeli bir dağılıma sahip değildir. Petrol de rezerv büyüklüğü bakımından birkaç ülkeyle sınırlı kalmıştır. Petrol, sanayi, otomotiv ve enerji gibi birçok sektörde kullanılmaktadır. Petrolün yerine bazı ülke ekonomileri yenilenebilir enerjiye geçiş yönünde adım atsalar da dönüşümün yüksek maliyetlerinden dolayı petrolün ülke ekonomileri için önemi güncelliğini korumaktadır. Petrol fiyatlarının değişimi, petrol ihracatçısı ülkenin petrol arzını kısması ya da politik ve finansal etkilerle olmaktadır. Bu da petrol fiyatlarındaki değişiklerin ülke ekonomisindeki göstergeleri olumlu ya da olumsuz etkileyebilmektedir.

Bu çalışmada, 2000Q1-2021Q4 dönemi için çeyreklik veri kullanılarak G-20 ülkelerinde, petrol fiyatları ile büyüme arasındaki karşılıklı ilişki incelenmiştir. Brent petrol ve büyüme değişkenlerinin durağanlığı sınanmış ve otokorelasyon testleri yapılmıştır. Ardından değişkenlerin birinci farkları alındığında durağanlığı tespit edildikten sonra Johansen eş bütünleşme testi yapılmıştır. Bu seriler arasında her iki değişkenin uzun dönemde eş bütünleşme ilişkisine sahip olduğu sonucuna ulaşılırken nedensellik analizinde brent ham petrol ve büyüme değişkenlerinin birbirinin nedeni olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Brent petrol fiyatları, ekonomik büyüme, G20*

RELATIONSHIP BETWEEN OIL PRICES AND ECONOMIC GROWTH OF G-20 COUNTRIES

Abstract

Natural resources do not have a balanced distribution in every country. Oil was also limited to a few countries in terms of reserve size. It is used in many sectors such as oil, industry, automotive and energy. Although the economies of some countries take steps towards the transition to renewable energy istead of oil, the importance of oil for the economies of the countries remain sup to date due to the high costs of the transformation. Changes in oil prices are caused by the oil exporting country's reduction in oil supply or by political and financial effects. This, in turn may affect the indicators of the country's economy positively or negatively due to changes in oil prices.

In this study, the correlation between oil prices and growth in G-20 countries was examined using quarterly data for the period 2000Q1-2021Q4. The stationarity of Brent oil and growth variables was tested and autocorrelation tests were performed. Then, after taking the first difference of the variables and determining their stationarity, the Johansen cointegration test was performed. While it was concluded that both variables have a long-term cointegration relationship between the series, it was concluded that brent crude oil and growth variables were not the cause of each other in the causality analysis.

Keywords: *Brent oil prices, economic growth, G-20*

DÖVİZ KURU OYNAKLIĞININ TÜRKİYE'NİN ENDÜSTRİYEL ÜRETİMİNE ETKİSİ: DCC-GARCH YÖNTEMİ

M. Akif Arvas - Asima İsaoğlu

Özet

Oynaklık (volatilite), fiyatlandırma, opsiyon fiyatlandırması, portföy optimizasyonu veya risk yönetimi gibi varlıklarda görülen "istikrarsızlık, kararsızlık veya belirsizlik" olarak tanımlanır. Bu oynaklık, ekonomik kararlar için çok önemli bir rol oynar. Döviz kurunun (bir para biriminin diğerine göre fiyatı) serbestçe hareket etmesine izin verilirse ekonomideki en hızlı hareket eden fiyat olabilir. Döviz kuru oynaklığı oranı hem mallarda he m de finansal varlıklarda uluslararası işlemlerdeki belirsizliği tanımlar. Kurlar, göreceli olarak beklenmeyen değişiklikleri yansıtan ileriye dönük göreceli varlık fiyatları olarak modellenmiştir. Dolayısıyla döviz kuru oynaklığı ile para arzı, faiz oranları ve gelirlerin belirleyicilerindeki değişikliklere ilişkin beklentiler arasında önemli korelasyon söz konusudur. Türkiye'de sanayi üretimi, ekonominin sanayi sektörüyle bütünleşmiş işletmelerin çıktısını ölçer. Sanayi içerisinde imalat en önemli sektördür ve toplam üretimin yüzde 84'ünü oluşturmaktadır. İmalat içindeki en büyük bölümler şunlardır: Gıda ürünleri (toplam üretimin yüzde 16'sı); temel metaller (yüzde 11); motorlu taşıtlar, römorklar ve yarı römorklar (yüzde 9); tekstil (yüzde 8); diğer metalik olmayan mineral ürünler (yüzde 6); kauçuk ve plastik ürünler (yüzde 5); kimyasallar ve kimyasal ürünler (yüzde 5); elektrikli ekipman (yüzde 5); giyim eşyası (yüzde 5) ve fabrikasyon metal ürünler (yüzde 5). Bu çalışma, Türkiye'de yüksek döviz kuru oynaklığının endüstriyel üretim üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğunu ekonometrik olarak analiz etmeyi amaçlamıştır. TÜİK'ten elde edilen veriler ile son zamanlarda literatürde genişçe yer bulan ve oynaklık etkisinin dinamik yapısını en iyi tahmin eden modellerden biri olan DCC-GARCH yöntemi ile tahminler yapılmıştır. Bulgulara göre, döviz kuru oynaklığı ile endüstriyle üretim arasında önemli bir ilişki söz konusudur.

Anahtar Kelimeler: *Döviz kuru oynaklığı, endüstriyel üretim, DCC-GARCH*

EXCHANGE RATE VOLATILITY AND ITS ON TURKEY'S INDUSTRIAL PRODUCTION: A DCC-GARCH APPROACH

Abstract

Volatility is defined as "instability, indecision or uncertainty" in assets such as pricing, options pricing, portfolio optimization or risk management. This volatility plays a very important role for economic decisions. If the exchange rate (the price of one currency relative to another) is allowed to move freely, it may be the fastest moving price in the economy. The rate of exchange rate volatility describes the uncertainty in international transactions in both goods and financial assets. Currencies are modeled as forward-looking relative asset prices, reflecting relatively unexpected changes. Therefore, there is a significant correlation between exchange rate volatility and expectations regarding changes in the determinants of money supply, interest rates and incomes. Turkey, industrial production measures the output of businesses integrated in industrial sector of the economy. Manufacturing is the most important sector and accounts for 84 percent of total production. The biggest segments within Manufacturing are: Food products (16 percent of total production); basic metals (11 percent); motor vehicles, trailers and semi-trailers (9 percent); textile (8 percent); other non-metallic mineral products (6 percent); rubber and plastic products (5 percent); chemicals and chemical products (5 percent); electrical equipment (5 percent); wearing apparel (5 percent); and fabricated metal products (5 percent). This study aimed to analyze econometrically how high exchange rate volatility has an effect on industrial production in Turkey. With the data obtained from TURKSTAT, estimates were made utilizing DCC-GARCH method, which is one of the models that has been widely used in the literature recently and is one of the models that best predicts the dynamic structure of the volatility effect. According to the findings, there is a significant relationship between exchange rate volatility and industry production.

Keywords: *Exchange rate volatility, ındustrial production, DCC-GARCH*

COVİD- 19 SALGININ TÜRKİYE'NİN EKONOMİK BÜYÜMESİ ÜZERİNE ETKİSİ

Sema Özdemir

Özet

Covid-19 salgını adı verilen ve küresel olarak yayılmaya başlayan salgın bir sağlık sorunu olmasının yanında tüm dünyada birçok sosyal, siyasal ve ekonomik etkilere de neden olmuştur. Salgının önlenmesine yönelik karantina uygulamaları, uluslararası sınırlandırmalar vb. uygulamalar ile birlikte tedarik zincirlerinde meydana gelen kesintiler, ekonomik faaliyetlerde daralmalara neden olmuş, bazı sektörlerde yatırımlar azalmış, gelir düzeyinde ekonomik kayıplar meydana gelmiştir. Salgının Türkiye'de yayılmasının ardından mart ayının ortasından itibaren kısıtlama uygulamaları ile ekonomik faaliyetler etkilenmeye başlamış, nisan ayı itibarıyla tüm ekonomik göstergelere ciddi oranda yansımıştır. Çalışmamızda Covid-19 salgınının Türkiye ekonomisine büyüme yönlü etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda Covid 19 salgınının büyüme üzerindeki olası etkileri büyüme verileri bağlamında değerlendirilmiştir. Çalışmada ortaya çıkan sonuçlar bağlamında, Covid-19 salgının süresine bağlı olarak Türkiye ekonomisine büyüme yönünde negatif etkiler yarattığı ve durgunluğa neden olduğu fakat uygulanan politikalar doğrultusunda dönemsel değişiklikler gösterdiği görülmüştür. Salgının yayılım süresine bağlı olarak özel olarak veya hükûmetçe alınacak para ve maliye politikası tedbirleri doğrultusunda ekonomik büyümeye yansımalarının dönemsel değişiklikler göstereceği kanaati oluşmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Covid-19, pandemi, politikalar, ekonomik büyüme*

THE EFFECT OF THE COVID-19 OUTPUT ON TURKEY'S ECONOMIC GROWTH

Abstract

The epidemic, which is called the Covid-19 Pandemic and has started to spread globally, has caused many social, political and economic effects all over the world, as well as being a health problem. Quarantine practices to prevent the epidemic, international restrictions, etc., along with interruptions in supply chains, caused contractions in economic activities, investments in some sectors decreased, and economic losses occurred at the level of income. Following the spread of the epidemic in Turkey, economic activities began to be affected by the restrictions as of mid-March, and it was seriously reflected in all economic indicators as of April. In our study, it is aimed to examine the growth-oriented effects of the Covid-19 epidemic on the Turkish economy. In this context, the possible effects of the Covid 19 epidemic on growth were evaluated in the context of growth data. In the context of the results of the study, it has been seen that the Covid-19 pandemic has negative effects on the growth of the Turkish economy causes recession, depending on the duration of the pandemic, but it shows periodic changes in line with the policies implemented. Depending on the spread of the pandemic, it has been concluded that the reflections on economic growth will show periodic changes in line with the monetary and fiscal policy measures to be taken privately or by the government.

Keywords: *Covid-19, pandemic, policies, economic growth*

BİR ÜNİVERSİTEDEKİ OFİS ÇALIŞANLARININ ÇALIŞMA DURUŞLARININ ERGONOMİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yonca Uzkan - İbrahim Han

Özet

Ergonomi, işin, ekipmanın, iş yerinin ve çalışma koşullarının çalışana uygun olarak tasarlanması bilimidir. Ergonomi, insanın fiziksel ve zihinsel sınırlarını dikkate alarak sağlıklı bir çalışma ortamının kurulmasını amaçlar. Bu amaçla insan vücudunun fiziksel yetenekleri ve sınırlılıkları, çalışanın özelliklerinin yapılan iş, kullanılan ekipman ve çalışma ortamı ile nasıl ilişkili olduğu değerlendirilir.

Ergonomik koşullar göz ardı edildiğinde çalışanlar arasında mesleki kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları yaygın olarak görülmektedir. Kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları özellikle statik veya üst uzuvların tekrar tekrar hareket ettirilmesini ve uzun süreli bilgisayar çalışmalarını gerektiren işleri yapan ofis çalışanları için en büyük tehdittir. Büro çalışması, iş istasyonunun, ekipmanın ve iş içeriğinin çeşitli boyutları arasındaki etkileşimlerle karmaşık bir fiziksel çalışma ortamını temsil eder. Ofis çalışanları, çalışmaları nedeniyle uzun süre rahatsız ve ağrılı pozisyonlarda kalırlar ve kronik kas-iskelet sistemi problemlerinden korunmaları için ergonomik risk faktörlerinin dikkatli bir şekilde belirlenmesi gerekir.

Ergonomik risk analizi için sıklıkla kullanılan ve oldukça başarılı olan iki ana değerlendirme yöntemi hızlı üst ekstremite değerlendirmesi (RULA) ve hızlı tüm vücut değerlendirmesidir (REBA) [1, 2]. Çalışanın fiziksel ve zihinsel kısıtlılıkları ve yetenekleri RULA ve REBA kullanılarak puanlanır, risk analizi yapılır ve puanlar doğrultusunda iyileştirme önerileri sunulur.

Bu araştırmanın amacı, bir üniversitedeki ofis çalışanlarının çalışma duruşlarının ergonomik değerlendirmesini yapmaktır. Ofis çalışanları için

olası ergonomik riskler RULA ve REBA ergonomik risk değerlendirme yöntemleri kullanılarak üniversitede çalışan ofis görevlilerinden çalışmaya katılmayı kabul edenler çalışma alanlarında gözlemlenip duruşları puanlandırılmıştır. Yapılan puanlamada REBA ve RULA risk değerlendirme skorlarının sonucunda risk seviyelerinin ortalama risk seviyesinde olduğu tespit edilmiş ve önlem alınması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışma sonucunda, ofis çalışanları için kullanılan araç gereçlerde gerekli ergonomik düzenlemelerin yapılması ve ofis çalışanlarının maruz kaldığı duruş bozuklukları, fiziksel faktörler vb. sebeplerden kaynaklanan risklerin ortadan kaldırılmasına yönelik çözümler sunulması gereklidir.

Anahtar Kelimeler: *Ergonomi, ofis çalışanı, REBA, RULA*

AN ERGONOMIC ASSESSMENT OF THE WORKING POSTURES OF OFFICE WORKERS IN A UNIVERSITY

Abstract

Ergonomics is the science of designing the work, equipment, workplace, and working conditions to fit the worker.Ergonomics aims for the establishment of a healthy working environment taking into account human physical and mental limitations. For this purpose, the physical abilities and limitations of the human body are evaluated, and how the characteristics of the employee are related to the work done, the equipment used, and the working environment.

Occupational musculoskeletal disorders (MSDs) are seen commonly among workers when ergonomic conditions are ignored.MSDs are the greatest threat to workers such as office workers who deal with static work or tasks that require repetitive movement of the upper limbs and prolonged computer work.Office work represents a complex physical work environment, with interactions among the various dimensions of the workstation, equipment, and job content. Office workers stay in uncomfortable and painful positions for a long time due to their work, and ergonomic risk factors must be carefully determined in order to protect them from chronic musculoskeletal problems.

For ergonomic risk analysis, the two main assessment methods that are frequently used and highly successful are the Rapid Upper Extremity Assessment (RULA) and the Rapid Whole Body Assessment (REBA) [1,2]. The physical and mental limitations and abilities of the employee are scored using RULAandREBA, a risk analysis is made, and suggestions for improvement are made in line with the scores.

The aim of this investigation is to conduct an ergonomic assessment of the working postures of office workers in a University. The possible ergonomic risks for office workers were evaluated using RULA andREBA ergonomic risk assessment methods to provide solutions to eliminate the risks caused by posture disorders, physical factors, etc.

Keywords: *Ergonomic, office worker, REBA, RULA*

RUSYA-UKRAYNA KRİZİ'NİN ULUSLARARASI HUKUKTA KUVVET KULLANIMI VE MEŞRU MÜDAFAA HAKKI BAĞLAMINDA ANALİZİ

Azize Arslan Çınar

Özet

II. Dünya Savaşı'nın ardından uluslararası sistemde barışın ve güvenliğin sağlanması ve barışın sürdürülebilmesi amacıyla Birleşmiş Milletler (BM) Örgütü kurulmuştur. BM'nin kurulması ile birlikte kolektif güvenlik alanında atılan en önemli adım ise kuvvet kullanma hakkının devletlerin elinden alınması ve bu yetkinin BM'ye devredilmesi olmuştur. Uygulanan uluslararası hukukta kuvvet kullanılmasının yasaklanmasının ilk kabulü 1925 tarihli Ren Misakı ve ardından imzalanan 1928 tarihli Briand-Kellog Paktı ile ortaya çıkmıştır. Uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanımını ilke olarak evrensel düzeyde yasaklayan ilk antlaşma olması açısından BM Antlaşması çok önemli bir yere sahiptir. Kuvvet kullanımı yasağına dair bazı istisnalar BM Sözleşmesi'nde düzenlenmiş ve Sözleşme'nin 51. maddesinde devletlerin meşru müdafaa hakkı düzenlenmiştir. Devletlerin bu noktada kuvvet kullanma yasağı-meşru müdafaa hakkı gibi bazı maddeleri eylemlerine meşruluk kazandırma noktasında kullandıklarını ifade edebiliriz. Uluslararası hukukta hukukun kurallarının yürütülmesi/işlerlik kazanması ve bunlara uyulmadığı takdirde yaptırım sisteminin sınırlı olması ise sistemde bu bağlamda ciddi bir boşluk yaratmaktadır. Nitekim 24 Şubat 2022 tarihinde Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Ukrayna'ya yönelik "bir askerî operasyon" yürütüleceğine dair ilanı uluslararası sistemde pek çok açıdan tartışılır bir tablo yaratmıştır. Bu çalışmada, Rusya-Ukrayna Savaşı açısından öne sürülen gerekçeler uluslararası hukukta kuvvet kullanımı ve meşru müdafaa arasındaki ilişki bağlamında analiz edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Meşru müdafaa, kuvvet kullanma yasağı, tanıma, self-determinasyon, Birleşmiş Milletler Sözleşmesi*

ANALYSIS OF THE RUSSIA-UKRAINE CRISIS IN THE CONTEXT OF THE USE OF FORCE IN INTERNATIONAL LAW AND THE RIGHT OF SELF DEFENCE

Abstract

II. After World War II, the United Nations (UN) Organization was established in order to ensure peace and security in the international system and to maintain peace. With the establishment of the UN, the most important step taken in the field of collective security was the removal of the right to use force from the states and the transfer of this authority to the UN. The first acceptance of the prohibition of the use of force in the applied international law emerged with the Rhine Pact of 1925 and the Briand-Kellog Pact of 1928 signed afterwards. The UN Treaty has a very important place in terms of being the first treaty to universally prohibit the use of force in international relations. Some exceptions to the prohibition of the use of force are regulated in the UN Convention and in Article 51 of the Convention, the right of states to self-defense is regulated. At this point, we can state that states use certain articles such as the prohibition of use of force and the right of self-defense to legitimize their actions. The enforcement/operation of the rules of law in International Law and the limited sanction system in case of non-compliance creates a serious gap in the system in this context. As a matter of fact, the announcement of the President of the Russian Federation Vladimir Putin on February 24, 2022 that a "military operation" will be carried out against Ukraine has created a controversial picture in the international system in many respects. In this study, the reasons put forward for the Russia-Ukraine War will be analyzed in the context of the relationship between the use of force and self-defense in international law.

Keywords: *Self-defense, prohibition of use of force, recognition, self-determination, United Nations Convention*

EGEMENLİK KAVRAMINA İKİ FARKLI BAKIŞ: İBN HALDUN VE JEAN BODİN

Yücel Özden - Kübra İlhan

Özet

Egemenlik kavramı, siyasal düzende en üstün emretme yetkisi olarak ifade edilmektedir. Egemenlik, devletlerin siyaset geleneğinin en önemli bir unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Daimî, bölünemez, mutlak ve devredilemez gibi nitelikleri bünyesinde bulunduran egemenlik kavramının ulus devlet için taşıdığı önem dikkat çekmektedir. Nitelikli siyasal örgütlenme biçimi olarak nitelendirilen modern devlet, egemenlik düşüncesi ile hukuksal yönden varlığını ön plana çıkarmaktadır. Devlet olgusu ile özdeşleşen egemenlik, devletin ayırıcı özelliği olarak nitelendirilen bir kamusal güçtür. Bu güç neticesinde devlet, siyasal ve toplumsal düzeni sağlamak amacıyla kural koyma ve bu kuralları uygulama yetkisine sahiptir. Devleti oluşturan üç unsurdan biri olan egemenlik ile devlet meşruluk kazanmaktadır. Bu doğrultuda egemenlik kavramından beklenilen, devletin hükmetme gücünü hukuksal bir zeminde tanınmasını sağlamasıdır.

Egemenlik kavramını modern anlamda ilk kez kullanan Jean Bodin'dir. *Devletin Altı Kitabı*'nda devlete dair fikirlerini açıklayan Bodin, egemenlik ilkesini somut olarak tanımlamıştır. Bodin'in tanımlamış olduğu egemenlik kavramı ile hukuki yapının temelini oluşturan kanunlardan, hüküm koyan yöneticilere doğru değişen kavramsal bir dönüşüm meydana gelmiştir. İnsanların bireysellikten koparak bir topluluk hâlinde yaşamaya başlaması sonrasında oluşan devlet olgusu, aynı şekilde iktidar yarışı ve güç dengesi tarihîdir. Bu nedenle egemenlik kavramı, devlet tarihi kadar eski bir kavram olup Jean Bodin'den önceki sürece de karşılık gelmektedir. Jean Bodin'den yaklaşık iki yüz yıl önce yaşamış olan İbn Haldun tarafından ele alınan ancak net bir kavram olarak nitelendirilmeyen egemenlik teorisi dikkat çekmektedir.

Devlet olgusunun temelini oluşturan egemenlik kavramının farklı medeniyetler dünyasında nasıl nitelendirildiği ve şekillendiğinin incelenmesi

önem arz etmekte ve çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Jean Bodin ve İbn Haldun'un temel eserleri ışığında egemenlik teorisi incelenerek kavrama dair genel bir bakış açısı ortaya konulmaktadır. Egemenlik kavramının iki farklı medeniyette nasıl nitelendirildiği sorusuna bağlı kalınarak çalışmada öncelikle egemenlik kavramı genel hatlarıyla incelenmektedir. Çalışmanın devamında ise İbn Haldun ve Jean Bodin'in yaşamları hakkında kısa bilgiler verilerek önemli eserleri ışığında egemenlik kavramına atfettikleri anlam ortaya konulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Egemenlik, İbn Haldun, Jean Bodin*

TWO DIFFERENT VIEWS ON THE CONCEPT OF SOVEREIGNTY IBN HALDUN AND JEAN BODIN

Abstract

The concept of sovereignty is expressed as the highest commanding authority in the political order. Sovereignty is the most important element of the political tradition of states. The importance of the concept of sovereignty, which includes permanent, indivisible, absolute and inalienable qualities, for the nation-state draws attention. The modern state, which is characterized as a qualified form of political organization, emphasizes its legal existence with the idea of sovereignty. Sovereignty, identified with the phenomenon of the state, is a public power that is characterized as the distinctive feature of the state. As a result of this power, the state has the authority to set and enforce rules in order to maintain political and social order. The state gains legitimacy with sovereignty, which is one of the three elements that make up the state. In this respect, what is expected from the concept of sovereignty is to ensure that the state's power to rule is recognized on a legal basis.

Jean Bodin is the first to use the concept of sovereignty in the modern sense. Explaining his ideas about the state in the Six Books of the State, Bodin defined the principle of sovereignty concretely. With the concept of sovereignty defined by Bodin, there has been a conceptual transformation from the laws that form the basis of the legal structure to the rulers who make provisions. The state phenomenon, which is formed after people break away from individuality and live as a community, is likewise a history of power race and balance of power. For this reason, the concept of sovereignty is as old as the history of the state and corresponds to the process before Jean Bodin. The theory of sovereignty, which was discussed by Ibn Khaldun, who lived about two hundred years before Jean Bodin, but not defined as a clear concept, draws attention.

It is important to examine how the concept of sovereignty, which forms the basis of the state phenomenon, is characterized and shaped in the world of different civilizations and constitutes the main purpose of the study. In the

light of the basic works of Jean Bodin and Ibn Khaldun, the theory of sovereignty is examined and a general perspective on the concept is presented. Adhering to the question of how the concept of sovereignty is characterized in two different civilizations, the concept of sovereignty is examined in general terms in the study. In the continuation of the study, brief information about the lives of Ibn Khaldun and Jean Bodin is given, and the meaning they ascribe to the concept of sovereignty in the light of their important works is revealed.

Keywords: *Sovereignty, Ibn Haldun, Jean Bodin*

TÜRKİYE'DEKİ ARAŞTIRMA VE ADAY ARAŞTIRMA ÜNİVERSİTELERİNİN TANITIM VİDEOLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Kahraman Çatı - Gülşah Ayaz

Özet

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki araştırma ve aday araştırma üniversitelerinin tanıtım videoları içeriklerinin "Araştırma Üniversiteleri Performans İzleme Endeksi"nde belirtilen 3 ana boyut ve 33 gösterge açısından incelenmesidir. Çalışmanın evreni, YÖK tarafından belirlenen araştırma üniversiteleri ve aday araştırma üniversitelerinden oluşmaktadır. İlgili üniversitelerin tanıtım videoları, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz tekniği ile incelenmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, Türkiye'de bulunan araştırma üniversiteleri ve aday araştırma üniversitelerinin tanıtım video içeriklerinde, Araştırma Üniversiteleri Performans İzleme Endeksi'nde bulunan 3 ana boyut ve 33 alt göstergeye ait bilgilerin çok sınırlı olduğu ve bu bilgilere çok az yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Örneklemdeki üniversitelerin tanıtım videolarında en fazla yer bulan göstergelerin "ulusal Ar-Ge ve yenilik destek programlarından alınan proje sayısı, bilimsel yayın sayısı, atıf sayısı, ulusal ve uluslararası patent başvuru sayısı, dolaşımdaki öğretim üyesi/öğrenci sayısı, akredite edilmiş program sayısı" olduğu tespit edilmiştir. Yine tanıtım videolarının içeriklerinden elde edilen bilgiler dâhilinde, kullanılan 3 ana boyuttan ilki olan "araştırma kapasitesi boyutuna" ait 11 göstergeden 6 tanesine, ikinci boyut olan "etkileşim ve iş birliği boyutuna" ait 10 göstergeden 7 tanesine ve üçüncü boyut olan "araştırma kalitesi" boyutuna ait 12 göstergeden 7 tanesine ait hiçbir bilginin tanıtım videolarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Araştırma üniversitesi, tanıtım videoları, betimsel analiz*

A STUDY ON PROMOTIONAL VIDEOS OF RESEARCH AND CANDIDATE RESEARCH UNIVERSITIES IN TURKEY

Abstract

The purpose of this research is to examine the content of promotional videos of research and candidate research universities in Turkey in terms of 3 main dimensions and 33 indicators specified in the "Research Universities Performance Monitoring Index".The universe of the study consists of research universities and candidate research universities determined by YÖK.The promotional videos of the the universities were examined with the descriptive analysis technique which is one of the qualitative research methods. As a result of the examinations, it has been concluded that the information on the 3 main dimensions and 33 sub-indicators in the Research Universities Performance Monitoring Index is very limited in the promotional video contents of the research universities and candidate research universities in Turkey, and this information is given very little. It has been determined that the most common indicators in the promotional videos of the universities are "Number of Projects Received from National R&D and Innovation Support Programs, Number of Scientific Publications, Number of Citations, Number of National and International Patent Applications, Number of Lecturers/Student in Circulation, Number of Accredited Programs". has been done. According to the information obtained from the contents of the promotional videos, it has been determined that there are not any informations that 6 out of 11 indicators belonging to the "Research Capacity Dimension", which is the first of the 3 main dimensions, 7 of the 10 indicators belonging to the "Research Capacity Dimension", which is the second dimension, and 7 of 12 indicators belonging to the "Research Quality" dimension, which is the third dimension.

Keywords: *Research universities, promotional videos, descriptive analysis*

SOSYAL MEDYADA Z KUŞAĞINDAN AYRI BİR KUŞAK MI DOĞUYOR?

Mehmet Ölmez - Hiyal Gezer[**]

Özet

Geçmiş dönemlerin azla yetinen, verilen görevi sorgulamadan yerine getiren, araştırmaya merakı bulunmayan insanlarının yerine günümüz toplumlarında, daha bilgili, yaşamı sorgulayan, baskıya ve zora tahammülü olmayan, kendi değerini her zaman kavrayan; literatürde ağ kuşağı, internet kuşağı veya kristal kuşak olarak adlandırılan bir nesil oluşmuştur. Bu nesil 2000 ve sonraki yıllarda dünyaya gelmiş olan kişilerin oluşturduğu, kristal kuşak olarak tanımlanan Z kuşağıdır. Bu kuşağa dâhil olan kişiler, dünyadaki en küresel kuşak olma özelliği ile diğer kuşaklardan ayrılmaktadır.

Kamu ve özel kuruluşlar açısından stratejik öneme sahip olan bu kuşağın dijital dünya içerisindeki eğilimleri ve tutumları da diğer kuşaklardan farklı olmakta ve özellikle Z kuşağı sonlarında doğan gençlerde, dijital teknolojiye karşı bir bağımlılığın olduğu gözlenmektedir. TÜİK tarafından 2021 yılında yapılan Çocuklarda Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması Raporu'nda internet kullanımı, 6-15 yaş bireyler için 2013 yılında %50,8 iken bu oran 2021 yılında %82,7'ye yükselmiştir. Düzenli internet kullanım oranı 2013 yılında %91,8 iken 2021 yılında %98,6 olmuştur. Düzenli internet kullanan çocukların interneti sosyal medya için kullandığını belirtenlerin oranı 2013 yılında %17,6 iken bu oran 2021 yılında yaklaşık iki kat artarak %31,3'e çıkmıştır. Düzenli sosyal medya kullanan çocuklar, sosyal medyada 2013 yılında 1 saat 57 dakika vakit geçirirken 2021 yılında ise 2 saat 54 dakika vakit geçirmektedir. We Are Social ve Hootsuite'nin ortak çalışması sonucu hazırlanan Dijital 2021 Raporu'na göre ise dünya genelinde Z kuşağı sonu bireylerin 2012 yılında sosyal medyada harcadığı süre 90 dakika iken 2020 yılında bu süre 134 dakikaya, 2021 yılında ise 145 dakikaya çıkmıştır. Türkiye'de bu oran yaklaşık üç saat, dünyada en fazla olarak Filipinlilerde dört saat ve en az ise Japonya'da 45 dakika olarak belirlenmiştir. Z kuşağı ve

sonrası bireylerde sosyal medya kullanımı ve geçirdiği süre gün geçtikçe artmaktadır ve bu artışta özellikle Covid-19 pandemisinin etkisi ve uygulanan sosyal medya stratejisi çok fazla etkili olmuştur.

Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de sosyal medyaya üye olma yaşı belirlenmediğinden sosyal medya kullanımı, ilkokul öncesi çağlarda başlamaktadır. Dijital yetkinlikleri ile diğer kuşaklardan öne çıkan Z Kuşağı ve özellikle Z Kuşağı sonrası bireylerinin yeni ortamları öğrenme ve kullanma kabiliyetleri erken yaşlarda olduğu için oldukça hızlı gerçekleşmiştir. Özellikle içinde bulundukları eğitim dünyasında yeni nesil soruları ile karşılaşan ve çok yönlü düşünmeleri istenilen bu kuşağın dijital teknolojiyi niçin bu kadar sık tercih ettiği önemli hâle gelmekte ve araştırılması önem kazanmaktadır.

Dijital teknolojide etkili bir iletişim aracı olan sosyal medyanın özellikle Z kuşağı sonrasındaki bireyler üzerinden stratejik olarak yönetilmesi ülkenin stratejik politikası açısından önemli avantajlar sağlayacaktır. Sosyal platformların bilinçli bir şekilde kullanımının gerçekleşmesi, olumlu ve olumsuz sonuçlarının farkına varılması; dijital platformların bireyin kendisi için neler ifade ettiğine, kişinin yaşamında kendisini hangi yönü ile dönüştürebileceği fikrine bakılmalı ve buna göre eğitim modelleri bu yönde belirlenmelidir. Sosyal medyaya yön veren söz konusu gençlere, teknolojik araçları kullanımlarına ilişkin kamu yönetimleri tarafından yeni düzenlemeler hazırlanmalıdır. Ayrıca Z kuşağından sonra ortaya çıktığı düşülen bu bireylerin "Yeni Nesil Z+ Kuşağı" olarak adlandırılması önerilmekte ve bu bireylere yönelik sosyal medya yönetim stratejisinin en doğru şekilde yürütülmesi için SWOT durum analizi kapsamında stratejik planlama çalışmaları yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal medya, Z kuşağı, yeni nesil Z+ kuşağı*

IS A GENERATION BORN SEPARATE FROM GENERATION Z IN SOCIAL MEDIA?

Abstract

Instead of people who were content with little in the past, fulfilling the given task without questioning, not interested in research, they are more knowledgeable, question life, do not tolerate pressure and force, always grasp their own value; In the literature, a generation defined as network generation, internet generation or crystal generation has occurred. This generation is the Z Generation, which is defined as the crystal generation, formed by people who were born in 2000 and later. People in this generation are distinguished from other generations by being the most global generation in the world.

The tendencies and attitudes of this generation, which has strategic importance for public and private organizations, also differ in the digital world. When the literature is scanned, it is observed that there are differences in the ease of use of social networks, which emerged as a result of digital development, between generations, especially among the youth of the end of Generation Z. According to the "Information Technologies Use Research for Children" report conducted by TURKSTAT in 2021, while the use of the Internet was 50.8% in 2013 for people aged 6-15, this rate became 82.7% in 2021. While the rate of regular Internet usage was 91.8% in 2013, it became 98.6% in 2021. While 31.3% of children who use the Internet regularly state that they use the Internet for social media, this rate is 18.1% in 2013. Children who use social media regularly spend an average of 2 hours and 54 minutes on social media, while it is 1 hour 57 minutes in 2013. According to the Digital 2021 report prepared as a result of the joint work of We Are Social and Hootsuite; While the time spent by end-Z generation people on social media was 90 minutes in 2012, this time increased to 134 minutes in 2020 and 145 minutes in 2021. In Turkey, this rate is approximately three hours, the highest in the world is four hours in the Philippines, and the least in Japan is 45 minutes. The use of social media and the time spent by the Z generation and late people are increasing day by day, and the effect of the Covid-19 pandemic

and the applied social media strategy have been very effective on this increase.

As in many countries, the use of social media starts in pre-primary school ages, since the age for membership in social media is not determined in Turkey. The ability of the Z Generation and especially the end-Z Generation individuals, who stand out from other generations with their digital competencies, to learn and use new environments has been realized quite rapidly since they are at an early age. Especially in the education world they live in, it becomes important why this generation, who are faced with the questions of the new generation and who are asked to think multi-dimensionally, prefer digital technology so often, and it becomes important to research it.

Strategically managing social media, which is an effective communication tool in digital technology, especially through people after the Z generation, will provide important advantages in terms of the country's strategic policy. The conscious use of social platforms, awareness of their positive and negative consequences, what digital platforms mean for the individual, the way in which a person can transform himself in his life should be looked at and the importance of education should be stated accordingly. New regulations should be prepared by the public administrations regarding the use of technological tools for the young people who direct the social media. In addition, it is recommended that the social media management strategy for individuals, which is recommended to be called the "Next Generation Z+ Generation", which is at the end of the Z generation, should be carried out well.

Keywords: *Social media, generation Z, new generation Z+ generation*

3+1 MESLEKİ EĞİTİM UYGULAMASININ KURUMSAL BAĞLILIĞA ETKİSİ

Mehmet Ölmez

Özet

Öğrencilerin çalışma yaşamında ihtiyaç duydukları ilk bilgi ve beceri kazanma süreci mesleki eğitim ile başlamaktadır. Mesleki eğitim sürecinin merkezi olan üniversiteler, başta eğitim odaklı olmasına rağmen toplumun ve sanayinin beklentileri doğrultusunda zaman içerisinde önemli düzeyde değişim ve dönüşümler geçirmiştir. Bu değişim ve dönüşüm, üniversitelerin meslek yüksekokullarının eğitim yapısına da yansımıştır. Türkiye'de uygulamalı eğitim denildiğinde ilk akla gelen kavram daha çok yaz dönemlerinde gerçekleşen staj faaliyetleridir. Ancak son on yıl içerisinde staj kavramı yerine "3+1 mesleki eğitim" kavramı kullanılmaya başlanmıştır. İşletmede mesleki eğitim çalışması ya da "3+1 mesleki eğitim modeli" ile ilgili yapılan alan yazın araştırmasında bu kavramın 2010'ların başından itibaren kullanılmaya başlandığı ve son beş yılda ise "3+1 mesleki eğitim modeli" ile ilgili araştırmalarda artış olduğu belirlenmiştir.

Bu çalışmanın amacı, 3+1 mesleki eğitim uygulamasının öğrencilerin kurumsal bağlılığına etkisinin belirlenmesine yönelik alan yazın araştırması yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda, nitel veri toplama yöntemlerinden biri olan doküman analizi kullanılarak "3+1 mesleki eğitim modeli" ve "uygulamalı mesleki eğitim" ile ilgili 37 alan yazın araştırması incelenmiştir. Veri toplamada 2010 yılından bu yana yayınlanmış ulusal ve uluslararası bilimsel çalışmalar kaynak olarak kabul edilmiştir. Alan yazınlar incelenirken 3+1 mesleki eğitim modeli ile ilgili yapılan araştırmaların yöntemleri, veri toplama yaklaşımları, teorik çerçeveleri, konuları ve önerileri üzerine derleme yapılmıştır. Türk eğitim sisteminde daha önceden kullanılan staj çalışmaları da incelenmiş ve bu yeni model ile aralarındaki farklar tartışma konusu yapılmıştır.

Bu model çerçevesinde MYO'larda uygulanan eğitim programlarının ilk 3 dönemi okulda ve son 1 dönemi ise mesleki uygulama dersi olarak işletmede belli bir maaş karşılığında devam etmektedir. Bu uygulama ile öğrenciler, iş dünyasının ve çalışma koşullarının şartlarına daha kolay ve hızlı bir şekilde uyum sağlamaktadır. Öğrenciler aynı zamanda kendilerine yüklenen sorumluluklar ile kuruma aitlik ve bağlılık duygusunu staja göre daha fazla kazanmaktadır. Kurumsal bağlılığın önemli iki unsuru bulunmaktadır. Bunlar; sadakat ve kurumda kalma eğilimidir. Kurumda kalma eğilimi, duygusal bir yakınlık ve kişinin kurumun bir üyesi şeklinde belirtilmektedir. Kurumda gerçekleşen 4 aylık uygulamalı iş deneyimi ile öğrenciler, iş dünyasındaki iletişim ağlarını kurup çalıştıkları kuruma güven duyduklarında kurumsal bağlılıklarının yükseldiği, mezun olduktan sonrası için işe yerleşme durumu ve katılımın arttığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğrencilerin bu dönem içerisinde belli bir maaş hakkı elde etmeleri ve çalışma sürelerinin daha uzun olması kurumsal bağlılıklarını olumlu yönde etkilemiştir. Sonuç olarak yapılan incelemede "3+1 uygulamalı eğitim modeli" ile öğrencilerin kuruma olan bağlılıklarının arttığı, aidiyetlik duygularının oluştuğu, etkili bir iletişiminin gerçekleştiği görülmüştür.

Bu modelin öğrencilerde kurumsal bağlılığını artırmak ve iş dünyasının yeni nesil öğrenci kitlesini kazanabilmesi için bazı düzenlemeler yapılması önerilmektedir. Özellikle motivasyonla beslenmeye önem veren bireylerin çalışma ortamları ile sürelerinde karşılaşacakları esneklik kendilerine sunulan ödül niteliğinde olacağından dolayı teknolojinin getirdiği yenilikler ile beden gücü yerine beyin gücü ile çalışmaya başlayan bu yeni nesil için özellikle çalışma sürelerinde bazı esnekliklerin yapılması önem arz edecektir.

Anahtar Kelimeler: *İş yeri eğitimi, mesleki uygulama, kurumsal bağlılık, 3+1 mesleki eğitim*

EXAMINATION OF THE EFFECT OF 3+1 VOCATIONAL EDUCATION PRACTICE ON CORPORATE LOYALTY

Abstract

The process of acquiring the first knowledge and skills that students need in working life begins with vocational education. Universities, which are the center of the vocational education process, have undergone significant changes and transformations over time in line with the expectations of the society and industry, although they are primarily education-oriented. This change and transformation has also been reflected in the educational structure of vocational colleges of universities. When it comes to applied education in Turkey, the first concept that comes to mind is internship activities that take place mostly in the summer months. However, in the last ten years, the concept of "3+1 vocational education" has been used instead of the concept of internship. In the literature research on vocational education work in business or the "3+1 vocational education model", it has been determined that this concept has been used since the beginning of the 2010s and there has been an increase in research on the "3+1 vocational education model" in the last five years.

The aim of this study is to determine the effect of "3+1 vocational education practice" on students' institutional commitment. For this purpose, 37 field studies on "3+1 vocational education model" and "applied vocational education" were examined by using "document analysis", which is one of the qualitative data collection methods. National and international scientific studies were accepted as sources for data collection. While examining these literatures, a compilation was made on the methods, theoretical frameworks, subjects, data collection approaches and suggestions of the researches related to the 3+1 vocational education model. Internship studies previously used in the Turkish education system were also examined and the differences between them and this new model were discussed.

Within the framework of this model; the first 3 semesters of the training programs applied in vocational schools continue at school and the last 1 semester is continued as a professional practice course in the business for a certain salary. With this application, students adapt to the conditions of the business world and working conditions more easily and quickly. At the same time, students gain the sense of belonging and commitment to the institution with the responsibilities imposed on them more than the internship. There are two important elements of institutional commitment. These; loyalty and tendency to stay in the institution. The tendency to stay in the institution is expressed as an emotional intimacy and the intention of the person to remain a member of the institution. With this 4-month hands-on work experience, it was concluded that when students establish their communication networks in the business world and trust the institution they work for, their corporate commitment increases and their job placement and participation increase after graduation. In addition, the fact that the students were entitled to a certain salary during this period and their working hours were longer had a positive effect on their institutional commitment. As a result, it was seen in the examination that the "3+1 applied education model" increased the students' commitment to the institution, their sense of belonging was formed, and an effective communication was achieved.

This model is suggested that some arrangements should be made in order to increase the institutional commitment of the students and to gain the new generation student mass of the business world. For this, the business world needs to take some measures in order to gain the new generation student population. The flexibility that individuals who attach importance to nutrition with motivation will encounter in their working environment and time will be a reward offered to them. With the innovations brought by technology, some flexibility will be important especially in working times for this new generation, which has started to work with brain power instead of body power

Keywords: *Workplace training, professional practice, corporate commitment, 3+1 vocational training*

SERMET MUHTAR ALUS'UN *ONİKİLER* ADLI ROMANINDA ARGO SÖZ VARLIĞI

Murat Parlakpınar

Özet

Argo, herkesin anlamayacağı farklı bir anlaşma biçimi sağlamak üzere belli meslek ya da topluluk üyelerinin ürettikleri, kendine özgü kelime ve deyimlerden oluşan söz varlığı bütünü veya özel dil olarak tanımlanabilir. Argo duygu ve düşünceleri farklı yollarla yansıtma araçlarından biridir. Edebî metinlerde argodan gülünç durumlar yaratma, konuşma diline yanaşma, anlatıma farklı ve canlı bir boyut kazandırma gibi amaçlarla yararlanılır. Argonun temsil gücü, kurmaca kişilerin simge değeri olan karakterlere dönüşmesinde önemli bir rol oynar. Daha çok konuşma dilinde karşımıza çıkan argo, şair ya da yazarların eserlerinde de sıklıkla karşımıza çıkar. Ünlü romancılarımızdan Hüseyin Rahmi Gürpınar, Peyami Safa eserlerinde argoyu çokça kullanan yazarlar arasında ilk sırada yer alırlar. Adı geçen bu yazarlarımızla aynı çizgide kabul edilen ve oldukça üretken bir yazar olan Sermet Muhtar Alus da eserlerinde argoyu kullanan yazarlardan biridir. Özellikle *Onikiler* adlı romanı, argo söz varlığı bakımından zengin bir eserdir. Bizzat kendisinin "Büyük Halk Romanı" olarak nitelendirdiği bu roman, 9 Haziran-27 Ağustos 1935 tarihleri arasında, *Cumhuriyet* gazetesinde 79 sayı şeklinde tefrika edilmiş, kitap olarak basılması ise sonraki dönemlerde gerçekleşmiştir. Roman, *Onikiler* adlı meşhur kabadayı takımının lideri Arap Abdullah ve arkadaşlarının gönül işleri peşindeki maceralarını konu edinir. İstanbul'un kenar mahalle kültürünü tüm yönleriyle ortaya koymaya çalışan yazar, kahramanlarını konuştururken argoya sıkça başvurur. Romanda argo kullanımı romanın atmosferini desteklemekte üslup ve anlatımın önemli bir parçası hâline gelmektedir. Bu bildiride Alus'un *Onikiler* adlı romanında geçen argo söz varlığının tespit edilerek ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışmada tespit edilen argo kelime ve deyimler alfabetik olarak sıralanmış, bu kelime ve deyimlerin argo sözlükleri ya da çeşitli kaynaklardan yararlanılarak anlamları yanında, tanıklandığı cümleler de sayfa numaraları belirtilerek verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Sermet Muhtar Alus, Onikiler, roman, söz varlığı, argo*

SLANG VOCABULARY IN ONIKILER BY SERMET MUHTAR ALUS

Abstract

Slang can be defined as a vocabulary or a special language that consists of unique words and idioms produced by members of certain professions or communities in order to provide a different form of agreement that cannot be understood by everyone. Slang is one of the means of reflecting feelings and thoughts in different ways. In literary texts, slang is used for purposes such as creating ridiculous situations, forming similarities to spoken language, and adding a different and lively dimension to the narrative The representation power of slang plays an important role in the transformation of fictional characters into symbolic characters. Slang is not only frequently used in spoken language, but also frequently encountered in the works of poets or writers. Our famous novelists Hüseyin Rahmi Gürpınar and Peyami Safa are among the first whose works include high use of slang words. Considered in line with mentioned authors, Sermet Muhtar Alus is a very productive writer who also uses slang in his works. Especially his novel, *Onikiler*, is a rich work in terms of slang vocabulary. This novel, which he describes as a "Great Folk Novel", was serialized in the newspaper Cumhuriyet between 9 June - 27 August 1935 in the form of 79 issues, and it was published as a book in the following periods. The novel is about the adventures of Arab Abdullah, the leader of the notorious team of bullies called the *Onikiler* and his friends in pursuit of love affairs. Trying to reveal the slum culture of Istanbul in all its aspects, the author frequently uses slang throughout his characters. The use of slang in the novel supports the atmosphere of the novel and becomes an important part of the style and expression. This paper aims to determine and reveal the slang vocabulary in Alus' novel called *Onikiler*. The detected slang words and idioms are listed alphabetically. Besides the meanings of these words and phrases using slang dictionaries or various sources, the sentences they witnessed are given by specifying their page numbers.

Keywords: *Sermet Muhtar Alus, Onikiler, novel, vocabulary, slang*

ВЛИЯНИЕ СТОИМОСТИ НЕФТИ НА ИНФЛЯЦИЮ: ПРИМЕР КАЗАХСТАНА

Dilnara Zakirova - Yılmaz Ulvi Uzun

Аннотация

Целью данного исследования является измерение влияния стоимости нефти на инфляцию. Придерживаясь этой цели, были изучены данные Республики Казахстан. В исследовании использовались данные, предоставленные Всемирным банком и Центральным банком Казахстана за период с 2010 по 2020 год. Данные по Казахстану были протестированы с помощью коинтеграции панели Као, коинтеграции Петрони и анализа причинно-следственной связи панели Думитреску-Херлина. По результатам проверки: согласно данным между динамикой цен на нефть и темпами инфляции причинно-следственной связи не прослеживается. Другими словами, основным фактором инфляции в Казахстане является отсутствие цен на нефть. Причина этого в том, что Казахстан является страной-экспортером нефти и нефтепродуктов. Поэтому рост цен на нефть и энергоносители на мировом рынке положительно влияет на экономику страны. В этом контексте было бы неправильным решением рассматривать только цены на нефть, чтобы контролировать текущую инфляцию в стране или снизить инфляцию до более низких уровней. Помимо цен на нефть, существует множество факторов, провоцирующих формирование инфляции в стране. Важнейшим из них является отсутствие производственной модели экономики и импортоориентированное потребление потребительских товаров во многих сферах. Еще одним важным моментом является то, что, хотя страна очень богата подземными и поверхностными ресурсами, экспорт существующих ресурсов в необработанном виде без переработки и реимпорт их в переработанном виде, готовом к употреблению, также нарушает импортно-экспортный баланс страны. Поэтому необходимые инвестиции должны быть сделаны, работая над текущей моделью экономики в рамках инфляции или борьбы с

инфляцией. Другими словами, переработка и экспорт богатых природных ресурсов и применение модели экономики для производства устранит существующие проблемы. Кроме того, Казахстан – очень удачливая и сильная страна с точки зрения квалифицированного молодого населения, важного геополитического положения, приграничного соседства с важными крупными государствами и экономической динамики. В этом контексте известно, что все возможные проблемы исчезнут, если будут реализованы необходимые планы действий в рамках борьбы с инфляцией.

Ключевые слова: *Казахстан, стоимость нефти, инфляция.*

THE EFFECT OF OIL PRICES ON INFLATION: THE CASE OF KAZAKHSTAN

Abstract

The aim of this study is to measure the effect of oil prices on inflation. Adhering to this purpose, the data of the Republic of Kazakhstan were examined. In the study, the data shared by the World Bank and the Kazakhstan central bank between 2010-2020 were used. The data of Kazakhstan were tested with Kao panel cointegration, Petroni cointegration and Dumitrescu Herlin panel causality analysis. test results indicates that : According to the data between the movements in oil prices and inflation rates, a causal relationship could not be observed. In other words, the most influential factor on inflation in Kazakhstan is the absence of oil prices. The reason for this is; Kazakhstan is an oil and petroleum products exporting country. Therefore, the increases in oil and energy prices in the global market have a positive effect on the country's economy. In this context, it would not be the right decision to consider only oil prices in order to control the current inflation in the country or to reduce inflation to lower levels. Apart from the oil prices, there are many factors that trigger the formation of inflation in the country. The most important of these is the absence of a production-based economy model and the import-based consumption of consumer goods in many areas. Another important point is that although the country is very rich in terms of underground and surface resources, exporting the existing resources in raw form without processing and re-importing them as processed ready for consumption also disrupts the import and export balance of the country. Therefore, necessary investments should be made by working on the current economy model within the scope of inflation or the fight against inflation. In other words, processing and exporting the rich natural resources and applying the economy model for production will eliminate the existing problems. In addition, Kazakhstan is a very lucky and strong country in terms of its qualified young population, its important geopolitical position, its border neighborhood with important big states and its economic dynamics. In this context, it is known that all possible problems will disappear if the necessary action plans are carried out within the scope of the fight against inflation.

Keywords: *Kazakhstan, oil prices, inflation*

YÜKSEK DÖVİZ KURU ORTAMINDA ENFLASYONLA MÜCADELE

Sebahattin Koç

Özet

Bütün merkez bankalarının ve para otoritelerinin üstesinden gelmeye çalıştığı en önemli ekonomik problem hiç kuşkusuz ki enflasyondur. Özellikle Covid-19 krizinden sonra hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler enflasyon sorunuyla daha yoğun bir şekilde karşı karşıya kalmışlardır. Merkez bankalarının enflasyon ile mücadele konusunda başarılı olmalarının ön koşulu yüksek enflasyonun altında yatan nedenlerin anlaşılmasıdır. Yüksek enflasyon, bir krizden ekonomik toparlanmanın anahtarı olan fiyat rekabet avantajının kaybı anlamına gelmektedir. Bu çalışmanın amacı, para politikası ve döviz kuru değişiklikleri arasındaki etkileşimi vurgulayarak Türkiye'de döviz kuru değişimlerinin yurt içi fiyatlar üzerindeki geçişkenlik etkilerini incelemektir. Çalışmada vektör otoregresyon (VAR) analizi kullanılarak döviz kuru değişimlerinin yurt içi fiyatlar üzerindeki geçiş etkileri araştırılmıştır. Başlıca sonuçlara göre; Covid-19 krizinden etkilenen Türkiye ekonomisinde döviz kurunun ithalat fiyatlarına yansıma derecesi oldukça yüksek çıkarken hem para politikası değişkenlerinin döviz kuru şoklarına tepkisi hem de TÜFE'nin para politikası şoklarına tepkisi pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı çıkmıştır. Yüksek dolarizasyona sahip ülkelerin daha yüksek enflasyon geçişi gösterdiği yönündeki yaygın görüş çalışmada kendini göstermiştir. Yüksek döviz kuru, ithal enflasyona yol açtığından para otoritesi enflasyonu düşürme arayışında, öncelikle döviz kurlarını kontrol etmeye yönelik davranışlar sergilemeli ve buna ek olarak diğer makroekonomik politikaları devreye sokmalıdır. Döviz kurunun kontrol altına alınması başka bir ifade ile yumuşatılması hem finansal olarak güçlü ekonomilere hem de finansal olarak kırılgan gelişmekte olan ekonomilere risk primi şoklarıyla baş etmede yardımcı olacaktır. Özellikle kırılgan bir yapıya sahip olan Türkiye ekonomisi, risk primi şoklarına daha yatkın bir yapıya sahip olduğundan döviz kurundaki yumuşamadan fayda sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler*: Enflasyon, döviz kuru, dolarizasyon, döviz kuru geçişkenlği, enflasyon hedeflemesi*

FIGHTING INFLATION IN HIGH EXCHANGE RATE ENVIRONMENT

Abstract

The most important economic problem that all central banks and monetary authorities are trying to overcome is undoubtedly inflation. Especially after the Covid-19 crisis, both developed and developing countries have confronted with the problem of inflation more intensely. The prerequisite for central banks to be successful in combating inflation is to understand the underlying causes of high inflation. High inflation means the loss of price competitive advantage, which is key to economic recovery from a crisis. The aim of this study is to examine the pass-through effects of exchange rate changes on domestic prices in Turkey by emphasizing the interaction between monetary policy and exchange rate changes. In the study, the pass-through effects of exchange rate changes on domestic prices were investigated using vector autoregression (VAR) analysis. According to the main results; While the degree of reflection of the exchange rate on import prices in the Turkish economy, which was affected by the Covid-19 crisis, is quite high; both the response of monetary policy variables to exchange rate shocks and the response of CPI to monetary policy shocks were positive and statistically significant. The widespread view that countries with higher dollarization show higher inflation pass-through is evident in the study. Since the high exchange rate leads to imported inflation, the monetary authority, in its quest to reduce inflation, must first exhibit behaviors to control exchange rates, and in addition, implement other macro-economic policies. Controlling the exchange rate, in other words, softening it will help both financially strong economies and financially fragile emerging economies to cope with risk premium shocks. The Turkish economy, which has a particularly fragile structure, will benefit from the softening in the exchange rate as it is more prone to risk premium shocks.

Keywords: *Inflation, exchange rate, dollarization, exchange rate pass-through, ınflation targeting*

EV TEMELLİ FİZİKSEL AKTİVİTE/EGZERSİZ STRATEJİLERİ

Melih Çalışır - Emrah Barkın

Özet

Giriş: Fiziksel aktivite/egzersizin sağlıklı bir yaşam tarzının önemli bir bileşenini oluşturduğu literatürde gerçekleştirilen araştırmalarda kabul edilen bir durumdur (Pedersen ve Saltin, 2015; Powell ve ark., 2011; Chekroud ve ark., 2018 Mathieu ve ark., 2012). Ev temelli fiziksel aktivite/egzersizler (ETFA/E) ise evin içinde veya yakınında (bahçe ve/veya araba yolu dâhil) gerçekleştirilen egzersiz veya fiziksel aktiviteler olarak tanımlanabilmektedir (Denton ve ark., 2021).

Amaç: Bu araştırmanın amacı ev temelli uygulanan fiziksel aktivite/egzersiz modaliteleri hakkında bilimsel araştırma sonuçlarına dayalı bilgiler sunmaktır.

Yöntem: Araştırma, literatürde konu ile ilgili ulaşılabilen bilimsel çalışma verileri ve bulgularından faydalanılarak geleneksel derleme türünde yazılmıştır. Konu hakkında literatürde gerçekleştirilen araştırmaların taraması için herhangi bir yayımlanma yılı sınırlaması olmaksızın "Pubmed", "Scholar Google", "Scopus", "Sciencedirect", "Wiley Interscience", "Web of Science" veri tabanları kullanılmıştır. Araştırmada, dâhil edilme kriterleri olarak akut ve kronik olarak uygulanmış ev temelli fiziksel aktivite/egzersiz modalitelerini açıklamaya yönelik randomize, randomize kontrollü, deneysel, derlemeler ve olgu sunumu araştırmaları kullanılmıştır. Araştırma, sistematik derleme türünde yazılmadığı için tüm literatür makaleleri incelenmemiştir.

Bulgular: Literatürde gerçekleştirilen araştırmalarda hem antrenmanlı/aktif hem sedanter hem de özel popülasyonlara yönelik ev temelli aerobik, tüm vücut ağırlık, kuvvet, esneklik ve denge egzersiz öneri modaliteleri mevcuttur (Hammami ve ark., 2022; WHO, 2020). Çocuklar ve ergenler için ETFA/E programları direnç temelli egzersizler veya kas güçlendirme etkinlikleri, oyunlar, dans (aerobik egzersizler), spor etkinlikleri

ve göreve dayalı çevrim içi oyunları içerebilmektedir (Medeiros ve ark., 2021). Bununla birlikte tüm popülasyonlar açısından bakıldığında ETFA/E çevirim içi veya sanal olarak uygulanmasının yanında kontrollü denetimli veya kendi kendine gerçekleştirilebilmektedir (Denton ve ark., 2021). Araştırma sonuçları incelendiğinde ise yaşlı yetişkinler üzerinde uygulanan tüm vücut fiziksel aktivite/egzersizlerin düşme riskini azalttığı, kas kütlesini arttırdığı, esneklik ve denge parametrelerini iyileştirdiği, depresyon ve anksiyeteyi azaltmak için optimal bir strateji olarak düşünülebileceği bildirilmektedir (Liu-Ambrose ve ark., 2008; Liu-Ambrose ve ark., 2019; Hong ve ark., 2017). Dahası, güncel bir metaanaliz araştırmasında ise ETFA/E modalitelerinin kilo yönetimi ve ilgili sonuçlar üzerindeki önemli olumlu etkilerinin olduğuna vurgu yapılmaktadır (Power ve ark., 2022). Aynı zamanda ETFA/E'nin çocuk ve ergenlerin aerobik dayanıklılık, kas kuvveti ve esneklik parametrelerini olumlu etkileme potansiyelinin olduğu rapor edilmektedir (Ransdell ve ark., 2003).

Sonuç: ETFA/E, evde kalırken basit hareketler yaparak insanlara zinde ve sağlıklı kalma fırsatı sunabilir. Aynı zamanda erişim, ulaşım ve maliyet açısından avantajlı bir strateji olarak düşünülebilir. ETFA/E, sağlıklı yaşlı erişkinlerde sağlık ve beceri ilişkili fiziksel uygunluk bileşenlerini geliştirmek için etkili bir strateji olarak düşünülebilir. ETFA/E modaliteleri, çocuk ve ergenlerin aktif kalmalarını sağlayarak enerji harcaması artışına katkıda bulunabilir. Ek olarak ETFA/E programlarının çevrim içi olarak sunulması, bireylerin bu egzersizleri evlerinin rahatlığında ve kendilerine uygun bir zamanda yapmalarına olanak tanıyabilir. Ancak ETFA/E uygulamaları planlanırken egzersiz katılımcılarının güncel fitness seviyelerine göre egzersiz akut değişkelerinin (yoğunluk sıklık, süre vb.) ayarlanması ve uygulamaların kontrollü, denetimli bir şekilde gerçekleştirilmesi önerilebilir. Ayrıca konu hakkında gerçekleştirilen araştırmaların sınırlılığı göz önüne alındığında rasyonel çıkarımlar yapabilmek ve optimal stratejiler belirleyebilmek için tüm popülasyonlara yönelik daha fazla bilimsel kanıta dayalı kontrollü araştırmaların gerçekleştirilmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler: *Ev temelli fiziksel egzersiz, ev temelli fiziksel aktivite*

HOME BASED PHYSICAL ACTIVITY/EXERCISE STRATEGIES

Abstract

Introduction: It is an accepted situation in the studies conducted in the literature that physical activity/exercise constitutes an important component of a healthy lifestyle (Pedersen and Saltin, 2015; Powell et al., 2011; Chekroud et al., 2018 Mathieu et al., 2012). Home-based physical activity/exercise (HBPA/E) can be defined as exercise or physical activity performed in or near the home (including the garden and/or driveway) (Denton et al., 2021).

Purpose: The purpose of this research is to present information based on scientific research results about home-based physical activity/exercise modalities.

Method: The research was written in the traditional review type by making use of the scientific study data and findings available in the literature on the subject. The literature on the subject was searched and the databases "Pubmed", "Scholar Google", "Scopus", "Sciencedirect", "Wiley Interscience", "Web of Science" were used without any limitation of publication year. In the research, as inclusion criteria; Randomized, randomized controlled, experimental, reviews, and case report studies were used to explain acutely and chronically administered home-based physical activity/exercise modalities. Since the research was not written as a systematic review, not all literature articles were examined.

Results: Studies in the literature suggest home-based aerobic, whole-body weight, strength, flexibility and balance exercise modalities for both trained/active, sedentary and special populations (Hammami ve ark., 2022; WHO, 2020). For children and adolescents, HBPA/E programs may include resistance-based exercises or muscle-strengthening activities, games, dance (aerobic exercises), sports activities, and task-based online games (Medeiros ve ark., 2021). When the research results are examined, it has been reported that whole body physical activity/exercise applied on older adults reduces the

risk of falling, increases muscle mass, improves flexibility and balance parameters, and can be considered as an optimal strategy to reduce depression and anxiety (Liu-Ambrose et al., 2008; Liu-Ambrose et al., 2019; Hong et al., 2017). Moreover, a recent meta-analysis emphasizes that HBPA/E modalities have significant positive effects on weight management and related outcomes (Power et al., 2022). At the same time, it is reported that HBPA/E has the potential to positively affect the aerobic endurance, muscle strength and flexibility parameters of children and adolescents (Ransdell et al., 2003).

Conclusion: HBPA/E can offer people the opportunity to stay fit and healthy by doing simple moves while staying at home. At the same time, home-based exercises can be considered as an advantageous strategy in terms of access, transportation and cost. HBPA/E can be considered as an effective strategy to improve health and skill-related physical fitness components in healthy older adults. HBPA/E modalities can contribute to increases in energy expenditure by keeping children and adolescents active. In addition, the online availability of HBPA/E programs may allow individuals to do these exercises from the comfort of their home and at their own convenience. However, when planning HBPA/E applications, exercise acute variables (intensity, frequency, duration, etc.) should be adjusted according to the current fitness levels of the exercise participants and it can be recommended that the applications be carried out in a controlled and supervised manner. Moreover, given the limitations of research on the subject, more scientific evidence-based controlled studies are required for all populations in order to make rational inferences and determine optimal strategies.

Keywords: *Home-based physical exercise, home-based physical activity*

ÖRGÜTSEL YAŞAMIN KAYIP PARÇALARI: SPİRİTÜEL ARAYIŞLAR

İrem Kaptangil

Özet

Sanayi Devrimi ile doğal yaşamın yapay gerçekliklere dönüşmeye başladığı süreçte, çevresel uyumu yakalayabilmek adına insanların da dönüşmeye başlaması, kendi düzenini, kurulan sistemlere adapte etmeye çalışan bir toplumun ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Bu toplum düzeni içerisinde yaşayan ve sanayi sürecinde iş gören sıfatı taşıyarak üretim faktörlerinden en önemlisi olarak nitelendirilen "insan", düşünebilme ayrıcalığı ve hissedebilme yeteneği ile ön plana çıkabiliyorken teknoloji geliştiricilerinin daha üstün düşünebilme ve daha üstün verim hırsına olan gayretleri ile bu faktör, ikamesi olabilir bir faktör hâline getirilebilmektedir. Kendini, yaptığı işi, performansını, konumunu ve durumunu sürekli sorgular hâle gelen çalışanlar, çalışma ortamında ve dolayısı ile iç dünyalarında meydana gelen baskıdan kaçmak yerine, bununla mücadele etmenin yollarını arar konuma gelebilmektedirler. Kimi zaman hayatı devam ettirebilmenin bir yolu, kimi zaman kariyer beklentilerinin bir fırsatı, kimi zaman ise kişinin kendisi ve yaptıkları ile övünebilme sebebi olarak görülen çalışma hayatı, zorlu koşullarının mücadelesini çalışanın omzuna ve ruhuna yüklemektedir. Sürekli değişimin yorucu takibi, finansal başarısızlıklar, krizler ve buna bağlı yaşanan motivasyon kayıpları, çalışanların kısa süreli de olsa bu kaostan uzaklaşabilecekleri çalışma saatleri dışındaki sosyalleşme zamanlarını kısalttığı gibi küresel salgın Covid-19 sürecinde tamamen ortadan da kaldırmıştır. Çalışma hayatının getirdiği bu olumsuzluklar, örgütsel yaşamdaki tüm çalışanlar üzerinde etkili olabilmektedir. Bu nedenledir ki yalnızca örgütsel yapının alt düzey çalışanları değil üst yönetim çalışanlar da bunlardan payını alabilmektedirler. Süreçlerin sık değişimi nedeniyle ihtiyaç duyulan esneklik, örgütsel değişimlerdeki yeni kavramsal arayışlar ve çare olarak görülebilecek fikirlerle yakalanmaya çalışılmaktadır. Bu noktada ortaya

atılan yeni örgütsel stratejiler ve liderlik modelleri de mevcut yapıyı kökten değiştirmese de çalışan üzerinden harekete geçirilen birtakım farkındalıklarla işleyişin ağır yükünü daha az hissedilir hâle getirebilmektedir. Bu çalışmada da belirli noktalar üzerinden sorgulanmaya çalışılacak olan pozitif psikoloji akımı, iş yeri ruhsallığı, spiritüel örgütler ve spiritüel liderlik kavramları, bu hızlı dönüşümün örgütsel alanda özellikle çalışan üzerinde yaratmış olduğu boşlukları doldurabilir mi sorusunun cevabı aranmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Spiritüel örgütler, spiritüel liderlik, pozitif psikoloji, klasik dönem*

LOST PIECES OF ORGANIZATIONAL LIFE: SPIRITUAL SEEKINGS

Abstract

In the process where natural life started to transform into artificial realities with the Industrial Revolution, people also started to transform in order to achieve environmental harmony. This situation paves the way for the emergence of a society that tries to adapt its own order to the established systems. The "human", who lives in this social order and is defined as the most important factor of production by carrying the title of employee in the industrial process, comes to the fore with the privilege of thinking and the ability to feel. However, with the efforts of technology developers aiming at higher efficiency, this factor is turned into a factor that can be substituted. Employees who constantly interrogate themselves, their job, performance, position and situation, try to find ways to struggle with it instead of escaping from the pressure that occurs in the working environment and therefore in their inner world. Working life, which is sometimes seen as a way to continue life, sometimes as an opportunity for career expectations, and sometimes as a reason to be proud of oneself and what he has done, puts the hard struggle on the shoulders and soul of the employee. The tiring pursuit of constant change, financial failures, crises and the loss of motivation due to this have shortened the socialization times outside of working hours, where employees can get away from this chaos, albeit for a short time. In fact, the global epidemic has completely eliminated it in the process of Covid-19. These negativities brought by working life can be effective on all employees in organizational life. For this reason, not only the lower level employees of the organizational structure, but also the top management employees can get their share from them. The flexibility needed due to the frequent changes of processes is tried to be caught with new conceptual searches in organizational changes and ideas that can be seen as solutions. Even though the new organizational strategies and leadership models put forward at this point do not radically change the

existing structure, they can make the heavy burden of the operation less felt with some awareness that is activated through the employee. In this study, it will be tried to answer the question of whether the concepts of positive psychology, workplace spirituality, spiritual organizations and spiritual leadership, which will be tried to be questioned through certain points, can fill the gaps that this rapid transformation has created especially on the employee in the organizational field.

Keywords: Spiritual organizations, spiritual leadership, positive psychology, classical period

REKREATİF SPOR ODALARININ, İLKÖĞRETİM OKULLARINDA OKUYAN PROBLEMLİ ÖĞRENCİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Tunç İlçin - Elanur Siner

Özet

Toplumumuzda sorumluluk alabilecek yetişkin bireylerin iyi alışkanlıklar kazanmasında, bireyler arasında ve toplumlar arasında sağlıklı ilişkiler kurulmasında çocukluk döneminde yönlendikleri spor faaliyetlerinin büyük önemi vardır. Çocukların küçük yaşta veya daha ilkokul düzeyindeyken sportif faaliyetlere yönlendirilmesi başarı, bulunduğu ortama aidiyet, saygı ve sevgi, arkadaşlarıyla olan ilişkileri ve benzer birçok alanda olumlu etki sağlayacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin başarıya ulaşması için onları olumsuz yönde etkileyecek bütün negatif faktörlerin belirlenerek ortadan kaldırılması gerekmektedir. Temel eğitim döneminde çocuğun eğitim, sportif ve kişilik gelişimine olumsuz etkide bulunmak veya hiç etkide bulunmamak onun gelecekteki başarısının sınırlarını belirlemektedir. Sosyolojik açıdan incelendiğinde okul ve spor hayatında başarılı olmanın en önemli adımları aile ve sonrasında okul içindeki doğru yönlendirilmelerle mümkün olacaktır. Bu araştırmanın amacı, okul bünyesinde kurulmuş rekreatif spor odasının ilköğretim okullarında okuyan derslerinde başarısız, akranlarıyla sürekli çatışma hâlinde olan, kendini okula ait hissetmeyen ve hocalarına karşı saygısız olan ve ailesinden kopuk olan öğrenciler üzerindeki etkilerinin araştırılmasıdır. Araştırmada mevcut durumu ortaya çıkartmayı amaçlayan betimsel bir yöntem kullanılmıştır. Verilere anket uygulamasıyla ulaşılmıştır. Bu araştırmanın evrenini Bitlis ili Ahlat ilçesinde bulunan İMKB yatılı bölge okulunda okuyan ilköğretim 6, 7, ve 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın verilerini elde etmek amacıyla bir anket uygulanmıştır. 30 sorudan oluşan anket okul içinde belirlenen 30 problemli öğrenciye uygulanmıştır. SPSS 24.0 programı kullanılarak çalışmanın tanımlayıcı

istatistikleri hesaplanmıştır. Ön test, son test grubunun toplam puanları alındıktan sonra, bağımlı grup (Paired t test) uygulanmıştır. Yapılan çalışma sonucunda okul bünyesinde kurulan rekreatif spor odasının istatistiksel olarak öğrenciler üzerinde olumlu yönde etki ettiği tespit edilmiştir. İlköğretim okullarındaki spor malzeme ve tesis yetersizliğinin öğrenciyi okuldan ve çevresinden uzaklaştırdığı, okulun spora karşı olumlu tutumunun öğrencinin derslerine, arkadaşlarına ve öğretmenlerine karşı ilgisini arttırdığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Spor, aile, öğrenci, başarı, saygı*

THE EFFECTS OF RECREATIVE SPORTS ROOMS ON PROBLEM STUDENTS READING IN PRIMARY SCHOOLS

Abstract

In our society, the sports activities that they are oriented towards in childhood have a great importance in acquiring good habits and establishing healthy relationships between individuals and societies. It is thought that directing children to sports activities at a young age or at primary school level will have a positive effect on success, belonging to the environment, respect and love, relationships with friends and many similar areas. In order for students to be successful, all negative factors that will affect them negatively must be determined and eliminated. Having a negative or no effect on the education, sports and personality development of the child during the basic education period determines the limits of his/her future success. When examined from a sociological point of view, the most important steps to be successful in school and sports life will be possible with the right guidance in the family and later in the school. The aim of this research is to investigate the effects of the recreational sports room established within the school on students who fail in their primary school classes, who are in constant conflict with their peers, who do not feel like they belong to the school, who are disrespectful to their teachers and who are disconnected from their families. A descriptive method aimed at revealing the current situation was used in the research. The data were obtained through a survey application. The population of this research consists of 6th, 7th and 8th grade primary school students studying at the ISE regional boarding school located in the Ahlat district of Bitlis province. A questionnaire was applied to obtain the data of the research. The questionnaire consisting of 30 questions was applied to 30 problematic students determined in the school. Descriptive statistics of the study were calculated using the SPSS 24.0 program. After taking the total scores of the pretest and posttest group, the dependent group (Paired t test)

was applied.. As a result of the study; It has been determined that the recreational sports room established within the school has a statistically positive effect on the students. It has been determined that the lack of sports equipment and facilities in primary schools drives the student away from the school and its environment, and the positive attitude of the school towards sports increases the interest of the students towards their lessons, friends and teachers.

Keywords: *Sports, family, student, success, respect*

ANTİVİKTORYAN BİR YAZAR OLARAK OSCAR WİLDE: DORİAN GRAY'İN PORTRESİ'NDE VİKTORYA ÇAĞI'NA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ

Şahin Kızıltaş

Özet

Viktorya Çağı (1837-1901), İngiltere'de, sanayileşme ve kapitalizmin toplum ve birey üzerinde sarsıcı etkilerinin ortaya çıkmaya başladığı döneme denk gelir. Gerek toplumun gerekse bireyin değişim ve dönüşümüne olumlu anlamda katkı sağlayan sanayileşme ve kapitalizmin aynı zamanda hem toplumun hem de bireyin kültürel ve ahlaki açıdan yozlaşmasını ve çöküşünü de hızlandırdığı ileri sürülür. Toplumsal ayrışmanın ve sınıfsal çıkar çatışmalarının yoğun olarak yaşandığı bu dönemde yaşam tarzları, beğenileri, değer yargıları ve ahlak kuralları birbirinden farklı olan toplumun bütün katmanları bu dejenerasyondan doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenir. Ülkenin zenginliklerinin az sayıdaki seçkinin elinde olmasının ve toplumun çok büyük bir kısmının bu ayrıcalıklardan yoksun oluşunun bu yozlaşmayı hızlandırdığı bir gerçektir.

Bu nedenledir ki günümüzde Viktorya Çağı denildiğinde insanların aklında olumsuz bir imge belirir. Bu dönemde ülkede ahlakçı anlayışın en katı bir biçimde benimsendiği Püritenci bir din/dünya görüşü egemendir ve bu anlayış, çelişkilerle dolu bir yaşam tarzını benimseyen ikiyüzlü bir toplumu sonuç verir. Bu çalışmada, Geç Viktorya Çağı'nda öne çıkan estetik akımın önemli isimleri arasında kabul edilen Oscar Wilde'ın *Dorian Gray'in Portresi* adlı romanında, toplumsal yaşam ve ahlak anlayışı dönemin koşulları göz önünde bulundurularak irdelenecektir. Ayrıca gerek düşünsel gerekse pratik anlamda benimsediği aykırı yaşam tarzıyla Viktorya Çağı'nın değer yargıları ile çelişen/çatışan yazarın, yaşadığı döneme getirdiği eleştirel bakış çalışmamızda tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Viktorya Çağı, estetik akım, Oscar Wilde, Dorian Gray'in Portresi*

OSCAR WİLDE AS AN ANTİVİCTORİAN WRİTER: A CRİTİCAL VİEW TO VİCTORİAN AGE İN THE PİCTURE OF DORİAN GRAY

Abstract

The Victorian Age (1837 - 1901) coincides with the period when the traumatic effects of industrialisation and capitalism on individual have emerged. It is asserted that industrialisation and capitalism have contributed positively on the change and transformation of both individual and society, and also they have accelerated the decadence and corruption of individual and society in terms of morality and culture. In this era which social separation and conflicts of class interests have intensively been practiced, all the layers of society whose lifestyles, admirations, value judgements and code of ethics are different from each other have directly or implicitly been affected by this degeneration. It is true that this corruption has been quickened due to the fact that the wealth of the country has been in the hands of the very few privileged people and the majority of the society has been deprived of this prosperity.

This is why, today, an unfavourable image takes shape in the minds of people when someone utters 'Victorian Age'. In this age, a Puritan religious belief / philosophy of life which adopted the most strict moralist understanding in the country was dominant and it gave a two-faced society who interiorized a life style ridden with contradictions as a result. In this study, considering of the conditions of the age, the social life and moral understanding in The Picture of Dorian Gray, the novel of Oscar Wilde who is accepted among the important writers of Aesthetic Movement that emerged during the Late Victorian Age will be scrutinised. Besides, the critical view of the writer who contradicts/conflicts with value judgements of Victorian Age with his both practically and intellectually anomalous life style will be discussed in our study.

Keywords: *Victorian Age, aesthetic movement, Oscar Wilde, The Picture of Dorian Gray*

TURİSTLERİN SOSYAL İLETİŞİM AĞLARINI KULLANIM DURUMLARININ İNCELENMESİ

Reşat Arıca - Feridun Duman

Özet

Araştırmanın amacı, turistlerin deneyim sürecinde sosyal medya platformlarını ve seyahat sitelerini kullanım durumlarının belirlenmesidir. Bu odakta İstanbul destinasyonuna seyahat gerçekleştiren 20 turistten yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle veriler toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. Araştırma sonuçları, turistlerin sosyal medya platformlarını seyahat sitelerine nispeten daha fazla kullandıklarını göstermektedir. Bununla birlikte turistlerin deneyim sürecinin farklı aşamalarında en sık kullandıkları sosyal medya platformunun Instagram olduğu belirlenmiştir. Tüm bunlarla beraber, turistler deneyim tercih ve kararları alırken sosyal medya platformlarındaki ve seyahat sitelerindeki yorum, değerlendirme ve paylaşımlardan etkilendiği sonucuna varılmıştır. Araştırma sonuçları ekseninde teorik ve yönetimsel etkiler değerlendirilmiş ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Turistik deneyim, sosyal medya, seyahat siteleri, turizm*

EXAMINATION OF TOURISTS' USE OF SOCIAL COMMUNICATION NETWORKS

Abstract

The aim of the research is to determine the use of social media platforms and travel sites in the experience process of tourists. In this focus, data were collected from 20 tourists traveling to Istanbul destination by semi-structured interview method. Content analysis method was used in the analysis of the data. Research results show that tourists use social media platforms relatively more than travel sites. In addition, it has been determined that the most frequently used social media platform by tourists at different stages of the experience process is Instagram. Along with all this, it has been concluded that tourists are affected by comments, evaluations and shares on social media platforms and travel sites while making experience preferences and decisions. On the axis of the research results, theoretical and managerial effects were evaluated and suggestions were presented.

Keywords: *Touristic experience, social media, travel webpages, tourism*

SAĞLIKLI YAŞAMIN YENİ SORGUSU: ARALIKLI ORUÇ

Yakup Enes Çam

Özet

İnsanlık, tarih boyunca hep daha iyi yaşamak için yeni araştırmalar içine girmiştir. Sağlıklı yaşam için gerekli en önemli temel ihtiyaçlardan birisi de beslenmedir. Son yıllarda; Akdeniz diyeti, DASH (Dietary Approaches to Stop Hypertension) (Hipertansiyonun Önlenmesi İçin Diyet Yaklaşımları) diyeti, düşük yağlı diyet ve aralıklı oruç diyeti gibi beslenme düzenleri popülerliğini korumaktadır. Aralıklı oruç, kişinin yemek yemeden geçirdiği sürenin kasıtlı olarak manipüle edilmesini içeren geniş kapsamlı bir terimdir. Kolay olmasından yaşam tarzı tercihlerine, sağlıklı olmasından kilo verdirmeye yardımcı olmasına kadar çeşitli nedenlerle aralıklı oruç tercih edilmektedir. Modern tıbbın babası Hipokrat, "Hastayken yemek yemek, hastalığınızı beslemektir." demiştir ve hastalarının neredeyse tamamına yiyecek ve içeceklerden uzak durmalarını tavsiye etmiştir.

Literatürde aralıklı oruçla ilgili orucun farklı çeşitleri hakkında çalışmalar bildirilmiştir. Aralıklı orucun bazı türleri şunlardır: Modifiye aralıklı oruç; en popüler aralıklı oruç yöntemidir. Bu yöntem, oruçlu olunmayan günler (feast day) ile oruçlu günler (fast day) arasında geçiş yapmayı içermektedir. Oruç olmayan günlerde bireylerin 24 saat boyunca tüketilen yiyeceklerin türlerinde veya miktarlarında herhangi bir kısıtlama yapılmaz. Buna karşılık alternatif oruç günlerinde, bireylerin kalori alımı 24 saatlik zaman diliminde yaklaşık 500 kkal ile sınırlandırılır. Zaman kısıtlı aralıklı oruç; besin alımının 8 saat veya daha az bir zaman dilimiyle kısıtlandığı aralıklı oruç türüdür. Ramazan modeli aralıklı oruç; Hicri takvimde dokuzuncu aya denk gelen ve "Ramaza" (çok sıcak olma) kökünden türemiş olan Ramazan, İslamiyet'te en kutsal ay olarak kabul edilir. Bu beslenme düzeni mevsime ve konuma bağlı olarak günde 9 ila 22 saat arasında değişen açlık sürelerini içermektedir. Günlük oruçlar; günlük oruç tutma, oruç tutmaya yeni başlayanlar için günün belli saatlerinde yeme ve içmeden uzak durmayı içermektedir. Bu beslenme düzeninde kişinin günlük işleri için ayırdığı zamana bağlı olarak

değişmektedir. 12:12, 16:8 ve günde tek öğün gibi farklı besin alım zamanlarını içermektedir. Komple aralıklı oruç; haftada 1 kez 24 saatlik açlık şeklinde uygulanabilen ancak bazı protokollerde, her hafta birden fazla kez 24 saat veya daha uzun süreden oluşan oruç günlerini içermektedir.

Neredeyse tüm aralıklı oruç çalışmaları, uygulanan protokoller, süre ve örnek popülasyonun temel özellikleri büyük ölçüde farklı olmasına rağmen %2.5-%9.9 arasında değişen kilo kaybı ve buna bağlı olarak yağ kütlesi kaybı ile sonuçlanmıştır. Aralıklı orucun diyabette kullanımı tartışma konusudur. Literatürdeki çalışmalara incelendiğinde aralıklı orucun çoğunlukla diyabetik hayvanlarda incelendiği ve kilo vermeye yardımcı olduğu belirtilmiştir. Diyabet tanısı almış kişilerde randomize kontrollü çalışma ve vaka-kontrol çalışmaları neredeyse yoktur. Diyabetli kişilerde, düzenli kan şekeri takibi yapılarak ve bir uzman kontrolünde aralıklı oruç yapılabilir. Aralıklı orucun diyabet üzerinde en önemli riski hipoglisemi gelişme potansiyelidir. Bunun yanı sıra kalori kısıtlaması ile birlikte diyabetli kişilerde yetersiz protein tüketimi sonucunda protein-enerji malnütrisyonu gelişme riski göz önünde bulundurulmalıdır. Aralıklı oruç kilo verdirmeye yardımcı olarak kişilerin lipit profilleri üzerine etkisi olmaktadır. 2-3 hafta süresince modifiye aralıklı oruç uygulayan kişilerde vücut ağırlığında azalma ile birlikte vücut iç yağ oranında, total kolesterol seviyesinde ve LDL kolesterol düzeylerinde azalma bildirilmiştir. Literatürde aralıklı orucun kanser gelişimi ve önlenmesi üzerine hayvan deneyleri yapılmıştır. Ancak insan çalışmaları yeterince mevcut değildir. Kilo yönetimi kanserli hastalar ve kanserden kurtulanlar için çok önemlidir. Çalışmalar kanserli hastalarda kısa süreli orucun olumlu etkisini belirtse de tüm çalışmalarda ortak kanı daha büyük popülasyonda uzun süreli etkisinin araştırılması yönündedir.

Aralıklı oruç ile ilgili yapılan çalışmalar derlendiğinde sonuç olarak aralıklı orucun obez ve kilolu bireylerde olumlu etkileri kanıtlanmıştır. Ancak kronik hastalıklarda etkisi hâlen tartışma konusudur ve bu alanda daha fazla ve uzun süreli çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Aralıklı oruç, beslenme, sağlık*

THE NEW QUESTION OF HEALTHY LIFE: INTERMITTENT FASTING

Abstract

Throughout history, humanity has always engaged in new research in order to live better. One of the most important basic needs for a healthy life is nutrition. In recent years; Dietary patterns such as the Mediterranean Diet, the DASH (Dietary Approaches to Stop Hypertension) diet, the low-fat diet, and the intermittent fasting diet remain popular. Intermittent fasting is a broad term that includes the deliberate manipulation of a person's time without eating. Intermittent fasting is preferred for various reasons, from being easy to lifestyle choices, from being healthy to helping to lose weight. Hippocrates, the father of modern medicine, said, “To eat when you are sick is to feed your sickness.” and advised almost all of his patients that to abstain from food and drink.

Studies on different types of intermittent fasting have been reported in the literature. Some types of intermittent fasting include: Modified intermittent fasting; it is the most popular method of intermittent fasting. This method involves switching between non-fasting days (feast day) and fasting days. There is no restriction on the types or amounts of food consumed by individuals for 24 hours on non-fasting days. In contrast, on alternate fasting days, individuals' calorie intake is limited to about 500 kcal in a 24-hour period. Time-restricted intermittent fasting; it is a type of intermittent fasting in which food intake is restricted to 8 hours or less. Ramadan model intermittent fasting; equivalent to the ninth month in the Hijri calendar and derived from the root "Ramadan" (to be very hot), Ramadan is considered the holiest month in Islam. This diet includes fasting periods ranging from 9 to 22 hours a day, depending on the season and location. daily fasts; daily fasting includes abstinence from eating and drinking at certain times of the day for those who have just started fasting. This diet varies depending on the time the person spares for his daily work. It includes different food intake times such

as 12:12, 16:8 and one meal a day. Complete intermittent fasting; It includes fasting days for 24 hours or longer, which can be applied once a week as a 24-hour fast, but in some protocols, more than once each week.

In nearly all intermittent fasting studies, although the protocols implemented, duration, and baseline characteristics of the sample population differ greatly, it resulted in weight loss ranging from 2.5% to 9.9% and a consequent loss of fat mass. The use of intermittent fasting in diabetes is a matter of debate. When the studies in the literature are examined, it is stated that intermittent fasting is mostly examined in diabetic animals and it helps to lose weight. There are almost no randomized controlled studies and case-control studies in people diagnosed with diabetes. In people with diabetes, intermittent fasting can be done by regular blood sugar monitoring and under the control of a specialist. The most important risk of intermittent fasting on diabetes is the potential for hypoglycemia. In addition, with calorie restriction the risk of developing protein-energy malnutrition as a result of insufficient protein consumption in people with diabetes should be considered. Intermittent fasting has an effect on people's lipid profiles by helping to lose weight. In people who practiced modified intermittent fasting for 2-3 weeks it have been reported that there is a decrease in body fat ratio, total cholesterol level and LDL cholesterol levels, with a decrease in body weight. Animal experiments have been conducted in the literature on cancer development and prevention of intermittent fasting however human studies are not available sufficiently. Weight management is very important for cancer patients and cancer survivors. Although studies indicate the positive effect of short-term fasting in cancer patients, the consensus in all studies is to investigate the long-term effect in a larger population.

In conclusion, when the studies on intermittent fasting are compiled, the positive effects of intermittent fasting have been proven in obese and overweight individuals. However, its effect on chronic diseases is still a matter of debate and further and long-term studies are needed in this area.

Keywords: *Intermittent fasting, nutrition, health*

DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK VE İŞ TATMİNİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ: MARMARA BÖLGESİ GENÇLİK VE SPOR İL VE İLÇE MÜDÜRLÜKLERİNDE GÖREVLİ ANTRENÖRLERE YÖNELİK BİR UYGULAMA

Öznur Ayık - Aytekin Alpullu

Özet

Özette çalışmanın konusu, kavramsal ve kuramsal çerçevesi, örneklemi, kısıtları, yöntemi, bulguları açıkça belirtilmelidir. Lider ve yöneticinin tercih ettiği davranış biçimi; örgütün başarıya ve hedeflerine ulaşması yönünde ve iş görenin çalışma hayatında doyum sağlamasının en önemli göstergesidir. Bu çalışmada, gençlik ve spor il ve ilçe müdürlüklerinde görev yapan antrenörlerin iş tatmini ile yöneticileri için algıladıkları dönüşümcü liderlik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, dönüşümcü liderlik ve dönüşümcü liderliğin boyutlarını oluşturan; idealleştirilmiş etki (atfedilen, davranış), ilham verici motivasyon, entelektüel uyarım ve bireysel düzeyde ilgi ile iş tatmini arasındaki ilişkiler ayrıca dönüşümcü liderlik ve iş tatmininin çeşitli demografik özelliklerle (cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim durumu, kıdem, spor branşı vb.) arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışma için gerekli olan etik kurul onayı 22.03.2021 tarihinde Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünden, araştırma izni Gençlik ve Spor Bakanlığından 16.06.2022 tarihinde alınmıştır. Çalışmada nicel yöntem ilişkisel tarama deseni kullanılmış, katılımcılar kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışmanın evreni 748, örneklem çalışmaya katılımı gönüllü kabul eden 381 antrenörden oluşmuştur. Verilerin toplanmasında Bass ve Avolio (2004) tarafından geliştirilen ve Bolat (2008) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan 20 madde ve 5 alt boyuttan (idealleştirilen etki (atfedilen), idealleştirilen etki (davranış), ilham verici motivasyon, entelektüel uyarım, bireysel ilgi) oluşan Çok Faktörlü Liderlik Ölçeği'nin dönüşümcü liderlikle ilgili kısmı ve Chang ve Chang (2007) tarafından geliştirilen, Yıldız (2014)

tarafından spor sektöründe Türkçe uyarlaması yapılan 10 madde ve 2 alt boyuttan (içsel tatmin, dışsal tatmin) oluşan İş Tatmini Ölçeği kullanılmıştır. Veri çözümlemelerinde; verilerin normalliği, homojenite, tanımlayıcı istatistikler, t-test, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), gerektiğinde post-hoc testi, Pearson korelasyonu uygulanmış, anlam düzeyi $p<.05$ ve güven aralığı %95 kabul edilmiştir. Antrenörlerin dönüşümcü liderliğe bakış açısı, dışsal iş tatmini ile dönüşümcü liderlik boyutları arasındaki ilişkinin genellikle içsel iş tatmininden daha güçlü olduğunu göstermiştir. Antrenörlerin iş tatmini açısından iş ile ilgili çevresel faktörler söz konusu olduğunda liderlik tek başına belirleyici faktör değildir. Bu çalışma, dönüşümcü liderliğin iş tatmini ile ilişkili olduğunu ve antrenörlerin dönüşümcü liderlik ile ilgili algı düzeylerinde artış söz konusu olduğunda iş tatmini düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir. Marmara Bölgesi kapsamlı yapılan bu çalışmanın farklı ekonomik, coğrafik, kültürel bölgelerde görev yapan antrenörlerle yürütülmesinin daha genellenebilir sonuçlara ulaşılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *İş tatmini, liderlik, spor*

INVESTIGATING THE RELATIONSHIP OF TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND JOB SATISFACTION: AN APPLICATION FOR TRAINERS WORKING IN MARMARA REGION YOUTH AND SPORTS PROVINCIAL AND DISTRICT DIRECTORATE

Abstract

The behavior style preferred by the leader and the manager; It is the most important indicator of the achievement of the organization's success and goals and the satisfaction of the employee in his working life. In this study, it is aimed to examine the relationship between the job satisfaction and the transformational leadership behaviors they perceive for their managers of the coaches working in the Provincial and District Directorates of Youth and Sports. In this direction, forming the dimensions of transformational leadership and transformational leadership; idealized influence (attributed, behavior), inspirational motivation, intellectual stimulation, and individual-level interest with job satisfaction between relationships, as well as transformational leadership and job satisfaction with various demographic characteristics (gender, age, marital status, educational background, seniority, sports branch, etc.) examined. The ethics committee approval required for the study was obtained from Marmara University Health Sciences Institute on 22.03.2021, research permission from the Ministry of Youth and Sports on 16.06.2022. The quantitative method relational scanning pattern used in the study, and the participants determined by the convenience sampling method. The universe of the study consisted of 748 trainers, the sample of 381 trainers who volunteered to participate in the study. In data collection, transformational leadership part of the Leadership Scale the Multi-Factor Scale, which consists of 20 items and 5 sub-dimensions (idealized effect (attributed), idealized effect (behavior), inspirational motivation, intellectual

stimulation, individual-level interest) developed by Bass and Avolio (2004) and adapted into Turkish by Bolat (2008) and the Job Satisfaction Scale consisting of 10 items and 2 sub-dimensions (internal satisfaction, external satisfaction) developed by Chang and Chang (2007) and adapted into Turkish of sport in the industry by Yıldız (2014) used. In data analysis; normality of the data, homogeneity, descriptive statistics, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), post-hoc test when necessary, Pearson correlation applied, the level of significance was $p<.05$ and the confidence interval accepted as 95%. The trainers' perspective on transformational leadership showed that the relationship between external job satisfaction and transformational leadership dimensions is generally stronger than internal job satisfaction. Leadership alone is not the determining factor when it comes to work-related environmental factors in terms of job satisfaction of trainers. In this study, it determined that transformational leadership is related to job satisfaction and when the perception levels of trainers about transformational leadership increase, job satisfaction levels also increase.

Keywords: *Job satisfaction, leadership, sports*

DERVİŞ ZAİM'İN RÜYA'SI VE İMGELERİ

Ersin Aycan - Sadık Çalışkan

Özet

Yeşilçam'ın geleneksel usta çırak temayülü dışında yetişmiş Derviş Zaim, kamera arkasında ve senaryo oluşturmada tüm riskleri göze almış ve yönetmenliği ile filmlerine biçim-içerik bakımından farklı yaklaşmıştır. Bu durumu Türk sinemasının da kabuk kırma sürecinin bir özeti olarak değerlendirilebilir. Zaim, insan ve doğa üzerine gerçekleştirdiği doğa üçlemesinin son filmi Rüya adlı eserinde yine bambaşka mesajlar, imgeler ve mit ve tarih yolculuğuna çıkması gereken bir seyirci arzu etmiş olabilir. Zira Rüya filmi Yedi Uyurlar menkıbesinin eşliğinde başlar.

Filmde Sine adlı karakter bugünkü mimarinin biçimselliğinden hoşlanmayan genç bir kadındır. Yedi Uyurlar menkıbesinin geçtiği mağaradan hareketle bambaşka bir mimaride cami tasarlamak ister. Yarım kalan bu inşaatta farklı sıkıntılar yaşayarak strese kapılan Sine, bir uyku merkezinde tedavi görürken düşünde Yedi Uyurlar mitinin ortasında kendini bulur ve olaylara tanıklık eder. Bu tedaviye her gittiğinde fiziki ve manevi olarak değiştiğini hisseder. Her değişiminde ise önceki meselelerine başka şekillerde eğilip değişik yanıtlar aramaya başlar.

Zaim, filmin ana olayını bu şekilde çizerken göstergebilimsel ve sanatsal bakışını farklı şekillerde yansıtmaya çalışır. Bunları yaparken yönetmenin olağanüstü tarihî ve mit bilgisi olduğu da dikkati çeker. Rüya filminde kullanılan simgeler ise filmi tarihsel ve göstergebilimsel biçimde destekler.

İnceleme ve yazım aşamasında olan bu çalışmanın tam metninde Zaim'in Rüya adlı filminde yer verdiği simgeler ve göstergebilimdeki karşılıkları aştırılacak, bunların film ile bağıntısı doküman analizi şeklinde gerçekleştirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Film, Derviş Zaim, Rüya, imgeler*

DERVİŞ ZAİM'S "DREAM" AND IMAGES

Abstract

Derviş Zaim, who was raised outside of Yeşilçam's traditional master-apprentice tendency, took all the risks behind the camera and in creating scenarios, and approached his films differently in terms of form and content with his direction. This situation can be evaluated as a summary of the shell breaking process of Turkish cinema. Zaim may have wanted different messages, images, and an audience who had to go on a journey of myth and history, in his work titled Dream, the last film of his nature trilogy on human and nature. Because the movie Dream starts with the legend of Seven Sleepers.

In the movie, the character named Sine is a young woman who does not like the formality of today's architecture. Based on the cave where the Seven Sleepers legend takes place, she wants to design a mosque in a completely different architecture. Sine, who was stressed by experiencing different problems in this unfinished construction, finds herself in the middle of the myth of the Seven Sleepers while she is receiving treatment in a sleep center and witnesses the events. Every time she goes to this treatment, she feels that she has changed physically and spiritually. With each change, she starts to look for different answers by leaning on her previous issues in different ways.

While drawing the main event of the film in this way, Zaim tries to reflect his semiotic and artistic perspective in different ways. While doing this, it is noteworthy that the director has extraordinary historical and mythical knowledge. The symbols used in the dream movie, on the other hand, support the movie historically and semiotically.

In the full text of this study, which is in the review and writing stage, the symbols in Zaim's movie named Rüya and their equivalents in semiotics will be overlaid, and their correlation with the film will be tried to be realized in the form of document analysis.

Keywords: *Film, Derviş Zaim, Rüya, images*

TÜRK MUTFAK KÜLTÜRÜNDEKİ İÇECEKLER

Seher Çelik Yeşil - Deniz Yeşil

Özet

Türklerin göçebe yaşam tarzını yerleşik yaşam ile harmanlaması mutfak kültürüne olan katkılar arasındadır. Modern Türk mutfağının oluşmasında ve gelişmesinde 11. yüzyıla kadar Türk toplumunun geçirmiş olduğu Orta Asya gelenek ve görenekleri, devamında İslamiyet'in kabulü ile birlikte Arap toplumlarıyla yaşanan etkileşim ve gelişmeler etkili olmuştur. Bunun yanı sıra Anadolu'da hüküm sürmüş olan İran, Hitit, Yunan gibi toplumların kültürleri ve hanedanlar arası evliliklerin de katkısı görülmüştür. Orta Asya, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine kadar uzanan Türk mutfağı, her bir dönem içerisinde yaşanan birtakım gelişmeler doğrultusunda günümüz Türk mutfağını şekillendirmiştir. Mutfak içerisinde yer alan çorbalar, yemekler, tatlılar ve içecekler olarak genellenen besin grupları üç dönem boyunca farklılık göstermiştir. Yemeklerde başat roller arasında bulunan içecekler, Türk toplumunun göçebe yaşam tarzından günümüz çağına kadar varlığını sürdürmüş olduğu bir kültür ögesidir. Bu içecekler her dönem aynı yoğunlukta tüketilmemekle birlikte kendine has konumunu sürdürmüştür. Tabii bunun yanında dönem dönem yeni içecekler de eklenerek çeşitlilik kazanmıştır. Çalışma kapsamında mutfağın önemli bir parçası olan içecekler, Orta Asya mutfağından Osmanlı mutfağına kadar araştırılarak günümüz akademik sahasına katkı sunmayı amaçlamaktadır. Türk mutfağında önemli bir yere sahip olan kımız, ayran, boza, salep, şerbet, kahve, çay, bira, şarap ve rakının ilk olarak hangi dönemlerde tüketildiği, bu tüketiminin hangi amaçla yapıldığı ve günümüze nasıl aktarıldığı elde edilen bulgular arasındadır. Türk mutfağında yer alan içeceklerin araştırılması amacıyla nitel veri toplama yöntemlerinden belge incelemesi veri toplama yöntemi olarak belirlenmiştir. Evrenin tamamına ulaşmak mümkün olmadığından amaçlı örnekleme yoluna gidilmiştir. Yapılan çalışma doğrultusunda elde edilen bulgular, betimsel analiz aracılığıyla çözümlenmiştir. Betimsel analizde veriler önceden belirlenmiş olan temalar doğrultusunda yorumlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Türk mutfağı, Türk mutfağında içecekler, kımız, ayran, şerbet*

DRINKS IN TURKISH CULINARY CULTURE

Abstract

The blending of the nomadic lifestyle of the Turks with the settled life is among the contributions to the culinary culture. In the formation and development of modern Turkish cuisine, the Central Asian traditions and customs that the Turkish society had experienced until the 11th century, followed by the interaction and developments with the Arab societies with the acceptance of Islam. In addition, the cultures of societies such as Iran, Hittite and Greek that ruled in Anatolia and inter-dynastic marriages were also seen. Turkish cuisine, dating back to the Central Asian, Seljuk and Ottoman periods, has shaped today's Turkish cuisine in line with some developments in each period. The food groups generalized as soups, meals, desserts and beverages in the kitchen differed during the three periods. Drinks, which are among the dominant roles in meals, are a cultural element that the Turkish society has survived from the nomadic lifestyle to the present age. Although these drinks were not consumed at the same intensity in every period, they maintained their unique position. Of course, it has also gained diversity by adding new drinks from time to time. Within the scope of the study, beverages, which are an important part of the cuisine, aim to contribute to today's academic field by researching from Central Asian cuisine to Ottoman cuisine. Among the findings obtained are the periods in which kımız, ayran, boza, salep, sherbet, coffee, tea, beer, wine and rakı, which have an important place in Turkish cuisine, were first consumed, for what purpose this consumption was made and how it was transferred to the present day. In order to investigate the beverages in Turkish cuisine, document analysis, one of the qualitative data collection methods, was determined as the data collection method. Since it was not possible to reach the entire universe, purposive sampling was used. The findings obtained in line with the study were analyzed through descriptive analysis. In descriptive analysis, data are interpreted in line with predetermined themes.

Keywords: *Turkish cuisine, Turkish beverages, kımız, ayran, sherbet*

DİYARBEKİR SÜRYANİLERİNİN OSMANLI DEVLETİ İLE İLİŞKİLERİ (1880-1914)

Muhammed Uğurlu

Özet

Osmanlı Devleti, kuruluşundan yıkılışına kadar devamlı surette gayrimüslimler ile ilişki hâlinde olmuştur. Bu münasebet, devletin teşekkül ettiği bölgede Bizans Devleti ile sınır komşusu olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sayede devlet, gayrimüslim unsurları, özellikle de Hristiyanları tanımaya başlamış, Fatih Sultan Mehmet'in, İstanbul'u fethetmesiyle birlikte gayrimüslim milletler çeşitlilik göstermiş ve Osmanlı Devleti, Hristiyanlığın en büyük ikinci mezhebi sayılan Ortodoks Kilisesi'nin hamisi durumuna gelmiştir. Fatih Sultan Mehmed, İstanbul'u farklı din ve mezheplerin baş şehri yapmak istemiş ve devletin gayrimüslimler ile ilgili politikalarını "millet sistemi" üzerinden yürütmüştür. Bu sistem, devletin sonraki yıllarda Müslim ve gayrimüslim toplulukların yönetimini kolaylaştırmış ve uzun yıllar toplumun müreffeh bir hayat sürmesine vesile olmuştur.

Fransız İhtilali'nin bir sonucu olarak ortaya çıkan ulusçuluk ve ulus bazlı devlet fikri, bünyesinde çok çeşitli unsurlar barındıran, başta Osmanlı Devleti olmak üzere birçok devleti olumsuz olarak etkilemiştir. Osmanlı Devleti buna çare olarak ilk başta Tanzimat Fermanı'nı daha sonra da Islahat Fermanı'nı ilan etmiş ancak olumlu bir sonuç elde edememiştir. Bu bağlamda gayrimüslim milletlerden olan Süryanilerin Osmanlı Devleti ile ilişkilerinin incelenmesi yerinde olacaktır. Osmanlı Devleti'nin özellikle ayrılıkçı fikirlerin ortaya çıktığı son dönemde, Süryaniler üzerinde koruyucu politikalar belirlemesi, buna karşılık Süryanilerin de Osmanlı Devleti'ne sadık olması araştırılmaya değerdir.

Bu çalışmamız Diyarbekir Süryanilerinin Osmanlı Devleti ile ilişkilerinin incelenmesinden oluşmaktadır. Osmanlı Devleti, Süryanilerin şikâyetlerini

dikkate alarak harap olan kiliselerini tamir ettirmiş, Süryanilerin patriklerine gereken değeri vermiştir. Böylece Süryanilerin yoğunlukta olduğu bölgeyi karıştırmak için çaba gösteren misyonerlerin ve Ermenilerin önü kesilmeye çalışılmıştır. Ayrıca kendilerini Süryani olarak gösteren Ermeniler şikâyetler neticesinde tespit edilmiş ve gereği icra edilmiştir. Bölgede bu tür menfi olayların yaşanmaması için gerekli tedbirleri almıştır.

Anahtar Kelimeler: *Osmanlı Devleti, Süryaniler, Ermeniler*

THE RELATIONS OF DİYARBEKİR ASSYRIANS WITH THE OTTOMAN STATE (1880-1914)

Abstract

The Ottoman Empire was in constant contact with non-Muslims from its foundation until its collapse. This relationship is due to the fact that the state is bordered by the Byzantine State in the region where the state was formed. In this way, the state began to recognize non-Muslim elements, especially Christians, and with the conquest of Istanbul by Fatih Sultan Mehmet, non-Muslim nations diversified and the Ottoman Empire became the patron of the Orthodox church, which is considered the second largest sect of Christianity. Fatih Sultan Mehmed wanted to make Istanbul the capital city of different religions and sects and carried out the state's policies regarding non-Muslims through the "Millet Sistemi". This system facilitated the government's management of Muslim and non-Muslim communities in the following years and helped the society to lead a prosperous life for many years.

Nationalism and the idea of nation-based state, which emerged as a result of the French Revolution, negatively affected many states, especially the Ottoman Empire, which contained a wide variety of elements. The Ottoman State declared the “Tanzimat Fermanı” and the “Islahat Fermanı” as a remedy for this, but could not take a positive result. In this context, it would be appropriate to examine the relations of the Assyrians, who are non-Muslim nations, with the Ottoman State. In the last period of the Ottoman State, especially in a time when separatist ideas emerged, it is worth to investigating that the Ottoman Empire determined protective policies on Assyrians, while Assyrians were loyal to the Ottoman State.

This study consists of examining the relations of Diyarbekir Assyrians with the Ottoman State. The Ottoman State pay attention to account the complaints of the Assyrians, repaired their churches and gave the necessary

value to the patriarchs of the Assyrians. Thus, they were tried to prevent the Missionaries and Armenians who tried to confuse the region where the Assyrians are concentrated. In addition, the Armenians who showed themselves as Assyrians were identified as a result of the complaints and the necessary action was taken. It has taken the necessary measures to prevent such negative events from the region.

Keywords: *Ottoman State, Assyrians, Armenians*

SAĞLIK PERSONELLERİNDE ORTOREKSİYA NERVOZA (SAĞLIKLI BESLENME TAKINTISI) EĞİLİMİ

Seda Oğur - Yakup Enes Çam - Perihan Acar

Özet

Ortoreksiya nervoza (ON), ilk kez 1997'de, Steven Bratman tarafından anoreksiya nervozayı (AN) çeşitlendirmek üzere tanımlanmıştır. "Orto" kelime olarak "doğru", "gerçek" anlamına geldiği için Bratman uygun, sağlıklı yiyeceğin tüketilmesi ile ilgili patolojik saplantıyı tanımlamak için ON terimini kullanmıştır. ON, diğer bir ismiyle "sağlıklı beslenme takıntısı", son zamanlarda dünyadaki klinik tedavi uzmanlarının araştırma konusu olmuştur. Obezitede görülen artış ve özellikle ABD'de bunu önlemek adına yapılan çalışmaların artması ile sağlıklı yaşamın her yönden sağlanmasının gerekliliğine dikkat çekilmesi ile bireylerde sağlıklı beslenme takıntısının başladığı belirtilmiştir.

Sağlıklı beslenme alışkanlıkları aslında patolojik değildir. Ancak aşırı uğraşı hâline dönüştüğünde, uzun süreli olduğunda, günlük yaşamda olumsuzluklara yol açtığında ON'nin kişilik ve davranış boyutlarını da ilgilendiren bir bozukluk olarak değerlendirilebileceği bildirilmektedir. Ortorektik bireyler, mükemmelliğe ulaşma çabalarından ötürü diyetlerini giderek kısıtlama eğilimine girdiklerinden, beslenme yetersizlikleri riski taşıyan grup içinde değerlendirilebilirler.

Bu çalışma, Bitlis ili Merkez ilçesinde bulunan kamuya ait çeşitli sağlık kuruluşlarında görev yapan farklı mesleklerden sağlık personellerinin ON eğilimlerinin sıklığını saptamak amacıyla yapılmıştır. Bitlis Eren Üniversitesi Etik Kurulu Başkanlığından alınan izin sonrasında, 2019 yılı Şubat ayında, çalışmanın evrenini oluşturan Bitlis ili Merkez ilçesinde bulunan kamuya ait çeşitli sağlık kuruluşlarında görev yapan farklı mesleklerden ve araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul eden, yaşları 18-65 arasında değişen sağlık personelleri (doktor, hemşire, diş hekimi, diyetisyen, ebe, fizyoterapist, sağlık

memuru vb.), Baş (2008)'ın geliştirdiği formüle göre hesaplama yapılarak 200 kişilik örneklem grubu araştırmaya dâhil edilmiştir.

Veri toplama aracı olarak tarafımızdan geliştirilen bir anket formu kullanılmıştır. Bu formda; "Genel Bilgiler" başlığı altında bazı demografik verilerin sorulduğu sorular ve bazı antropometrik ölçüm değerleri (vücut ağırlığı, boy uzunluğu, bel çevresi, kalça çevresi), Garner ve Garfinkel (1979) tarafından geliştirilen Savaşır ve Erol'un (1989) Türkçeye uyarladığı sağlık personellerinin yeme bozukluğu eğilimini belirleyen 40 sorudan oluşan YTT-40 Ölçeği, Donini ve ark. (2005) tarafından geliştirilen ve Arusoğlu'nun (2006) Türkçeye uyarladığı 15 sorudan oluşan ORTO-15 ölçeği ve Erol ve Savaşır'ın (1988) Türkçeye uyarladığı 37 sorudan oluşan Maudsley Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) Soru Listesi yer almaktadır. YTT-40'ın değerlendirme ölçeğine göre; ≥30 puan alan kişiler "yeme davranışı bozukluğuna yatkın" şeklinde nitelendirilmiştir. ORTO-15'in değerlendirme ölçeğine göre; ≤33 puan alan kişiler "ortorektik eğilimli" şeklinde nitelendirilmiştir. $p<0,05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Çalışmaya katılanların demografik özelliklerine göre; katılımcıların çoğunluğunun kadın (%60), 19-30 yaş aralığında (%69,5), lisans mezunu (%57) ve hemşire (%32) olduğu gözlemlenmiştir. Beden kitle indeksi (BKİ) ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve erkeklerin BKİ ortalamasının anlamlı ölçüde yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$). Çalışmaya katılanların sigara alışkanlıkları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve erkeklerde kullanım oranının anlamlı olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($p<0,05$). Katılımcıların alkol kullanma alışkınları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve erkeklerde kullanım oranının anlamlı olarak daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p<0,05$). Katılımcıların %7'sinin YYT-40 testinden ≥30 puan aldığı ve "yeme davranışı bozukluğuna yatkın" olduğu saptanmıştır. ORTO-15 testinden ≤33 puan alan 23 kişinin (%11,5) "ortorektik eğilimi"nde oldukları tespit edilmiştir. OKB soru listesindeki bütün sorulara OKB eğilimini gösteren yanıtları verdikleri için katılımcıların %10,5'inin OKB eğilimi olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak ON eğiliminin artan prevalansı göz önünde bulundurularak önemli bir halk sağlığı problemi olarak değerlendirilmelidir. Bu konuda sağlık personellerinin, ailelerinin ve kamuoyunun bilinçlendirilmesi için sağlıklı beslenme eğitimlerinin yapılması ve böylelikle yaşam standartlarının arttırılması hedeflenmelidir.

Anahtar Kelimeler: *Yeme bozukluğu, ortoreksiya nevroza, sağlıklı beslenme takıntısı, obsesif kompulsif bozukluk*

ORTHOREXIA NERVOSA (HEALTHY NUTRITION OBSERVATION) TENDENCIES IN HEALTHCARE PERSONNEL

Abstract

Orthorexia nervosa (ON) was first described by Steven Bratman in 1997 to diversify anorexia nervosa (AN). Since the word “ortho” means “true, real ” Bratman coined the term ON so as to describe the pathological obsession with consuming healthy food. ON, also known as "healthy eating obsession", has recently been the subject of research by clinicians around the world. It has been stated that the obsession of healthy eating has started in individuals with the increase in obesity, especially in the USA, with the increase in studies to prevent it and the necessity of providing a healthy life in all aspects.

Healthy eating habits are not actually pathological. However, it has been reported that when it turns into an overworking, long-term, and causes negativities in daily life, ON can be considered as a disorder that also concerns personality and behavior dimensions. Orthorexic individuals can be considered in the group at risk of nutritional deficiencies, as they tend to increasingly restrict their diets striving for perfection.

This study was carried out to determine the frequency of ON tendencies of health personnel from different professions working in various public health institutions in the central district of Bitlis province. After the permission taken from the Ethics Committee of Bitlis Eren University, in February 2019, health personnel from different professions and voluntarily accepting to participate in the research aged between 18-65, which constitutes the universe of the study working in various public health institutions (doctor, nurse, dentist, dietitian, midwife, physiotherapist, health officer, etc.) in the central district of Bitlis province, a sample group of 200 people was included in the study by making calculations according to the formula developed by Baş (2008).

A questionnaire form which is developed by us was used as data collection tool. In this form; Under the title of "General Information", some demographic data questions and some anthropometric measurement values (body weight, height, waist circumference, hip circumference) developed by Garner and Garfinkel (1979) and adapted into Turkish by Savaşir and Erol (1989), the YTT-40 Scale, consisting of 40 questions, determines the eating disorder tendency of healthcare professionals. Donini et al. (2005) and adapted into Turkish by Arusoğlu (2006), consisting of 15 questions, the ORTO-15 scale, and there is adapted into Turkish by Erol and Savaşr (1988) Maudsley Obsessive Compulsive Disorder (OCD) Question List, which consists of 37 questions. According to the evaluation scale of YTT-40; Persons with a score of ≥30 were described as "prone to eating behavior disorder". According to the evaluation scale of ORTO-15; Persons with a score of ≤33 were described as "orthorexic prone". $p<0.05$ was considered statistically significant.

According to the demographic characteristics of the participants in the study; It was observed that the majority of the participants were female (60%), between the ages of 19-30 (69.5%), a bachelor's degree (57%) and a nurse (32%). It was determined that there was a significant difference between body mass index (BMI) and gender, and the mean BMI of men was significantly higher ($p<0.05$). It was determined that there was a significant difference between the smoking habits of the participants and their gender, and the rate of use was significantly higher in men ($p<0.05$). It was found that there was a significant difference between the alcohol use habits of the participants and their gender, and the rate of use was significantly higher in men ($p<0.05$). It was determined that 7% of the participants got ≥30 points in the YYT-40 test and were "prone to eating behavior disorder". It was determined that 23 people (11.5%) who scored ≤33 in the ORTO-15 test had an "orthorexic tendency". It was determined that 10.5% of the participants had an OCD tendency because they gave answers showing OCD tendency to all questions in the OCD question list.

In conclusion, considering the increasing prevalence of ON trend, it should be considered as an important public health problem. In order to raise awareness of health personnel, their families and the public on this issue, it should be aimed to provide healthy nutrition education and thus to increase their living standards.

Keywords: *Eating disorder, orthorexia nervosa, healthy eating obsession, obsessive compulsive disorder*

BİREYSEL SPORCULARDA YURTSEVERLİK TUTUMUNUN SOSYOKÜLTÜREL, DEMOGRAFİK VE SPORA İLİŞKİN DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

Erdal Güç - Ali Tekin

Özet

Sosyal bir varlık olan insan, ilk var olduğu andan günümüze dek belirli bir coğrafi bölgede hâkimiyet kurarak her zaman bir topluluk içinde varlığını sürdürmüş ve gelişimini devam ettirmiştir. Toplumsal olarak yaşamayı öğrenen insanların çevresi ile yarattığı etkileşimler, yurtseverlik gibi bazı ortak değerlerin oluşmasını sağlamıştır. Bu çalışmanın amacı, dövüş sporcularının bazı sosyodemografik değişkenlere göre diğer bireysel sporcularla yurtseverlik düzeyleri açısından karşılaştırılmasıdır.

Çalışmada, nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Örneklem seçimi olasılıksız örnekleme yöntemlerinden amaçlı örnekleme tekniği ile yapılmıştır. Rastgele olmayan bu teknikte araştırmacı neyin bilinmesi gerektiğine karar verir ve bilgiyi sağlayabilecek bireyleri bulmak için yola çıkar. İlgilenilen konu hakkında yetkin bireyler veya birey grupları sahip olduğu nitelikler nedeniyle bilinçli olarak seçilir.

Atletizm, güreş, badminton, okçuluk, yüzme, kort tenisi, eskrim, binicilik, halter, jimnastik, kızak, snowboard, kickboks, wushu (sanda-kinda), muaythai, karate, tekvando, judo, aikido ve boks dallarından en az birinde gençler veya büyükler kategorisinde lisans sahibi olan sporcular araştırmada gönüllü olarak yer almıştır.

Veri elde etmek için orijinali Schatz, Staub and Lavine (1999) tarafından geliştirilen daha sonra Yazıcı ve Yazıcı (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan Yurtseverlik Ölçeği ve bilgi formu kullanılmıştır. Ölçek 20 soru ve kör yurtseverlik ve yapıcı yurtseverlik diye adlandırılan 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Covid-19 pandemisi nedeniyle veri toplama araçları Google

Drive üzerinde hazırlanarak katılımcılarla paylaşılmıştır. Çalışmaya gençler kategorisinde 149, büyükler kategorisinde 163; 214'ü erkek 98'i kadın toplam 312 sporcu katılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde, frekans analizi, Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testi, Mann Whitney-U testi, Kruskal Wallis testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi ($p<0,05$), güven aralığı %95 kabul edilmiştir.

Sporcuların cinsiyetlerine göre yapılan karşılaştırmalara göre, KY (p=,014) ve YY (p=,006) puanlarında erkek sporcuların kadınlara kıyasla daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları görülmüştür. Eğitim düzeyine göre, KY puanlarında (p=,015) lisansüstü eğitimi yapan sporcuların puanlarında anlamlı bir fark bulunurken YY (p=,222) açısından anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Etnik köken açısından Türk, Kürt ve Arap sporcular arasında KY (p=,004) ve YY (p=,016) puanlarında anlamlı bir fark bulunmuştur. Kültürel kimliğe göre kendilerini Türk, Kürt ve Arap olarak tanımlayan sporcuların KY (p=,012) puanlarında kayda değer bir fark oluşurken YY (p=,300) açısından farka rastlanmamıştır. Sporda başarı değişkenine göre, uluslararası yarışmalarda ve Türkiye şampiyonalarında derece elde eden sporcularla il, bölge, üniversiteler arası, Avrupa, dünya ve olimpiyat şampiyonalarında derece elde eden sporcular arasında KY (p=,022) puanlarında anlamlı fark oluşmuştur. Ancak YY (p=,241) puanlarında farka rastlanmamıştır. Siyasi görüş değişkeninde sağ, aşırı sağ ve tarafsız görüş ifade eden sporcuların KY (,010) puanlarında sol ve aşırı sol görüşlü sporcular arasında, YY (,004) puanlarında tarafsız olan sporcularla sağ ve aşırı sağ görüşlü sporcular arasında fark oluşmuştur. Dindarlık düzeyi açısından, KY (,031) puanlarının kendisini dindarım ve çok dindarım olarak tanımlayan sporcuların puanları hiç dindar değilim, biraz dindarım ve kararsızım olarak tanımlayan sporculardan fazla olduğu, YY (,041) puanlarında ise kararsızım, dindarım ve biraz dindarım olarak tanımlayan sporcuların paunları ile çok dindar olan sporcular arasında farka rastlanmıştır. Kendisini ülkesine ait hissetme düzeyi değişkeninde, kesinlikle katılıyorum diyen sporcuların KY (,012) puanlarında fark oluşurken YY (,000) puanlarında katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum diyen sporcular ile kesinlikle katılmıyorum diyen sporcular arasında fark oluşmuştur. Başka bir ülkenin vatandaşı olmayı isterdim değişkenine göre, KY (,007) ve YY (,002) puanlarında kendisini kesinlikle katılmıyorum olarak ifade eden sporcuların kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım ve katılmıyorum olaraka ifade eden sporculara kıyasla daha yüksek puan ortalamsına sahip oldukları görülmüştür. Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşı olmaktan mutluyum

değişkenine göre, KY (,000) ve YY (,000) puanlarında kendisini kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olarak ifade eden sporcuların katılmıyorum ve kararsızım olaraka ifade eden sporculara kıyasla daha yüksek puan ortalamasına sahip oldukları görülmüştür. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni millî sporcu olarak temsil etmekten gurur duyarım değişkenine göre, kendisini kesinlikle katılıyorum olarak tanımlayan sporcuların KY (,000) puanlarının fazla olduğu, YY (,000) puanlarında kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olarak tanımlayan sporcuların puanlarının kendisini katılmıyorum ve kararsızım olarak ifade eden sporculara kıyasla daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu görülmüştür.

Çalışmadan elde ettiğimiz sonuçlar doğrultusunda cinsiyet, eğitim seviyesi, etnik köken, kültürel kimlik ve başarı düzeyi, siyasi görüş, dindarlık düzeyi, kendisini ülkesine ait hissetme, başka bir ülkenin vatandaşı olmayı isteme, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmaktan ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni millî sporcu olarak temsil etmekten gurur duyma faktörlerinin yurtseverlik tutum ve davranışlarında etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan gelir seviyesi, yaş, son 5 yıldır yaşanılan yer, spora devam süresi, kategori (genç-büyük), branş (bireysel spor-bireysel övüş sporu), millî sporculuk durumu, millî sporcu sınıfı (A-B-C), ülkesini temsil etme sayısı faktörleri, yurtseverliğe ilişkin tutumlarda fark yaratmamıştır.

Bu çalışma sporcularda yurtseverlik tutumlarının belli değişkenler açısından incelenmesi üzerine tasarlanmıştır. Elde edilen sonuçların genellenebilmesi için yeni çalışmalara gereksinim vardır. Bu nedenle farklı değişkenler ve farklı sporcu gruplarıyla daha büyük örneklemleri kapsayacak şekilde yapılacak çalışmaların yapılması önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Spor dalı, ayrımcılık, kimlik, millîyetçilik, demografik özellikler*

EXAMINATION OF THE ATTITUDE OF PATRIOTISM IN INDIVIDUAL ATHLETES IN TERMS OF SOCIO-CULTURAL, DEMOGRAPHIC AND SPORTS-RELATED VARIABLES

Abstract

Man, as a social creature, has always maintained its existence in a community and continued its development by establishing dominance in a certain geographical region from the first moment of its existence to the present day. The interactions created by the people who have learned to live socially with their environment have led to the formation of some common values such as patriotism. The aim of this study is to compare combat athletes with other individual athletes in terms of patriotism levels according to some socio-demographic variables.

General survey model, one of the quantitative research methods, was used in the study. Sample selection was made with the purposive sampling technique, one of the nonprobability sampling methods. In this non-random technique, the researcher decides what needs to be known and sets out to find individuals who can provide the knowledge (Bernard, 2002). Individuals or groups who are competent on the subject of interest are consciously chosen due to their qualifications (Cresswell, 2011).

Athletes who have a license at least one of the following sports in junior or senior category took part in the research: athleticism, wrestling, badminton, archery, swimming, court-tennis, fencing, equestrian, weightlifting, gymnastics, bobsleigh, snowboarding, kickboxing, wushu (sanda-kinda), muaythai, karate, taekwondo, judo, aikido and boxing.

To collect data, the “Patriotism Attitude Scale” (PAS) originally developed and fully validated by Schatz, Staub and Lavine (1999) and later adapted into Turkish by Yazıcı and Yazıcı (2010), and information form prepared by the researcher were used. The scale consists of 20 questions and 2 sub-dimensions called Blind Patriotism and Constructive Patriotism. Due to the

Covid-19 Pandemic, data collection tools were prepared on Google Drive and shared with the participants. There were 312 athletes; 149 in junior category, 163 in senior category; 214 men and 98 women. For statistical analysis; frequency, Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk, Mann Whitney-U, Kruskal Wallis tests were applied. Significance level was $p<0.05$ and confidence interval was 95%.

According to the comparisons made according to the genders of the athletes, it was seen that male athletes had a higher average score compared to women in BP (p=,014) and CP (p=,006) scores. According to the level of education, there was a significant difference in the scores of athletes who completed graduate education in BP scores (p=,015), while there was no significant difference in terms of CP (p=,222). A significant difference was found in the scores of BP (p=,004) and CP (p=,016) among Turkish, Kurdish and Arab athletes in terms of ethnicity. Deciphering the results of the study, a significant difference was found in the scores of BP (p=,004) and CP (p=,016). There was a significant difference in the BP (p=,012) scores of the athletes who identified themselves as Turkish, Kurdish and Arab according to cultural identity, while there was no difference in terms of CP (p=,300). According to the success variable in sports, there was a significant difference in BP (p=,022) scores between athletes who achieved degrees at international competitions and Turkish championships and athletes who achieved degrees at provincial, regional, intercollegiate, European, World and Olympic championships. However, there was no difference in CP (p=,241) scores. In the political opinion variable, there was a difference between left-wing and far-left-minded athletes in the Dec (,010) scores of athletes expressing right-wing, far-right and neutral views, between athletes who were neutral in the Dec (,004) scores and between athletes with right-wing and far-right views. In terms of the level of religiosity, BP (,031) scores scores that identifies themselves as very religious very religious and I'm not a religious person at all athletes, and the athletes that I'm a bit more of where I'm undecided identifies as religious, CP (,041) I'm undecided on points, very religious, very religious and some that you identify as very religious differences were found between athletes with athletes who are Pauna. The level of sense of belonging to his country variable, BP athletes who strongly agree (,012) comprise the difference in score CP (,000) points I disagree, neutral, agree and strongly agree I strongly disagree with the athletes athletes who who say the difference between is formed. I would like to be a citizen of another country according to the variable, BP (,007) and CP (,002), expressed as athletes in the score itself strongly disagree

strongly agree, agree, undecided and disagree brew ortalamsi higher scores compared to athletes who do not have to express it has been seen that. I'm happy to be a citizen of the Republic of Turkey according to the variable, BP (,000) and CP (,000) strongly agree agree undecided disagree and expressed as itself and the points of athletes compared to athletes who stated to me as I am with an average of points were higher. The government of the Republic of Turkey, the variable I should be proud to represent you as a national athlete according to himself, I entirely agree with that you identify as athletes BP (,000) is more of a score, where CP (,000) with the points I completely agree, disagree and undecided as of the scores of the athletes and I agree that identifies itself as I'm with an average of Express points higher compared to athletes who were observed. In line with the results from the study, gender, education level, ethnicity, cultural identity, and success to the level of political views, the level of religiosity sense of belonging to the country, a citizen of another country olmyi prompt, Turkey cumhiyiyet as an athlete to be a citizen of the Republic of Turkey and the government of national patriotism proud to represent attitudes and behavior factors that is good in the show. On the other hand, income level, age, country of residence for the past 5 years, sport, duration, category (Young-large), branch (individual sport an individual sport ovus), National Sportsmanship situation, National Sportsman Class (A-B-C), representing his country for the number of factors has created a difference in the attitudes of patriotism.

This study was designed to examine the patriotic attitudes of athletes in terms of certain variables. New studies are needed to generalize the results obtained. For this reason, it is recommended to carry out studies to include larger samples with different variables and different athlete groups.

Keywords: *Discrimination, demographic features, identity, nationalism, sport brans*

KARATE KUMİTE SPORCULARININ SPORTMENLİK YÖNELİMLERİ

Ayşe Meryem Yazar - Mesut Süleymanoğulları - Gökhan Bayraktar

Özet

Bu çalışmada, Türkiye Karate Federasyonu bünyesinde lisanslı olarak mücadele etmekte olan karate-kumite sporcularının sportmenlik yönelimleri farklı değişkenler açısından incelenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evrenini 2022 yılında Türkiye Karate Federasyonu bünyesinde lisanslı olarak mücadele etmekte olan karate-kumite sporcuları, örneklem grubunu ise olasılıksız yöntem ile belirlenen 75'i kadın, 50'si erkek olmak üzere toplam 125 karate-kumite sporcusu oluşturmaktadır. Veri toplamak amacıyla "Kişisel Bilgi Formu" dışında Vallerand ve ark. (1997) tarafından geliştirilen; Balçıkanlı (2010) tarafından ise Türk kültürüne uyarlanan "Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelim Ölçeği" kullanılmıştır. Sporcuların sportmenlik yönelim düzeyleri ile cinsiyet, yaş, spora başlama yaşı, millîlik ve eğitim durumu arasındaki farklılaşmayı belirlemek amacıyla Bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Scheffe çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır. Araştırma sonrasında kurallara ve yönetime saygı alt boyutunda 8-10 yaş arası sporcuların sportmenlik yönelim düzeylerinin 7 yaş ve altındaki sporcuların düzeylerinden daha yüksek olduğu ayrıca yine aynı alt boyutta millî sporcuların sportmenlik yönelim düzeylerinin daha yüksek olduğu bulgulanmıştır. Sonuç olarak bu çalışma sonrasında karate kumite sporcularının sportmenlik yönelim düzeylerinin demografik ve sportif değişkenlerce farklılaştığı söylenebilir. Bu araştırmanın antrenörlere, yöneticilere, ebeveynlere, sporculara ve araştırmacılara bilgi ve kaynak anlamında katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Fair play, sorumluluk, bağlılık, saygı*

SPORTSPERSONSHIP ORIENTATIONS OF KARATE KUMITE ATHLETES

Abstract

In this study, the sportspersonship orientations of karate-kumite athletes, who are competing under license within the Turkish Karate Federation, were tried to be examined in terms of different variables. The universe of the research consists of karate-kumite athletes who are competing under license in the Turkish Karate Federation in 2022, and the sample group consists of a total of 125 karate-kumite athletes, 75 women and 50 men, who were determined by random sampling method. In order to collect data, apart from the 'Personal Information Form' the 'Multidimensional Sportspersonship Orientation Scale' developed by Vallerand et al. (1997) and adapted to Turkish culture by Balçıkanlı (2010) was used. Independent sample t test, one-way analysis of variance (ANOVA) and Scheffe multiple comparison test were used to determine the difference between the sportsmanship orientation levels of the athletes and their gender, age, sporting age, nationality and educational status. After the research, in the sub-dimension of 'Respect for Rules and Management', it was found that the sportsmanship method levels of the athletes aged 8-10 were higher than the levels of the athletes aged 7 and under; in the same sub-dimension, it was found that the sportspersonship orientation levels of national athletes were higher. As a result, after this study, it can be said that the sportspersonship orientation levels of karate kumite athletes differ by demographic and sportive variables. It is thought that this research will contribute to coaches, managers, parents, athletes and researchers in terms of information and resources.

Keywords: *Fair play, responsibility, commitment, respect*

DUVARLA YAŞAMAK: TÜRKİYE-İRAN SINIR GÜVENLİĞİ

İlhan Oğuz Akdemir - Emine Akman

Özet

Türkiye'nin coğrafi konumu; son dönemde küresel bir aktör olması, Avrupa ile bağlantılı yolların kavşağında olması ve ülkeye net sığınmacı akını ve terör örgütleri için hedef bölge görülmesi nedenleri ile sınır güvenliği ve güvenlikleştirme eksenine ek olarak özellikle neoliberal politikaların etkisinin artması ile beraber sınır bölgeleri yoğun mal, bilgi ve insan akışlarına sahne olmakta ve çeperde kalan sınırlar, yüksek duvarların, dikenli tellerin yükseldiği yer yer düşük yoğunluklu çatışma alanları hâline dönüşmekte, ülke siyasalarında önemli bir konu olarak varlığını sürdürmektedir. Pandemi öncesinde, yaklaşık yarım milyon sığınmacı ülkeye kaçak göç rotalarını kullanarak girebilmiştir. Yukarıdaki bağlamsal faktörler, ülkeyi haklı olarak kara ve deniz hudutlarında yeni tedbirler almaya itmiştir. Tedbirlerin görünürlük uzamını, kara sınırlarını çevreleyen yeni sınır duvarları ile ifade etmek yanlış bir tespit olmaz. İran ve Suriye hududunu kuşatan duvarlar, geçirgenliği sınırlamak üzere önemli bir güvenlikleştirme politikasıdır. Türkiye'nin İran, Irak ve Suriye sınırlarında cereyan eden çatışma, siyasi istikrarsızlık ve sığınmacı geçişlerini engellemek gibi çeşitli nedenlerden dolayı sınır güvenliği politikalarının dönüşümünün dayanak noktasıdır. Sınırın dağlık olması sınır güvenliğinin sağlanmasının zorlaşmasına neden olmaktadır. Ancak sınırın topoğrafik olarak zorlu olması sınır güvenliğini zorlaştırsa da sınırın siyasi istikrarında önemi büyüktür. Avrupa'ya varmak isteyen göçmenler için önemli sınır geçiş noktası olan bu sınırda son yıllarda yapılan duvarlar, sınır geçişleri ve kaçakçılık faaliyetlerini engellemektedir.

Bununla birlikte duvarlar ile sağlanan hudut güvenliği çok boyutlu sonuçları olabilecek bir siyasi seçenektir;

- Devlet için elzem ve öncelikli,

- Teröristlere karşı gerekli,
- Sığınmacılara karşı caydırıcı,
- Göç rotaları için yöneltici,
- Sınırda komşu topluluklar için ayırıcı,
- İllegal sınır ticareti için engelleyici,
- Sınırdaki vatandaşlar için geçimi zorlaştırıcı,
- Kaçakçılar için gelir düşürücü,
- Sınır nüfusu için sınırı terk nedeni,

duvarlar ile ortaya çıkan çok boyutluluğun bileşenleridir.

Sınır güvenliği sorunu uluslararası politikada sığınmacı ve mülteci karşıtı söylemlerin en yüksek sesle dile getirildiği alandır. Fakat tek boyutlu "güvenlik" ekseninde doğru olarak düşünülen model, çok boyutlu, çok faktörlü fizibilitelerde riskler taşıdığı anlaşılmaktadır. Türkiye-İran-Suriye sınır güvenliği için inşa edilen duvarların oluşturduğu çok boyutlu olumlu ve olumsuz ortamlar ve ampirik sonuçları ile öngörülen ve öngörülmeyen olası olumsuz senaryolar kurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Sınır, sınır güvenliği, Türkiye-İran sınırı*

LIVING WITH THE WALL: TURKEY-IRAN BORDER SECURITY

Abstract

Turkey's geographical location; In addition to the border security and securitization axis, the border regions have increased the impact of neoliberal policies, especially due to the fact that it is a global actor, at the crossroads of roads connected with Europe, and a net influx of asylum seekers into the country and is seen as a target region for terrorist organizations. It is the scene and the borders on the periphery turn into low-intensity conflict areas where high walls and barbed wires rise, and it continues to exist as an important issue in the country's policies. Before the pandemic, about half a millîon asylum seekers were able to enter the country using illegal immigration routes. The above contextual factors rightly prompted the Country to take new measures on its land and sea borders. It would not be wrong to express the visibility space of the measures with the new border walls surrounding the land borders. The walls surrounding the Iranian and Syrian borders are an important securitization policy to limit permeability. It is the mainstay of the transformation of border security policies due to various reasons such as the conflict on Turkey's borders with Iran, Iraq and Syria, political instability and preventing refugee crossings. The mountainous border makes it difficult to provide border security. However, although the topography of the border makes border security difficult, it is of great importance in the political stability of the border. The walls built in recent years on this border, which is an important border crossing point for immigrants who want to reach Europe, prevent border crossings and smuggling activities.

However, border security provided by walls is a political option that can have multidimensional consequences;

- It is essential and prioritized for the state,

- Necessary against terrorists,

- A deterrent against asylum seekers,

- Router for migration routes,

- Separator for neighboring communities at the border,

- Blocker for illegal border trade,

- Making the livelihood difficult for the citizens at the border,

- Reducing income for smugglers,

- The reason for leaving the border for the border population,

they are components of the multidimensionality that emerges with the walls.

The issue of border security is the area where the discourses against asylum seekers and refugees are voiced the loudest in international politics. However, it is understood that the model, which is considered correctly in the one-dimensional "security" axis, carries risks in multi-dimensional multi-factor feasibility. With the multidimensional positive and negative environments created by the walls built for the Turkey-Iran-Syria border security and their empirical results, predicted and unforeseen possible negative scenarios have been constructed.

Keywords: *Border, border security, Turkey-Iran border*

"DETERMİNİST VE İNDETERMİNİST" SÜREÇLER ARASINDA KENTSEL DEĞİŞME: BİTLİS

İlhan Oğuz Akdemir - Emrah Türkoğlu

Özet

Kent bilim terminolojisinde; şehir içi arazi kullanımında yaşanan her türlü değişimin aktörü olarak nüfus yapısı ve iktisadi değişme faktörü ön plana çıkmaktadır. Kentler için bu yaklaşım doğru bir genellemedir. Bununla birlikte bazı şehirlerin kentsel büyümesini açıklamada yetersiz kalmaktadır. Bitlis, bu gruba giren ender şehirlerden birisidir. Çevreci deterministe göre; uzamdaki her türlü organik, inorganik olay ve olgular doğanın izin verdiği ölçüde gerçekleşmesi mümkündür. Doğal yasaların ve koşulların kontrolü belirleyicidir. Tarihî dönemlerde yerleşim birimlerinin kuruluşunda, "verimli otlaklar ve tarla sitemi ile en uygun doğal ortam" tercih sebebi olarak görülmüştür. Güvenlik endişelerinin de göstergesi olan kaleler ve surlar arkasında yaşam düzeni, dünyada 18. yüzyıla kadar hâkim yerleşim anlayışıydı. Bitlis kurulduğu günden günümüze daima deterministe yasaların sınırlarını çizdiği bir kent yaşamını sürdüre gelmiştir. Bitlis'te bu süreç yakın zamana kadar devam etmiş ve uzun bir pre-endüstriyel dönem geçirmiştir.

Doğanın Bitlis şehri için çizdiği sınırları aşmaya çalışmak, Bitlis'in son 30-35 yılındaki kentleşme sürecinin özeti olarak verilebilir. İndeterminizmin temelini oluşturan ve insan eyleminin doğal kısıtlayıcıları alt edeceğini iddia eden voluntarist anlayış, Bitlis şehrinin sınırlarını ötelemeye yönelik projeler ve eylemler ile yaşama sahasını genişletmeye çalışmaktadır. Bu yeni süreç, volkanik taraçaları oymak, eğim değerini düşürmek, yatak kodundaki çöküntü bölgelerini temizlemek ve nihayetinde Bitlis'in klimajeomorfolojik sınırlarını genişletmek çabasındadır. Böylece Bitlis kentinin nüfus taşıma kapasitesi artacak, şehre hacim kazandırılacaktır. Ama unutmamak gerekir ki pratik her zaman teoriyi aşar. Bitlis'i doğal koşulların kontrol ettiği kent olarak görmek ve kurguyu buna göre tasarlamak, doğru irade olabilir. Bu anlayış içerisinde bu araştırmada, Bitlis kentinin gelişim sürecinde deterministe ve indeterminist görüşler çerçevesinde etkili olan faktörleri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Kent, çevresel determinizm, indeterminizm, klima-jeomorfolojik, Bitlis*

URBAN CHANGE BETWEEN "DETERMINIST AND IDETERMINIST" PROCESSES: BİTLİS

Abstract

In urban science terminology; Population structure and economic change factor come to the fore as the actor of all kinds of changes in urban land use. For cities, this approach is a correct generalization. However, it falls short of explaining the urban growth of some cities. Bitlis is one of the rare cities in this group. According to the Environmental Determinist view; All kinds of organic, inorganic events and phenomena in space are possible to the extent that nature allows. Control of natural laws and conditions is decisive. "The most suitable natural environment with fertile pastures and field system" has been seen as the reason for preference in the establishment of settlement units in historical periods. The living order behind castles and walls, which are also indicators of security concerns, was the dominant settlement understanding in the world until the 18th century. Bitlis has continued to live in a city where deterministic laws have always drawn the boundaries since its establishment. In Bitlis, this process continued until recently and had a long pre-industrial period.

Trying to go beyond the borders drawn by nature for the city of Bitlis can be given as a summary of the urbanization process of Bitlis in the last 30-35 years. The voluntarist understanding, which forms the basis of indeterminism and claims that human action will overcome natural constraints, tries to expand the living space with projects and actions aimed at shifting the borders of the city of Bitlis. This new process seeks to hollow out the volcanic terraces, reduce the slope value, clear the depression areas in the bedding code, and ultimately expand the climatic-geomorphological boundaries of Bitlis. Thus, the population carrying capacity of the city of Bitlis will increase and the city will gain volume. But it should not be forgotten that practice always exceeds theory. It may be the right will to see Bitlis as a city controlled by natural conditions and to design the fiction accordingly. Within this understanding, in this research, the factors that are effective in the development process of the city of Bitlis within the framework of Determinist and Indeterminist views are discussed.

Keywords: *Urban, environmental determinism, ındeterminism, climate-geomorphological, Bitlis*

МАРКЕТИНГ ПЕН МЕНЕДЖМЕНТТІҢ ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫН ДАМЫТУДЫҢ ЗАМАНАУИ ТАЛАПТАРЫ

Kudaybergonov Nuradin Ayıpoviç - Aşikbaeva Asem Melsovna **

Аңдатпа

Маркетингтік қызметті және менеджментті ұйымдастырудың қазіргі заманғы талаптары. компанияның нарықтық бағдарын күшейтумен байланысты. Бұл тұтынушылармен қарым — қатынасты дамыту және оларға тұтынушылық құндылықты ұсыну барлық қызметкерлердің міндеті екенін білдіреді. Жоғарыда айтылғандай, маркетинг енді функция емес, бизнестің тұрақты өсуін қамтамасыз етуге арналған негізгі құзыреттілік. Маркетингті ұйымдастырудағы жаңа тәсілдер ресми құрылымдарға емес, тұтынушылық құндылықты құратын үрдістерді басқаруға және осы үрдісті қолдайтын жұмыс ағындарына назар аударады. Жаңа ұйымдастырушылық формалар икемді және тұтынушылардың қажеттіліктері мен нарық талаптарына сезімтал. Ұйымдастырушылық өзгерістердің негізгі мақсаттары шығындарды азайту, икемділікті арттыру және компанияның мүмкіндіктеріне негізделген бәсекелестік артықшылықтарды құру болып табылады.

Түйінді сөздер: *ұйымдастырушылық қатынастар, нарықты сегментациялау, жеке нарықтық саясат, маркетингтік ортаны талдау, мамандандыру, маркетингтік қызметті ұйымдастыру, аутсорсинг, аутстаффинг, нарықтық бағдар*

MODERN REQUIREMENTS FOR THE DEVELOPMENT OF ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF MARKETING AND MANAGEMENT

Abstract

Modern requirements for the organization of marketing activities and management are associated with the strengthening of the company's market orientation, which suggests that developing relationships with consumers and offering them increased consumer value is the task of all employees. As discussed above, marketing is no longer a function, but a core competency designed to drive sustainable business growth. New approaches to marketing are emphasizing the management of processes that create customer value and the workflows that support this process, rather than formal structures. New organizational forms are flexible and sensitive to customer needs and market requirements. The main goals of organizational change are to reduce costs, increase flexibility and create competitive advantages based on the company's capabilities.

Keywords: *Organizational relations, market segmentation, individual market policy, analysis of the marketing environment, specialization, organization of marketing activities, outsourcing, outstaffing, market orientation*

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА КӘСІПКЕРЛІК ҚҰРЫЛЫМДАРДЫҢ ИНСТИТУЦИОНАЛДЫ ФОРМАЛАРЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ МЕН ДАМУЫ

Abdibekov S.V.

Аңдатпа

Біріншіден, қызметтегі өзара қарым-қатынас этикасы бұл кәсіби этика емес. Бұл өз негізінде кез келген ұйымдар мен мекемелер үшін ортақ болып табылатын еңбек ұжымындағы мінез-құлық ережелерінің ерекше жинағы. Г.В. Лазутина кәсіби мораль нормалары мен қызмет этикасы нормаларын біріктіре отырып, ұжымның адамгершілік ахуалының сапасын анықтайтын бірқатар нормаларды бөліп көрсетеді. Корпоративтік мәдени - этиканың мәні өндіріс саласы мен қызмет ісіндегі адамдардың еңбек мәдениеті мен қарым-қатынас мәдениеті болып табылады. Еңбек мәдениеті ең алдымен бастаған жұмысын аяғына дейін жеткізе білуден, жоғары сапалы еңбек өнімдері және қажетті еңбек өнімділігімен қамтамасыз етуден көрінеді. Оларда әр халықтың әлеуметтік және рухани құндылықтары көрінеді, оның маңыздылығы уақыт өткен сайын өсе түседі. Кәсіпкерлік этика халық даналығына сүйенеді. Ол өткен тәжірибелерді өз ісінде, кім және қалай табысқа жетсе, кім адам абыройын нақты өмір жағдайларында биіктетудің жаңа тәсілдерін ұсынса, солармен толықтырады. Өз мінез-құлқында адам әділдік пен адалдық, ұқыптылық, пен ысырапшылдық, қарапайымдылық пен тәртіптілік, тапқырлық пен қайнар көздерге берілу өлшемдеріне сүйенеді.

Түйінді сөздер: *Кәсіпкерлік этика, этика, факторлар, менеджмент, заман, ұйымдастыру, халықаралық, экономика, өндіріс, монополия*

FORMATION AND DEVELOPMENT OF INSTITUTIONAL FORMS OF BUSINESS STRUCTURES IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

Abstract

First, the ethics of interaction in the ministry is not a professional ethic. This is a special collection of behavioral rules in the workforce, which is common to any organizations and institutions. GV The lasudea explains a number of norms that determine the quality of the staff's moral situation, combining professional moral standards and regulations of activity ethics. The essence of corporate cultural and ethics is a culture of labor culture and communication of people in the field of production and activities. First of all, labor culture is reflected in the ability to complete, high quality labor products and the necessary labor productivity. They have social and spiritual values of each nation, which increases the importance of its importance. Entrepreneurship ethics is based on the national wisdom. He complemented with them if they offer new methods of high-ranking in real life if they are successful in their deeds and how they succeed. In his own behavior, a person relies on the criteria for justice and honesty, accuracy, extravagant, simplicity and discipline, ingenuity and discipline.

Keywords: *Business ethics, ethics, factors, management, modern, organization, international, economy, production, monopoly*

БИЗНЕСТІ ТАБЫСТЫ ЖҮРГІЗУ ҮШІН МАРКЕТИНГТІ БАСҚАРУДЫҢ ЗАМАНАУИ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСТЕРІ

Aşikbaeva Asem Melsovna - Janibekova Gavhar Kaldnova

Аңдатпа

Маркетингті жүйе ретінде басқару, яғни компанияның маркетингтік қызметін басқару, жоспарлау, тәуекел мен кірісті бағалау, маркетингтік бағдарламаларды орындау және бақылауды қамтиды. Маркетингті басқару-ақпарат жинау, нарықты зерттеу, жарнама, сату және қызмет көрсету жүйелерін құру процесі, бұл маркетингтік шығындарды азайту кезінде максималды нәтиже береді.

Түйінді сөздер: *басқару, маркетинг, менеджмент, әдістер, тиімділік, жоспарлау, көшбасшылық*

MARKETING MANAGEMENT FOR SUCCESSFUL BUSINESS MODERN INNOVATIVE METHODS

Abstract

Management of marketing as a system, i.e. management of the company's marketing activities, involves planning, risk and profit assessment, implementation and control of marketing programs. Marketing management is the process of building systems for collecting information, market research, advertising, sales operations and services that provide maximum effect while minimizing marketing costs.

Keywords: *Marketing, management, methods, efficiency, planning, leadership*